

Kurumdişı dağıtım için hazırlanmıştır.

Şubat 2010 - Ankara

İÇİNDEKİLER

NARKOTİK SUÇLAR	1
1. ULUSLARARASI TRENDLER	2
1.1. Afyon ve Türevleri	2
1.2. Kokain	4
1.3. Esrar.....	6
1.4. Amfetamin Türü Uyarıcılar	8
2. TÜRKİYE’DE UYUŞTURUCU SORUNU	11
3. UYUŞTURUCU MADDELERİN TÜRLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ	13
3.1. Afyon ve Türevi	13
3.1.1. Afyon	13
3.1.2. Bazmorfin.....	15
3.1.3. Eroin	16
3.2. Kokain ve Türevi.....	19
3.3.Kenevir ve Türevi.....	21
3.4. Sentetik Uyuşturucular.....	24
3.4.1. Ecstasy.....	24
3.4.2. Amfetamin (Captagon)	26
3.4.3. Metamfetamin	29
3.5. Ara Kimyasallar	30
4. KAÇAKÇILIK METOTLARINA GÖRE DEĞERLENDİRME	31
4.1. Kara Nakil Vasıtalarıyla Gerçekleştirilen Kaçakçılık Olayları	31
4.2. Havalimanlarında Meydana Gelen Kaçakçılık Olayları	32
4.3. Posta ve Kargo Yöntemiyle Gerçekleştirilen Kaçakçılık Olayları.....	34
5. YAKALAMA METOTLARINA GÖRE DEĞERLENDİRME	36
6. YAKALANAN ŞAHISLARA GÖRE DEĞERLENDİRME	37
6.1. Madde Cinsine Göre Değerlendirme	37
6.2. Suçtaki Rolüne Göre Değerlendirme.....	37
6.3. Cinsiyetine Göre Değerlendirme.....	38
6.4. Uyruğuna Göre Değerlendirme.....	38
6.4.1. Ülkemizde Yakalanan Yabancı Uyruklu Şahısların Ülkelerine Göre Dağılımı	39
6.4.2. Yurtdışında Yakalanan Türk Uyruklu Şahısların Yakalandıkları Ülkelere Göre Dağılımı	43
7. MÜCADELE FAALİYETLERİ	46
7.1. Ülke İçi Uyuşturucu Şebekelerine Yönelik Operasyonlar	46
7.2. Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri	48
7.3. Kontrollü Teslimat Uygulamaları	50
7.4. Narko-Terörizm	52

MALİ SUÇLAR	55
1. YOLSUZLUK ve NİTELİKLİ DOLANDIRICILIK SUÇLARI	56
1.1. Yolsuzluk Suçları.....	56
1.1.1. Yolsuzluk Suçlarının Çeşitleri	56
1.1.1.1. İhaleye Fesat Karıştırma ve İhale Yolsuzluğu.....	56
1.1.1.2. Sağlık Sektöründe İşlenen Suçlar ve Sağlık Yolsuzluğu.....	57
1.1.1.3. Eğitim Sektöründe İşlenen Suçlar ve Eğitim Yolsuzluğu	57
1.1.1.4. Tarım Sektöründe İşlenen Suçlar ve Tarım Yolsuzluğu.....	58
1.1.2. Yolsuzluk Suçlarının Planlı Operasyonlara Göre Sektörel Dağılımı ...	59
1.1.3. Mücadele Çalışmaları	60
1.1.4. İstatistiki Veriler ve Değerlendirme	60
1.2. Nitelikli Dolandırıcılık.....	62
1.2.1. Mücadele Çalışmaları	62
1.2.2. İstatistiki Veriler ve Değerlendirme	63
1.3. Tefecilik Suçu	63
1.3.1. Mücadele Çalışmaları	64
1.3.2. İstatistiki Veriler ve Değerlendirme	65
2. SAHTECİLİK SUÇLARI	66
2.1. Belgede Sahtecilik Suçları	68
2.1.1. Mücadele Çalışmaları.....	68
2.1.2. İstatistiki Veriler ve Değerlendirme	70
2.2. Parada Sahtecilik Suçları	71
2.2.1. Mücadele Çalışmaları.....	71
2.2.2. İstatistiki Veriler ve Değerlendirme	72
3. KAÇAKÇILIK SUÇLARI	75
3.1. Akaryakıt Kaçakçılığı	75
3.1.1. Mücadele Çalışmaları.....	75
3.1.2. İstatistiki Veriler ve Değerlendirme	76
3.2. Tütün Ve Tütün Mamulleri İle Alkollü İçki Kaçakçılığı	78
3.2.1. Mücadele Çalışmaları.....	80
3.2.2. İstatistiki Veriler ve Değerlendirme	80
3.3. Emtia Kaçakçılığı.....	82
3.3.1. Mücadele Çalışmaları.....	83
3.3.2. İstatistiki Veriler ve Değerlendirilmesi	83
3.4. Kültür Ve Tabiat Varlıkları Kaçakçılığı.....	85
3.4.1. Mücadele Çalışmaları.....	85
3.4.2. İstatistiki Veriler ve Değerlendirilmesi	86
4. GÖÇMEN KAÇAKÇILIĞI VE İNSAN TİCARETİ SUÇLARI	88
4.1. Göçmen Kaçakçılığı.....	88
4.2. İnsan Ticareti	89
4.3. Organ ve Doku Ticareti	89
4.4. Mücadele Çalışmaları.....	90
4.5. İstatistiki Veriler ve Değerlendirme.....	91

5. SUÇ GELİRLERİ İLE MÜCADELE	95
5.1. Mücadele Çalışmaları	96

ORGANİZE SUÇLAR

1. ORGANİZE SUÇLARLA MÜCADELE	97
1.1. İstatistiki Veriler ve Değerlendirme.....	99
2. SİLAH VE MÜHİMMAT KAÇAKÇILIĞI İLE MÜCADELE	102
2.1. 2009 Yılına Genel Bakış.....	103
2.2. İstatistiki Veriler ve Değerlendirme.....	104
3. TEHLİKELİ MADDE KAÇAKÇILIĞI	108

BİLİŞİM SUÇLARI

1. BİLİŞİM SUÇLARI	109
2. BİLİŞİM SUÇLARINDA SOSYAL MÜHENDİSLİK	110
2.1. Sosyal Mühendislik Çeşitleri	110
2.1.1. Telefonla Görüşme	111
2.1.2. Online Sosyal Mühendislik	111
2.1.3. Psikolojik Girişimler.....	111
2.2. Sonuç	112
3. İSTATİSTİKİ VERİLER VE DEĞERLENDİRME	112

TADOC

1. ULUSAL EĞİTİM PROGRAMLARI	115
2. 2009 YILI FAALİYETLERİ	116
2.1. Temel Eğitim Programları.....	116
2.2. Uzmanlık/Seminer Programları.....	116
2.3. Taktik Eğitim Programları	118
2.4. Ulusal Eğitim Kurs Sayıları İstatistiği	119
2.5. Ulusal Eğitim Katılımcı Sayıları İstatistiği.....	119
2.6. Ulusal Eğitim Katılımcı Sayıları İstatistiği (2007-2009).....	119
2.7. Kaynak Kitap Yazımı	119
3. ULUSLARARASI EĞİTİM PROGRAMLARI	120
3.1. TADOC Tarafından Yürütülen Projeler	121
3.1.1. NATO – Rusya Konseyi (NRC)	121
3.1.2. Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC).....	121
3.1.3. Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT)	121
3.1.4. Polis Akademisi İle İşbirliği Projeleri	121
3.1.5. Ülkeler ve Katılımcı Sayıları	123
3.1.6. Uluslararası Kurs ve Katılımcı Sayıları	123
3.1.7. Uluslararası Kurs ve Katılımcı Sayıları	123
4. EĞİTİM ETKİNLİKLERİ	124
5. BİLGİSAYAR DESTEKLİ EĞİTİM	128
5.1. UNODC BİDEM Projesi (2010-2011).....	128

TUBİM

1. TUBİM	131
1.1. İzleme	131
1.2. Koordinasyon	131
1.3. Önleme	131
2. KURUMSAL YAPI	132
2.1. TUBİM'in Kuruluşu	132
2.2. TUBİM Şube Müdürlüğü ve İl Birimleri	132
2.3. TBMM Uyuşturucu Komisyon Raporunda TUBİM	132
3. TUBİM'İN GÖREV VE YETKİLERİ BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	133
3.1. EMCDDA ve Ulusal Temas Noktaları Ağı	133
3.1.1. Türkiye'nin EMCDDA'ya Üyelik Süreci	133
3.1.2. EMCDDA Anahtar Gösterge Çalışma Grupları	133
3.1.3. Türkiye Ulusal Temas Noktası'nın EMCDDA'ya Katkısı ve Görevleri	133
3.2. Ulusal Koordinasyon	134
3.3. TUBİM'in Madde Talep Azaltımı Perspektifi	135
4. İSTATİSTİKİ VERİLER VE DEĞERLENDİRME	136
4.1. İLTEM Faaliyetleri	136
4.2. Katılımcı Grup Sayıları	136
4.3. İltem Tarafından Gerçekleştirilen Projeler	137
4.4. "Madde Kullanımı Risk Analizi Anket Formu (U Formu)"	
2009 Yılı Değerlendirmesi	139
4.4.1. Cinsiyeti	139
4.4.2. Eğitim Durumu	139
4.4.3. Medeni Hali	140
4.4.4. Yaşam Ortamı	140
4.4.5. Maddeyi Kullanım Nedeni	140
4.4.6. Başlama Sırasına Göre İlk Kullanılan Madde	141
4.4.7. En Sık Kullanılan Madde	142
4.4.8. Maddeyi Temin Yolu	142
4.4.9. Maddeyi Kullanım Yeri	143
4.4.10. Sabıka Durumu	143
5. SONUÇ	144

KEM

1. KÖPEK EĞİTİM MERKEZİ	
2. PROJELİ FAALİYETLER	146
3. EĞİTİM FAALİYETLERİ	147
3.1. Narkotik Detektör Köpeği ve İdarecisi	148
3.2. Patlayıcı Detektör Köpeği ve İdarecisi	148
3.3. Asayiş Devriye Köpeği ve İdarecisi Eğitimleri	148
3.4. Yavru ve Genç Köpek Eğiticiliği Eğitimi	148
3.5. Hatırlatma Eğitimleri	149

4. ÜRETİM FAALİYETLERİ	150
5. MERKEZ YAPILANDIRMA FAALİYETLERİ	151
6. İSTATİSTİKİ VERİLER VE DEĞERLENDİRME	151

İNSAN KAYNAKLARI	155
------------------------	-----

ARAŞTIRMA

1. SINIRAŞAN ÖRGÜTLÜ SUÇLARA KARŞI ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ	157
1.1. Ülkelerle İlişkiler	157
1.2. Uluslararası Kuruluşlar	159
1.2.1. Birleşmiş Milletler (BM)	159
1.2.2. Avrupa Birliği (AB)	159
1.2.3. Diğer Kuruluşlar	160
2. MEVZUAT ÇALIŞMALARI ve AR-GE TOPLANTILARI	162
2.1. Yürürlüğe Giren Mevzuat	162
2.1.1. EGM Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı Merkez ve İl Teşkilatı Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği	162
2.1.2. Karayolu Taşıma Yönetmeliği	163
2.2. Yürürlük Çalışması Devam Eden Mevzuat	163
2.2.1. Silah Kanun Tasarısı	163
2.2.2. Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı	163
2.2.3. 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ve 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Kapsamında Muhbir ve El Koyanlara İkramiye Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Taslağı	163
2.2.4. Yabancı İrtibat Görevlilerinin Emniyet Genel Müdürlüğü ile İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Yönetmelik Taslağı	163
2.2.5. Polis Teçhizat Yönetmeliği Taslağı	163
2.2.6. Emniyet Hizmetleri Sınıfı Personeline Bedeli Mukabili Zati Demirbaş Tabanca Satışına Dair Yönetmelik Taslağı	164
2.3. Ar-Ge Toplantıları	164
2.3.1. Stratejik Araştırmalar Kurulu (SAK) Toplantıları	164
2.3.2. Bölge Değerlendirme Toplantıları (BDT)	164
2.3.3. Çevre İller Bilgi Paylaşım Toplantıları (ÇİBPT)	164

BASINDA KOM	165
-------------------	-----

BAŞYAZI

Toplumsal adalet ve güvenliğin tesisi ve korunması, devletin temel görevleri arasındadır. Halkın huzur ve güven içerisinde, geleceğinden emin, sağlıklı ve güçlü bir yapıda yaşamını sürdürmesi, bu görevin hakkıyla yerine getirilmesine bağlıdır. Bireylerin, temel hak ve hürriyetlerinden azami oranda istifade edebilmeleri de adalet ve güvenliğin var olduğu ancak böyle bir ortamda mümkündür.

İçişleri Bakanlığı'nın birincil vazifesi ülkenin genel asayiş ve emniyetini sağlamaktır. Bu görevi kendisine bağlı kolluk teşkilatları eliyle yürütmektedir. Ülke genelinde teşkilatlanmış ve mülki idarenin gözetim ve denetiminde görev yapan kolluk teşkilatlarının suçla, bilhassa örgütlü suçla, etkin ve kararlı mücadelesi, kanunlara saygılı yurttaşlarımızın menfaatlerini korurken diğer taraftan suçluların hak ettiği karşılığı almalarını garanti etmektedir.

Bu noktada, kanunları hiçe sayarak sistemli ve örgütlü bir biçimde suç işleyen, ülkenin ekonomik ve sosyal dokusuna ciddi zararlar veren ve bu sebeple topluma ağır maliyetler yükleyen çetelerle mücadelenin ne denli önemli olduğu ortaya çıkmaktadır.

Maddi kazanç ve güç elde etmek amacıyla suç işlemeyi adeta meslek haline getirenlerin, haksız menfaat elde etmek için her yolu denemeye hazır olanların ve bu amaçla bir araya gelerek suç örgütleri kuranların karşısında, yılmadan, yorulmadan duran ve mücadelesini azim ve kararlılıkla sürdüren bir hizmet anlayışına sahip bulunmaktayız.

Bu anlayışın bir sonucu olarak son yıllarda suç örgütlerine ve yolsuzluk çetelerine karşı polisiye alanda büyük bir başarı elde edildiği halkımızın dikkatinden kaçmamaktadır. Narkotik, mali suçlar, mafya tipi suç örgütleri ve bilişim suçları ile mücadelede kaydedilen bu mesafe, donanımlı, konusuna hâkim, ileri teknolojiye sahip, azimli ve uzman personelin varlığına bağlıdır. Tüm bunların sağlanmasında Bakanlığımıza bağlı kolluk birimlerimize her türlü destek verilmektedir.

Polisiye mücadelenin etkinliği açısından önemli gördüğüm iki hususa işaret etmek isterim. Birincisi, soruşturma aşamasının en verimli şekilde değerlendirilerek her türlü iz ve delilin titizlikle toplanmasıdır. Böylece, yargılama safhasında, örgüt liderleri ve mensuplarının küçük cezalarla kurtulma ihtimali büyük ölçüde ortadan kalmış olacaktır. Son dönemde, bu hususta da duyarlılığın ve özverinin üst seviyeye yükselmiş olduğunu memnuniyetle müşahade etmekteyim.

İkinci konu, suç gelirlerinin müsadere edilmesine yönelik etkili çalışmaların kolluk eliyle yapılabilmesidir. Zira takdir edersiniz ki, suç örgütlerinin elinden yasadışı gelirlerini almak mücadelenin en kritik unsurudur. Bu caydırıcı tedbirin tüm örgütlü suç soruşturmalarında uygulanabilmesi için azami gayret gösterilmeli, bu çerçevede ilgili hukuki ve idari alt yapının yeterli olup olmadığı gözden geçirilmelidir.

Her ne kadar amaçları farklı olsa da; etelerde olduğu gibi, terörist örgütlerin yaşaması için de, maddi güç ihtiyacı kaçınılmazdır. Bu noktada, yasa dışı uyuşturucu ticareti başta olmak üzere yüksek maddi getirisi olan suç faaliyetlerine terör örgütlerinin giderek daha fazla ilgi gösterdiği açıkça görölmektedir. Bunlara karşı da gerekli tedbirler alınmaktadır.

Kaçakçılık ve organize suçlarla mücadelede hayati bir görev üstlenmiş olan KOM Birimlerinin performans karnesi olarak kabuledebileceğimiz ‘Yıllık Raporlar’ suç örgütleriyle mücadelede gelinen seviyeyi görmemiz açısından önemli bir referans kaynağıdır.

Bu vesileyle, yüzümüzü ağartan çalışmalara ve operasyonlara imza atan KOM mensuplarını kutlar, başarılarının artarak devam etmesini dilerim.

Beşir ATALAY
İçişleri Bakanı

ÖNSÖZ

Devletin en başta gelen görevi, halkın temel ihtiyaçlarını karşılamak ve geleceğe umutla bakmasını sağlamaktır. Bir toplumda her açıdan ilerleme ve olgunlaşma ancak bu birincil görevin hakkıyla yerine getirilmesiyle mümkündür. Temel ihtiyaçların başında toplumsal huzur ve güvenliğin temini ve korunması gelmektedir. Bunun başarılması ise, genel olarak güvenlik hizmetlerinin özelde ise suçla mücadele faaliyetlerinin etkin icrasına bağlıdır.

Bu noktada bilhassa örgütlü suçlarla mücadelenin önemi ortaya çıkmaktadır. Zira suç örgütleri, halkın huzur ve güvenliğini hiçe sayarak; toplumun sosyal ve ekonomik menfaatlerini derinden zedelemekte, toplumsal adalet anlayışını ve hukukun temel ilkelerini sarsmaktadır.

Paraya ve güce gayri meşru yollardan ulaşmayı hedefleyen suç örgütleri; uyuşturucu madde kaçakçılığı, silah ve mühimmat kaçakçılığı, insan ticareti ve göçmen kaçakçılığı, gümrük kaçakçılığı, kalpazanlık, adam kaçırma, zorla çek-senet imzalatma, nitelikli dolandırıcılık, bilişim suçları, yolsuzluk ve suç gelirlerini aklama gibi pek çok yasadışı alanda faaliyet göstermektedir.

Topluma yükledikleri bu büyük maliyetin, kanunlar çerçevesinde hesabını sormak, polis olarak elbette bizim öncelikli görevimizdir. Bu konudaki temel hedefimiz, suç örgütleriyle kararlı mücadelenin kesintisiz sürdürülmesidir.

Suç örgütleri günümüzde; teknoloji ve küreselleşmenin sunduğu imkânları sonuna kadar suiistimal etmekte, yasadışı faaliyetlerini arkalarında iz ve delil bırakmadan sürdürmeye çalışmaktadır. Bu tür yapılanmaların, belirli bir plan dâhilinde ve süreklilik içinde hareket etmesi, ayrıca çıkarları gerektirmesi halinde kendi aralarında işbirliği ve ortaklıklar kurması sorunun ciddiyetini daha da artırmaktadır.

Mücadelede başarılı olabilmek, üst düzey teknik donanımına sahip yeterli sayıda uzman personelin, belirli bir kurumsal yapı içerisinde, ortak mücadele hedefleri doğrultusunda, azmini, aklını ve yüreğini, emek harcıyla yoğurmasına bağlıdır.

Memnuniyetle ifade etmeliyim ki, bu önemli sorumluluğu üstlenmiş olan Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele (KOM) Daire Başkanlığı ve İl KOM Birimleri, profesyonel bir anlayışla, el ve gönül birliği içinde, mücadele çitasını her geçen gün daha üst noktalara taşımaktadır. Son yıllara ait istatistiki veriler de bu durumu net bir şekilde ortaya koymaktadır.

Kaçakçılık ve organize suçlarla mücadelenin bir yıllık genel bir değerlendirmesinin yapıldığı KOM Raporu da bu açıdan önemli bir bilgi kaynağıdır. Bilimsel veriler ışığında ulusal organize suç durumunu tüm yönleriyle incelemek ve mücadele performansını kamuoyuyla paylaşmak ciddi bir sorumluluktur. Bu kapsamda hazırlanan ve alanında önemli bir boşluğu dolduran KOM Raporu'nun iyi analiz edilmesi ve değerlendirilmesi gerekir.

Bu vesileyle başarılarımıza en büyük desteklerini veren Sayın Bakanımıza şükranlarımı sunarım. Ayrıca, KOM Birimlerinde çalışan tüm arkadaşlarımızı tebrik eder, başarılarının aynı hız ve doğrultuda artarak devam etmesini dilerim.

Oğuz Kağan KÖKSAL
Vali
Emniyet Genel Müdürü

TAKDİM

Suç örgütleri; ceza kanunlarında suç sayılan fiilleri işleyen, hukukun üstünlüğünü ve bireysel hak ve özgürlükleri hiçe sayan, toplumun ekonomik ve sosyal güvenliğini tehdit eden yasadışı organizasyonlardır.

Faaliyet alanı ne olursa olsun suç örgütleri; maddi olarak güçlendikçe, toplumun sosyo-ekonomik dokusuna nüfuz etme istek ve kabiliyetlerinde de bir artış gözlenmekte, içinde bulundukları hukuksuzluğu meşru alana taşımaya çalışmaktadırlar.

Örgütlü suçların sebep olduğu maddi ve manevi zararların büyüklüğü, topyekûn etkin ve kararlı mücadeleden asla taviz verilmemesi gerektiğini bize göstermektedir. Özellikle yolsuzluk çetelerinin devlet hazinesine verdiği zararlar, üzerinde ciddiyetle durulması gereken önemli bir olgudur.

Halkımızın genel yaşam kalitesinin yükseltilmesinde ve devlete olan güven ve itimadının pekiştirilmesinde, örgütlü suç tehdidinin asgari seviyeye indirilmesine yönelik çabaların ciddi katkısı olduğu bilinmektedir.

Bu bağlamda KOM Birimlerimiz, kaçakçılık ve organize suçlarla mücadelede Türkiye genelinde önemli bir vazife üstlenmiş durumdadır. Görevlerini, yasaların kendisine vermiş olduğu yetkiler çerçevesinde, son teknolojik imkânları kullanarak ve modern polislik anlayışıyla yerine getiren KOM Birimleri, merkezde Daire Başkanlığı, illerde Şube ve Grup Amirlikleri şeklinde yapılanmıştır.

Türkiye genelinde yaklaşık 6000 uzman personelin görev aldığı KOM birimleri suça karşı ön alıcı yönünü, kontrol pratiğini ve soruşturma yeteneğini en üst seviyede tutmak için azami gayret göstermektedir. Bunun için yetişmiş personele, fiziki ve teknik imkânlarla, araştırma ve planlamaya, bilgi yönetimi ve paylaşımına ayrı bir önem vermektedir.

Türkiye geneli ortak bir mücadele perspektifinin İl bazındaki öncelikler de dikkate alınarak geliştirilmesi ve buna bağlı stratejik hedeflerin hayata geçirilmesi KOM Daire Başkanlığı'nın diğer bir önceliğidir.

Mücadelede ulusal ve uluslararası çapta istikrarlı bir başarı grafiğine sahip olan 'KOM' adeta bir marka haline gelmiştir. Yenilikleri takip ederek gelişen; gösterdiği bu üstün performansla kamuoyunun güvenini ve beğenisini kazanan KOM, bu güvene layık olabilmek için elinden gelen gayreti göstermeye devam edecektir.

Bilindiği gibi, örgütlü suçlarla mücadele bir süreçtir. Bu sürece yapılan etkinin büyüklüğü, mücadelenin uzun süreli başarısına doğrudan tesir etmektedir. Bu bilinçle hareket eden KOM birimleri, sadece suç örgütü mensuplarını değil, bizzat örgütsel yapıyı da deşifre ederek, suç organizasyonunu tüm unsurlarıyla ele geçirilmesi odaklı çalışmalar yapmaktadır. Dolayısıyla, örgütün orta ve alt kademedeki üyelerinin yanı sıra, örgüt lideri, örgüte dışarıdan destek veren dış bağlantılar ile örgütün sunduğu yasadışı hizmet ya da malzemeden istifade eden kişiler de soruşturma süreci açısından önem taşımaktadır.

Suç örgütlerinin yeterli delillerle tespit edilebilmesi, kolluk olarak onların bir adım önünde olmaya ve yasalar çerçevesinde bu tür yapılara nüfuz etmeye bağlıdır. Bu kesin-

tisiz mücadeleyi aslında engelli bir yarışa benzetmek mümkündür. Bu yarışta, hızlı düşünen, çabuk ve isabetli karar veren, sabırlı ve sebatkâr olan başarılı olmaktadır.

1 yıllık faaliyet özeti olan 2009 Raporu incelendiğinde, KOM Birimlerinin suçla mücadelede hızlı düşünüp isabetli karar verdiğini, sebatkâr hareket ettiğini ve ulusal/uluslararası düzeyde işbirliği ve bilgi paylaşımına gittiğini görmekteyiz. İstatistiklere yansıyan bu tablo KOM Birimlerinin ortak başarısıdır.

Raporda geçen ana başlıklara kısaca değinecek olursak;

2009 yılı, uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelede rekorların kırıldığı bir yıl olmuştur. Somut rakamlarla örneklemek gerekirse; eroin maddesi açısından baktığımızda 2009 yılında 2008'e göre yaklaşık beşte birlik bir artışla, sadece polis bölgesinde ele geçirilen eroin maddesi miktarı ilk defa 12 tonun üzerine çıkmıştır. Tek başına bu miktar bile, bilinen istatistiklere göre tüm AB ülkelerinde ele geçirilen eroin maddesi miktarı toplamından daha fazladır.

Türkiye'de en fazla yakalanan ve kullanılan uyuşturucu madde olan esrar için de benzer bir artış geçerlidir. 2009 yılında 2008'e yaklaşık dörtte birlik bir artışla 25 tonun üzerinde esrar maddesi ele geçirilmiştir.

Uluslararası yönü ve bağlantısı olan başta eroin maddesi olmak üzere uyuşturucu kaçakçılığı ile mücadele kapsamında sınır ötesi işbirliğine ağırlık verilmeye devam edilmiş ve bu kapsamda başarılı neticeler alınmıştır.

Uyuşturucunun uluslararası boyutunun yanında, iç tüketime yönelmesine karşı da ciddi tedbirler alınmıştır. Bu kapsamda, KOM Daire Başkanlığı ve İstanbul Narkotik Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü bünyesinde, 2009 yılında "Yurtiçi Uyuşturucu Şebekeleri ile Mücadele Büro Amirliği" kurulmuştur. Çocuklarımızı ve geleceğimizi tehdit eden sokak satıcılarına karşı operasyonlarımız artan bir ivmeyle devam etmektedir.

Terör örgütlerinin faaliyetlerini finanse edebilmek için uyuşturucu ticaretinde aktif ya da pasif rol aldığı bilinmektedir. ABD tarafından 2008 yılında uyuşturucu kaçakçısı olduğu tescil edilen PKK terör örgütünün üç yöneticisinin 2009 yılında uyuşturucu kaçakçısı ilan edilmesi, zaten bilinmekte olan bir durumun uluslararası çapta da ortaya konulması bakımından önemlidir.

2009 yılında sadece arzla değil, aynı zamanda taleple de mücadele edilmeye devam edilmiştir. Bu kapsamda, 2009 yılında Şube Müdürlüğü seviyesine yükseltilen TUBİM, uyuşturucu talep azaltımı faaliyetlerini bütün illerimizle koordinasyon içerisinde ülke çapında sürdürmeye devam etmektedir. Ayrıca uyuşturucuyla mücadeleye yönelik ulusal strateji belgesi ve eylem planının ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşlarının katılımıyla ülke genelinde başarıyla uygulanması noktasında TUBİM önemli bir koordinasyon ve destek görevi üstlenmiş durumdadır.

Organize yolsuzluğu da içine alan mali suçlara baktığımızda, ülke ekonomimize ciddi zararları olan bu suçların üzerine kararlılıkla gidilmeye devam edilmiştir. Özellikle planlı yolsuzluk operasyonlarının Türkiye'nin her yerinde yapılmasına ağırlık verilmiştir. Küresel ekonomik krizin belirli oranda hissedildiği bu dönemde mali suç olaylarında da kısmi bir artış yaşandığı görülmüştür.

Organize suç çeteleriyle mücadelede önemli bir aşamaya gelinmiş durumdadır. Bir zamanlar ulusal çapta faaliyet gösteren mafya tipi çeteler probleminin çu an için bir il ya da ilçede faaliyet gösteren marjinal gruplara indirgenmiş olduğunu görmekteyiz. Buradaki nihai hedefimiz, küçük iller de dahil olmak üzere hiçbir yerde suç ötesi bırakmamaktır.

Bilişim suçları çok yeni bir alan olmakla birlikte bu suçlarla mücadelede çok önemli başarılarla imza atılmıştır. Adli bilişim alanındaki mücadele çalışmaları da gözle görülür hale gelmiştir. Bu alandaki uzmanlığımızın ve mücadele kapasitemizin daha da güçlenmesi kapsamında ileriki dönemde de önemli yatırımlara ve çalışmalara devam edilecektir.

Yukarıda ana hatlarıyla temas ettiğim mücadele alanlarını profesyonel bir anlayışla destekleyen TADOC ve KEM gibi iki değerli eğitim birimimiz bulunmaktadır. Bu birimlerin sadece ulusal değil aynı zamanda bölgesel ve uluslararası bir eğitim merkezi haline dönüşmesi ülkemiz açısından ciddi bir kazanımdır. Böylelikle, Türkiye'nin suçla mücadele tecrübesi ve uzmanlığı kurumsal bir anlayışla bölge ülkeleri başta olmak üzere isteyen tüm polis birimleriyle paylaşılmaktadır.

Son olarak şunu belirtmek isterim ki, kaçakçılık ve organize suçla mücadelede alınan bu mesafenin daha da ileriye götürülmesi noktasında bizlere desteklerini esirgemeyen Sayın Bakanımıza ve Genel Müdürümüze şükranlarımı arz ederim. Bu destekle KOM Ailesi olarak elimizden gelen çaba ve gayreti göstermeye devam edeceğiz.

Ahmet PEK
Kaçakçılık ve Organize Suçlarla
Mücadele Daire Başkanı
1. Sınıf Emniyet Müdürü

NARKOTİK SUÇLAR

Uyuşturucu maddelerle bugünkü anlamda mücadelenin ilk adımı 1909 yılında Şangay’da yapılan Uluslararası Afyon Konferansıyla atılmıştır. BM Uyuşturucu ve Suç Önleme Ofisi (UNODC) tarafından hazırlanan “Uluslararası Uyuşturucu Kontrolünde Yüzyıl” adlı raporda, 1909 Afyon Konferansı öncesinde, uyuşturucu maddelerin ülkeler arasında ticari bir mal olarak kullanıldığı, sömürgeciliğin de etkisiyle birçok ülkenin uyuşturucu maddelerin üretim ve imalatından önemli hazine geliri elde ettiği ifade edilmektedir.

Bu maddelerin bağımlılık yapıcı özelliklerinin daha net ortaya çıkmasıyla birlikte sosyal ve toplumsal bazı sorunları da beraberinde getirmesi, uluslararası arenada bu maddelerle etkili bir şekilde mücadele edilmesi yönünde bir iradenin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu anlamda uyuşturucuyla mücadelede, uluslararası alanda önemli bir paradigma değişimi yaşanmıştır. Daha önceleri toplumların ve uluslararası sistemin legal bir parçası olarak kabul edilen uyuşturucu maddeler, yeni paradigmada illegal ve mücadele edilmesi gereken bir unsur haline gelmiştir.

Bu tarihten sonra devam eden çalışmalar neticesinde ülkemizin de tamamına taraf olduğu 1961 Tek Sözleşmesi, 1971 Psikotrop Maddeler Sözleşmesi ve 1988 tarihli Narkotik ve Psikotropik Maddelerin Kaçakçılığının Önlenmesine Dair Sözleşmesi ile uyuşturucu maddelerle mücadelenin stratejik çerçevesi çizilmiştir. Bu anlaşmaların her birisi konuyu farklı boyutlarıyla düzenlemekte ve üye devletlere sorumluluklar yüklemektedir. 1961 tarihli sözleşme, 1909 tarihinden bu yana yapılan anlaşmaları tek bir metin haline getirmiş, 1971 tarihinde imzalanan sözleşme, daha çok kimyasal içerikli maddeler ve ara kimyasallar konusunda düzenlemeler içermiş, 1988 tarihli sözleşme ise daha çok uluslararası işbirliğini de kapsayan bazı hususlarda yeni düzenlemeler ortaya koymuştur.

Uluslararası alanda meydana gelen bu değişimlerin ülkelerin iç uygulamalarına yansımaları oldukça farklılık göstermiştir. Uluslararası paradigma değişimi daha çok uyuşturucu maddelerin kullanım ve kaçakçılığının yasaklanmasına yönelik gelişirken birçok ülke birbirinden çok farklı politikalar benimsemiştir. Hollanda gibi liberal politika benimseyen ülkelerin yanında sıfır toleransa dayalı İsveç politikaları da uygulamaya konulmuştur.

Madde kullanımı konusunda daha toleranslı yaklaşan ülke politikaları da, temelde uyuşturucu kaçakçılığını suç saymakta ve bununla mücadele etmektedir. Ancak, kullanımın tolere edildiği bu tür ülkelerde arzla mücadele başarısının oldukça düşük olduğu gözlemlenmektedir. Bunun yanında, sıfır tolerans politikalarının da bağımlılar açısından olumsuz sonuçlar ortaya koyduğu tespit edilmiştir.

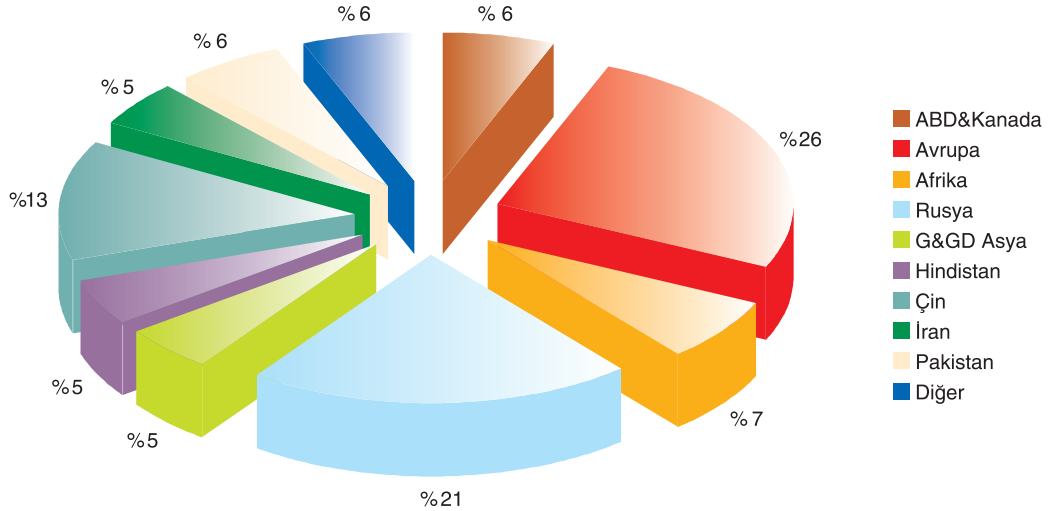
Bu açıdan bakıldığında, ülkemiz uyuşturucunun arzı ile mücadelede sıfır tolerans yaklaşımını benimsemekle birlikte, yeni kullanıcıların ortaya çıkmasının önlenmesi bakımından önleme faaliyetlerine ağırlık vererek kişisel ve toplumsal bilincin artırılmasını amaçlamakta ve bunun yanında bağımlı hale gelen kişilere de gerekli tedavi imkânlarını sağlayan dengeli bir politika yürütmektedir.

1. ULUSLARARASI TRENDLER

1.1. Afyon ve Türevleri

Eroin ve morfin üretiminde kaynak madde afyon olup, dünya eroinin % 90'ından fazlası Afgan afyonundan üretilmektedir¹. Avrupa pazarında eroin, çoğunlukla iki türde bulunmaktadır: Kahverengi eroin -kimyasal baz formunda- çoğunlukla Afganistan'dan Avrupa'ya gitmektedir. Beyaz eroin ise -tuz formunda- özellikle Güneydoğu Asya'dan Avrupa'ya gitmektedir. Ancak tuz formunda çok az bulunmaktadır. Bunun yanında bazı afyon türevi uyuşturucular, Litvanya ve Letonya gibi Güneydoğu Avrupa ülkelerinde üretilmektedir². Bu eroin türlerine, Avrupa'da yakalamasına rastlanmayan, fakat Amerika Kıtasında çok yaygın olarak tüketilen "siyah eroin" ya da "katran eroin"ini (black tar heroin) eklemek mümkündür. Katran eroin Meksika'da üretilmekte ve özellikle Kaliforniya eyaletini hedef alarak, bütün ABD'ye dağıtılmaktadır.

UNODC tarafından, yıllık küresel eroin pazarının 340 ton olduğu tahmin edilmektedir. Avrupa, Rusya ile birlikte dünyanın en büyük eroin pazarına sahiptir. Bu bölgede, Rusya dâhil, 160 ton eroin tüketilmekte ve bu rakam dünya eroin pazarının % 47'sini oluşturmaktadır. Sadece Rusya Federasyonu'nda 70 ton eroin tüketilmekte, bu durum dünyada eroin tüketiminin % 21'ine denk gelmektedir. Bu oran, Rusya'yı dünyada eroin tüketiminde ilk sıraya koymaktadır. Rusya'yı Çin % 13'le (45 ton), ABD % 6'lık (21 ton) eroin tüketimi ile izlemektedir³.

Grafik-1 Dünya'daki Eroin Kullanımı (Kaynak: UNODC, 2009a)

¹ UNODC (2009a). *Addiction, Crime and Insurgency: The Transnational Threat of Afghan Opium, (Bağımlılık, Suç ve İsyan: Uluslararası Afgan Afyonu Tehdidi)*. Vienna: United Nations.

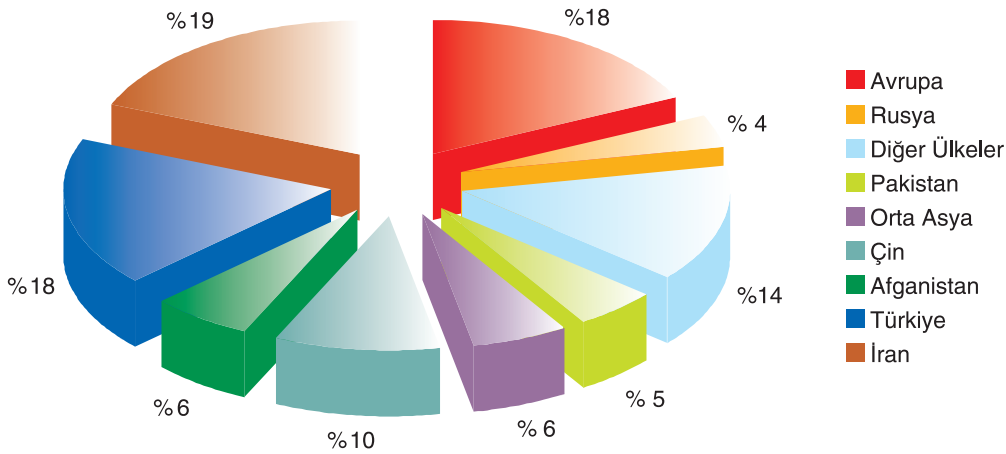
² EMCDDA (2009). *Annual Report, (Yıllık Rapor)*. Luxembourg: Publication Office of the European Union.

³ UNODC (2009a), a.g.e

Afgan eroini, Latin Amerika hariç dünyanın hemen hemen her yerinde görülmektedir. Myanmar'da eroin üretimi düştüğü için Çin, Afgan eroini kaçakçılığında önemli bir hedef ülke konumuna gelmiştir. Çin'e ek olarak Afgan eroinin aynı zamanda Güney ve Güney Doğu Asya, özellikle Hindistan, Tayland, Malezya'ya kaçakçılığı yapılmaktadır. En az Avustralya pazarının % 50'si Afgan eroini ile beslenmektedir. Afrika, Afgan eroin tüketimi ile Avrupa ve ABD'ye bu maddenin kaçakçılığında önemli bir bölge olmuştur⁴.

Afganistan'da 2005 yılından sonra artan hızlı afyon üretiminden dolayı, 12.000 ton afyon bilinmeyen bir yerde depolanmış bulunmaktadır. Bunun sadece % 10'unun Afgan çiftçiler tarafından muhafaza edildiği düşünülmektedir. Geriye kalan miktar kaçakçılar ve isyancı gruplar tarafından kontrol edilmektedir⁵.

UNODC (2009a)'nin 2006 verilerine göre; İran, Türkiye ve Çin, dünyadaki eroin yakalamalarının hemen hemen yarısını gerçekleştirmektedir. İran bu ülkeler arasında uyuşturucu bağımlılarının en çok olduğu ülkedir. İran Uyuşturucu Kontrol Merkezi'nin verilerine göre, İran'da 1,2 milyon uyuşturucu bağımlısı bulunmaktadır.

Grafik-2 2006 Yılı Dünya Eroin Yakalama Dağılımı (Kaynak: UNODC,2009a)

UNODC (2009a) verilerine göre; 320 milyar dolarlık küresel uyuşturucu pazarının % 20'sini (65 milyar ABD Doları) afyon ve türevi maddeler teşkil etmektedir. Öte yandan küresel uyuşturucu pazarı, dünya üzerindeki 120 ülkenin gayrisafı yurtiçi hâsılasından daha büyüktür.

Ayrıca, uyuşturucu kaçakçılarının eroin ticaretinden çok yüksek miktarlarda gelir elde ettikleri bilinen bir gerçektir. Örneğin, İran/Afganistan ya da İran/Pakistan sınırındaki 1 kilogram yüksek kalite eroin 5.000 ABD Dolarıdır. Aynı eroin içerisine çeşitli maddeler katılarak ve ağırlığı artırılmış biçimde Türkiye'ye ulaştığında fiyatı 8.000 ABD Dolarına kadar çıkmaktadır.

⁴ INCB (2008), a.g.e ve UNODC (2009a), a.g.e

⁵ UNODC (2009a), a.g.e

Eroin ana hedef noktaya yaklaştıkça, kar seviyesi de aynı oranda artmaktadır. Örneğin, Türkiye'nin Bulgaristan ve Yunanistan sınırında toptan fiyatı 20.000 ABD Doları olan iyi kalite eroin, İspanya sınırına geldiğinde 45.000 ABD dolarına kadar çıkmaktadır.

1.2. Kokain

Kokain, Güney Amerika'nın Andean bölgesinde (Kolombiya, Venezuela, Ekvator, Peru, Bolivya, Arjantin ve Şili) üretilmektedir. Batı Afrika'nın kokain kaçakçılığı, depolaması ve dağıtımındaki rolü giderek artmaktadır. Uluslararası toptan kokain kaçakçılığında en büyük söz sahibi olan gruplar, Güney Amerikalı organize suç örgütleridir. Batı Afrikalı organize suç örgütleri, Avrupa'daki ikincil dağıtımı yönetmektedirler. Aynı zamanda Afrika üzerinden gelen kokain, Balkanlar, Karadeniz Bölgesi ve özellikle Köstence Limanı (Romanya) üzerinden Batı Avrupa'ya ulaşmaktadır⁶.

2008 yılında Kolombiya'daki koka ekiminin % 8 oranında azalması, dünyadaki kokain üretiminin % 15 oranında düşmesine neden olmuştur. Bu oran 2004-2008 dönemlerini kapsayan en düşük değer olarak istatistiklere girmiştir.

Dünyadaki düşüşe rağmen, Kolombiya halen dünyadaki en büyük kokain üreticisidir. Peru, Bolivya ve muhtemel diğer Latin Amerika ülkeleri bu ülkeyi sırasıyla takip etmektedir. Kolombiya'daki koka ekimi Kolombiyalı organize suç örgütleri tarafından kontrol edilmektedir. Ayrıca, Kolombiya'da, terörist gruplar da uyuşturucu kaçakçılığı aktivitelerinin organizasyonunda, koka ve afyon ekiminde ve üretiminde önemli rol almaktadırlar. Kolombiya Yabancı Terörist Organizasyonları (FTOs), Ulusal Özgürlük Ordusu (ELN), Kolombiya Devrimci Silahlı Güçleri (FARC) bu örgütler arasında sayılabilir. Üretici sayısındaki bu dağılım Kolombiya'daki kanun uygulayıcılarının kokain kaçakçılığına karşı aldıkları önlemlerle ve uluslararası organizasyonların ülkedeki koka üretimine karşı baskı yapmasından kaynaklanmaktadır⁷.

Aynı zamanda Kuzey Amerika'da, özellikle ABD'de kokain kullanımı önemli oranda düşmüştür. 2008 yılı öncesi Batı Avrupa'da yapılan araştırmalarda kokain kullanımının arttığı fakat 2008 yılında bu artışın devam etmediği ve sabit hale geldiği anlaşılmıştır. Buna karşın, Güney Amerika'da halen kokain kullanıcıları artarak çoğalmaktadır⁸. Bu artışı doğal olarak kokaini suiistimal eden kişilerin coğrafik olarak koka bitkisinin yetiştirildiği yere yakın olmalarından ve kokainin fiyatının Güney Amerika'da diğer bölgelere göre oldukça düşük olmasına bağlamak mümkündür.

⁶ INCB (2008), a.g.e ve EUROPOL (2009). OCTA EU Organised Crime and Threat Assessment (OCTA AB Organize Suçlar ve Tehdit Değerlendirmesi Raporu). Hague: Europol.

⁷ EUROPOL (2009), a.g.e

⁸ UNODC (2009b). *World Drug Report, (Dünya Uyuşturucu Raporu)*. New York: United Nations

Grafik-3 Dünyadaki Kokain Üretim Yüzdeleri (Kaynak: UNODC,2009a)

Dünyada, 2006 yılında 7.060 ve 2007 yılında 7.225 adet koka işleme laboratuvarı olduğu tespit edilmiştir. Dünyadaki kokain laboratuvarlarının % 99'dan fazlası Kolombiya, Peru ve Bolivya'da bulunmaktadır. Latin Amerika dışında İspanya'da 18, ABD'de 3 kokain laboratuvarının varlığı UNODC'ye bahse konu ülkelerce bildirilmiştir⁹. Kolombiya 2007 yılında 2.500 adet yasadışı kokain laboratuvarını ortaya çıkarmış ve imha etmiştir. Bu rakam Güney Amerika'daki ülkeler arasında en yüksek rakamdır.

Dünyadaki kokain yakalamaları 2007 yılında (711 ton), 2005 yılına (750 ton) oranla % 5 düşmüş ve 2006 yılına (693 ton) göre de hemen hemen aynı kalmıştır. Yakalamalarındaki yüksek artışlar, üretimin artmasını tetiklememiştir. Güney Amerika, Orta Amerika ve Karayip Adalarındaki kokain yakalama oranları, 1989-2007 yılları arasında % 32'den, % 60'a çıkmıştır¹⁰. Bu artış, üretim bölgesindeki kanun uygulayıcıların kokain kaçakçılığına karşı yaptıkları özverili çalışmalarla açıklanabilir. 2007 yılında kokainin % 88'i Amerika ve % 11'i de Avrupa kıtasında ele geçirilmiştir. Kolombiya makamları, ülkelerini terk eden uyuşturucunun % 80'inin sırasıyla Meksika-Orta Amerika koridorundan, Avrupa-Afrika koridorundan ve Karayipler koridorundan deniz yoluyla kaçırıldığını bildirmişlerdir. Kaçakçılığı yapılan uyuşturucu maddelerin önemli kısmı 1-1,5 ton yük taşıma kapasiteli hız motorları vasıtasıyla yapılmaktadır. Daha önceki yıllarda INCB'ye bildirilen denizaltı ile yapılan uyuşturucu kaçakçılığının, 2007 yılında da yapıldığı bildirilmiştir. INCB'ye göre, Güney Amerika'daki uyuşturucu kaçakçıları, kaçaklık faaliyetlerini devam ettirmek için havayolundan ziyade deniz yolunu tercih etmektedirler. Ayrıca, ülkeler arası uyuşturucu madde kaçakçılığında, havayolu karayolundan daha sık kullanılmaktadır¹¹.

⁹ UNODC (2009b), a.g.e ve UNODC (2009c). Colombia Coca Cultivation Survey, (Kolombiya Koka Ekim Araştırması). Vienna: United Nations.

¹⁰ UNODC (2009b), a.g.e

¹¹ INCB (2008), a.g.e

Peru ve Bolivya'daki kuru koka yaprağının tarla çıkış fiyatı 2007 yılında artmıştır. Geçen 10 yılda olduğu gibi koka yaprağı fiyatı Bolivya'da, Peru'dan daha yüksek seviyede olmuştur. Bu rakam, Bolivya'nın Chapare bölgesinde kilogram başına 6 ABD Doları, Peru'da 3,5 ABD Doları üzerindedir.

Peru'da koka macununun kilogram fiyatı 2007 yılında % 21 yükselerek 600 ABD Dolarından, 2008 yılında 723 ABD Dolarına yükselmiştir. Kolombiya'da ise koka macunu fiyatı, Kolombiya Pesosunun ABD Dolarına göre değer kazanmasından dolayı, peso cinsinden % 4'lük bir düşüş göstermiştir. Fakat ABD Doları cinsinden % 2'lik bir yükseliş olmuş ve 943 dolardan 963 dolara çıkmıştır¹².

1.3. Esrar

UNODC 2008 yılında, 200.000 ila 641.800 hektar arasında bir alanın kenevir ekimi için kullanıldığını bildirmiştir. Aradaki bu tahmini rakamsal farklılık kenevir bitkisinin dünyanın hemen hemen her ülkesinde kapalı ve açık mekânda yetişebiliyor olmasından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle afyon ve kokainde olduğu gibi kesin rakamlar vermek esrarda mümkün olmamaktadır. Tahmini toplam kenevir bitkisi üretimi 13.300 ila 66.100 ton arasındadır. Bu rakam esrar reçinesi için 2.200 ila 9.900 ton arasındadır¹³.

2007 yılında, toplam esrar yakalamaları artarak 5.600 tona ulaşmıştır. 2006 yılında olduğu gibi 2007 yılında da esrar bitkisi yakalamalarının çoğunluğu Meksika ve ABD'de gerçekleşmiştir. Esrar reçinesi yakalamaları da yine yükselmiş ve 1.300 tona ulaşmıştır. Bu yakalamaların çoğunluğu, Batı ve Orta Avrupa'da gerçekleştirilmiştir. 2006 yılıyla mukayese edildiğinde, 2007 yılında esrar reçinesi yakalamaları 1/3 oranında artmıştır¹⁴.

2007 yılında dünyada 143 milyon ila 190 milyon arasında kişi hayatlarında en az bir kere esrar kullanmıştır. Esrar kullanımı, Afrika ve Latin Amerika'daki birçok ülkede artış gösterirken, yapılan son çalışmalar Kuzey Amerika ve Batı Avrupa'da, özellikle genç nüfus arasında esrar kullanımının düştüğünü göstermiştir¹⁵.

Sınırlı sayıda ülke, kenevir üretimi ile ilgili bilgileri uluslararası organizasyonlar ile paylaştığından dolayı, bu konuda trend analizi yapmak oldukça zordur. Buna rağmen eldeki veriler, ele geçirilen kenevirin hareket noktası olmalarından dolayı Hollanda, Güney Afrika, Arnavutluk, Jamaika ve Paraguay'ın ana kenevir bitkisi üreticisi ülkeler olduğunu göstermektedir. 2005-2007 yılları arasında, Kolombiya ve Nijerya da listeye eklenmiştir. Dünya'nın en büyük kenevir üreticisi Fas'ta 2008 yılında kenevir tarlalarının imhası neticesinde, kenevir üretimi düşüş göstermiştir¹⁶.

¹² UNODC (2009c), a.g.e

¹³ UNODC (2009b), a.g.e

¹⁴ UNODC (2009b), a.g.e

¹⁵ UNODC (2009b), a.g.e

¹⁶ a.g.e

Esrar reçinesi üretimi konusunda bilgi vermek daha kolaydır. Çünkü reçine üretimi belirli bölgelerde yoğunlaşmış ve sıklıkla uluslararası kaçakçılığı yapılmaktadır. Fas'taki kenevir üretimindeki düşüşe rağmen bu ülke, dünyanın bilinen ana reçine üreticisi olma özelliğini devam ettirmektedir. Afganistan, ikinci önemli esrar reçinesi üreticisi ülkedir. Elde yeterli veri bulunmamasına rağmen uzmanlar, Afganistan'da ekilen kenevir alanlarının giderek büyüdüğünü ve kenevir üretim alanlarının Fas'a yaklaştığını bildirmişlerdir. Kenevir ürünlerinin fiyatlarının afyon türevleri ile karşılaştırıldığında giderek artması, bu ülkedeki ekim alanlarındaki artışın en önemli nedeni olarak gösterilmektedir¹⁷.

Aynı zamanda, Hindistan ve Nepal de esrar reçinesi kaynak ülkesi (% 4) olarak bilinmektedir. Özellikle Azerbaycan, Ukrayna, Moldova, Rusya Federasyonu ve Ermenistan'dan gelen raporlarda, bazı Bağımsız Devletler Topluluğu ülkelerinin artan şekilde (% 6) esrar reçinesi kaynak ülkesi olarak geçtiği bildirilmektedir. Orta Asya ülkelerinden Kazakistan'ın Chu Vadisinde, kenevir üretimi giderek artmakta ve 300.000 hektar'dan daha fazla alanda ekimi yapılmaktadır.¹⁸ Arnavutluk ve İran, son yıllardaki yakalamalarına bakıldığında önemli kaynak ülke olarak ortaya çıkmaktadır¹⁹.

Hollanda'nın reçine esrarın kaynak ülkesi olduğu bildirilmiş fakat bu ülkenin esrar reçinesinin ne kadarına kaynaklık ettiği tespit edilememiştir. Hollanda'nın kenevir bitkisi üretiminde önemli bir yeri olmasına rağmen, esrar reçinesi için aynı şeyi söylemek mümkün olmamaktadır. Aynı tespiti Almanya, Fransa ve Belçika gibi diğer Batı Avrupa ülkeleri için de yapmak mümkündür. Fakat bu ülkelerin ne oranda transit ülke olduğu net değildir²⁰.

Hollanda ile ilgili değinilmesi gereken bir diğer husus da, esrarın bu ülkede tedavi amaçlı kullanımı ve yetiştirilmesinin 2008 yılında yasal hale getirilmesidir. Bu ülkede bir multiple sclerosis (MS) hastası, yasal olarak, tedavi amaçlı esrar yetiştirebilmekte ve kullanabilmektedir. Aynı zamanda 2003 yılından beri de doktorlar medikal esrarı hasta reçetelerine yazabilmektedirler²¹.

UNODC, Lübnan'ın Orta Doğu'da kaynak ülke olma özelliğinin devam ettiğini bildirmiştir²². ABD Dışişleri Bakanlığı'na göre ise Lübnan, büyük uyuşturucu üreticisi ya da uyuşturucunun transit olarak geçtiği bir ülke değildir²³. Lübnan'da üretim 1990'lı yıllarla karşılaştırıldığında önemli derecede düşmüş, fakat çiftçiler kenevir ekimine devam etmektedir²⁴. Lübnan makamlarına göre, Lübnan'dan Avrupa'ya büyük miktarda esrar geçişi artırılan kıyı devriyeleri ve havaalanı kontrollerinden dolayı mümkün değildir²⁵.

¹⁷ a.g.e

¹⁸ a.g.e

¹⁹ a.g.e

²⁰ UNODC (2009b), a.g.e

²¹ US Department of State (2009). *International Narcotics Control Strategy Report (Uluslararası Narkotik Kontrol Strateji Raporu)*. Drug and Chemical Control, Cilt 1, Mart.

²² UNODC (2009b), a.g.e

²³ US Department of State (2009), a.g.e

²⁴ UNODC (2009b), a.g.e

²⁵ US Department of State (2009), a.g.e

Amerika kıtasında esrar reçinesi üretimi ve tüketimi sınırlıdır. Jamaika % 3'lük yıllık yakalamasıyla bölgedeki en önemli reçine üreticisidir. Paraguay % 2'lik esrar reçinesi yakalamasıyla Amerika kıtasında önde gelen bir diğer üreticidir. Fakat 6.000 hektarlık bir ekimle, Paraguay'da kenevir bitkisi üretimi daha önemli bir sorundur²⁶.

Kaynak Ülke	Yakalama Sayısı	Yakalama Miktarı (kg)
Fas	811	440747
Afganistan	1.083	144387
İspanya	853	19226
Pakistan	10	2825
Hollanda	27	2615
Portekiz	1	2449
Fransa	3	2135
Almanya	5	591
Cezayir	16	455
İran	13	450

Tablo-1 2005-2007 Yılları Arasında Esrar Reçinesi Yakalamalarında Ana Kaynak Ülkeler (Kaynak: UNODC, 2009b)

Dünya kenevir yakalamalarına bakıldığında; 2007 yılında kenevir ve esrar reçinesi yakalamalarının arttığı görülmektedir. Buna göre, kenevir bitkisi yakalamaları 5.605 tona, reçine yakalaması 1.300 tona çıkmıştır. Kenevir bitkisi yakalamalarının % 82'si Amerika kıtasında gerçekleştirilmiş olup bu yakalamalar özellikle Meksika ve ABD'de yoğunlaşmıştır. Bu kıtada gerçekleştirilen kenevir bitkisi yakalamaları, tüm kenevir yakalamalarının 2/3'ünü oluşturmaktadır²⁷.

1.4. Amfetamin Türü Uyarıcılar

UNODC (2009b) hesaplarına göre, 2007 yılında 230 ila 640 ton amfetamin türü uyarıcı üretilmiştir. Ecstasy grubu* sentetik uyarıcı üretimi 72 ila 137 ton arasındadır. 2007 yılında, rekor seviye olan 52 ton amfetamin türü uyarıcı (ATS) yakalaması gerçekleştirilmiştir.

Suç örgütleri, uyuşturucu imalatında kullanılan yasal ara maddeleri, kurdukları hayali şirketler aracılığıyla temin etmektedirler. INCB'nin 2008 raporunda; metamfetamin, amfetamin ve MDMA gibi ATS'lerin üretiminde kullanılan, efedrin ve sahte efedrin gibi maddelerin kaçakçılığında yeni yöntemler uygulanmaya başlandığı belirtilmektedir.

²⁶ UNODC (2009b), a.g.e

²⁷ UNODC (2009b), a.g.e

* Ecstasy grubu sentetik uyarıcılara çoğunlukla MDMA, MDA ve MDEA/MDE girmektedir. Ancak, yanlış ve yaygın olarak Ecstasy'nin sadece MDMA içerdiği bilinmektedir.

	Amfetamin grubu (methamfetamin, amfetamin)		Ecstasy-grubu (MDMA, MDA ve MDE/MDEA)	
	Düşük Tahmin	Yüksek Tahmin	Düşük Tahmin	Yüksek Tahmin
Yıllık Kullanıcı	15.820.000	50.570.000	11.580.000	23.510.000
Ortalama Tüketim (Gr/Yıllık)	11,8	11,8	5,45	5,45
Tüketim (Ton)	187	597	63	128
Yakalanan (Ton)	43,2	43,2	8,5	8,5
Üretilen (Ton)	230	640	72	137

Tablo-2 Dünya’da ATS Üretimi, Tüketimi ve Yakalamaları (Kaynak: UNODC, 2009b)

Uyuşturucu kaçakçıları, kontrollerin çok az ya da yetersiz olduğu, gelişmekte olan ülkelerden, sahte evrak ve yasal ticari şirketleri kullanarak söz konusu maddeleri satın almaktadırlar. 2008 yılında Afrika’da birçok ülke, yıllık tıbbi ve bilimsel araştırma kullanım kapasitesinin çok üzerinde miktarlarda söz konusu maddelerden satın almıştır. Örneğin; Etiyopya’da kaçakçılar evrak sahteciliği yaparak 12,5 ton efedrin ve sahte efedrin ithal etmişlerdir²⁸.

Afrika ülkeleri için yapılan siparişlerin birçoğunun Meksika kaynaklı olduğu ortaya çıkmıştır. Meksika, ABD’ye kaçakçılığı yapılan metamfetaminin birincil kaynağını teşkil etmektedir. 2007 yılında Meksika’da 26 yasadışı uyuşturucu üretim laboratuvarı ele geçirmiş ve bu laboratuvarlardan 9’u metamfetamin üreten “süper laboratuvarlar” olarak sınıflandırılmıştır (her üretimde 4,5 kg metamfetamin üretilmektedir)²⁹.

Avrupa’da metamfetamin üretimi, Orta ve Doğu Avrupa ülkeleri ile sınırlıdır. Çek Cumhuriyeti başta olmak üzere (% 96), Polonya ve Portekiz, Doğu Avrupa’daki büyük metamfetamin üreticilerindendir. Ayrıca, Baltık ülkelerinde de metamfetamin üretilmeye başladığına dair UNODC’ye raporlar ulaşmaktadır. Polonya, amfetamin üretimi ile bilinmesine rağmen, 2007 yılında ilk metamfetamin laboratuvarlarını ele geçirmiştir. Litvanya’da da metamfetamin üretimi önemli seviyeye gelmiştir.

Meksika hükümetinin efedrin ve sahte efedrin ithalatını yasaklamasını takiben söz konusu maddelerin kaçakçılığı Meksika sınırının güneyine kaymıştır. Belize, El Salvador ve Honduras’ta sahte efedrin içeren farmasötik maddelere talep, son dönemde artış göstermiştir. Arjantin’de 2008 yılında 1,2 ton efedrin ele geçirildiği bildirilmiştir. Kaçakçıların uyuşturucu üretiminde kullanılan yan maddeleri elde edebilmek için uluslararası ticaret anlaşmalarındaki boşluklardan yararlandıklarını vurgulayan INCB, tüm hükümetlerden kimyasal madde ticaretine titizlikle eğilmelerini istemektedir³⁰.

Kanada, hem kendi topraklarında hem de ABD’de yasadışı olarak satılan MDMA tabletlerinin ana üretim merkezlerinden biri haline gelmiş bulunmaktadır. Ham maddesi

²⁸ INCB (2008), a.g.e

²⁹ INCB (2008), a.g.e

Çin'den gelen ve Kanada'da üretilen tabletlere Japonya ve Avustralya'da dahi rastlanabilmektedir. ABD'de ele geçen Kanada menşeli ecstasy haplarının sayısı dört kat artarak 2004 yılında 1,1 milyon iken 2006 yılında 5,2 milyona ulaşmıştır³¹.

2008 yılında Avrupa'da ve Türkiye'de ecstasy yakalamalarında önemli derecede düşüş meydana gelmiş ve bu düşüş, sokakta satılan sahte uyarıcılara bağlanmıştır. "DrugScope" Sokak Uyuşturucu Trendleri 2009 Araştırması da bu tespiti doğrular niteliktedir. Söz konusu araştırmaya göre, İngiltere'nin birçok bölgesinde MDMA seviyesinde düşüş olduğu bildirilmiş ve uzun süreden beri devam eden amfetamindeki düşük kalite trendinin bu senede değişmediği vurgulanmıştır³². Kalitedeki bu düşüş, aynı zamanda reçeteye tabi illegal yatıştırıcılarda da görülmektedir. Örneğin; Çin ve Güney Asya'daki laboratuvarlarda üretilen düşük kalitedeki ve düşük fiyatlı haplar, gerçekte 10 mg olması gerekirken, karborsada 1 mg olarak satılmaktadır. DrugScope'un araştırması ayrıca ecstasy, crack kokain, kokain gibi uyarıcıların düşük kaliteli olmasından dolayı, kullanıcıların başka maddelere yönlendiklerini ya da diğer maddelerle birlikte aldıklarını ortaya çıkarmıştır³³. Bu yöneliş bölgemizde captagon'a doğru olmuştur.

ATS tüketiminde belirgin bölgesel farklılıklar görülmektedir. Doğu ve Güney Doğu Asya'da kullanıcılar, öncelikle metamfetamin kullanmaktadırlar. Yakın ve Orta Doğu'da ise captagon olarak satılan ve son yıllarda sıklıkla amfetamin içeren uyarıcılar yaygın olarak kullanılmaktadır. Avrupa'da kullanıcılar öncelikle amfetamin kullanmaktadırlar. Dünya genelinde, 16 ila 51 milyon arası ve yaşları 15-64 arasında değişen bireylerin, 2007 yılında en az bir kere amfetamin türü uyarıcıları kullandıkları belirlenmiştir. Buna karşın, dünya genelinde ecstasy grubu uyarıcıları kullananların sayısının 12 ila 24 milyon olduğu tahmin edilmektedir³⁴. Ayrıca INCB 2008 raporunda, ATS kullanımının bazı bölgelerde tehlikeli boyutlara ulaştığı ifade edilmektedir. Arap yarımadasındaki birçok ülkede ATS kullanımında artış görülmektedir. Bunların arasında en yaygını ise amfetamin içeren sahte captagon tabletleridir. Suudi Arabistan'da ele geçen captagon tabletlerindeki artış, söz konusu uyarıcı kullanımında yaşanan artışın bir belirtisi olarak algılanmaktadır.

³⁰ INCB (2008), a.g.e ve UNODC (2009b), a.g.e

³¹ UNODC (2009b). *World Drug Report, (Dünya Uyuşturucu Raporu)*. New York: United Nations.

³² DrugScope (2009). *Street Drug Trends Survey 2009: Falling illegal drug purity 'accelerates trend' in users combining different drugs (Sokak Uyuşturucu Trendleri Araştırması 2009: Yasadışı Uyuşturucu Saflığının Düşmesi Kullanıcıların Farklı Uyuşturucuları Birbirine Katmasını Hızlandırır)*, Eylül.

³³ DrugScope (2009), a.g.e

³⁴ UNODC (2009b), a.g.e

2. TÜRKİYE'DE UYUŞTURUCU SORUNU

Türkiye, içinde bulunduğu coğrafya nedeniyle çok hassas bir konuma sahiptir. Bu bağlamda, ülkemiz Afganistan kaynaklı afyon ve türevleri ile Avrupa kaynaklı sentetik uyuşturucu maddeler ve bunların üretiminde kullanılan ara kimyasal maddelerin trafiğinden olumsuz etkilenmektedir. Ayrıca ülkemiz Güney Amerika menşeli kokain maddesi ile İran ve Suriye menşeli esrar maddesinin kaçakçılığına maruz kalmaktadır.

2006 yılında yayınlanan Ulusal Strateji Belgesi (2006-2012) ile uyuşturucu ile mücadeleye ilişkin hedefler belirlenmiştir. Bu belgede geçen hedeflere ulaşılması için ilgili tüm kurumların mutabakatı ile 2007 yılında Eylem Planı (2007-2009) hazırlanarak yürürlüğe konulmuştur.

Türkiye ve içinde bulunduğu bölge için en büyük tehdit; Dünyadaki yasadışı afyon üretiminin % 90'ından fazlasının gerçekleştiği Afganistan'daki yasadışı afyon üretimi ve buna bağlı olarak Avrupa ülkelerine yönelik yapılan eroir maddesi kaçakçılığıdır. Ülkemiz, özellikle Balkan Rotası üzerinden gerçekleştirilen eroir maddesinin kaçakçılığından olumsuz etkilenmektedir.

Avrupa kaynaklı sentetik uyuşturucu madde kaçakçılığı, Türkiye'yi kullanıcı boyutunda etkileyen en büyük tehditlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle son dönemlerde çeşitli sebeplerden dolayı ecstasy maddesi üretiminin düşüş göstermesiyle bu maddenin yerini diğer sentetik uyuşturucular almaya başlamıştır. Türkiye'de yaygın bir kullanımı bulunmayan Doğu Avrupa kaynaklı captagon maddesi ise ülkemiz ile birlikte Ortadoğu ve Arap Yarımadası ülkelerini tehdit etmektedir.

Türkiye'de en fazla yakalanan ve kullanılan uyuşturucu maddelerin başında esrar maddesi gelmektedir. Her ne kadar kullanıcılar ihtiyaçlarını karşılamak üzere yasadışı kenevir bitkisi yetiştiriciler de İran ve Suriye gibi ülkelere esrar maddesi kaçakçılığı yapılmaktadır.

Ayrıca uluslararası organizasyonlar tarafından, Güney Amerika kaynaklı kokain maddesi kullanım maksadıyla ülkemize getirilmektedir. Bu kokain maddesi, Afrika ve Avrupa ülkeleri üzerinden, özellikle kuryeler vasıtasıyla ve havayolu kullanılmak suretiyle taşınmaktadır.

Uyuşturucu madde kaçakçılığına karşı ülkemizde verilen mücadele iki ana hedef doğrultusunda yürütülmektedir. Birincisi, uluslararası alanda faaliyet gösteren uyuşturucu kaçakçılığı gruplarına; ikincisi ise, yurt içinde faaliyet gösteren ülke içi uyuşturucu şebekelerine karşı verilen mücadeledir. Mücadelede bir diğer önemli konu ise, terör örgütlerinin uyuşturucu kaçakçılığı (narko-terör) ve ticaretinden elde ettikleri gelirin önüne geçilmesine yönelik yapılan çalışmalardır.

Ülkemiz, uluslararası alanda faaliyet gösteren uyuşturucu kaçakçılığı gruplarına karşı mücadelede; irtibat görevlileri, Güvenlik ve İşbirliği Anlaşması (GİB) imzalanan ülkelerin uyuşturucu ile mücadele birimleri ve uluslararası kuruluşlar ile irtibat kurmaktadır. Bu temas noktaları vasıtasıyla, karşılıklı bilgi değişiminde bulunularak uluslararası operasyonlar ve kontrollü teslimat uygulamaları gerçekleştirilmektedir.

Uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonlarının ortadan kaldırılmasına yönelik gösterilen başarılı mücadele, aynı kararlılıkla, ülke insanımızı uyuşturucu kullanımına yönelten uyuşturucu sokak çetelerine karşı da sürdürülmektedir.

2005 yılının ikinci yarısında Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele (KOM) Daire Başkanlığı tarafından alınan stratejik bir karar doğrultusunda; uyuşturucu ile mücadeleyi ülke geneline yayma politikası benimsenmiştir. Alınan karar çerçevesinde gerçekleştirilen projeli operasyonlarda binlerce uyuşturucu sokak satıcısı yakalanmıştır. Sokak satıcıları ile birlikte kullanıma hazır değişik cins ve miktarlarda uyuşturucu madde ele geçirilmiştir.

Ülke içi uyuşturucu çetelerine yönelik olarak gerçekleştirilen operasyonlarda, sadece uyuşturucu madde tacirleri yakalanmamaktadır. Bu operasyonlarda aynı zamanda hırsızlık, adam öldürme, sahtecilik, dolandırıcılık, yağmalama gibi suçları daha önce işlemiş olan şahıslar da yakalanmaktadır. Dolayısıyla bu operasyonlarla asayişe müessir suçların önlenmesine de ciddi katkılar sağlanmıştır.

Terör örgütlerinin finans kaynaklarını, başta uyuşturucu madde kaçakçılığı olmak üzere illegal faaliyetler oluşturmaktadır. Türkiye, geçmişte ve günümüzde terör örgütlerinin eylemlerine hedef olmuş ve olmaya da devam etmektedir. Uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonlarına yönelik olarak gerçekleştirilen operasyonlarda, terör örgütlerinin uyuşturucu kaçakçılığından finansal destek sağladıkları tespit edilmiştir.

PKK/Kongra-Gel terör örgütünün uyuşturucu madde suçlarına karıştığını; uluslararası raporlar, Türkiye’de gerçekleştirilen uyuşturucu madde operasyonlarında yakalanan şahısların ifadeleri, terör örgütleri ile bağlantılı suç kayıtları, örgüte ait sığınak/hücre evlerinde ele geçirilen uyuşturucu maddeler ve ele geçirilen belgelerdeki para kayıtları açıkça ortaya koymaktadır.

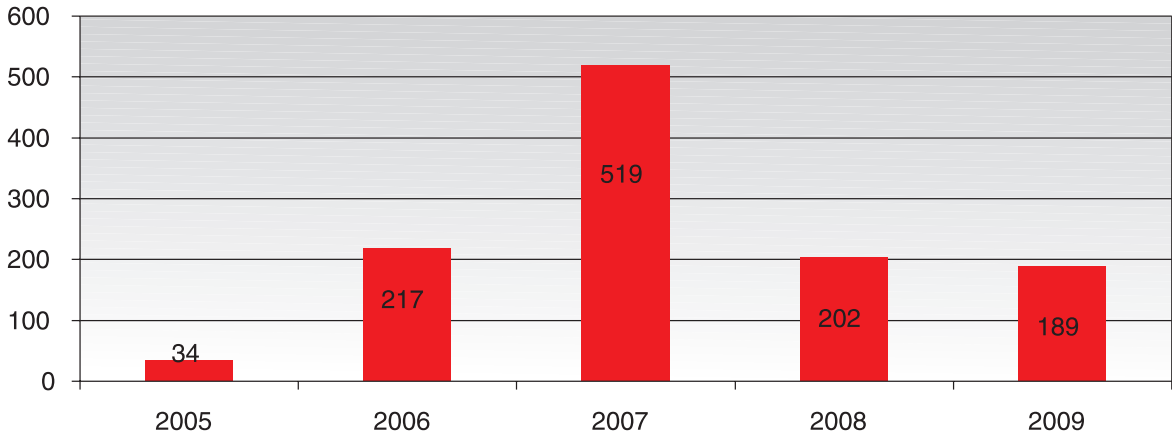
3. UYUŞTURUCU MADDELERİN TÜRLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ*

3.1. Afyon ve Türevi

Ülkemizde ele geçirilen afyon ve türevi uyuşturucu maddelerin kaynağını Afganistan oluşturmaktadır. 2008 ve 2009 yıllarında Afganistan’da gerçekleşen haşhaş bitkisi ekim alanları ve bu alanlardan elde edilen afyon miktarı 2007 yılına göre düşüş göstermiştir. Ancak afyon maddesi miktarındaki düşüşe rağmen, ülkemizde yakalanan eroін maddesi miktarında sürekli artış görülmektedir.

3.1.1. Afyon

Ülkemizde her yıl ortalama 200 kg afyon maddesi yakalanmaktadır. 2009 yılında yakalanan afyon maddesinin % 34,4’ü kargolarda, % 16,3’ü ise kuryelerde ele geçirilmiştir. Kargo ve kuryelerde yakalanan afyon maddesinin hedefini özellikle ABD, Kanada, Avustralya ve AB ülkeleri oluşturmaktadır. Ülkemiz üzerinden yapılan bu kaçakçılık faaliyetleri genellikle İran uyruklu organizasyonlar tarafından gerçekleştirilmektedir.

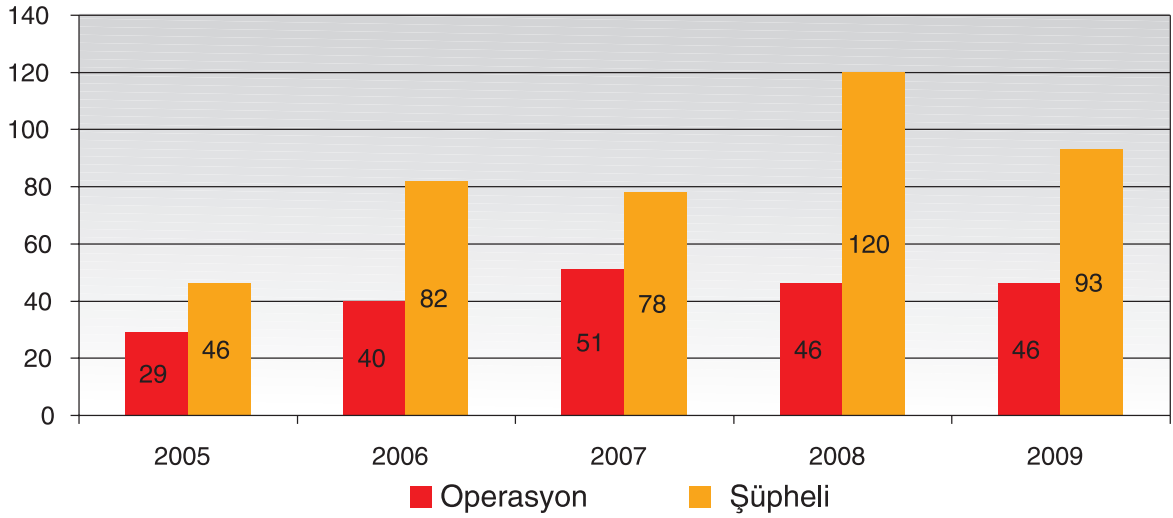

Grafik-4 Yıllara Göre Yakalanan Afyon Miktarı (kg)

2009 yılında bir önceki yıla göre gerçekleştirilen operasyon sayısında herhangi bir değişiklik meydana gelmezken, bu operasyonlarda yakalanan şüpheli sayısında % 22,5’lik azalma olmuştur. Bunun sebebinin ise; kurye operasyonlarında sadece kuryenin yakalanması; kargo operasyonlarında ise, gönderici ve alıcı bilgilerinin sahte olması nedeniyle organizasyonun ortaya çıkartılamaması olduğu değerlendirilmektedir.

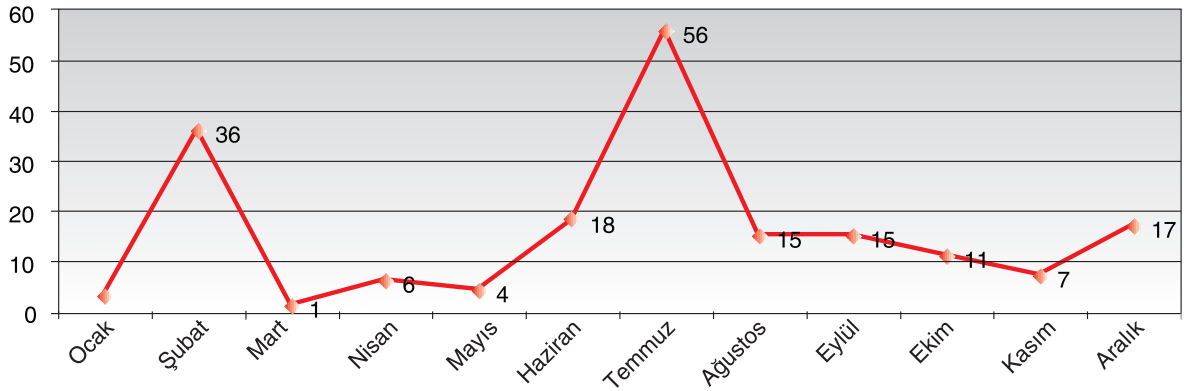
Kargo yoluyla gerçekleştirilen uyuşturucu madde kaçakçılığıyla daha etkin mücadele etmek üzere “Karayolu Taşıma Yönetmeliği”nde 11 Haziran 2009 tarihinde değişikliğe gidilmiştir.

* Bu bölümde yer alan değerlendirmeler 2009 yılı Polis Bölgesi yakalamalarına aittir.

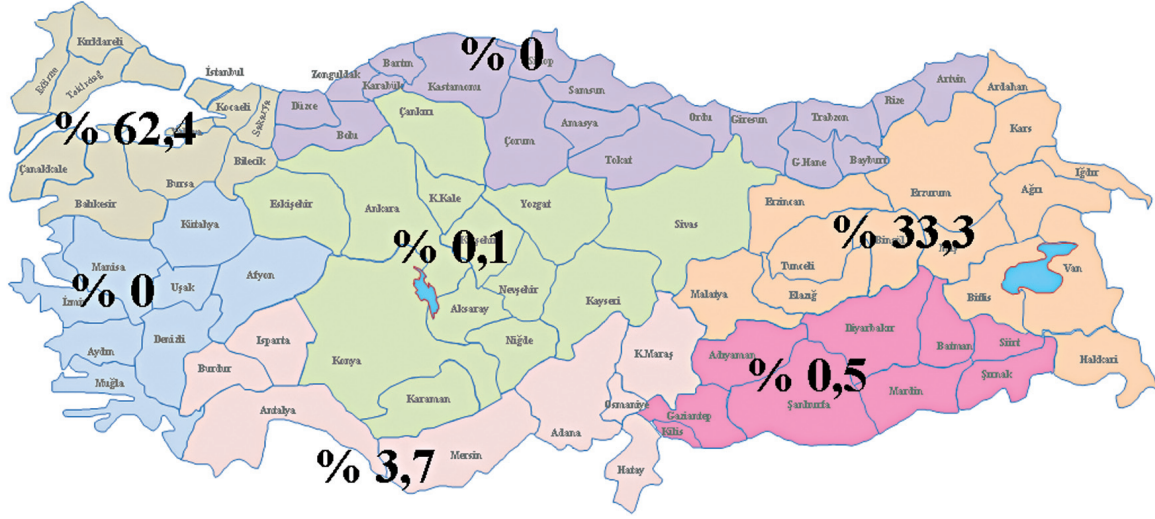
Grafik-5 Yıllara Göre Operasyon ve Yakalanan Şüpheli Sayısı

Ülkemizde, 2009 yılına kadar en fazla afyon maddesi yakalaması Ekim ve Kasım aylarında gerçekleşirken, 2009 yılında Şubat ve Temmuz aylarında gerçekleşmiştir. Afyon maddesi yakalamalarının, özellikle Temmuz ayında artış göstermesinde, UNODC tarafından da belirtilen/paylaşılan Afganistan'daki afyon maddesi depolamalarının etkili olduğu değerlendirilmektedir.

Grafik-6 Aylara Göre Afyon Yakalama Miktarı (kg)

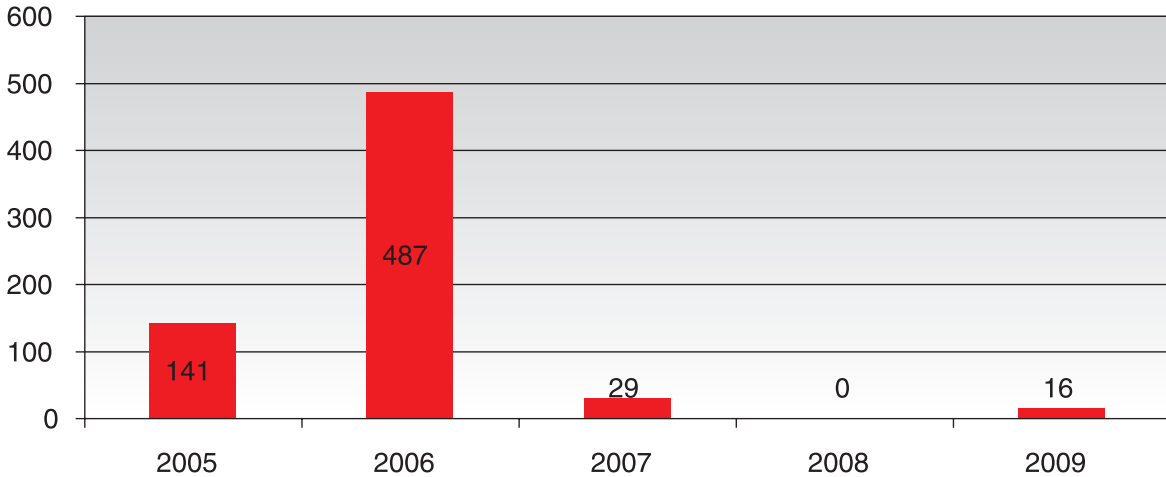
2009 yılı afyon maddesi yakalamalarının % 95,7'si ülkemize İran'a sınır olan iller ile kurye ve kargo yoluyla yurtdışına sevk edildiği İstanbul'da gerçekleşmektedir.

Harita-1 Bölgelere Göre Afyon Maddesi Yakalama Yüzdeleri

3.1.2. Bazmorfin

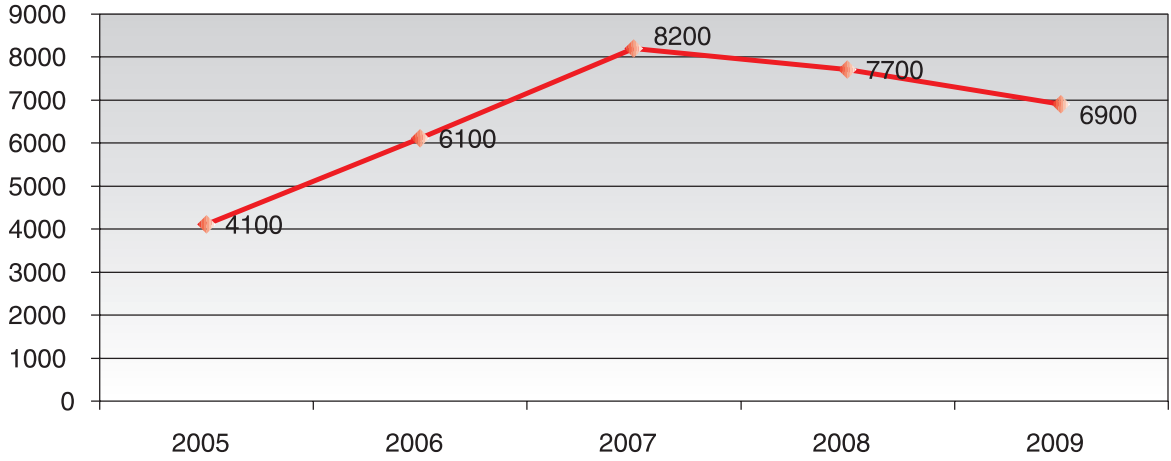
Ülkemizde yakalanan bazmorfin madde miktarı, son üç yıldır yok denilecek kadar az seviyelere inmiştir. Bazmorfin maddesinin varlığı genellikle o yerde eroin imalinin söz konusu olabileceğine dair kuvvetli bir emaredir. Ülkemizde yakalanan bazmorfin maddesi miktarı ise üzerinde değerlendirme yapılamayacak kadar azdır. Bazmorfin maddesi yakalama miktarlarında ortaya çıkan tablo, uluslararası arenada ülkemize yöneltilen, Türkiye’de eroin maddesi imal edildiği şeklindeki değerlendirmenin doğru olmadığını ve bunun haksız, bilinçsiz ve yanlış olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Grafik-7 Yıllara Göre Yakalanan Bazmorfin Miktarı (kg)

3.1.3. Eroin

Ülkemizde yakalanan eroin maddesinin kaynağını Afganistan'da üretilen afyon maddesi oluşturmaktadır. Afganistan'daki afyon üretiminin son beş yıllık seyrine bakıldığında; 2007 yılına göre 2008 yılında % 6,1 ve 2008 yılına göre 2009 yılında % 10,4 oranında bir azalma olduğu görülmektedir.

Grafik-8 Yıllara Göre Afganistan'da Üretilen Afyon Miktarı (ton)

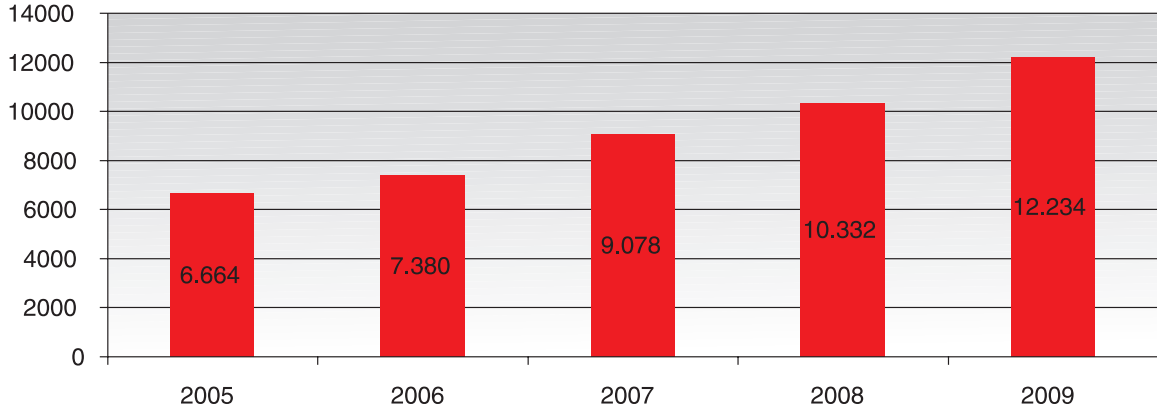
Afganistan ve komşu ülkelerde üretilen eroin maddesi; Balkan, Kuzey Karadeniz ve Doğu Akdeniz rotaları üzerinden, talebin olduğu Avrupa ülkelerine gitmektedir. Özellikle Balkan Rotası üzerinden gerçekleştirilen eroin maddesi kaçakçılığı ülkemizi yoğun olarak etkilemektedir. Başta UNODC olmak üzere birçok uluslararası raporda, Afganistan kaynaklı eroinin Avrupa'ya ulaştırılmasında Balkan Rotasının ana güzergâh olduğu belirtilmektedir. Bu tespitin yapılmasında; Balkan Rotası üzerinde bulunan ülkemiz ve İran tarafından gerçekleştirilen yakalamaların etkili olduğu değerlendirilmektedir. Ancak bir uyuşturucu rotasının etkinliğinin değerlendirilmesinde, o rota üzerinde gerçekleştirilen yakalamaların salt etkinliğe sahip olmaması gerektiği düşünülmektedir.

Nitekim Kuzey Karadeniz rotasının varlığı uluslararası arenada kabul edilmesine rağmen, geçmiş yıllarda bu rota üzerinde yer alan ülkelerde önemli miktarlarda eroin maddesi yakalaması olmaması nedeniyle rotanın önemini yitirdiği değerlendirilmekteydi. Ancak ülkemizin 2007 ve 2008 yıllarında sağlamış olduğu istihbari bilgi desteği neticesi Ukrayna, Azerbaycan, Türkmenistan, Kazakistan ve Romanya'da gerçekleştirilen 10 ayrı operasyonda 1046 kg eroin maddesi yakalanmıştır. Bu yakalamalar uluslararası kamuoyunun dikkatini Kuzey Karadeniz rotasına yöneltmesine neden olurken, bu rotanın uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonları tarafından halen aktif olarak kullanıldığını da göstermiştir.

Öte yandan, Pakistan ve İran limanlarından deniz yoluyla yapılan uyuşturucu madde kaçakçılığının kontrol altında tutulamadığı ve bu yolla yapılan uyuşturucu madde kaçakçılığının boyutunun görülemediği değerlendirilmektedir. Nitekim, 2009 yılı Kasım ve Aralık aylarında Pakistan limanlarından çıkan bir tondan fazla eroin maddesinin Çin'de ele geçirilmiş olması bu tespitlerimizi doğrulamaktadır. Dolayısı ile Doğu Akdeniz rotası üzerinde eroin maddesi yakalamasının olmaması, bu rotanın da aktif olarak kullanılmadığı sonucunu ortaya koymamaktadır.

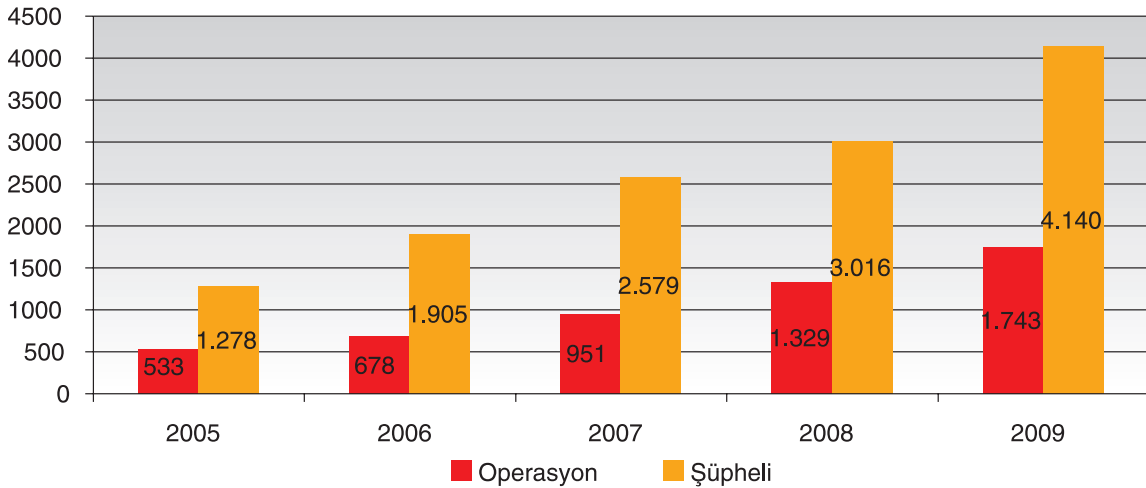

Afganistan’da üretilen afyon maddesi miktarında son iki yıldır bir düşüş gözlenirken, ülkemizde gerçekleştirilen eroin maddesi yakalama miktarında sürekli bir artış trendi gözlemlenmektedir. 2008 yılına göre 2009 yılındaki artış % 18,4 oranında olmuştur. Bu durum KOM Birimleri tarafından gerçekleştirilen eroin maddesi yakalamalarındaki başarının Afganistan’daki afyon üretimine bağlanamayacağını, aksine bu başarının tamamen KOM Birimlerinin özverili ve olağanüstü çalışmalarının bir neticesi olduğunu açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

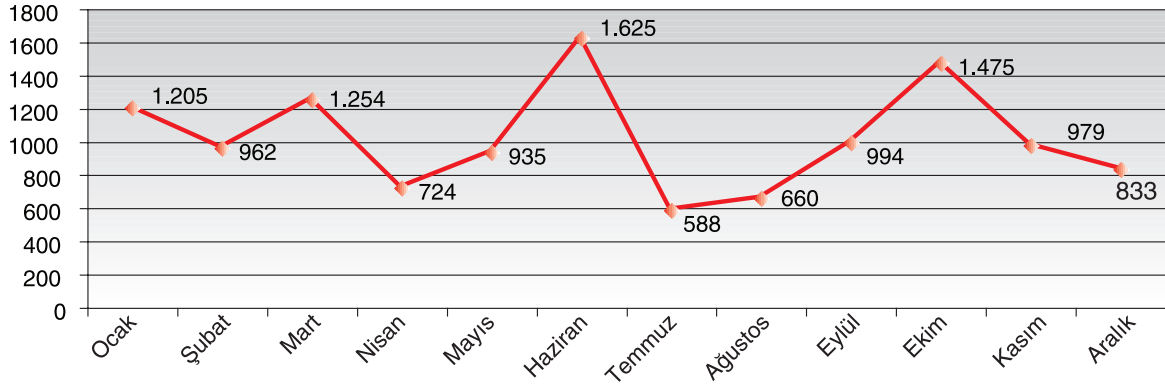
Grafik-9 Yıllara Göre Yakalanan Eroin Miktarı (kg)

Eroin maddesi yakalama miktarındaki artış, gerçekleştirilen operasyon ve bu operasyonlarda yakalanan şahısların sayısına da yansımaktadır. Nitekim, 2009 yılında 2008 yılına göre gerçekleştirilen operasyon sayısında % 31,1’lik, yakalanan şüpheli sayısında ise % 37,2’lik bir artış olmuştur. Yakalanan şüpheli sayısındaki artışın gerçekleştirilen operasyon sayısındaki artıştan daha fazla olması, KOM Birimlerinin organizasyonun tamamını ortaya çıkartmaya yönelik planlı/projeli operasyonel çalışmalara ağırlık verdiğinin bir göstergesidir.

Grafik-10 Yıllara Göre Operasyon ve Yakalanan Şüpheli Sayısı

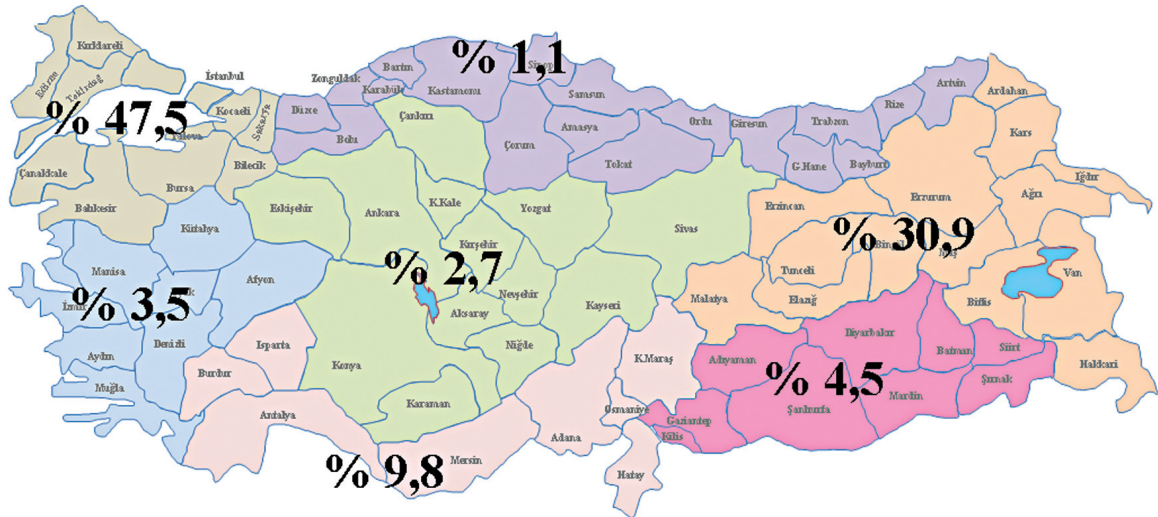
2009 yılında geçmiş yıllardan farklı olarak, kış ayları olan Ocak ve Şubat ayları ile ilkbaharın başı olan Mart ayında ortalamaların üzerinde eroin maddesi yakalaması gerçekleştirilmiştir. Bu durum, uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonlarının, Afganistan'da ekimi yapılan yasadışı haşhaş bitkisinin hasat dönemlerine bağlı kalmaksızın, yılın her ayında stoklardaki eroin maddesinin kaçakçılığını yapabildiklerini göstermektedir.

Grafik-11 Aylara Göre Eroin Yakalama Miktarı (kg)

Ülkemizde en fazla eroin maddesi yakalamaları;

- Ülkemize giriş yaptığı İran ile sınırı bulunan Van, Hakkari ve Ağrı,
- Ülkemizden yurtdışına çıkış yaptığı İstanbul, Edirne ve İzmir,
- Yurtiçinde izlediği güzergâh üzerinde bulunan Bitlis ve Erzincan illerinde yapılmıştır.

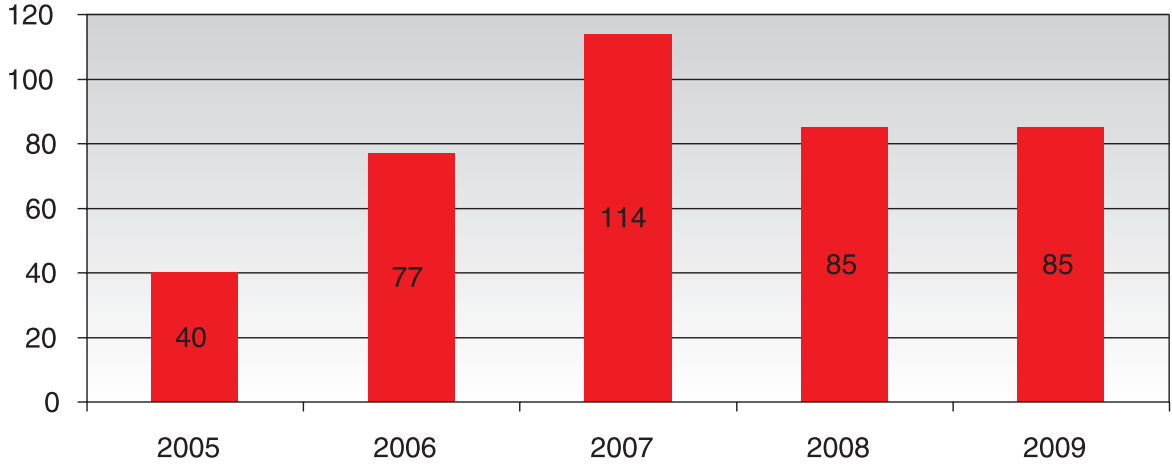

Harita-2 Bölgelere Göre Eroin Maddesi Yakalama Yüzdeleri

3.2. Kokain ve Türevi

2009 yılında ülkemizde yakalanan kokain maddesi miktarında 2008 yılına göre herhangi bir değişim olmamıştır. Kokain maddesi ülkemize, çoğunlukla havayoluyla kuryeler tarafından getirilmektedir.

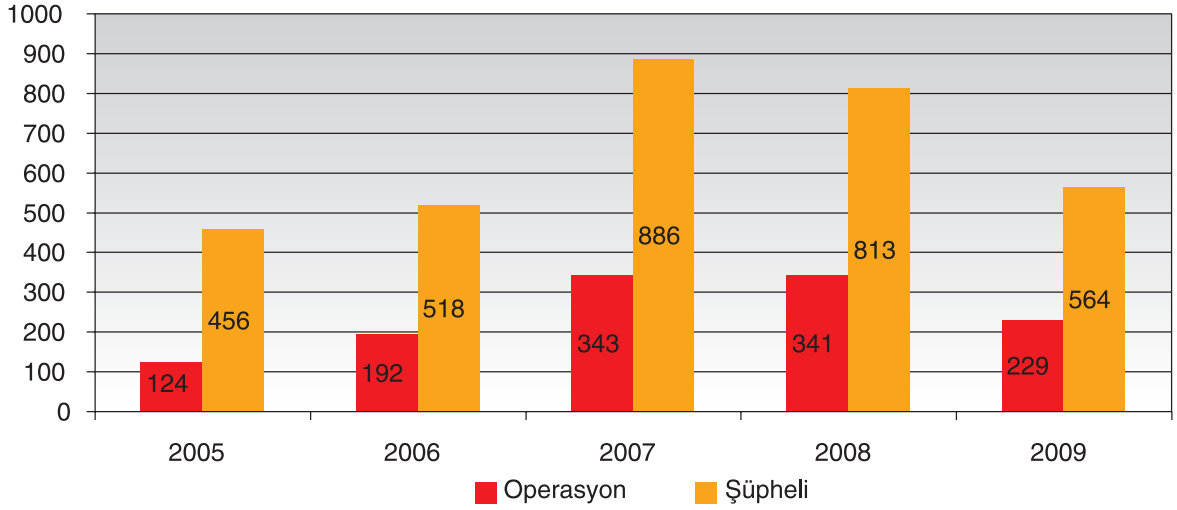
Kokain maddesi kaçakçılığı ile ilgili yürütülen çalışmalarda; ülkemizden diğer ülkelere yönelik kokain maddesi kaçakçılığı yapıldığına dair herhangi bir tespit bulunulamamıştır. Ancak Montrö Antlaşmasıyla boğazlarımızdan serbest geçiş hakkı bulunan ticari gemilerdeki konteynırlarla, Bulgaristan ve Romanya'ya, Güney Amerika ülkelerinden kokain maddesi kaçakçılığı yapıldığı, 2009 yılında bu ülkelerde gerçekleştirilen yakalamalardan anlaşılmaktadır. Ayrıca yine 2009 yılında Yunanistan'da 1 tondan fazla kokain maddesi yakalanmıştır.

Grafik-12 Yıllara Göre Yakalanan Kokain Miktarı (kg)

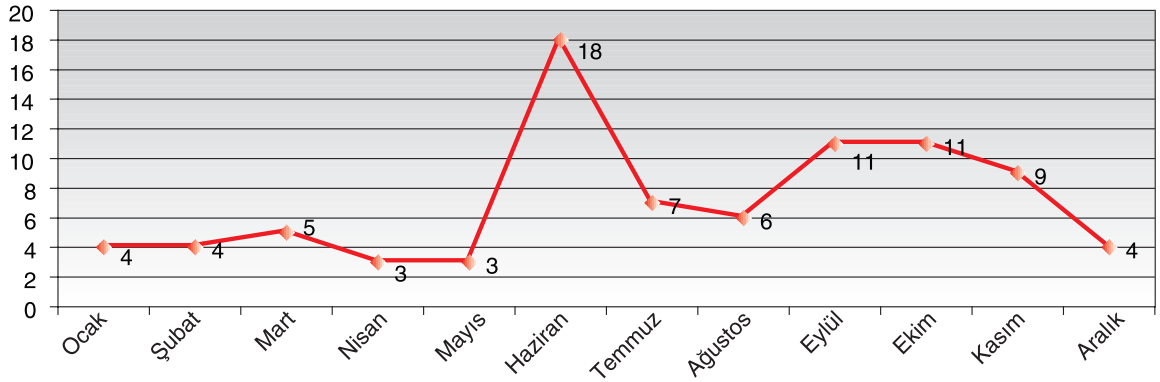
2007 ve 2008 yıllarında, önceki yıllara göre kokain maddesi kaçakçılığı yapan organizasyonlara yönelik gerçekleştirilen operasyon ve bu operasyonlarda yakalanan şahıs sayısında önemli artışlar görülmektedir. 2009 yılında 2008 yılına göre gerçekleştirilen operasyon sayısında % 32,9'luk, yakalanan şüpheli sayısında ise % 30,7'lik azalma olmuştur. 2005 yılından itibaren uygulamaya konulan ülke içi uyuşturucu şebekelerine yönelik gerçekleştirilen operasyonların böyle bir tablonun ortaya çıkmasında etkili olduğu değerlendirilmektedir. Nitekim ülke içinde faaliyet gösteren organizasyonlara yönelik gerçekleştirilen bu operasyonlarla, her yıl kokain maddesi kaçakçılığı yapan birçok organizasyonun deşifre edilerek organizasyon üyelerinin yakalanmaları sağlanmaktadır.

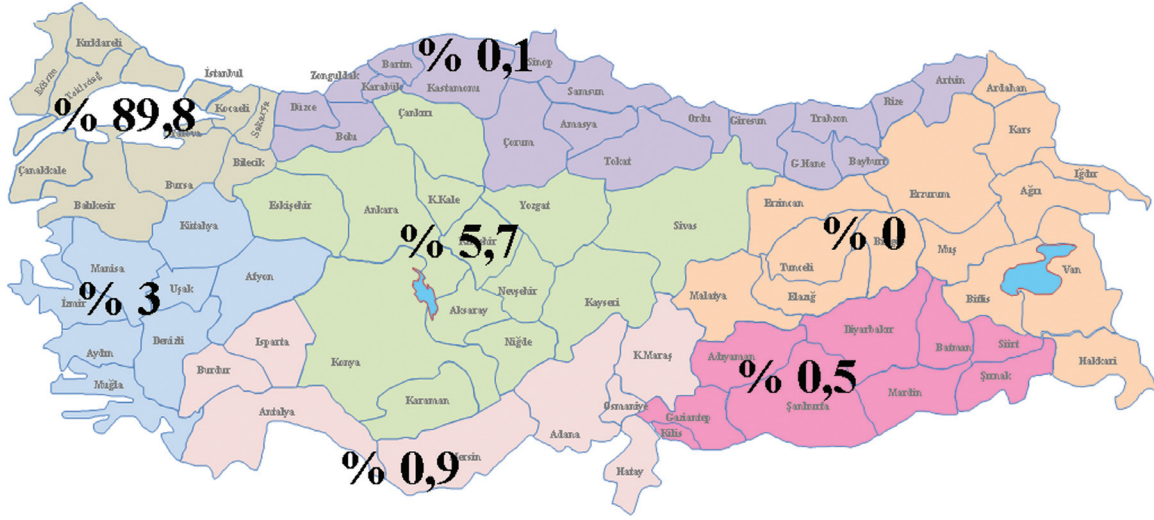
Grafik-13 Yıllara Göre Operasyon ve Yakalanan Şüpheli Sayısı

Ülkemizde gerçekleşen kokain maddesi yakalama miktarının, yaz döneminde ve okulların açıldığı aylarda artış gösterdiği görülmektedir. Bu durumun ortaya çıkmasında, kokain maddesinin kullanıcılar üzerindeki etkilerinin önemli rol oynadığı değerlendirilmektedir.

Grafik-14 Aylara Göre Kokain Yakalama Miktarı (kg)

2009 yılında yakalanan kokain maddesinin hemen hemen % 90'ı ülkemize giriş yaptığı İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Yukarıda da belirtildiği üzere kokain maddesi ülkemize havalimanlarımızdan giriş yapmakta ve en önemli giriş noktasını da İstanbul Atatürk Havalimanı oluşturmaktadır.

Harita-3 Bölgelere Göre Kokain Maddesi Yakalama Yüzdeleri

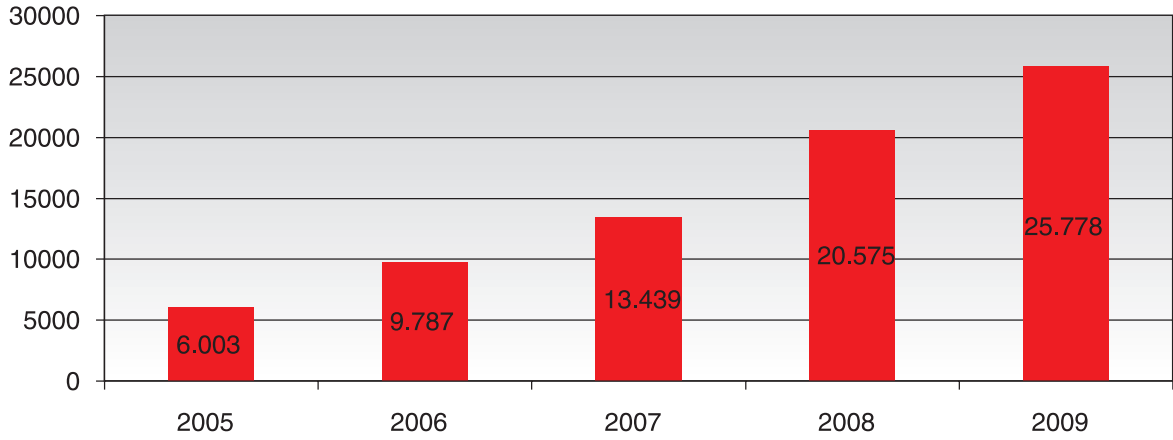
2009 yılında İstanbul Atatürk Havalimanında gerçekleştirilen bir operasyonda; İstanbul Atatürk Havalimanını transit olarak kullanıp, Gürcistan'a gitmek ve buradan da karayolu ile ülkemize kokain maddesi getirmek isteyen iki kurye yakalanmıştır. Bu operasyon ile ilgili yapılan tahkikatta, kuryeler tarafından bu güzergahın daha önceden de kullanıldığı ve uyuşturucu maddenin başarılı bir şekilde alıcısına ulaştırıldığı tespit edilmiştir. Bu durum, kuryeler tarafından, kokain maddesi kaçakçılığında yeni bir rotanın oluşturulmak istendiği şeklinde değerlendirilmektedir.

3.3.Kenevir ve Türevi

Dünyada en fazla üretimi, kaçakçılığı, yakalaması ve kullanımı olan uyuşturucu, esrar maddesidir. Esrar maddesi ülkemizde de en fazla yakalanan ve kullanılan uyuşturucudur. Bu durumun ortaya çıkmasında da esrar maddesinin üretiminin, elde ediliş biçiminin ve fiyatının etkili olduğu değerlendirilmektedir.

Ülkemizde, her ne kadar kullanıcılar kendi kullanımları için yasadışı kenevir bitkisi yetiştirirler de İran ve Suriye'den de ülkemize esrar maddesi kaçakçılığı yapılmaktadır.

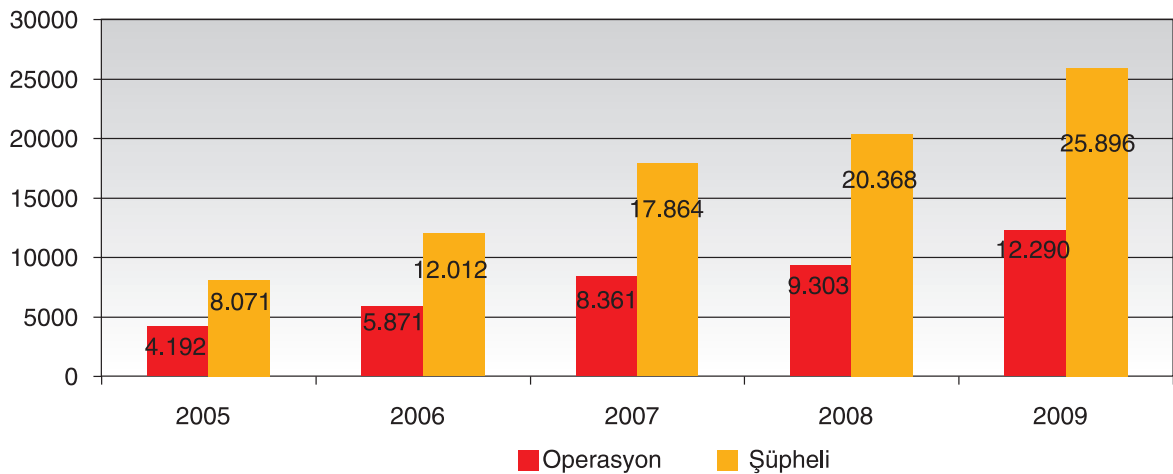

Grafik-15 Yıllara Göre Yakalanan Esrar Miktarı (kg)

2009 yılındaki esrar maddesi yakalama miktarı, gerçekleştirilen operasyon ve yakalanan şahıs sayısı, bir önceki yıla göre artış göstermiştir. Bu artış 2008 yılına göre; madde miktarında % 25,2, operasyonda % 32,1 ve şüpheli sayısında % 27,1 oranında olmuştur. Esrar maddesi kaçakçılığında görülen bu artışın; ülkemizin kırsal kesimlerindeki yasadışı kenevir ekiminden kaynaklandığı değerlendirilmektedir. Ancak ülkemizde gerçekleştirilen yasadışı kenevir ekiminden elde edilen esrar maddesinin, yurtdışına kaçırıldığını gösterir kolluk birimlerimiz tarafından yapılan çalışmalarda, herhangi bir tespitte bulunulmamıştır.

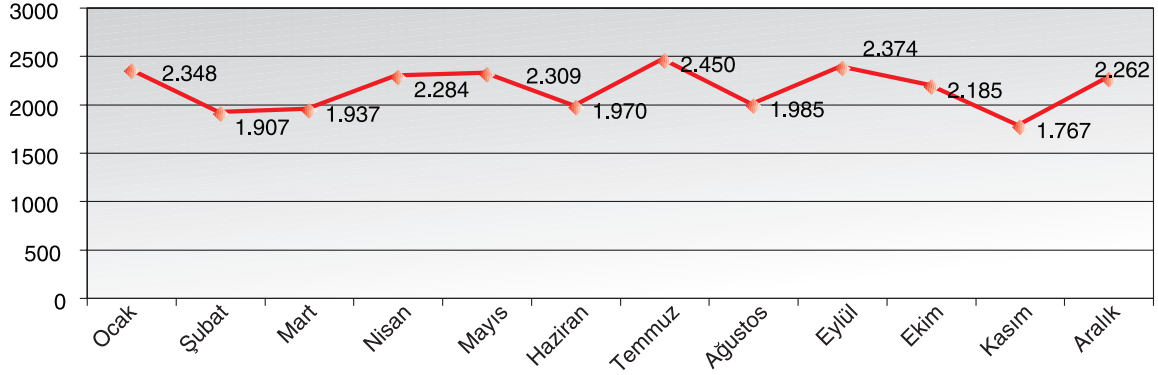
Ülkemizin kırsal kesimlerindeki uyuşturucuyla mücadele kapasitesinin artırılmasına yönelik, Jandarma Genel Komutanlığı tarafından UNODC ile işbirliği içerisinde “Kırsal Alanda Narkotik ve Psikotrop Madde Kaçakçılığı ile Mücadele Kapasitesinin Güçlendirilmesi AB Projesi” yürütülmüştür. Bu proje ile ülkemizin kırsal kesimlerindeki mücadelesini yürüten ve projenin ana yararlanıcısı olan Jandarma Genel Komutanlığı’nın uyuşturucu maddelere karşı mücadele kapasitesinin artırılması amaçlanmıştır.

Grafik-16 Yıllara Göre Operasyon ve Yakalanan Şüpheli Sayısı

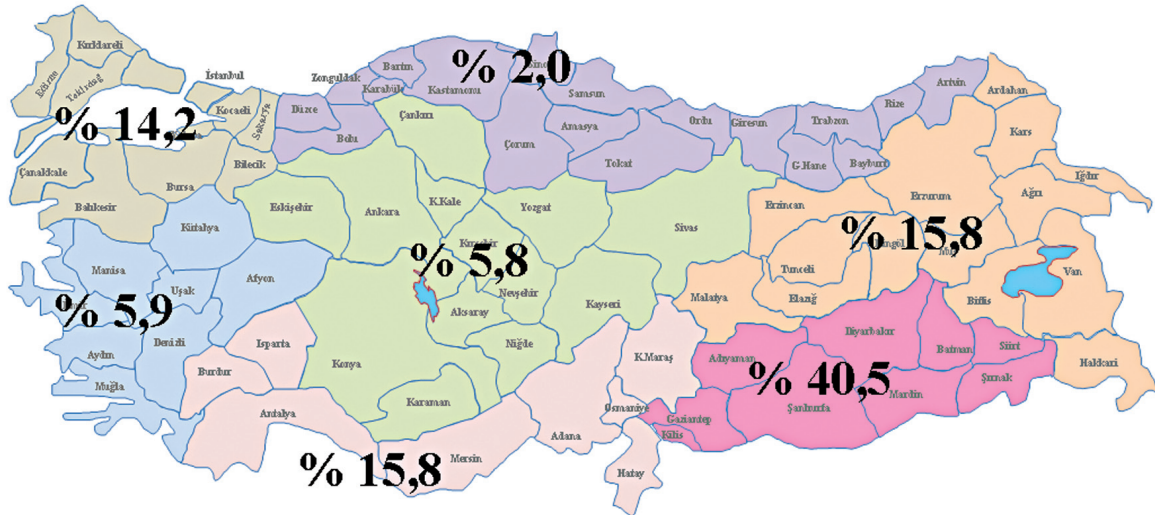

Diğer yıllardan farklı olarak 2009 yılında yakalanan esrar maddesi miktarının aylara göre hemen hemen hiçbir değişim göstermediği görülmektedir. Yurtdışından ülkemize esrar maddesi girişinin ve uyuşturucu madde kaçakçılığı yapan organizasyonların hasat döneminde elde ettikleri esrar maddesini depolamalarının bu durumun ortaya çıkmasında etkili olduğu değerlendirilmektedir.

Grafik-17 Aylara Göre Esrar Yakalama Miktarı (kg)

Ülkemizde yakalanan esrar maddesinin % 40,5'i Güneydoğu Anadolu bölgesinde yakalanmaktadır. Bölgede bulunan yasadışı kenevir ekim alanları ile İran ve Suriye üzerinden gelen esrar maddesinin buna sebep olduğu değerlendirilmektedir.

Harita-4 Bölgelere Göre Esrar Maddesi Yakalama Yüzdeleri

Suriye'den ülkemize yönelik esrar maddesi kaçakçılığı ile mücadeleyi daha aktif hale getirebilmek amacıyla; 22-25 Nisan 2009 tarihleri arasında Suriye'de, 12-13 Kasım 2009 tarihlerinde ülkemizde çalışma toplantıları gerçekleştirilmiştir. Söz konusu toplantılara Hatay, Kilis, Gaziantep, Şanlıurfa ve Mardin KOM Birimleri ile Suriye Uyuşturucu ile Mücadele Başkanlığı görevlileri katılmıştır. Bu toplantılarda doğrudan operasyonel bilgi değişimi kanallarının tesisi sağlanmıştır.

3.4. Sentetik Uyuşturucular

3.4.1. Ecstasy

Ecstasy maddesi ülkemize başta Hollanda olmak üzere Batı Avrupa ülkelerinden gelmektedir. Ecstasy maddesi ülkemize gelirken, ülkemiz üzerinden Batı Avrupa'ya uzanan Balkan rotasının tersi istikametinde bir güzergah izlemektedir. Bu nedenle zaman zaman, ülkemiz bağlantılı eroin maddesi kaçakçılığı yapan organizasyonlar, Batı Avrupa'ya götürdükleri eroin maddesinin karşılığında ülkemize ecstasy maddesi getirmektedir. Ancak uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonları, Avrupa'ya götürdükleri eroin maddesini her ne kadar İran'dan getiriyor olsalar da, ülkemize Batı Avrupa'dan getirdikleri ecstasy maddesini İran'a götürdükleri yönünde somut bir tespitimiz ve yakalamamız bulunmamaktadır.

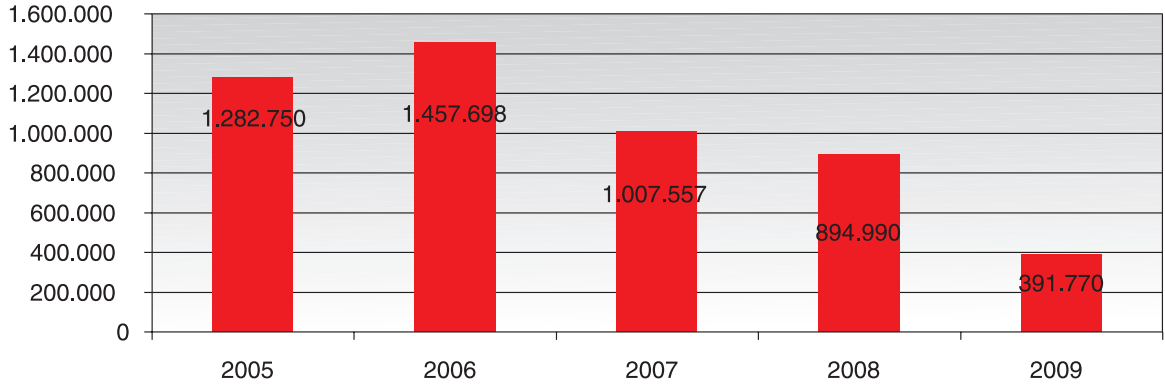
Ülkemizde, 2000'li yıllarda görülmeye başlayan ecstasy maddesinin, yakalama miktarı 2006 yılında en üst seviyesine ulaşmıştır. Ancak 2006 yılından itibaren ülkemizde yakalanan ecstasy maddesi miktarı, Batı Avrupa ülkelerindeki yakalamalara paralel olarak, bir düşüş trendi içerisine girmiştir. Bu düşüş, ülkemizde, 2008 yılına göre 2009 yılında % 56,3 oranında olmuştur.

Ecstasy maddesi yakalama miktarındaki düşüşün sebeplerini;

- a) Batı Avrupa'da üretilen ecstasy maddesi miktarındaki azalma,
- b) Son yıllarda ülkemizde yakalanan sahte ecstasy maddesi miktarındaki artış,
- c) Kullanıcıların farklı uyuşturucu maddelere karşı eğilimleri,
- ç) Kullanıcıların bu sahte ecstasy maddelerinden bekledikleri etkiyi görememeleri şeklinde sıralamak mümkündür.

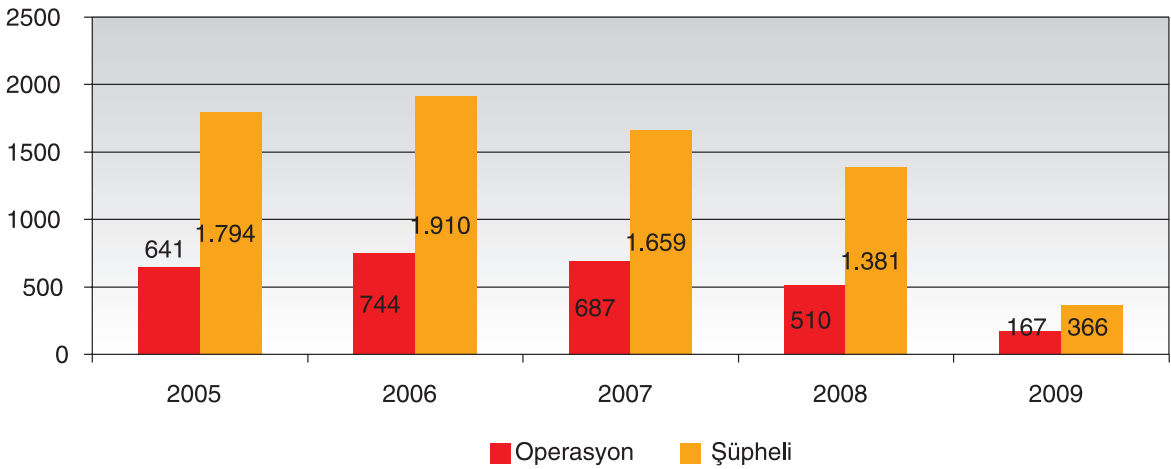
Zira, Temmuz 2008 tarihinde gerçekleştirilen bir operasyonda yakalanan ecstasy tabletlerinin içinde olması gereken MDA ve/veya MDMA etkin maddelerinin yerine, ülkemizde kontrole tabi olmayan Benzyl piperazine maddesinin bulunduğu tespit edilmiştir. Bunun üzerine 17.04.2009 tarihinde alınan Bakanlar Kurulu Kararı ile meta-chlorophenylpiperazin maddesi ülkemizde uyuşturucu madde kapsamına alınmıştır.

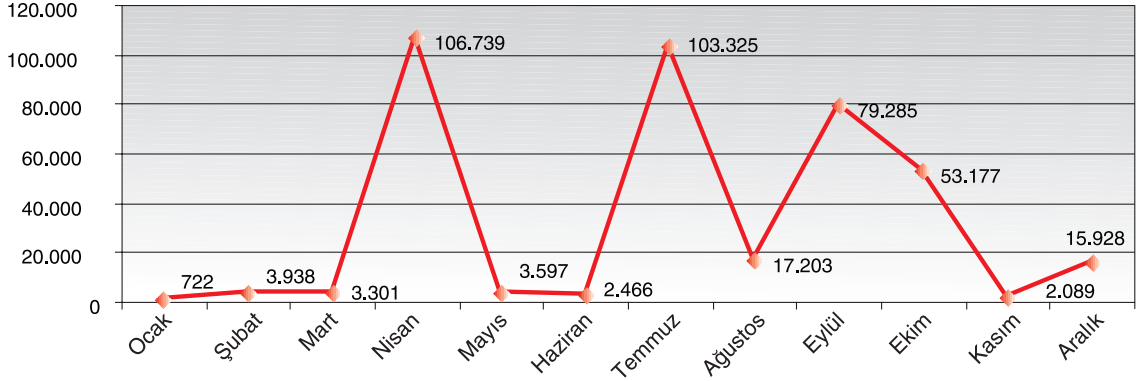
Grafik-18 Yıllara Göre Yakalanan Ecstasy Miktarı (adet)

Ecstasy maddesine olan talebin azalması, gerçekleştirilen operasyon ve yakalanan şüpheli sayısının da azalmasına neden olmuştur. Nitekim 2008 yılına göre 2009 yılında gerçekleştirilen operasyon sayısında % 67,3, yakalanan şüpheli sayısında % 73,5 oranında düşüş gerçekleşmiştir.

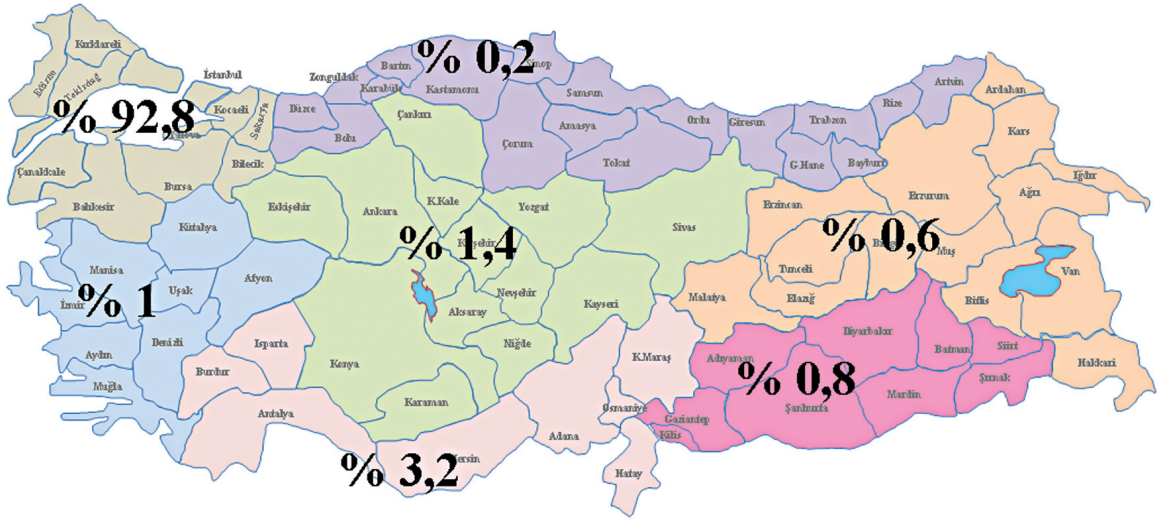
Grafik-19 Yıllara Göre Operasyon ve Yakalanan Şüpheli Sayısı

Ülkemizde yakalanan ecstasy maddesi miktarı kış aylarında düşüş gösterirken diğer aylarda ve özellikle turizm sezonun başladığı aylarda artış göstermektedir. Ülkemize her yıl yurtdışından önemli miktarlarda turist gelmekte ve turizm sezonun açılmasıyla birlikte ülke içi uyuşturucu şebekeleri faaliyetlerini bu bölgelerde artırmaktadır.

Grafik-20 Aylara Göre Ecstasy Yakalama Miktarı (adet)

2009 yılında yakalanan ecstasy maddesinin % 92,8'i Marmara bölgesinde ve bunun da % 87,2'si İstanbul'da yakalanmıştır. Bu da yurtdışından gelen ecstasy maddesinin İstanbul'dan ülke geneline dağıldığını göstermektedir.

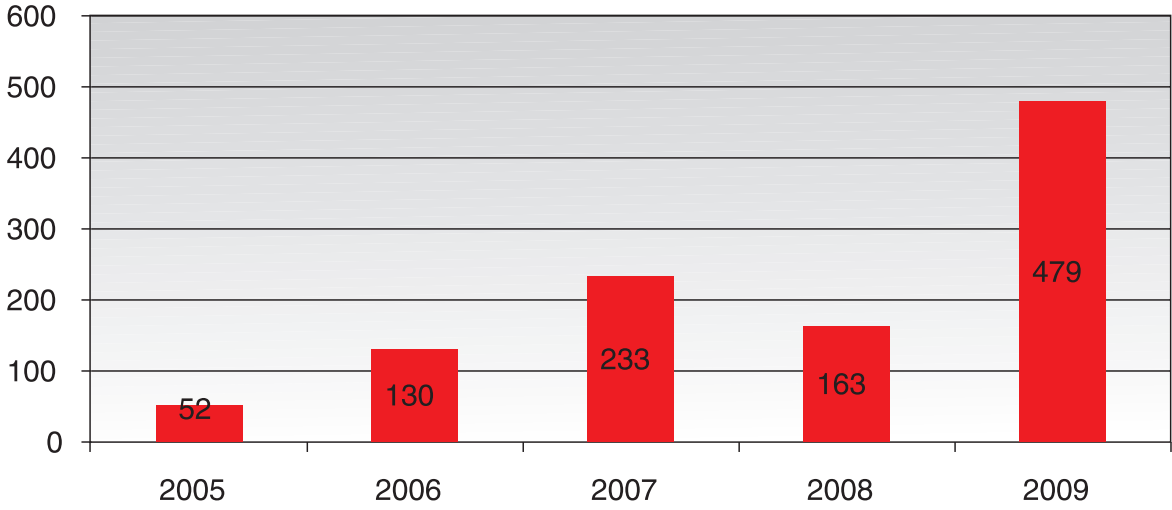

Harita-5 Bölgelere Göre Ecstasy Maddesi Yakalama Yüzdeleri

3.4.2. Amfetamin (Captagon)

Captagon maddesi ülkemizde 1990'ların sonlarına doğru görülmeye başlamıştır. Bu yıllarda captagon maddesinin etken maddesi fenetylline maddesi iken, 2001 yılından itibaren captagon maddesinin etken maddesi amfetamin maddesi olmaya başlamıştır. Bu durumun ortaya çıkmasında fenetylline maddesinin amfetamin maddesine göre daha pahalı olmasının etkili olduğu değerlendirilmektedir.

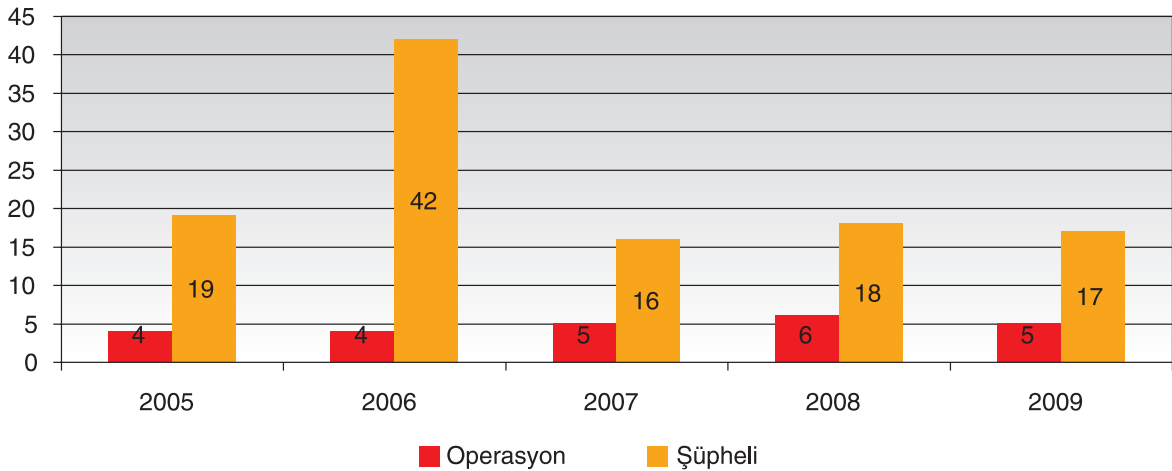
Captagon maddesinin üretimi iki aşamada gerçekleştirilmektedir. Birinci aşama captagon maddesinin etken maddesi olan fenetylline veya amfetamin maddesinin üretildiği aşamadır. İkinci aşama ise; elde edilen etken maddenin tablete dönüştürülmesi olan fiziksel aşamadır. Ülkemizde de zaman zaman ikinci aşamanın gerçekleştirildiği tabletleme yerleri ortaya çıkartılmaktadır.

Grafik-21 Yıllara Göre Yakalanan Amfetamin Miktarı (kg)

Günümüzde yakalanan ve çoğunlukla Doğu Avrupa ülkelerinden gelen captagon maddesinin etken maddesi olan amfetamin maddesi yakalama miktarı, 2004 yılından itibaren ülkemizde dikkat çeken miktarlara ulaşmıştır. 2007 yılına kadar ülkemizde yakalanan amfetamin maddesi miktarında sürekli bir artış trendi gözlenirken, 2008 yılında düşüş göstermiştir. Ancak Eylül 2009 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen bir operasyonda ortaya çıkartılan bir captagon imalathanesinde yakalanan 473 kg amfetamin maddesiyle, bu trend yine yukarıya çıkmıştır.

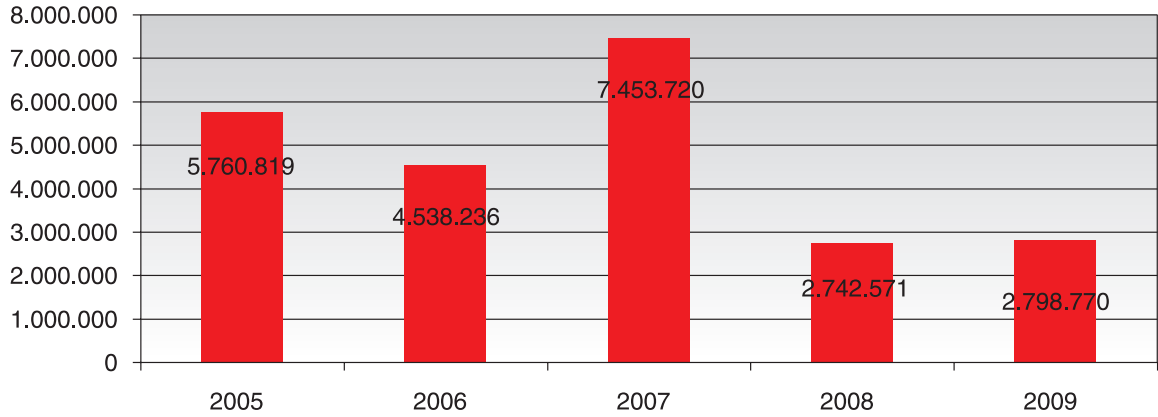
Amfetamin maddesi yakalamalarının son beş yıllık seyrine bakıldığında; amfetamin maddesi kaçakçılığı yapan organizasyonlara yönelik gerçekleştirilen operasyonların ve bu operasyonlarda yakalanan şüphelilerin sayısında önemli bir değişimin olmadığı görülmektedir.

Grafik-22 Yıllara Göre Operasyon ve Yakalanan Şüpheli Sayısı

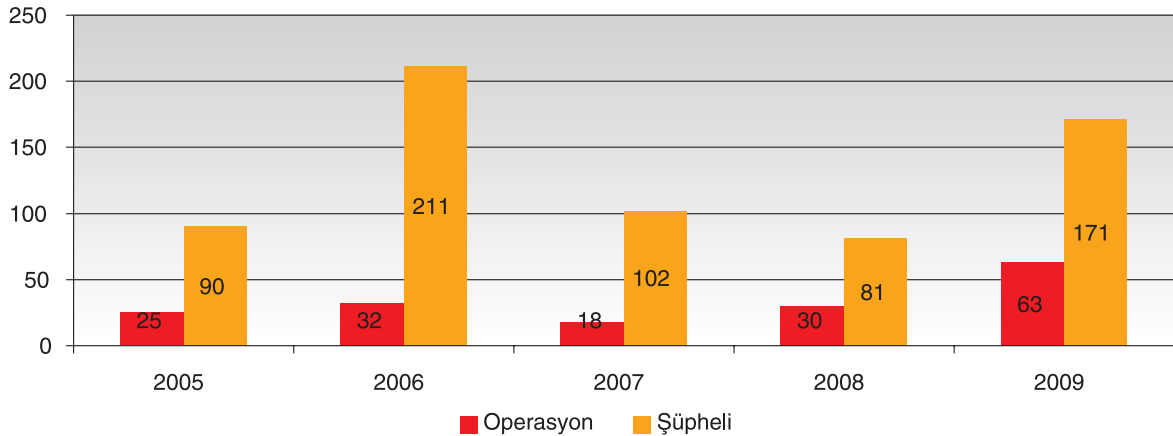
Captagon maddesi ülkemize genellikle Doğu Avrupa ülkelerinden gelmekte ve ülkemiz üzerinden talebin olduğu Ortadoğu ve Arap Yarımadası ülkelerine gitmektedir. Ancak, son zamanlarda Suriye’den de sırtçılık yoluyla captagon maddesi getirildiği değerlendirilmektedir. Ülkemize getirilen bu madde, yine ülkemiz üzerinden Suriye sınırlarımızdan Ortadoğu ve Arap Yarımadası ülkelerine gitmektedir.

Ülkemizde yakalanan captagon maddesi miktarında son iki yıldır önemli düşüşler görülmüştür. Ancak 2008 yılına göre 2009 yılında yakalanan captagon maddesi miktarı % 2 oranında artmıştır.

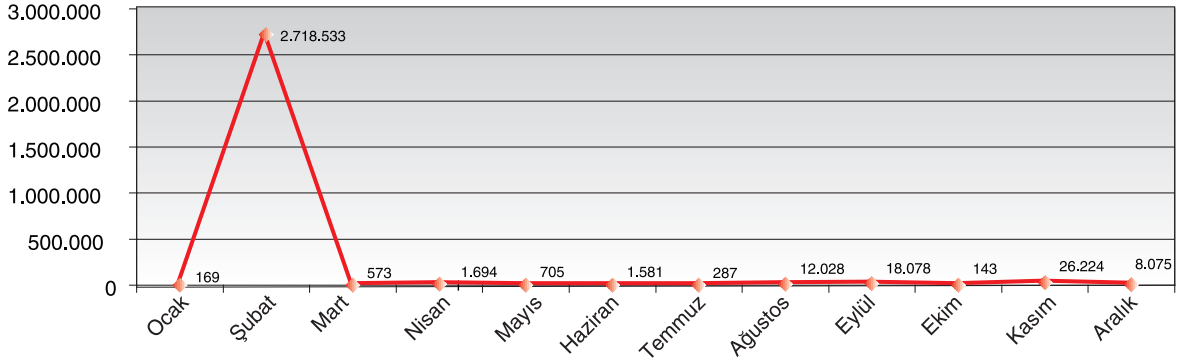
Grafik-23 Yıllara Göre Yakalanan Captagon Miktarı (adet)

Captagon maddesi kaçakçılığı yapan organizasyonlara yönelik gerçekleştirilen operasyon sayısında 2009 yılına kadar önemli değişim gözlemlenmezken, 2009 yılında gerçekleştirilen operasyon sayısı, 2008 yılına göre % 110'luk ve bu operasyonlarda yakalanan şüpheli sayısında da % 111'lik artış görülmüştür. 2009 yılında görülen bu artışın, captagon maddesinin ülkemizde de kullanılmaya başlamasından kaynaklandığı değerlendirilmektedir. Nitekim diğer bölümde daha detaylı bir şekilde incelenecek olan ülke içi uyuşturucu şebekelerine yönelik gerçekleştirilen operasyonlarda yakalanan captagon maddesi miktarı da 2008 yılına göre 2009 yılında artmıştır.

Grafik-24 Yıllara Göre Operasyon ve Yakalanan Şüpheli Sayısı

Captagon maddesi kaçakçılığı organizasyonlarına yönelik, 2009 yılı Şubat ayında gerçekleştirilen iki ayrı operasyonda 2.718.533 adet captagon maddesi yakalanmıştır. Bu yakalamalar ülkemizin transit konumunu ve ülkemiz üzerinden bu maddenin toplu kaçakçılığının yapıldığının bir göstergesi olarak değerlendirilmektedir. Yüksek miktarlı ve yıl içerisinde süreklilik arz etmeyen bu türden yakalamalar, captagon maddesi kaçakçılığının belirli aylarda azaldığı veya arttığı yönünde sağlıklı değerlendirme yapılmasını engellemektedir.

Grafik-25 Aylara Göre Captagon Yakalama Miktarı (adet)

Ayrıca Şubat 2009 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen bir operasyonda; amfetamin maddesinin tabletlenerek captagon haplarına dönüştürüldüğü bir baskı yeri ortaya çıkarılmıştır. Bu baskı yerinde 2.147.000 adet captagon maddesiyle birlikte, tabletlemenin yapıldığı baskı kalıpları ve makine ele geçirilmiştir.

3.4.3. Metamfetamin

Sentetik uyuşturucu madde yakalamalarıyla ilgili olarak, 2009 yılındaki en önemli gelişme, yılın ikinci yarısında gerçekleştirilen 12 operasyonda 76 kg metamfetamin maddesinin yakalanmasıdır. Bu yıla kadar ülkemiz istatistiklerine yansıyan herhangi bir metamfetamin maddesi yakalaması gerçekleşmemiştir.

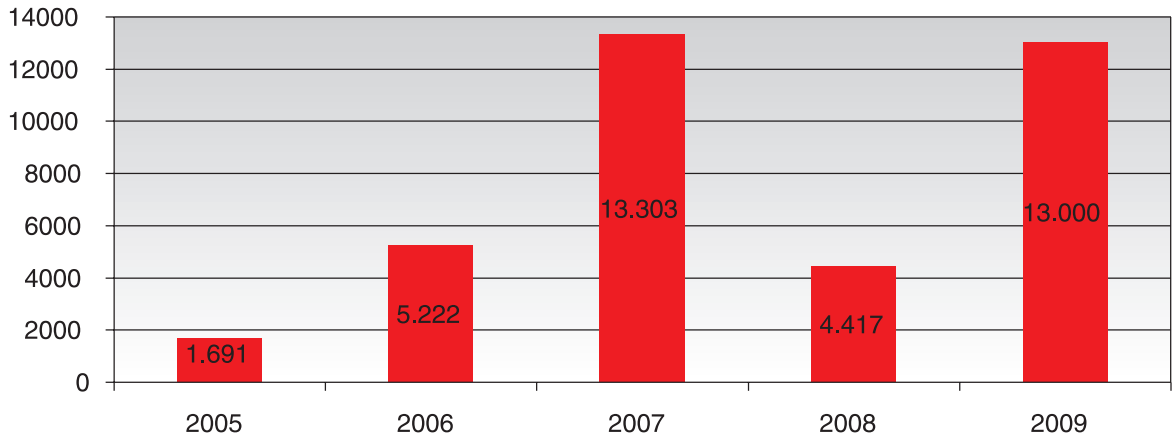
Genellikle Doğu ve Güneydoğu Asya ile Kuzey Amerika ve Okyanusya’da üretilen ve yaygın bir şekilde kullanılan metamfetamin maddesinin, ülkemizde de kullanıldığını gösterir herhangi bir yakalama gerçekleştirilmemiştir. 2009 yılında gerçekleştirilen yakalamalar incelendiğinde; metamfetamin maddesinin İran’dan ülkemize getirildiği ve İstanbul’dan, havayoluyla kuryeler aracılığıyla talebin olduğu Güneydoğu Asya ülkelerine götürülmek istendiği görülmüştür.

Ayrıca 2009 yılında gerçekleştirilen 12 operasyonda yakalanan 34 şahıstan 29’u İran, 5’i ise Japonya uyruklu şahıslardır.

3.5. Ara Kimyasallar

Ülkemizde, Avrupa ülkelerinde üretilen ve kaçağa kaydırılan asetik anhidrit maddesi yakalamaları gerçekleştirilmektedir. Ülkemizde yakalanan asetik anhidrit maddesinin hedefinin, herhangi bir uyuşturucu imalathanesi olup olmadığı yönünde tespitlerimiz bulunmamaktadır.

Avrupa kaynaklı asetik anhidrit maddesinin ülkemiz üzerinden transit olarak İran ve Afganistan’a nakledildiği değerlendirilmektedir.

Grafik-26 Yıllara Göre Yakalanan Asetik Anhidrit Miktarı (kg)

4. KAÇAKÇILIK METOTLARINA GÖRE DEĞERLENDİRME

4.1. Kara Nakil Vasıtalarıyla Gerçekleştirilen Kaçakçılık Olayları

Uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonları tarafından, uyuşturucu maddelerin taşınmasında kullanılan araçların sayısı; ülkemizde gerçekleştirilen uyuşturucu madde operasyonlarına ve bu operasyonlarda yakalanan madde miktarındaki artışa bağlı olarak artmaktadır. Uyuşturucu madde taşımacılığında kullanılan araçların sayısı 2009 yılında 2008 yılına göre % 111,8 oranında artmıştır.

2009 yılında, uyuşturucu madde taşımacılığında kullanılan araçlardaki en büyük artış, otobüs, motosiklet ve kamyonetlerde olmuştur. Otobüslerde yaşanan bu artışın, Elazığ KOM Birimi yol uygulamalarından ve ülke içi uyuşturucu şebekelerinin yurtiçindeki kullanıcı hedefli uyuşturucu maddeleri otobüs kuryeleri aracılığıyla taşımalarından, motosikletin iç tüketime yönelik uyuşturucu maddenin kullanıcılarına ulaştırmasında kullanılmasından, kamyonetlerdeki artışın ise kamyonetlerin yurtiçinde gerçekleştirilen 50 kg civarındaki uyuşturucu maddelerin saklanması ve nakli için uygun özellikler taşımasından kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

Araç Cinsi	2005	2006	2007	2008	2009
TIR ve Kamyon	21	35	45	51	65
Otomobil	27	123	195	320	621
Otobüs	4	18	25	36	165
Minibüs	4	21	22	12	18
Kamyonet	10	7	9	10	24
Traktör	-	-	2	-	3
Motosiklet	-	1	6	6	29
Gemi	-	1	2	-	-
Uçak	-	1	-	-	-
Tren	-	-	-	2	1
Toplam	66	207	306	437	926

Tablo-9 Yıllara Göre Uyuşturucu Madde Taşımada Kullanılan Araçlar

Araçlarda yakalanan uyuşturucu maddelerin çeşidi ve miktarı, ülkemizin uyuşturucu madde kaçakçılığındaki durumunu açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Nitekim TIR ve kamyon gibi büyük araçlarda daha çok eroin maddesi yakalanırken, daha küçük araçlarda esrar maddesi yakalanmaktadır.

Araç Cinsi	Madde Cinsi	Madde Miktarı
TIR ve Kamyon	Eroin	5349 kg
	Esrar	1446 kg
	Asetik Anhidrit	7100 lt
Kamyonet	Eroin	671 kg
	Esrar	605 kg
Otobüs	Eroin	115 kg
	Esrar	782 kg
	Afyon	6 kg
	Ecstasy	6908 adet
	Captagon	465 adet
Minibüs	Eroin	104 kg
	Afyon	6 kg
	Esrar	657 kg
Otomobil	Eroin	3570 kg
	Esrar	11263 kg
	Afyon	39 kg
	Captagon	806 adet
	Ecstasy	685 adet
	Kokain	9 kg
Motosiklet	Esrar	122 kg
Tren	Esrar	6 kg

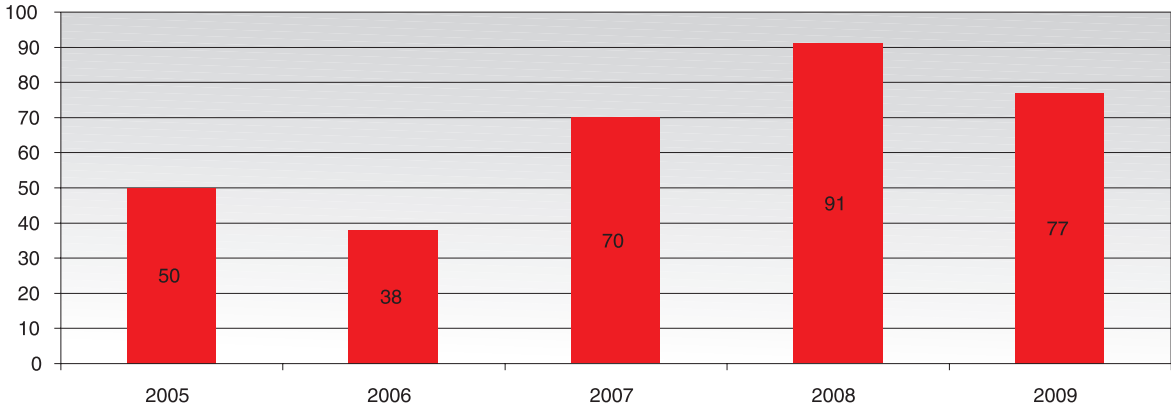
Tablo-10 2009 Yılında Araçların Cinsine Göre Yakalanan Madde Türü ve Miktarı

4.2. Havalimanlarında Meydana Gelen Kaçakçılık Olayları

Son yıllarda ülkemiz havalimanlarında gerçekleştirilen operasyon sayısında artış olmuş ise de; 2009 yılında 2008 yılına göre gerçekleştirilen operasyon sayısında % 16,5'lik azalma olmuştur.

Uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonlarının, kuryeler vasıtasıyla ülkemize getirdikleri uyuşturucu maddelerin, ülkemize girişinde yakalanabilmesi amacıyla, uluslararası yolcu girişlerinin yoğun olduğu İstanbul, Ankara, İzmir, Muğla ve Antalya havalimanlarımızda görevli personelin mücadele kapasitesinin artırılmasına yönelik olarak 2009 yılında Hollanda ile müştereken "MATRA Katılım Öncesi Projeler Programı" kapsamında "Havalimanlarında Uyuşturucu ile Mücadele Kapasitesinin Artırılması Projesi" başlatılmıştır.

Proje kapsamında; havalimanı suçları, havalimanında gizli izleme, etkili gözlemler, hedef seçme, yolcu karakteri okuma, etkili yolcu sorgulama, hedef bulma, aktif/pasif dedektör köpek ve teknik cihazların kullanımı, vücutlarında uyuşturucu madde taşıyan kuryelerin profilini ortaya çıkarma, arama teknikleri, kaçakçılık metotları alanlarında ülkemiz havalimanlarında görev yapan personele eğitim verecek eğitimcilerin yetiştirilmesi planlanmaktadır.

Grafik-27 Yıllara Göre Havalimanlarında Gerçekleştirilen Operasyonlar

2009 yılında havalimanlarında gerçekleştirilen uyuşturucu madde yakalamalarının % 95'i İstanbul Atatürk Havalimanında gerçekleştirilmiştir. Uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonlarının, bu havalimanını, İstanbul gibi ülkemizin en büyük metropoline doğrudan uyuşturucu madde temin edebilmek ve dünyanın bir çok bölgesine doğrudan veya tranist uçuşların olması nedeniyle kullandıkları değerlendirilmektedir.

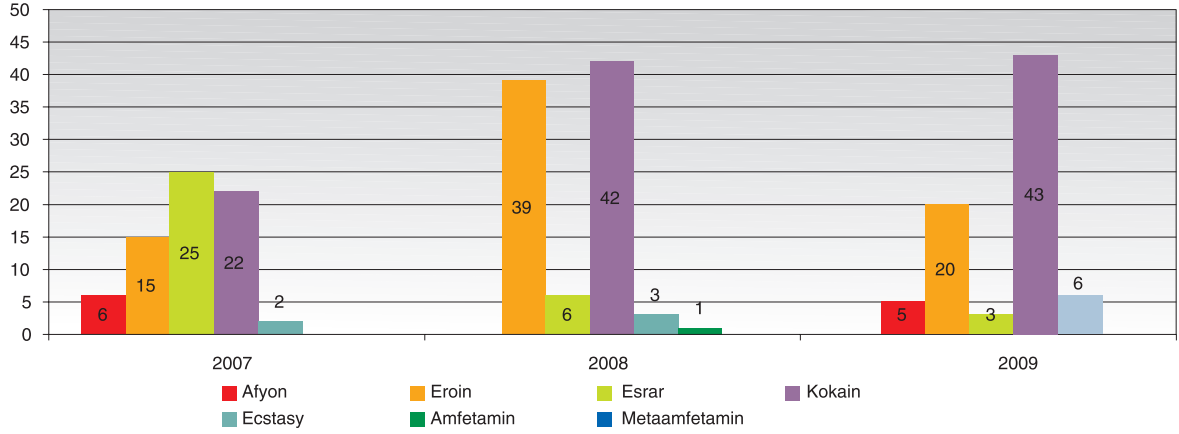
Her yıl olduğu gibi, 2009 yılında da kokain maddesi kaçakçılığı yapan kuryeler en fazla havalimanlarında yakalanmıştır. Havalimanlarında yakalanan kokain maddesi miktarı, ülkemiz genelinde yakalanan kokain maddesi miktarının % 69'unu oluşturmaktadır.

2009 yılı yakalamalarında görülen en dikkat çekici hususların başında; İran'dan getirdikleri metamfetamin maddesini, ülkemiz üzerinden Doğu ve Güneydoğu Asya ülkelere götürmek isteyen ve büyük bir çoğunluğunu İran uyruklu kuryelerin oluşturduğu yakalamalar gelmektedir.

Madde Cinsi	Operasyon Sayısı	Madde Miktarı
Eroin	20	79 kg
Afyon	5	35 kg
Kokain	43	59 kg
Esrar	3	79 gr
Metamfetamin	6	38 kg
Toplam	77	

Tablo-11 2009 Yılında Havalimanlarında Gerçekleştirilen Operasyonlarda Yakalanan Maddeler ve Miktarları

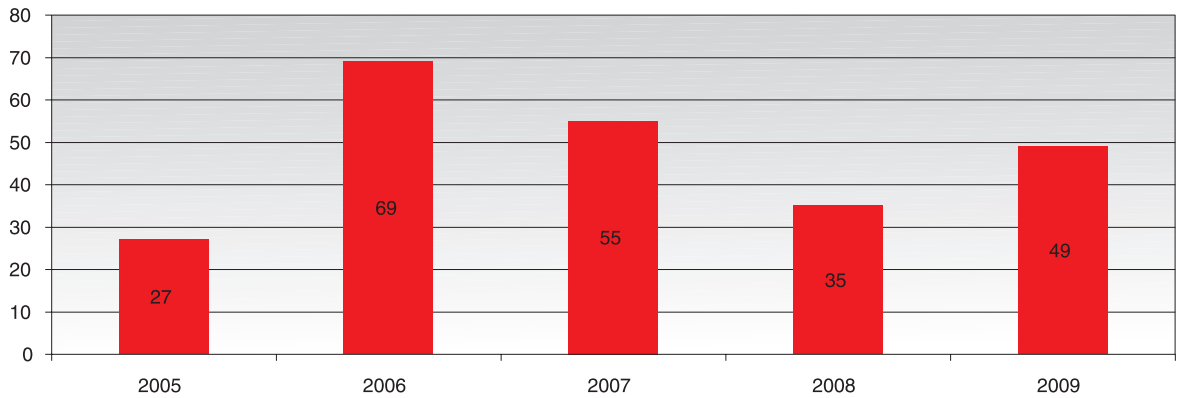
Havalimanlarında genellikle kokain, eroin ve esrar maddesi yakalamaları gerçekleştirilmektedir. Kokain maddesi, ülkemize giriş yapan, eroin maddesi ise ülkemizden çıkış yapan kuryelerde yakalanmaktadır. Esrar maddesi yakalamalarının hemen hemen tamamı, kullanıcıların yanlarında kullanım amaçlı bulundurdıkları esrar madesidir.

Grafik-28 Yıllara Göre Havalimanlarında Gerçekleştirilen Operasyon Sayılarının Yakalanan Madde Cinsine Göre Dağılımı

4.3. Posta ve Kargo Yöntemiyle Gerçekleştirilen Kaçakçılık Olayları

2006 yılından itibaren, uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonları tarafından posta ve kargo yöntemiyle gerçekleştirilen uyuşturucu madde kaçakçılığı olaylarında azalış meydana gelirken, 2009 yılında 2008 yılına göre % 40'lık artış olmuştur.

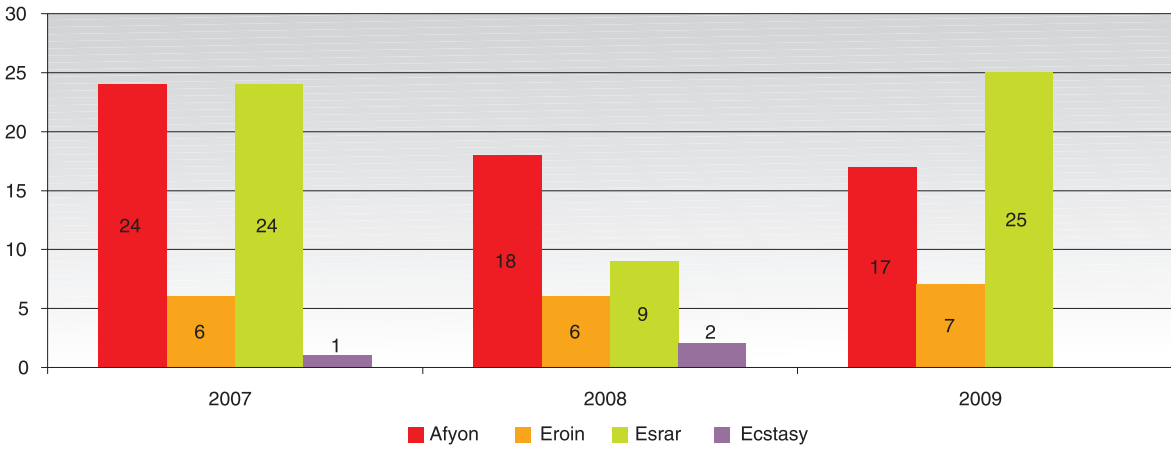
Grafik-29 Yıllara Göre Posta ve Kargo Yöntemiyle Gerçekleştirilen Operasyonların Dağılımı

Posta ve kargo yöntemiyle genellikle esrar ve afyon maddelerinin bir yerden başka bir yere taşımacılığı yapılmaktadır. Ancak, afyon maddesinin uluslararası taşımacılığı yapılırken, esrar maddesinin ülke içi taşımacılığı yapılmaktadır.

Madde Cinsi	Operasyon Sayısı	Madde Miktarı
Afyon	17	61 kg
Eroin	7	29 kg
Esrar	25	158 kg
Toplam	49	

Tablo-12 2009 Yılında Posta ve Kargo Yöntemiyle Gerçekleştirilen Operasyonlarda Yakalanan Maddeler ve Miktarları

Son üç yıldır, posta ve kargo yöntemiyle gerçekleştirilen operasyonlardan; afyon maddesi operasyon sayısında azalma, eroin maddesi operasyon sayısında herhangi bir değişimin olmadığı, esrar ile ecstasy maddesi operasyon sayılarında ise azalma ve artışların olduğu görülmektedir.

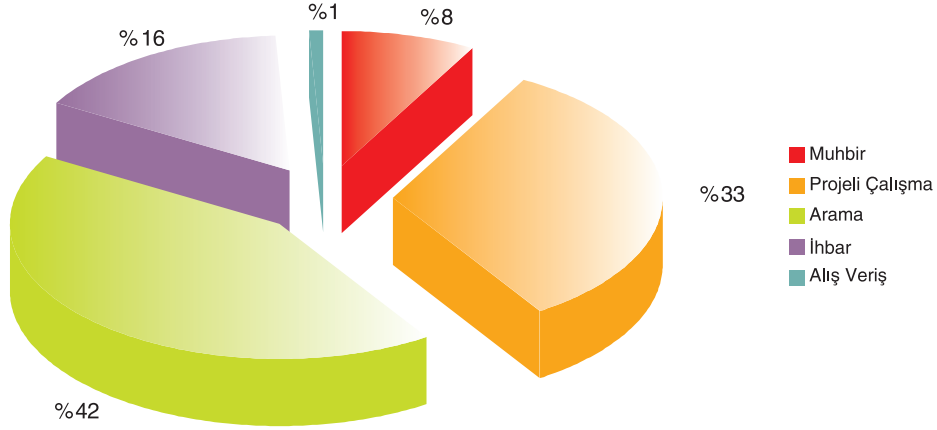

Grafik-30 Yıllara Göre Posta ve Kargo Yöntemiyle Gerçekleştirilen Operasyonların Yakalanan Madde Cinsine Göre Dağılımı

5. YAKALAMA METOTLARINA GÖRE DEĞERLENDİRME

2009 yılı uyuşturucu madde yakalamalarının % 42'si, yol uygulamalarında ve havalimanlarında yapılan risk analizine dayalı aramalar neticesi gerçekleştirilmiştir.

Uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonlarının, yakalanma risklerini en aza indirmek üzere kullanmış oldukları yeni teknik ve taktikler, KOM Birimlerinin bu organizasyonların ortaya çıkartılması amacıyla uzun soluklu projeli çalışmalara yönelmelerine neden olmuştur.

Grafik-31 2009 Yılında Gerçekleştirilen Operasyonların Yakalama Metodlarına Göre Dağılımı

Uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelenin toplumun da desteği ile sürdürülmesi gerekmektedir. Nitekim duyarlı vatandaşların Emniyet Birimlerine uyuşturucu madde kaçakçılığı suçlarıyla ilgili gerçekleştirdikleri her türlü ihbar, KOM Birimleri tarafından en ince ayrıntısına kadar incelenmekte ve ihbar yapan vatandaşa ihbarının akıbeti hakkında geri dönüşümde bulunmaktadır.

Madde Cinsi	Muhbir	Projeli Çalışma	Arama	İhbar	Alış Veriş
Esrar	713	3968	5574	1994	41
Eroin	355	636	476	205	71
Afyon	9	11	16	10	-
Bazmorfin	-	1	1	-	-
Kokain	53	78	46	39	13
Asetik Anhidrit	-	2	1	1	-
Sentetik ecza	6	32	57	19	-
Captagon	2	37	16	8	-
Ecstasy	29	28	79	27	4
Amfetamin	-	3	1	1	-
Metamfetamin	-	10	2	-	-
Toplam	1167	4806	6269	2304	129

Tablo-13 2009 Yılında Gerçekleştirilen Operasyonların Yakalama Metodlarına ve Yakalanan Maddelere Göre Dağılımı

6. YAKALANAN ŞAHISLARA GÖRE DEĞERLENDİRME

6.1. Madde Cinsine Göre Değerlendirme

2009 yılında 2008 yılına göre; yakalama miktarında artış görülen uyuşturucu maddelerle yakalanan şüphelilerin sayısında artış, yakalama miktarında düşüş görülen uyuşturucu maddelerle yakalanan şüphelilerin sayısında da düşüş olmuştur. Ancak bu değişimler uyuşturucu maddelerin yakalama miktarındaki artış ve azalışlarla paralellik göstermemektedir.

2009 yılında en dikkat çekici değişimler; captagon ve ecstasy maddesi operasyonlarında yakalanan şüphelilerin sayısının meydana gelmiştir. 2009 yılında yakalanan captagon maddesi miktarında 2008 yılına göre % 2'lik artış meydana gelirken, yakalanan şüpheli sayısında % 111,1'lik artış olmuştur. Ecstasy maddesinde ise, 2009 yılında yakalanan ecstasy maddesi miktarında 2008 yılına göre % 56,2'lik azalış meydana gelirken, yakalanan şüpheli sayısında da % 73,5'lik azalış gerçekleşmiştir.

Madde Cinsi	Şüpheli Sayısı	
	2008	2009
Esrar	20368	25896
Eroin	3016	4140
Bazmorfin	-	4
Afyon	120	93
Kokain	813	564
Asetik Anhidrit	13	17
Captagon	81	171
Ecstasy	1381	366
Sentetik Ecza	286	223
Amfetamin	18	17
Metamfetamin	-	33
Toplam	26096	31524

Tablo-14 Şüphelilerin Yakalandıkları Madde Cinsine Göre Dağılımı

6.2. Suçtaki Rolüne Göre Değerlendirme

2009 yılında yakalanan şüpheli şahısların % 31'ini kullanıcılar, % 36,6'sını satıcılar, % 3,8'ini taşıyıcılar ve % 28,2'sini bulunduranlar oluşturmaktadır. 2009 yılında 2008 yılına göre özellikle satıcı olarak yakalanan şahısların oranında artış meydana gelmiştir.

KOM Birimlerinin son yıllarda, gerek uluslararası uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonlarına ve gerekse ülke içi uyuşturucu şebekelerine yönelik gerçekleştirdikleri projeli operasyonel çalışmaların bu tablonun ortaya çıkmasında etkili olduğu değerlendirilmektedir.

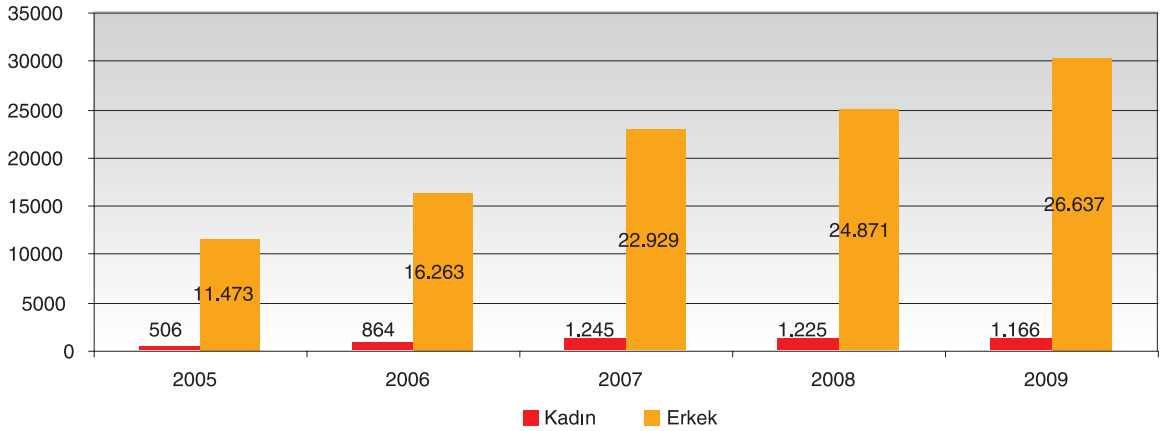
Madde Cinsi	Kullanıcı		Satıcı		Taşıyıcı		Bulundurma		Toplam
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	
Esrar	8.295	233	8.542	336	787	32	7.447	224	25.896
Eroin	892	75	1.959	89	174	41	863	47	4.140
Afyon	16	-	17	-	43	-	10	-	93
Bazmorfin	-	-	-	-	3	1	-	-	4
Kokain	72	8	298	13	67	17	89	-	564
Ecstasy	61	12	139	11	12	5	117	9	366
Captagon	30	-	80	3	19	-	38	1	171
Sentetik Ecza	88	12	67	-	-	-	49	7	223
Asetik Anhidrit	-	-	-	-	16	1	-	-	17
Amfetamin	-	-	-	-	16	1	-	-	17
Metamfetamin	-	-	-	-	26	7	-	-	33
Toplam	9.454	340	11.102	452	1.105	96	8.613	288	31.524

Tablo-15 2009 Yılında Yakalanan Şüphelilerin Suçtaki Rolüne Göre Dağılımı

6.3. Cinsiyetine Göre Değerlendirme

Ülkemizde uyuşturucu madde kaçakçılığı suçlarından dolayı yakalanan şahısların sayısında her yıl bir önceki yıla göre artış meydana gelirken, 2008 yılından itibaren bu yakalanan şahıslar içerisinde kadınların sayısında düşüş meydana gelmiştir.

Ayrıca yıllara göre yakalanan şüpheli şahıslar içerisinde kadınların oranı, 2009 yılında, geçmiş yıllara göre hemen hemen % 1'lik azalma göstererek % 4'ler seviyesine inmiştir.

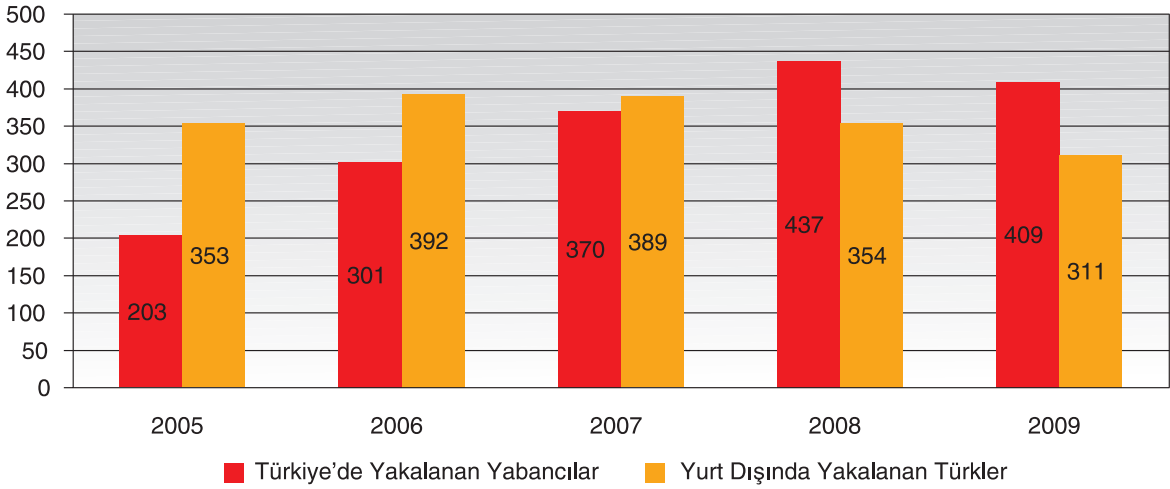

Grafik-32 Yıllara Göre Yakalanan Şüphelilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

6.4. Uyruğuna Göre Değerlendirme

2008 yılına kadar ülkemizde yakalanan yabancıların sayısı, yurtdışında yakalanan ülkemiz vatandaşlarının sayısında daha az iken bu durum son iki yıldır tersine dönmüş durumdadır. Ayrıca, yurtdışında yakalanan ülkemiz vatandaşlarının sayısında 2006 yılından itibaren bir düşüş meydana gelirken, ülkemizde yakalanan yabancıların sayısında ise 2009 yılına kadar önemli artışlar olmuştur.

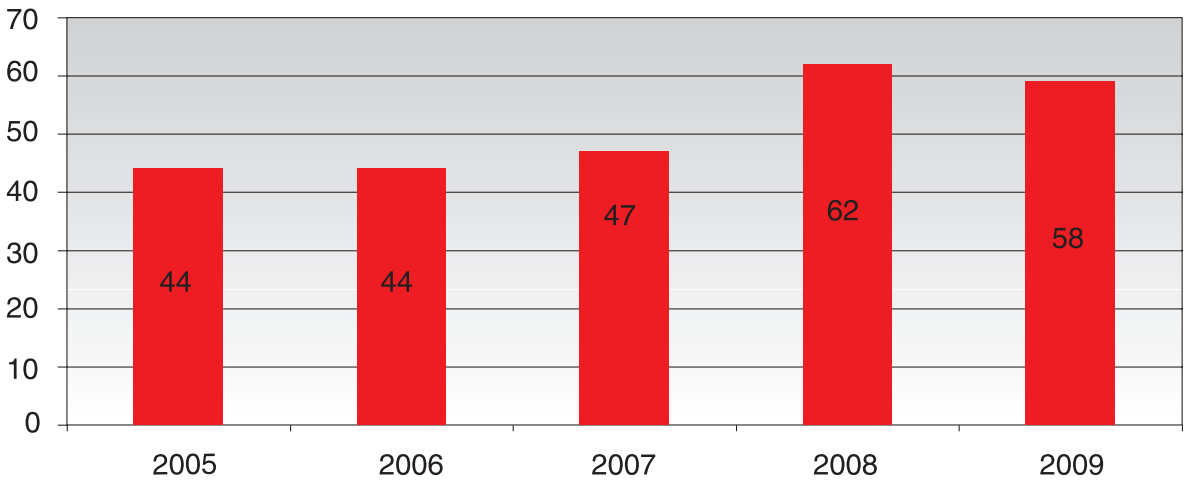
Grafik-33 Yıllara Göre Türkiye’de Yakalanan Yabancıların ve Yurtdışında Yakalanan Türk Vatandaşlarının Dağılımı

Ülkemizde yakalanan yabancıların sayısındaki artışın; ülkemiz üzerinden kaçakçılığı yapılan eroin maddesinin kaçakçılığında yabancı şahısların da ülkemiz vatandaşlarının içerisinde yer aldığı organizasyonlarla işbirliğini ülkemizde başlatmalarının etkili olduğu değerlendirilmektedir.

6.4.1. Ülkemizde Yakalanan Yabancı Uyruklu Şahısların Ülkelerine Göre Dağılımı

Ülkemizde yakalanan yabancı uyruklu şahısların, vatandaşı oldukları ülkelerin sayısında son iki yılda önceki yıllara göre artış meydana gelirken, 2009 yılında 2008 yılına göre % 6,5’luk azalma olmuştur.

Ülkelerdeki bu artış; ülkemizde faaliyet gösteren organizasyonların daha fazla ülkedeki organizasyonlarla ilişkin içerisinde bulunmalarından ve ülkemizin dünyaya daha fazla entegre olmasından kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

Grafik-34 Yıllara Göre Ülke Sayısı

2009 yılında yakalanan yabancı uyruklu şahısların % 52'sinin eroin ve % 19,5'inin kokain maddesi ile birlikte yakalanması; yabancı uyruklu şahısların bu maddelerin kaçakçılığında daha fazla yer aldıklarını göstermektedir.

Ülke Adı	Cinsi	Operasyon	Şüpheli	Miktar			Litre
				Adet	Kilo	Gram	
ABD	Esrar	1	2			37	
Arnavutluk*	Eroin	8	19		1000	185	
Afganistan*	Eroin	2	2			96	
	Esrar	1	1		1	88	
	Afyon	1	2			129	
	Ecstasy			1			
Almanya	Asetik Anhidrit	1	1				4900
Azerbaycan*	Eroin	6	6			76	
	Afyon	2	2		3	115	
	Esrar	6	6			94	
Belçika	Eroin	1	1		14	600	
	Esrar	2	2			41	
Bolivya	Kokain	14	15		13	741	
Brezilya	Kokain	4	4		3	287	
Bulgaristan*	Eroin	12	16		481	224	
	Esrar	3	3			6	
	Afyon				23		
Danimarka	Esrar	1	1			4	
Dominik Cumhuriyeti	Kokain	1	1			850	
Ekvator	Kokain	6	6		5	176	
Estonya	Eroin	1	2			900	
Fildişi Sahili	Kokain	1	1			340	
Filistin*	Eroin	2	3			36	
	Kokain	1	2			900	
Güney Afrika Cumhuriyeti	Eroin	3	3		4	866	
	Kokain	4	4		9	318	
Gambiya	Kokain	1	2			600	
Gana	Eroin	1	1		1	50	
	Kokain	1	2			16	
Gürcistan*	Eroin	17	25			102	
	Esrar	6	9			800	
	Kokain	3	3		1	841	
	Afyon					18	
	Sentetik				150		
Hollanda	Ecstasy	1	1	100.000			
İngiltere	Kokain	1	3			1	
	Esrar	1	1			25	
İran	Eroin	31	44		760	271	
	Esrar	4	4		54	152	
	Afyon	10	15		33	862	
	Kokain	1	1			490	
	Amfetamin	1	1		5	200	
	Metamfetamin	10	28		64	900	
	Sentetik	1	1	10			

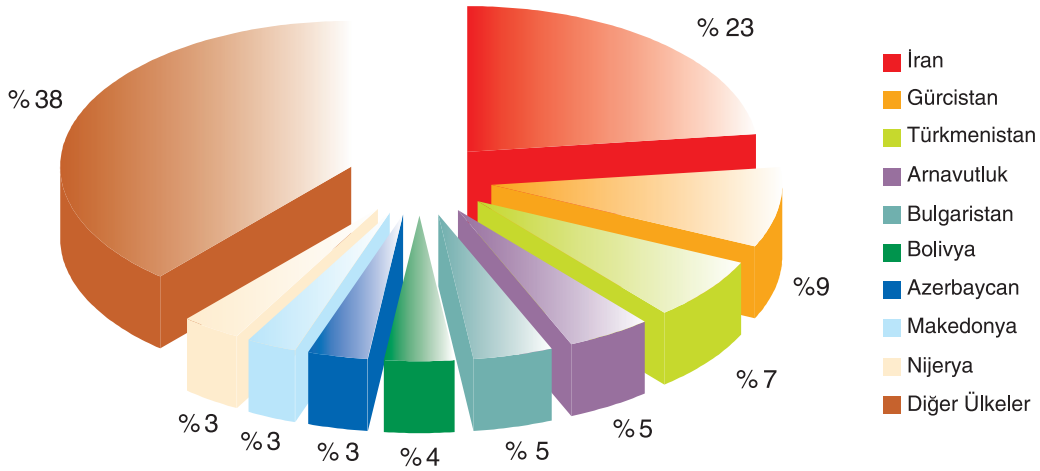
Ülke Adı	Cinsi	Operasyon	Şüpheli	Miktar			Litre
				Adet	Kilo	Gram	
İspanya	Eroin	2	2		102	516	
	Kokain	1	1		3	450	
İsrail	Afyon	1	2			200	
Jamaika	Kokain	1	1			700	
Japonya	Eroin	1	1		5	550	
	Amfetamin	2	4		11	200	
KKTC	Eroin	2	2		88	552	
Kamerun	Eroin	1	1			840	
Kazakistan	Eroin	4	5			15	
	Esrar	5	7			45	
Kenya	Eroin	2	2		1	940	
	Esrar	1	1			1	
Kosova	Eroin	1	1		1	350	
Kırgızistan	Esrar	1	1		3	3	
Libya	Eroin	1	1		5	142	
Litvanya	Eroin	1	1		2	799	
Makedonya Cumhuriyeti*	Eroin	7	10		491	792	
	Asetik Anhidrit	1	2				3500
Moldova	Eroin	1	1			2	
	Sentetik			55			
Moritanya	Kokain	1	1			700	
Nijerya*	Kokain	6	7		9	964	
	Eroin	6	6		17	698	
Norveç	Kenevir	1	2	5			
Özbekistan	Kokain	1	1			22	
	Esrar	1	1			7	
Paraguay	Kokain	3	3		5		
Romanya	Eroin	5	8		15	425	
Ruanda	Kokain	5	9		3	906	
	Eroin	1	1			840	
	Esrar					6	
	Afyon					30	
Rusya Federasyonu*	Eroin	7	7		2	423	
	Esrar	2	2			10	
	Afyon	1	1		6		
	Ecstasy	1	1	4			
	Sentetik	1	1	56			
Senegal	Kokain	1	1		1	113	
Sierra Leone	Esrar	1	1			7	
Karadağ	Eroin	1	1		20	800	
	Afyon				23		
Slovenya	Eroin	2	3		14	850	
	Asetik Anhidrit	2	2				8400
Somali	Kokain	3	3		7	941	
Suriye	Esrar	2	4			91	
	Kokain	1	2			10	
	Sentetik			10			
	Ecstasy			1			
Şili	Eroin	1	1		4	820	

Ülke Adı	Cinsi	Operasyon	Şüpheli	Miktar			Litre
				Adet	Kilo	Gram	
Tanzanya*	Kokain	3	3		2	447	
	Eroin	3	3			998	
	Esrar					1	
Tunus	Kokain	1	2		2	830	
Türkmenistan	Eroin	25	27			159	
	Kokain					2	
	Esrar	1	1			31	
	Afyon					1	
Uganda	Kokain	1	1			700	
Ukrayna	Eroin	2	2			22	
	Esrar	2	3		167	829	
	Kokain	1	1		4	658	
Ürdün	Eroin	2	2			911	
Yunanistan	Eroin	2	4		12	914	
	Kokain					2	

Tablo-16 2009 Yılında Ülkemizde Yakalanan Yabancı Uyruklu Şahısların Ülkeleri ve Yakalandıkları Maddeler (* Birden fazla ülke vatandaşlarının karıştığı olaylar)

Ülkemiz en fazla yakalaması olan ülkelerden;

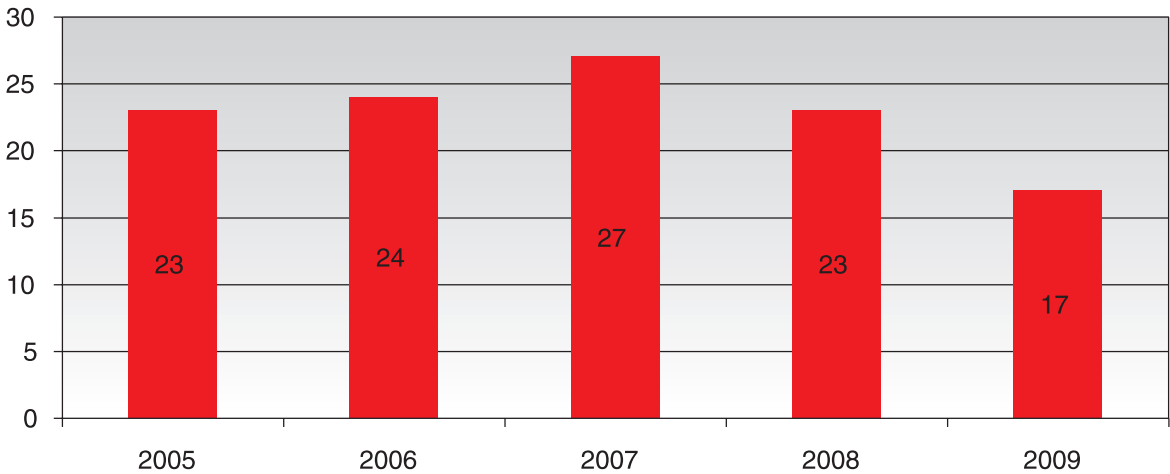
- İran uyruklular; eroin, afyon ve metamfetamin,
- Gürcistan, Türkmenistan, Arnavutluk, Bulgaristan ve Makedonya uyruklular; eroin,
- Bolivya uyruklular; kokain,
- Azerbaycan uyruklular; eroin ve esrar,
- Nijerya uyruklular; eroin ve kokain maddesi ile birlikte yakalanmışlardır.

Grafik-35 2009 Yılında Ülkemizde Yakalanan Yabancı Uyraklı Şahısların Ülkelerine Göre Dağılımı

6.4.2. Yurtdışında Yakalanan Türk Uyraklı Şahısların Yakalandıkları Ülkelere Göre Dağılımı

Ülkemiz vatandaşlarının uyuşturucu madde ile birlikte yakalandıkları ülke sayısı 2009 yılında en düşük seviyesine düşmüştür. Bu düşüş 2009 yılında 2008 yılına göre % 26,1 oranında olmuştur. Bu durumun; ülkemiz vatandaşlarının da içerisinde yer aldığı organizasyonların, uyuşturucu maddeyi ülkemiz üzerinden diğer ülke vatandaşları ile taşımalarından veya yurtdışında yaşayan vatandaşlarımız arasında uyuşturucu kullanım yaygınlığının azalmasından kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

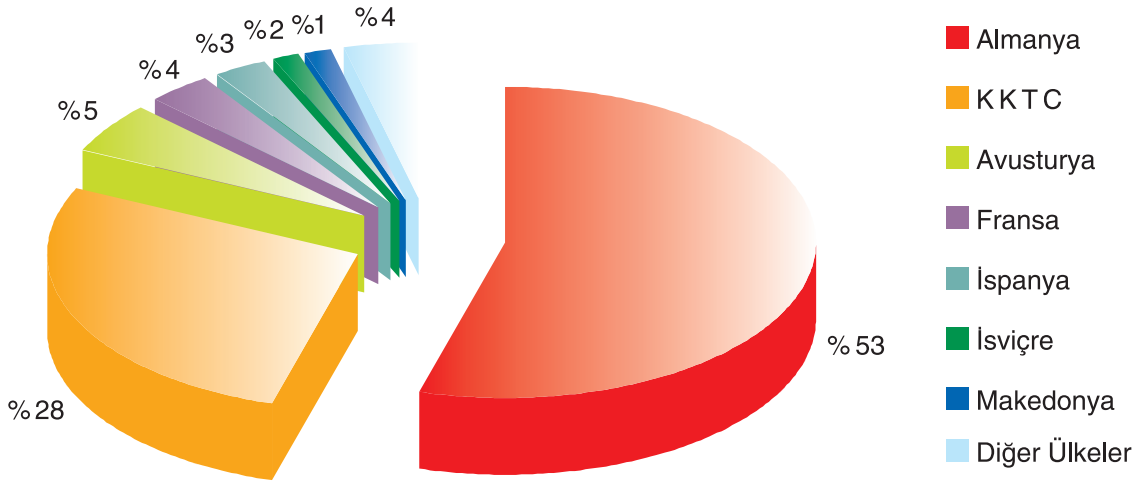
Grafik-36 Yıllara Göre, Türk Uyraklı Şahısların Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı Olaylarına Karıştığı Ülke Sayıları

2009 yılında yurtdışında yakalanan ülkemiz vatandaşlarının % 50,8'i esrar, % 21,8'i eroin ve % 16,3'ü kokain maddesi ile birlikte yakalanmıştır. Ülkemiz vatandaşlarının daha ziyade esrar maddesi ile birlikte yakalandığı görülmektedir. Bu durum da ülkemiz vatandaşlarının, Avrupa'ya yapılan uluslararası eroin maddesi kaçakçılığında aktif olarak yer almadıkları değerlendirmelerinin yapılmasına neden olabilecektir.

Ülke Adı	Madde Cinsi	Operasyon	Şüpheli	Miktar		
				Adet	Kilo	Gram
Almanya	Esrar	30	66		248	203
	Eroin	16	40		671	842
	Kokain	18	34		28	970
	Amfetamin	13	27		43	863
	Ecstasy	1	2	276	3	20
Avusturya	Kokain	2	2			266
	Esrar	1	1			104
	Eroin	8	13		2	781
Belçika	Kokain	1	1		3	365
Bulgaristan	Eroin	1	1		94	554
Fransa	Eroin	1	1			378
	Kokain	5	8		8	899
	Ecstasy			8		
	Esrar	2	2		7	7
Hollanda	Esrar	1	1			308
İspanya	Eroin	2	8		2	526
	Kokain					5
İsviçre	Kokain	3	3		18	59
	Esrar	1	2		144	
İtalya	Esrar	1	1			8
KKTC	Ecstasy	1	1	81		
	Esrar	57	85		59	106
Kolombiya	Kokain	1	1			796
Makedonya	Eroin	1	1		15	845
	Ecstasy	1	3		10	
Romanya	Eroin	2	3		60	81
Senegal	Kokain	1	1		3	
Sırbistan	Eroin	1	1		19	648
Suriye	Captagon	1	1	250		
Venezuela	Kokain	1	1		7	87

Tablo-17 2009 Yılında Yurtdışında Yakalanan Türk Uyruklu Şahısların Yakalandıkları Ülkeler ve Maddeler

Ülkemiz vatandaşları her yıl olduğu gibi, 2009 yılında da genellikle nüfus olarak en yoğun bulundukları ülkelerde uyuşturucu madde kaçakçılığı olaylarına karışmışlardır. Ayrıca olay sayıları ile yakalanan uyuşturucu madde miktarlarına bakıldığında, ülkemiz vatandaşlarının kendi kullarımlarına yetecek miktarda uyuşturucu maddelerle birlikte yakalandıkları görülmektedir.

Grafik-37 2009 Yılında Yurtdışında Yakalanan Ülkemiz Vatandaşlarının Yakalandıkları Ülkelere Göre Dağılımı

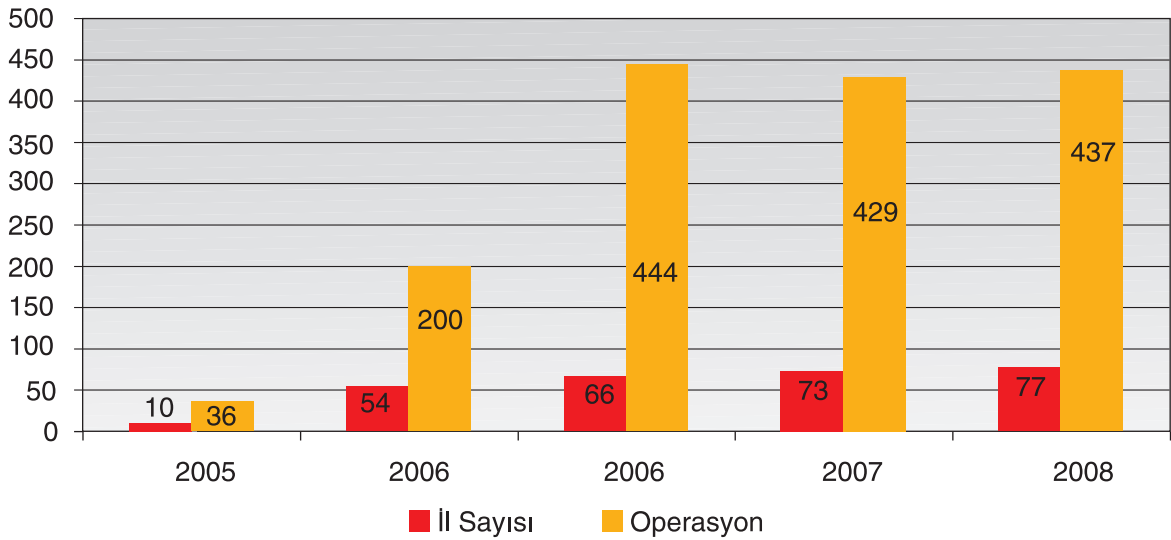
7. MÜCADELE FAALİYETLERİ

Uyuşturucu madde kaçakçılığına karşı ülkemizde verilen mücadele iki ana hedef doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. Birincisi yurt içinde faaliyet gösteren ülke içi uyuşturucu şebekeleri, ikincisi ise uluslararası alanda faaliyet gösteren uyuşturucu kaçakçılığı gruplarına karşı verilen mücadeledir.

7.1. Ülke İçi Uyuşturucu Şebekelerine Yönelik Operasyonlar

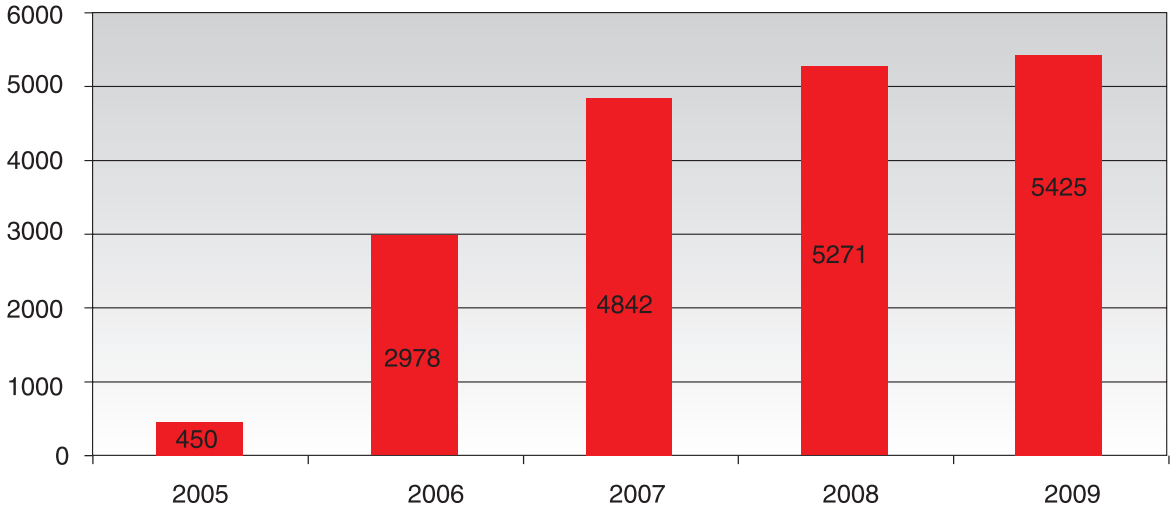
İç tüketim için ülkemize getirilen veya ülkemizde tüketilmek amacıyla üretilen uyuşturucu maddelerin yurtiçindeki dağıtım ve satışını yapan ülke içi uyuşturucu şebekelerine yönelik profesyonel çalışmalar, Emniyet Genel Müdürlüğü KOM Daire Başkanlığı tarafından 2005 yılı sonunda gerçekleştirilen Stratejik Araştırmalar Kurulu (SAK) Toplantısında alınan stratejik bir karar doğrultusunda hayata geçirilmiştir.

Ülke içi uyuşturucu şebekelerine yönelik operasyon yapan il sayısında sürekli bir artış gözlenmiştir. Bu şebekelere karşı en fazla operasyon 2007 yılında gerçekleştirilmiştir. 2007 yılına göre 2008 yılında % 3,4'lük azalma, 2008 yılına göre 2009 yılında ise % 1,8'lik bir artış olmuştur. Bu durumun ortaya çıkmasında; 2007 yılında yakalanan şahısların tekrar piyasada yer alma girişimlerinin etkili olduğu değerlendirilmektedir.

Grafik-38 Yıllara Göre Ülke İçi Uyuşturucu Şebekelerine Yönelik Operasyon Gerçekleştiren İl ve Operasyon Sayıları

2007 yılından itibaren operasyon sayısında düşüş meydana gelmiş olsa da, yapılan operasyonlarda yakalanan şahısların sayısında sürekli bir artış görülmektedir. Bunun nedeni ise, İl KOM Birimlerinin, organizasyonların tüm unsurlarıyla birlikte ortaya çıkartılmasını hedefleyen çalışmalar yapmasıdır.

Grafik-39 Yıllara Göre Ülke İçi Uyuşturucu Şebeklerine Yönelik Gerçekleştiren Operasyonlarda Yakalanan Şahıslar

Bu planlı operasyonel çalışmalarda yakalanan uyuşturucu maddeler ve yakalama miktarları; ülkemizdeki kullanıcıların hangi tür uyuşturucu maddeleri tercih ettiklerinin ve hangi tür uyuşturucu maddelerin kullanımında artışların/azalışların görülmesini sağlamaktadır.

	2005	2006	2007	2008	2009
Esrar	65 kg	736 kg	2067 kg	2378 kg	2039 kg
Eroin	15 gr	63 kg	63 kg	46 kg	131 kg
Afyon	16 gr	5 kg	141 gr	344 gr	61 gr
Kokain	4 kg	5 kg	11 kg	11 kg	6 kg
Captagon	2.902 adet	85.353 adet	344 adet	79 adet	811 adet
Ecstasy	25.318 adet	908.340 adet	627.591 adet	266.277 adet	45.202 adet

Tablo-18 Yıllara Göre Ülke İçi Uyuşturucu Şebeklerine Yönelik Gerçekleştiren Operasyonlarda Yakalanan Maddeler ve Miktarları

Ayrıca yurtiçinde faaliyet gösteren ve vatandaşlarımızı hedef alan “yurt içi uyuşturucu şebekeleri” veya “uyuşturucu sokak satıcıları” olarak adlandırılan çetelere yönelik mücadelenin ülke geneline yayılmasını ve mücadelenin daha etkin bir şekilde yürütülebilmesini teminen KOM Daire Başkanlığı ve İstanbul Narkotik Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü bünyesinde, Mayıs 2009 tarihinde “Yurtiçi Uyuşturucu Şebekeleri ile Mücadele Büro Amirliği” kurulmuştur.

Kurulan yeni Büro Amirliği ile sokak satıcılarına karşı yapılacak mücadelede suç analizi yöntemlerinin etkin bir şekilde kullanılması hedeflenmiştir. Bu yöntemler, yalnızca istihbari bilgilerin değerlendirilmesi değil, mevcut ve derlenen tüm veriler ışığında analiz ve projelerin hayata geçirilmesidir. İstatistikî, coğrafi ve kriminolojik verilerin analizi neticesinde ortaya çıkan sonuçların uzun vadeli proaktif ve önleyici bir uyuşturucu ile

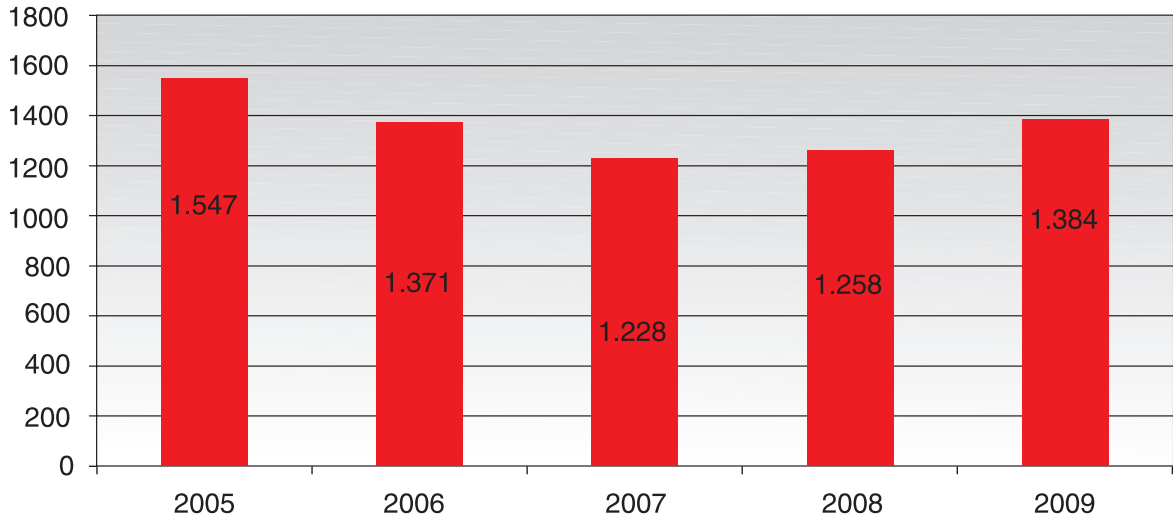
mücadele politikasının oluşmasını sağlayacağı değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, yurt içi uyuşturucu şebekelerinin organizasyon, eğilim ve çalışma yöntemi gibi karakteristik özelliklerinin belirlenmesinin yanında, uyuşturucu madde kullanıcılarının hangi maddelere yöneldiği, uyuşturucu maddeleri hangi ortamlarda kullandığı ve sokak satıcıları ile nasıl irtibata geçtiği gibi yeni trendlerin tespitine çalışılacaktır.

7.2. Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri

Uluslararası bir sorun olan uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelede, uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonlarının tüm unsurlarıyla birlikte ortaya çıkartılarak yakalanabilmeleri için, ülkelerin de birbirleriyle operasyonel bilgi değişiminde bulunmaları gerekmektedir.

İnsanlığa karşı işlenen bir suç olarak gördüğümüz ve değerlendirdiğimiz, uyuşturucu madde kaçakçılığı suçları ile uluslararası arenada da etkin ve verimli mücadele edebilmek amacıyla, ülkemiz tarafından diğer ülkelerden ve uluslararası mücadelecilerden gelen bilgi taleplerini değerlendirmekte ve bilgi paylaşımı yapılmaktadır.

Ülkemize en fazla uluslararası bilgi talebi 2005 yılında gelmiş ve bu yıldan 2007 yılına kadar devam eden düşüş, 2007 yılından itibaren tersine dönerek tekrar artış göstermeye başlamıştır.

Grafik-40 Yıllara Göre Gelen Bilgi Talepleri

2009 yılında en fazla bilgi talebi her yıl olduğu gibi yine Almanya'dan gelmiştir. Bilindiği üzere ülkemiz vatandaşlarının en yoğun olarak yaşadığı ülkelerin başında da Almanya gelmektedir.

Ülkemiz, uyuşturucu maddelerin ülkemize girmeden yakalanması veya uyuşturucu maddeyi ülkemize getiren organizasyonun getirdiği ülkedeki bağlantılarının da ortaya çıkartılması ve organizasyonun tamamen ortadan kaldırılması yönündeki faaliyetlerini ilgili ülkelerle işbirliğini geliştirme şeklinde 2009 yılında da devam ettirmiştir.

Bu çerçevede, 2009 yılında; afyon ve türevi uyuşturucu maddelerin ülkemize geldiği İran'la, son yıllarda dikkat çekmeye başlayan Suriye kaynaklı esrar maddesi kaçakçılığı ile mücadele amacıyla Suriye'yle, Doğu Avrupa ülkelerinden gelen captagon ve amfetamin maddesinin kaçakçılığını yapan organizasyonların ortaya çıkartılarak yakalanmalarına yönelik Bulgaristan'la, Batı Avrupa ülkelerinde üretilen ecstasynin ülkemize kaçakçılığını engellemeye yönelik Almanya ve Hollanda ile çeşitli toplantılar düzenlenirken ortak operasyonel çalışmalara başlanılmıştır.

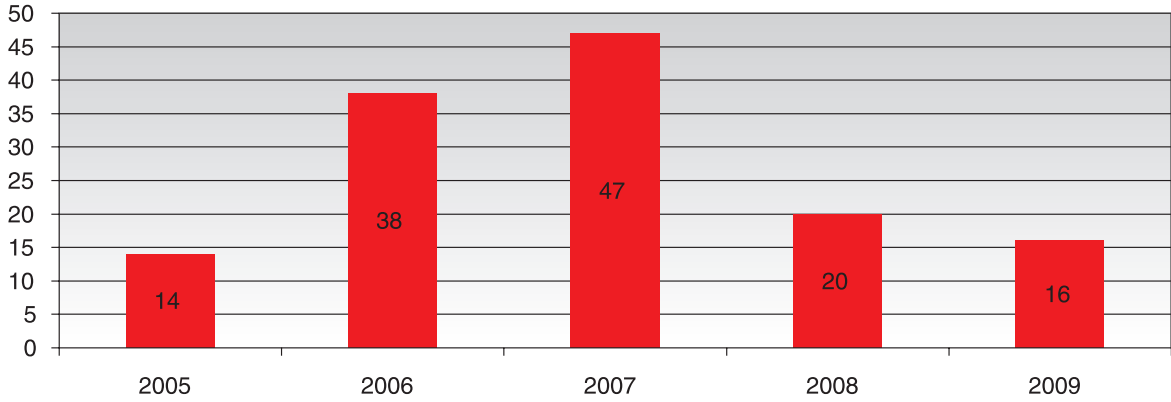
İran'la 2009 yılında gerçekleştirilen operasyonel bilgi değişimi neticesi, Aralık ayında yaklaşık 200 kg'ı İran'da olmak üzere toplam 385 kg eroin maddesi yakalanmıştır. Bu iki operasyonla uluslararası uyuşturucu madde kaçakçılığı yapan bir organizasyonun çökertilmesi sağlanmıştır.

Ayrıca havalimanlarımızdan giriş veya çıkış yapan kuryelerin yakalanmasına yönelik olarak, Hollanda ile "*Havalimanlarında Uyuşturucu ile Mücadele Kapasitesinin Artırılması Projesi*" ve İngiltere ile "*Kurye Projesi*" başlatılmıştır.

Sıra No	Geldiği Yer	Talep Sayısı	Genele Oranı (%)
1	ABD	28	2,0
2	Almanya	407	29,4
3	Arnavutluk	14	1,0
4	Avustralya	2	0,1
5	Avusturya	15	1,1
6	Belçika	51	3,7
7	Bulgaristan	39	2,8
8	Fransa	23	1,7
9	Hollanda	92	6,6
10	İngiltere	133	9,6
11	İran	58	4,2
12	İspanya	51	3,7
13	İsrail	16	1,2
14	İsveç	24	1,7
15	İtalya	55	4,0
16	KKTC	67	4,8
17	Macaristan	19	1,4
18	Nordik Ülkeleri	62	4,5
19	Romanya	91	6,6
20	SECI	98	7,1
21	Suriye	3	0,2
22	Suudi Arabistan	5	0,4
23	Ukrayna	31	2,2
Toplam		1384	

Tablo-19 2009 Yılında Ülkelerden ve Uluslararası Kuruluşlardan Gelen Bilgi Talepleri

Uluslararası işbirliği neticesi gerçekleştirilen müşterek operasyon sayısında son yıllarda bir düşüş meydana gelmiştir. Ancak bu düşüş, ülkemizin uluslararası işbirliğine açık olmadığı anlamına gelmemektedir. Nitekim yıllara göre ülkemize gelen talep sayılarındaki artış ve azalışların, uluslararası işbirliği neticesi gerçekleştirilen müşterek operasyon sayısındaki değişimlerle paralellik göstermediği görülmektedir.

Grafik-41 Yıllara Göre Gerçekleştirilen Uluslararası Planlı Operasyonlar

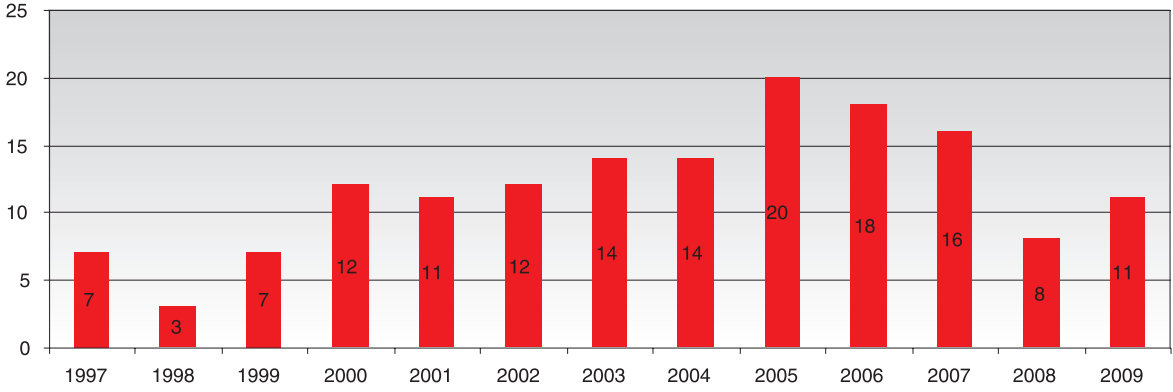
İşbirliği neticesi 2009 yılında gerçekleştirilen uluslararası operasyonlarda yakalanan maddelere bakıldığında; ülkemizi hedef alan ve kuryeler vasıtasıyla partiler halinde ülkemize getirilen kokain maddesi kaçakçılığı yapan organizasyonlara yönelik arzu edilen seviyelerde yakalamanın yapılamadığı görülmektedir. Bu durumda, kuryelerin genellikle Batı Afrika uyruklu şahıslardan oluşması ve kendi aralarında haberleşme amacıyla yerel/kabile dillerini kullanmalarından kaynaklanmaktadır.

	Yurt İçinde	Yurt Dışında	Toplam
Operasyon Sayısı	13	3	16
Şüpheli Sayısı	48	11	59
Eroin	250 kg	111 kg	361 kg
Kokain	1 kg		1 kg
Afyon	2 kg		2 kg
Captagon	2.646.453 adet		2.646.453 adet
Ecstasy	100.000 adet		100.000 adet

Tablo-20 2009 Yılında Gerçekleştirilen Uluslararası Planlı Operasyonlarda Yakalanan Maddeler ve Şahıslar

7.3. Kontrollü Teslimat Uygulamaları

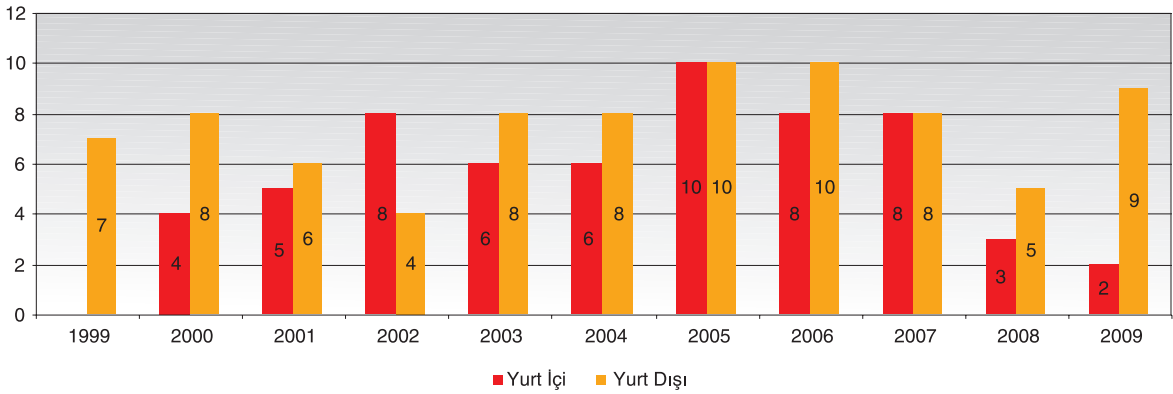
Kontrollü teslimat uygulamaları, birden fazla ülkede faaliyet gösteren veya ülkenin farklı bölgelerinde faaliyet gösteren organizasyonların tüm üyeleriyle birlikte ortaya çıkartılması ve suç unsuru maddelerle birlikte yakalanmaları amacıyla kullanılan en önemli polis taktiklerinden birisidir.

Grafik-42 Yıllara Göre Kontrollü Teslimat Uygulamaları

Ülkemiz tarafından gerçekleştirilen kontrollü teslimat uygulamalarında 2009 yılında artış görülmektedir.

Son yıllarda ülkemizde yaşanan yurt içi kontrollü teslimat uygulamalarındaki düşüşün; KOM Birimlerinin operasyonel çalışmalarında projeli çalışmalara ağırlık vermesinden ve kontrollü teslimat uygulamalarının ana amacını oluşturan organizasyonların ortaya çıkarılarak yakalanması hedefinin bu projeli çalışmalarla karşılanmış olmasından kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

Grafik-43 Kontrollü Teslimat Uygulamalarının Yıllara Göre Yurtiçi ve Yurtdışı Dağılımı

Ülkemizde kontrollü teslimat uygulamasının başladığı 1997 yılından 2009 yılı sonuna kadar gerçekleştirilen toplam 153 kontrollü teslimat uygulamasından 91'i 17 farklı ülkeyle işbirliği içerisinde yapılmıştır. Bu kontrollü teslimat uygulamalarının gerek ülkemizi hedef alan, gerekse ülkemiz üzerinden transit kaçakçılığı yapılan uyuşturucu maddelere yönelik yapılması ve toplam kontrollü teslimatların % 59,4'ünün diğer ülkelerle yapılmış olması, ülkemizin, uyuşturucu madde kaçakçılığına bakışının ve bu sorunla mücadelede uluslararası işbirliğine verdiği önemin açık bir göstergesidir.

Ülkeler	Kontrollü Teslimat Sayısı	Miktar (Gr)					Miktar (Lt)		Miktar (Ad)			Karapara	Şahıs
		Esrar	Eroin	Afyon	Bazmorfin	Kokain	Safrol	Asetik Anhidrit	Ecstasy	Captagon	Subutex		
Almanya	21	764900	27463			8896							53
ABD	22	3378	1506	87376		57520							75
Avusturya	1		1230										3
Belçika	1	1000000											
Bulgaristan	11	263000	57000	34						350000			20
Fransa	1						1						
Gürcistan	2										2016		4
Hollanda	5		8391			300						311.000 Euro 250.000 Sterlin	17
İngiltere	2		17160										11
İtalya	2												
İsrail	1			2000									3
Kanada	1			8000									6
Makedonya	6		66560										8
Romanya	8	5938	59081					4000					7
Rusya Federasyonu	3							8150					14
Slovenya	1							12960					4
Yunanistan	3		512100										33
Yurt İçi	62	1035000	1049054		267700	400		4387	152000	4962000			205
Toplam	153	3.072.216	1.799.545	97.410	267.700	67.116	1	29.497	152.000	5.312.000	2.016		463

Tablo-21 1997-2009 Yılları Arasında Gerçekleştirilen Kontrollü Teslimat Uygulamaları ve Yakalanan Maddeler

7.4. Narko-Terörizm

Uyuşturucu madde kaçakçılığından sağlanan kazancın büyüklüğü, terör örgütlerinin bu alanda da faaliyetlerde bulunmalarına neden olmaktadır. Ancak, terör örgütleri uyuşturucu madde kaçakçılığı faaliyetlerini, kamuoyundan gelebilecek tepkilerden ve ideolojilerine verebilecek zararlarından dolayı bizzat örgüt adı altında yürütmemektedir. Bu tür faaliyetlerini ya sempatanları aracılığıyla ya da uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonlarından vergi adı altında haraç almak suretiyle yürütmektedir.

Ülkemizde faaliyet gösteren terör örgütleri arasında, uyuşturucu madde kaçakçılığı faaliyetlerinden en büyük kazancı, PKK/KONGRA-GEL bölücü terör örgütü sağlamaktadır. Bölücü terör örgütünün uyuşturucu madde kaçakçılığından kazanç elde ettiği diğer ülkeler tarafından da tespit edilmiş durumdadır.

Nitekim, 30 Mayıs 2008 tarihinde, ABD Yönetimi tarafından “Yabancı Narkotik Çeteleri Belirleme Yasası” çerçevesinde yaptırım uygulanan uyuşturucu kaçakçıları listesine dâhil edilen PKK/KONGRA-GEL terör örgütünün üç üyesinin, ABD Hazine Bakanlığı bünyesindeki Yabancı Varlıkların Kontrolü Ofisi tarafından 14 Ekim 2009 tarihinde yapılan açıklamada “Özel Olarak Belirlenmiş Uyuşturucu Kaçakçısı” olarak ilan edildiği bildirilmiştir. Bu bağlamda söz konusu üç şahsın, ABD’de bulunan malvarlıklarının dondurulmasına ve ABD vatandaşlarının bu şahıslarla ekonomik veya ticari nitelikli bir işlem yürütmesinin yasaklanmasına karar verilmiştir.

Narko-Terörizm bağlamında, günümüze kadar yapılan toplam 359 operasyonda 807 şahıs yakalanmıştır.

Madde Cinsi	Miktar		
	Adet	Litre	Kilo
Eroin			4111
Esrar			22729
Bazmorfin			4305
Asetik Anhidrit		26190	
Kokain			710
Afyon Sakızı			8
Sentetik Tablet	337.412		
Sodyum Karbonat			1080
İmalathane	2		

Tablo-22 1984-2009 Yılları Arasında Terör Örgütleriyle Bağlantılı Yakalamalar

8. Genel İstatistik

Madde Cinsi	Polis			Jandarma			Gümrük			Sahil Güvenlik		
	Operasyon	Şüpheli	Miktar	Operasyon	Şüpheli	Miktar	Operasyon	Şüpheli	Miktar	Operasyon	Şüpheli	Miktar
Esrar	12.290	25.896	25778 kg	3.121	4.899	25546 kg	12	10	104 kg			
Eroin	1.743	4.140	12234 kg	136	239	2450 kg	38	49	1707 kg	6	4	23 kg
Bazmorfin	2	4	16 kg									
Afyon	46	93	189 kg	15	30	33 kg	8	11	485 kg			
Kokain	229	564	85 kg	13	69	2 kg	1	1	1 kg			
Asetik Anhidrit	4	17	13000 lt	1	1	25 lt						
Sentetik Ecza	114	223	42.094 adet	10	16	33.359 adet						
Captagon	63	171	2.798.090 adet	10	20	47.067 adet						
Ecstasy	167	366	391.770 adet	25	40	40.743 adet						
Amfetamin	5	17	479 kg									
Metamfetamin	12	33	76 kg	1	2	17 kg	1	2	11 kg			
Toplam	14.675	31.524		3.332	5.316		60	73		6	4	

Tablo-23 2009 Yılında Polis, Jandarma, Gümrük ve Sahil Güvenlik Birimlerince Gerçekleştirilen Uyuşturucu Madde Yakalamaları

Madde Cinsi	Genel		
	Operasyon	Şüpheli	Miktar
Esrar	15.429	30.809	51451 kg
Eroin	1.917	4.428	16391 kg
Bazmorfin	2	4	16 kg
Afyon	69	134	707 kg
Kokain	243	634	88 kg
Asetik Anhidrit	5	18	13025 lt
Sentetik Ecza	124	239	75.633 adet
Captagon	73	191	2.845.157 adet
Ecstasy	192	406	432.513 adet
Amfetamin	5	17	479 kg
Metamfetamin	14	37	104 kg
Toplam	18.073	36.917	

Tablo-24 2009 Yılı Türkiye Geneli Uyuşturucu Madde Yakalamaları

MALİ SUÇLAR

Mali suçlar ve bu suçlarla mücadele faaliyetleri; kamu düzeninin ve devlet otoritesinin korunması, bireylerarası gelir dağılımındaki adaletin sağlanması, toplum güvenliğinin tehlikeye düşürülmemesi, demokratik ve ahlaki değerlerin zayıflatılmaması gibi bir ülkenin ekonomik ve sosyal istikrarı yakalayabilme ve devam ettirebilme çabalarındaki en önemli faktörlerden biri olmuştur.

Mali suçların oluşumu ile birlikte en büyük zararı ülkelerin ekonomileri görmektedir. Mali suçların yoğun olarak işlendiği ülkelerde, güvenlik harcamaları da aynı şekilde artmakta; ülke kaynakları bir yandan mali suçların işlenmesiyle yağmalanırken, diğer yandan bu kaynaklar oluşan güvenlik açığının giderilmesinde kullanılmaktadır. Bu suçlarla mücadelenin yetersiz kaldığı durumlarda ise, bireyler arasında gelir dağılımındaki eşitsizliğin artarak adalet anlayışının zarar gördüğü, toplum içerisindeki huzursuzluğun tetiklendiği ve sosyal yönden kirlenmenin meydana geldiği görülmektedir. Zira toplum içerisindeki sosyal kirlenme, siyasi kirlenmeye de dayanak teşkil etmekte ve bu olumsuz durum devlete olan güvenin sarsılmasına ve devlet otoritesinin zayıflamasına sebep olmaktadır.

Ülkelerin ekonomik, demokratik ve sosyal gelişiminde bu denli etkin rolü bulunan Mali suçlarla mücadelenin önemi 2009 yılında daha net olarak anlaşılmıştır. Zira 2009 yılı içerisinde dünya genelinde yaşanan ekonomik kriz, mali suçlarla mücadelenin gerekliliğini ve önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Bireyin ve toplumun ekonomik yönden mağduriyetini önlemenin yöntemlerinden biri olarak görülen *mali suçlarla mücadele faaliyetleri* zafiyete uğradığı takdirde, ülkelerin ekonomik gelişimi ve güvenliğinin her zaman risk altında olacağı anlaşılmıştır.

Ülkemizde mali suçlarla mücadelede Emniyet Genel Müdürlüğü KOM Daire Başkanlığı ve il KOM birimlerinin önemli rolü bulunmaktadır. Mali suçların çeşitlilik arz etmesi ve bu suçların özellikle son yıllarda bu işi meslek haline getirmiş suç örgütlerince gerçekleştirilmesi, mali suçlarla mücadele eden birimlerin de aynı çerçevede uzmanlaşmasını ve profesyonelleşmesini gelişen suç perspektifine göre yenilemesini zorunlu kılmıştır.

Dünyada yaşanan tüm gelişmeleri yakından takip ederek, mücadele stratejisini belirleyen ve yön veren KOM Daire Başkanlığı ve il KOM birimleri; mali suçlarla mücadele yöntemlerini gelişen zamana uygun olarak yenilemekte ve özellikle suç örgütlerine yönelik planlı ve kapsamlı operasyonel çalışmalara öncelik vermeye devam etmektedir.

1. YOLSUZLUK ve NİTELİKLİ DOLANDIRICILIK SUÇLARI

1.1. Yolsuzluk Suçları

Yolsuzluk, devletin gücünün ve kaynaklarının kişisel çıkar ve amaçlar için kullanılarak menfaat elde edilmesidir. Yolsuzluk suçları, ekonomik düzenin ihlal edilmesine, gereksiz kamu harcama ve yatırımlarına, rekabetin zedelenmesine, üretimin düşmesine, gelir dağılımının bozulmasına ve ahlaki değerlerin kaybolmasına sebep olmaktadır. Kamu otoritesini sarsan bu durum aynı zamanda toplumu sosyal, siyasi ve ekonomik yönden olumsuz etkilemektedir.

Yolsuzluk suçlarının artması, toplumsal normların, toplumsal güven, yardımlaşma ve dayanışmanın azalmasına, bireylerarası ilişkilerin zayıflamasına ve doğru-yanlış, iyi-kötü gibi değer yargılarının değişmesine neden olmaktadır.

Yolsuzluk suçları, yasadışı ve gayri ahlaki faaliyetler olması nedeniyle boyutları ölçülemeyen suç türleridir. Farklı toplumların yolsuzluk suçlarını farklı olarak algılaması da yolsuzluk kavramının sınırlarının çizilmesini zorlaştırmaktadır. Bu sebeple, yolsuzluk suçlarının niteliksel olarak ölçülebilmesi amacıyla uluslararası kurumlarca, “Yolsuzluk Algılama İndeksleri” geliştirilmiştir.

Uluslararası danışmanlık şirketi PricewaterhouseCoopers (PwC) 2003 yılından itibaren iki yılda bir gerçekleştirdiği Küresel Ekonomik Suçlar Araştırmasında son bir yılda dünya genelinde şirketlerde yaşanan ekonomik suç ve suiistimal vakalarını ve bu vakalar karşısında alınan tedbirleri detaylı bir şekilde ortaya koymaktadır.

PwC tarafından 54 ülkeden 3 bini aşkın şirket temsilcisinin katkılarıyla, son iki yılı kapsayacak nitelikte hazırlanan ve 2009 yılında yayınlanan “Küresel Ekonomik Suç” konulu raporda; dünya yolsuzluk ortalamasının % 30 olduğu, Türkiye’nin ise % 15 yolsuzluk oranıyla yolsuzlukların en az olduğu 5 ülke arasında 3. sırada yer aldığı görülmektedir. Aynı raporda son yıllarda yolsuzlukla mücadele alanında Türkiye’de yapılan reformlara dikkat çekilerek, bu reformların yolsuzlukların azalmasında etkili olduğu vurgulanmıştır.

Ülkemizde meydana gelen yolsuzluk suç türlerinin; farklı alanlardaki kamu imkânlarının kötüye kullanılması suretiyle gerçekleştiği görülmekte ise de, son yıllarda yoğun olarak meydana gelen yolsuzluk alanları aşağıda sıralanmıştır.

1.1.1. Yolsuzluk Suçlarının Çeşitleri

1.1.1.1. İhaleye Fesat Karıştırma ve İhale Yolsuzluğu

İhaleye fesat karıştırma suçu; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu çerçevesinde, kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyacı olan mal-hizmet alımı ve yapım işlerinin temini için açılan kamu ihalelerinde; Kamu İhale Kanunu’nun 17. maddesinde belirtilen yasak fiil ve davranışlardır. Ayrıca, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu çerçevesinde, genel bütçeye dâhil dai-

relerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin yapacakları satış, kiraya verme ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ihalelerinde; Devlet İhale Kanununun 83. maddesinde belirtilen yasak fiil ve davranışlar ile Türk Ceza Kanununun 235. maddesinde belirtilen fiil ve davranışları sergileyerek, kamuyu zarara uğratacak, kişilerin iş, çalışma ve teşebbüs hürriyetlerini engelleyecek şekilde haksız kazanç temin etmek amacıyla işlenen fiiller de “İhaleye Fesat Karıştırma” suçunu oluşturmaktadır.

İhale yolsuzluğu; kamu kurum ve/veya kuruluşları adına yapılan mal-hizmet alım, satımlarına ya da kiralamalara ilişkin ihalelerde görülen usulsüzlüklerdir. Bu yolsuzluklarda; ihalelerde görevli kamu görevlilerinin, görevi kötüye kullanmak suretiyle ihaleyi almak isteyen firma yetkililerine ihale bilgilerini aktarması, ihale şartnamesinin belli bir firmayı işaret edecek şekilde hazırlanarak ihaleyi o firmaya kazandırması, rüşvet karşılığında anlaşılan firmanın ihaleyi kazanması için ihaleye katılan diğer firmaların belgelerini eksiltmesi veya başka sebeplerle ihaleden elenmelerinin sağlanması gibi yöntemlerle kamu hazinesini zarara uğrattığı görülmektedir. 2009 yılı içerisinde yapılan bu ihalelerden özellikle yemek, güvenlik, temizlik ve sağlık alanlarındaki ihalelerde usulsüzlüğün daha çok yapıldığı yürütülen çalışmalarda görülmektedir.

Yapılan ihale yolsuzlukları neticesinde, kamu kaynakları talan edilmekte ve devlet hazinesi zarar görmektedir. Bu nedenle devletin ekonomik kaybının önlenmesi ve ekonomik düzenin bozulmasını engellemek amacıyla bu suçla mücadele önem arz etmektedir.

1.1.1.2. Sağlık Sektöründe İşlenen Suçlar ve Sağlık Yolsuzluğu

Sağlık sektöründe işlenen suçlar çok farklı boyutlarda cereyan etmektedir. Söz konusu suçların daha çok; usulsüz olarak sağlık karnesi ve reçete kullanmak, usulsüz medikal malzeme kullanımı ve bu sektörde yapılan mal ve hizmet alımlarındaki usulsüzlükler şeklinde meydana geldiği yapılan soruşturmalardan anlaşılmaktadır. Bu yöntemlerle yapılan yolsuzluklar neticesinde sağlık alanındaki yatırımlar sekteye uğramakta, kamu bütçesinden ayrılan ve kamu hizmeti için kullanılması gereken kaynaklar yolsuzluk yapan şahıslarca şahsi menfaatleri doğrultusunda kullanılmaktadır.

KOM Daire Başkanlığı koordinesinde Şanlıurfa KOM Şube Müdürlüğü görevlilerince 2009 yılında sağlık yolsuzluğuna ilişkin gerçekleştirilen bir operasyonda kamu zararının yaklaşık 14.000.000 TL olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle kamu bütçesinin zarara uğratılmasını engellemek, yatırımların ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamak amacıyla sağlık yolsuzluğu ile mücadele büyük önem taşımaktadır.

1.1.1.3. Eğitim Sektöründe İşlenen Suçlar ve Eğitim Yolsuzluğu

Eğitim, kişinin yaşadığı toplum içinde değeri olan, yetenek, tutum ve diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçlerin tümüdür. Özel eğitim ise, beden, zihin, duygusal ve sosyal gelişim özellikleri yönünden normal çocukların gelişim özelliklerinden ayrılan diğer çocukların eğitim ve öğretim işlerini kapsayan çalışmalar olarak tanımlanmaktadır.

Özürülerin sağlık, eğitim, rehabilitasyon, istihdam, sosyal yardım alanlarında yaşadıkları sorunların çözümlenmesi amacıyla, özel eğitim değerlendirme kurulları tarafından Milli Eğitim Bakanlığı gözetim ve denetimi altında olan özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine devam etmeleri uygun görülen özürü çocukların eğitim giderleri anılan Bakanlıkça karşılanmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı verilerine göre, ülkemizde 1663 adet Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi bulunmaktadır. Devlet tarafından bu merkezlere yapılan yardımların zaman zaman bu alanda faaliyet gösteren bazı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon merkezleri ile Rehabilitasyon Araştırma Merkezleri (RAM) görevlilerince suiistimal edilerek devlet hazinesinin zarara uğratıldığı görülmektedir.

Bu nedenle, devlet hazinesinin zarara uğratılmasının önüne geçilerek, özürü vatandaşlarımızın haklarının suiistimal edilmesinin ve özürü vatandaşlarımız üzerinden destekleme ödemelerinden usulsüz olarak faydalanılmasının önlenmesi amacıyla bu suçla mücadele önem taşımaktadır.

Eğitim sektöründe görülen bir diğer yolsuzluk çeşidi ise kamu kurumlarınca yapılan sınavların suiistimal edilmesidir. Bu alanda düzenlenen üniversite ve ehliyet sınavlarında faaliyet gösteren suç örgütlerince, belli bir ücret karşılığında anlaştıkları şahıslara bu sınavları kazandırmak için yerlerine sınavlara örgüt mensubu üçüncü şahıslar sokulmakta veya sınav esnasında dağıtılan soru kitapçıkları bazı görevlilerin yardımı, ihmali veya değişik yöntemlerle sınav alanı dışına çıkarılmakta ve daha sonra yine suç örgütü mensuplarınca çözülerek sınav salonlarına gönderilebilmektedir. Yapılan bu sınavlarda bazen sınava giren örgüt mensupları sınav alanına girmek için sahte belgeler kullanmakta veya görevlilerin yardımı ile sınavlara girmektedirler.

Kamu kurumlarınca yapılan bu sınavların suiistimal edilmesi neticesinde sınava giren diğer kişilerin hakları ihlal edilmektedir. Özellikle üniversite ve kamu personeli seçme sınavlarını kazanmak için insanlar uzun süre çalışmakta, kurslara devam etmekte ve aileler büyük maddi harcamalar yapmaktadır. Bu sınavların ardından insanlar geleceklerine yön verecek mesleklerini belirlemektedir. Bu nedenle toplumsal ve ekonomik sorunlara yol açılmasının engellenmesi amacıyla bu sınavların suiistimalinin önlenmesi büyük önemi haizdir.

1.1.1.4. Tarım Sektöründe İşlenen Suçlar ve Tarım Yolsuzluğu

Ülkemizde tarım sektöründe devlet tarafından, mazot, gübre ve bazı tarım ürünleri için çiftçilere destekleme ödemeleri yapılmakta ve bu işlemler İl Tarım Müdürlüklerince yürütülmektedir.

Çiftçilikle uğraşan vatandaşlarımızın genellikle dar gelirli oldukları ve devlet tarafından yapılan destekleme ödemelerine ihtiyaçları olduğu bilinmektedir. Buna karşın, çiftçilikle ilgisi olmayan organize suç örgütlerinin bu destekleme ödemelerinden faydalanmak için sahte çiftçi belgesi, sahte tapu ve sahte müstahsil makbuzları kullandıkları, bu işlemlerde bazı kamu görevlileri ile rüşvet karşılığında anlaşarak birlikte hareket ettikleri ve devlet hazinesinin zarara uğratıldığı, aynı zamanda çiftçilerimizin haklarından mahrum bırakıldıkları yürütülen soruşturmalardan anlaşılmaktadır.

Bu nedenle, devlet hazinesinin zarara uğratılmasının önüne geçilerek, çiftçilikle uğraşan vatandaşlarımızın devlete olan güveninin sağlanması ile mağdur edilmelerinin önlenmesi amacıyla tarım yolsuzluğu ile mücadele önceliklerimiz arasında yer almaktadır.

1.1.2. Yolsuzluk Suçlarının Planlı Operasyonlara Göre Sektörel Dağılımı

Planlı Yolsuzluk Operasyonları								
Yolsuzluk Suçlarının Dağılımı		Olay	Şüpheli Sayısı			Tutuklu		
		Sayısı	Kamu Görevlisi	Diğer	Toplam	Kamu Görevlisi	Diğer	Toplam
1	Sağlık	61	410	828	1.238	116	167	283
2	Yerel Yönetimler	29	244	436	680	101	173	274
3	Adli Hizmetler	19	151	165	316	55	57	112
4	Maliye ve SGK	16	39	356	395	14	60	74
5	Eğitim	14	61	261	322	20	79	99
6	Bayındırlık	9	86	135	221	42	40	82
7	Enerji	4	45	28	73	1	15	16
8	Tarım	2	22	119	141	4	7	11
Toplam		154	1.058	2.328	3.386	353	598	951

Tablo-1 Yolsuzluk Suçlarının Planlı Operasyonlara Göre Sektörel Dağılımı

Yukarıdaki tablodan da anlaşılabacağı üzere, yolsuzluklara hayatın her alanında rastlamak mümkündür. Yolsuzluk suçlarının en sık rastlandığı alanlardan bir tanesinin sağlık hizmetleri olduğu ve gerçekleştirilen 61 operasyonda 116'sı kamu görevlisi olmak üzere toplam 283 şahsın tutuklandığı görülmektedir. Ülkemizde yapılan sağlık harcamaları tutarının yaklaşık 30 Milyar TL olduğu ve bu tutarın kamu bütçesinde büyük bir yer kapladığı düşünüldüğünde, suç örgütlerinin bu harcamalardan nemalanmak üzere özellikle sağlık hizmetleri alanında faaliyet gösterdikleri değerlendirilmektedir.

Diğer yandan, gerçekleştirilen operasyonlarda suç örgütlerinin; bayındırlık ve enerji alanları ile yerel yönetimlerce yapılan büyük ihaleleri almak için devletin eğitim, tarım ve diğer sektörlerle sağlamış olduğu desteklerden faydalanmak üzere faaliyet gösterdikleri, tapu idarelerinde işlemleri takip ederek, rüşvet, tehdit ve cebir yoluyla haksız kazanım elde ettikleri, zor durumda olan şahıslar sağlık hizmetlerinden faydalandırmak için sahte belgeler kullanmak suretiyle emekli olmalarını sağladıkları, bazı eczane ve sağlık merkezi sahipleri, doktorlar ve ilaç mümessilleri ile birlikte hareket ederek sahte işlemlerle ilaç yolsuzluğu yaptıkları, bazı şahısların ve firmaların vergi borçlarını sildirmek için rüşvet verdikleri ve adli hizmet yürüten bazı görevlilerle karşılıklı çıkar ilişkisi içerisinde oldukları görülmektedir.

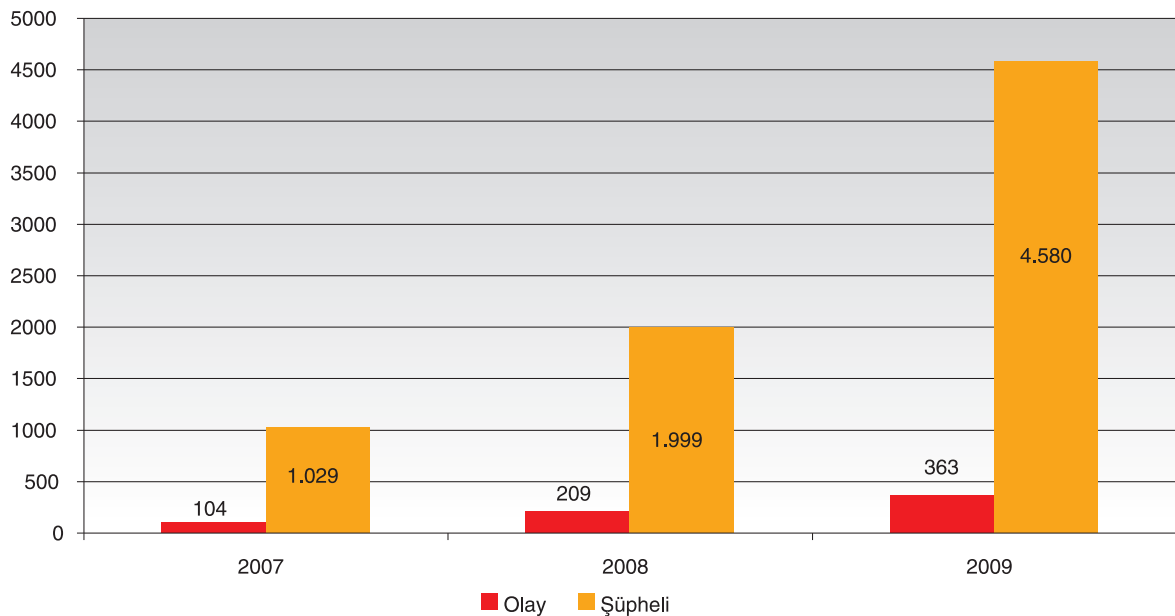
1.1.3. Mücadele Çalışmaları

Yolsuzluk suçları ile etkin bir şekilde mücadele edilmesi amacıyla KOM Daire Başkanlığı koordinesinde il KOM birimleri ve ilgili diğer kurumlarla gerekli işbirliği sağlanarak planlı operasyonel çalışmaların sayısının ve niteliğinin artırılması ile kamu zararının en aza indirilmesi hedeflenmiştir.

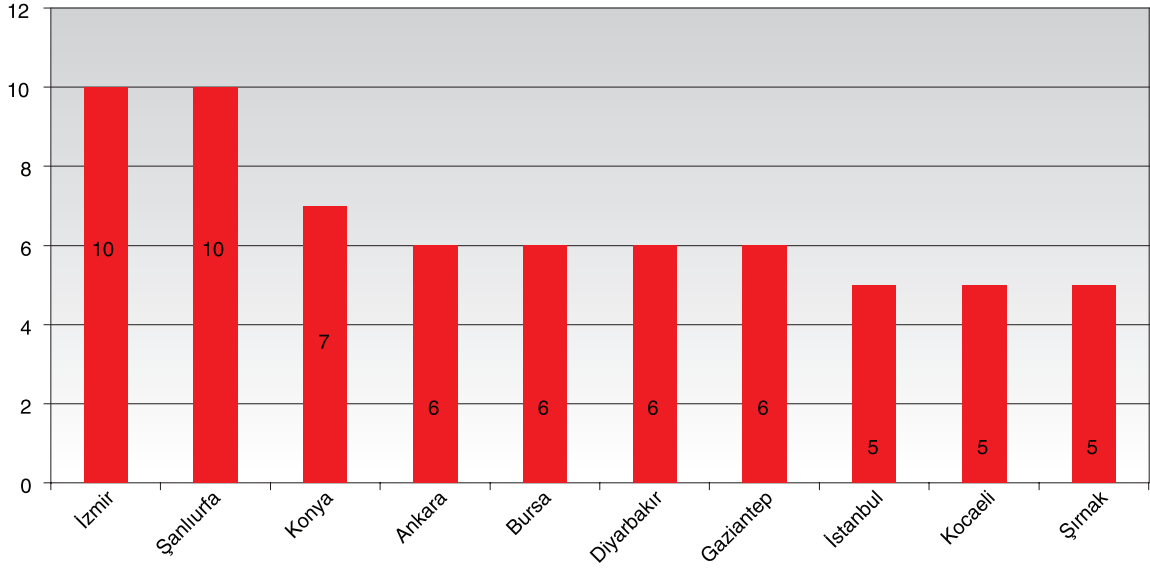
İl KOM birimlerince, mali suç türlerine yönelik yürütülmekte olan mücadele çalışmalarına destek olmak ve personelin uzmanlığını sağlamak amacıyla KOM Daire Başkanlığı Mali Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü İntranet Web Sayfasında, örnek çalışma modelleri sunulurken il KOM birimlerine operasyonel bilgi desteği verilmektedir. Bu kapsamda; il birimlerine farklı alanlarda meydana gelen yolsuzluk operasyonları ile ilgili eğitsel doküman sağlanmaktadır.

Diğer yandan, yolsuzluk konusunda çeşitli ülkelerle yabancı irtibat görevlileri ve Interpol kanalıyla operasyonel anlamda bilgi değişimi ve işbirliği çalışmaları yapılmakta, ortak soruşturmalar yürütülmektedir.

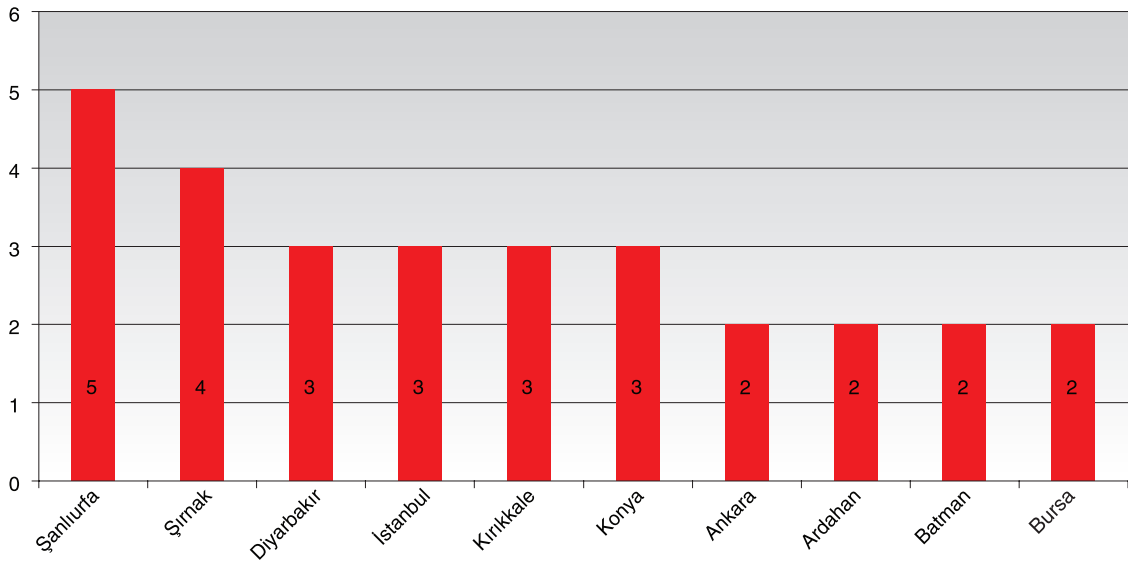
1.1.4. İstatistiki Veriler ve Değerlendirme

Grafik-1 Yıllara Göre Meydana Gelen Yolsuzluk Suçları Olay ve Şüpheli Sayıları

Grafik-2 2009 Yılında Meydana Gelen Planlı Yolsuzluk Olaylarında İlk On İl

Grafik-3 2009 Yılında Meydana Gelen Planlı Sağlık Yolsuzluk Olaylarında İlk On İl

Ülkemizde yolsuzluk olayları ile ilgili olarak; 2007 yılında toplam 104 olayda 1.029 şüpheli hakkında, 2008 yılında toplam 209 olayda 1.999 şüpheli hakkında ve 2009 yılında ise toplam 363 olayda 4.580 şüpheli hakkında işlem yapılmıştır.

Son üç yıla bakıldığında zaman, yolsuzluk operasyonlarında genel bir artış olduğu, 2008 yılındaki olay sayısının 2007 yılına oranla % 101 artış gösterdiği; 2009 yılına gelindiğinde ise bir önceki yıla oranla operasyon sayısındaki artışın % 74 olduğu görülmektedir.

Ayrıca, 2008 yılındaki şüpheli sayısının 2007 yılına oranla %94 artış gösterdiği, ancak 2009 yılına gelindiği zaman, bir önceki yıla oranla şüpheli sayısındaki artışın %129 olduğu görülmektedir. Bu artışın ise, yolsuzlukla mücadelede yapılan kapsamlı operasyonel çalışmaların organizasyon yapısının tamamını hedef alarak gerçekleştirildiğinden kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

Diğer yandan, toplumsal bilincin arttırılarak eğitim faaliyetlerine ağırlık verilmesi, iyi yönetimin sağlanması, devlet, özel sektör ve sivil toplum örgütleri arasındaki işbirliğinin sağlanması, saydamlığın ve denetimin geliştirilmesinin bu suçla mücadelede etkinliği arttıracığı değerlendirilmektedir.

1.2. Nitelikli Dolandırıcılık

Dolandırıcılık suçu, temelde hile ve aldatmaya dayanan unsurların gerçekleştirilmesi suretiyle bir kimse- nin zararına işlenmesi, başka bir kimseye ise haksız bir yarar sağlanmasıdır. Bu bakımdan dolandırıcılık suçu, kişilerin malvarlığına karşı işlenen bir suç olup, kişiler arasındaki ekonomik ilişkilerde karşılıklı güven ortamının korunması amacıyla düzenlenmiştir. Dolandırıcılık suçunun işlenmesinde, ekonomik krizler, insanların kolay yoldan para kazanma hırsları, bilişim alanındaki gelişmeler, kişinin eğitim düzeyi ve aile çevresi etkili rol oynamaktadır.

Nitelikli dolandırıcılık suçu, genellikle sahtecilik suçları vasıta kılınarak işlenen bir suç türü olup, bu suçlarda suçtan zarar gören hem kamu kurum ve kuruluşları, hem de zarara uğratılan malvarlığının sahibi olan gerçek veya tüzel kişilerdir. Ayrıca, bu suç türü, suç örgütlerinin faaliyet alanı içerisinde yer almaktadır.

Ülkemizde 2009 yılında nitelikli dolandırıcılık suçlarında artış görülmektedir. Özellikle dolandırıcıların iş bulma vaadiyle vatandaşlarımızdan para topladıkları, başka şahıslar adına şirket kurdukları, sahte belgelerle bankalardan çek koçanı, kredi ve kredi kartı aldıkları, kamu görevlileri nezdinde hatırı sayıldığından bahisle ve belli bir işin gördürüleceği vaadiyle menfaat temin ettikleri ve bu usulsüzlükleri yaparken genellikle sahte isim, sahte kimlik, sahte adres ve başka şahıslar adına kayıtlı telefon hattı kullandıkları görülmektedir.

Nitelikli dolandırıcılık suçunun yaygın olarak işlenmesiyle toplumun devlete olan güveni zedelenmekte ve kamu otoritesi zayıflamaktadır. Bu nedenle bu suçla mücadele ayrı bir önem taşımaktadır.

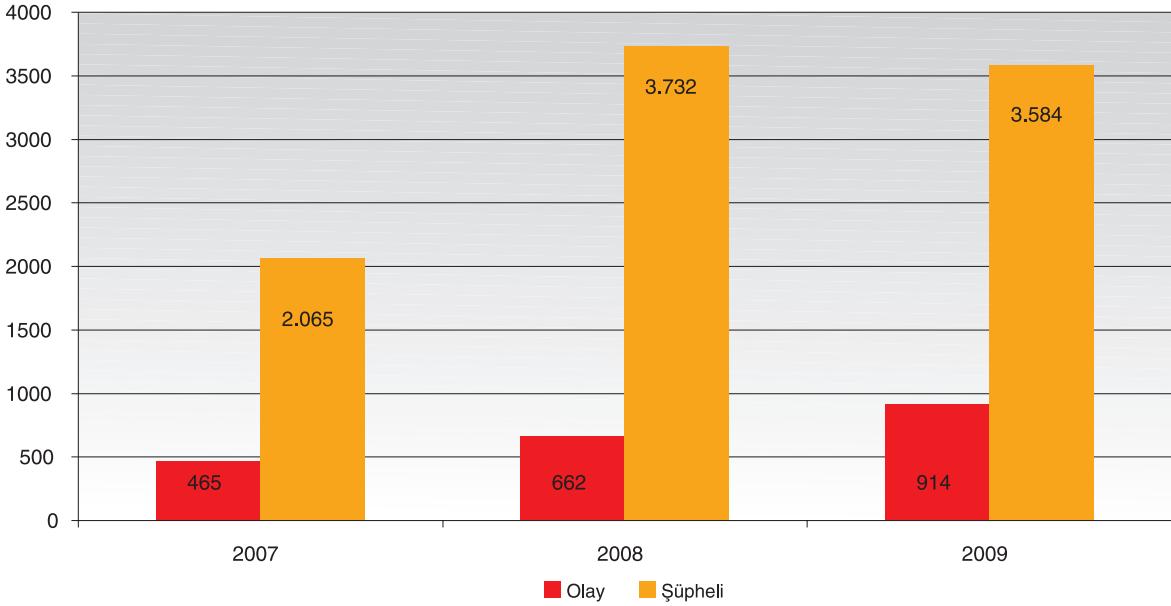
1.2.1. Mücadele Çalışmaları

Nitelikli Dolandırıcılık suçu ile etkin bir şekilde mücadele edilmesi amacıyla KOM Daire Başkanlığı koordinesinde il KOM birimleri ve ilgili diğer kurumlar arasında gerekli işbirliği sağlanarak planlı operasyonel çalışmaların sayısının ve niteliğinin arttırılması ile kamu zararının en aza indirilmesi hedeflenmiştir.

Ayrıca, nitelikli dolandırıcılık suçları ile mücadelede başta Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu

olmak üzere farklı kurum ve kuruluşlarla birlikte hareket edilmekte, yürütülen adli soruşturmalara bu kurumlardan uzmanların katkı sağlamaları temin edilmektedir.

1.2.2. İstatistik Veriler ve Değerlendirme

Grafik-4 Yıllara Göre Nitelikli Dolandırıcılık Olay ve Şüpheli Sayıları

Ülkemizde Nitelikli Dolandırıcılık suçları ile ilgili olarak; 2007 yılında toplam 465 olayda 2.065 şüpheli, 2008 yılında toplam 662 olayda 3.732 şüpheli, 2009 yılında toplam 914 olayda 3.584 şüpheli hakkında işlem yapılmıştır.

Son üç yıla bakıldığında zaman, nitelikli dolandırıcılık olaylarında özellikle 2009 yılında diğer yıllara oranla olay ve şüpheli sayısında ciddi bir artış olduğu görülmektedir. Bu artışta dolandırıcıların kolay para kazanabilme hırsları ve ikna kabiliyetleri, kolay iletişim kurabilme ve kendine özgü yetenekleri ile teknolojik gelişmelerin etkili olduğu değerlendirilmektedir.

1.3. Tefecilik Suçu

İkrazatçılık yapmak üzere Hazine Müsteşarlığı'ndan izin alınmadan, faiz veya her ne ad altında olursa olsun, bir ivaz karşılığı veya ipotek almak suretiyle ödünç para verme işlemlerinin yapılmasına tefecilik denir. Tefecilik suçunun oluşması için failin kazanç karşılığı ödünç para verme eylemini meslek haline getirmiş olması gerekmez. Bir kez bile kazanç karşılığı ödünç para vermiş olmakla suç oluşmaktadır. Ödünç para verme işlemi kazanç elde etmek dışında bir sebebe dayanıyorsa bu suç oluşmamaktadır. Tefecilikte kazanç elde etmek amacıyla başkasına ödünç para veren kişi cezalandırılmakta, ancak ödünç para alan kişi cezalandırılmamaktadır. Tefecilik suçu; nakit para ihtiyacı, borcu borçla kapama, ekonomik krizler, fiyatlardaki dalgalanmalar ve bilgisizlik gibi nedenlere dayanmaktadır.

Son zamanlarda tefecilik suçunun işlenme şekli ile ilgili olarak yeni yöntemler ortaya çıkmaktadır. Özellikle bankalara borcu olan veya nakit paraya ihtiyacı olan şahıslar kuyumcu, kontörcü, oto galerici, emlak ofisleri ile beyaz eşya satıcıları gibi nakit para sağlayan işyerlerine başvurduğunda, işyeri sahipleri banka faizlerinin çok üzerinde %15-%20 gibi faiz oranları ile nakit para vermektedirler. Bu para verme işleminin yasal zemine oturtulması için işyeri sahipleri alışveriş yapılmış gibi sahte fatura düzenlemek suretiyle fatura miktarı kadar tutarı tüketicinin kredi kartından taksitler halinde çekmektedir. İşyeri sahiplerince çekilen bu tutarın üzerinden değişen oranlarda peşin komisyon alınarak geri kalan tutarın da tüketicieye nakit olarak ödendiği, bazı hallerde tefecilerin kendilerinden borç alan şahısların kredi kartlarına el koydukları ve istedikleri zaman bu kartlardan para çektikleri görülmektedir. Böylece işyeri sahipleri hem kendilerini garanti altına almakta hem de %15-%20’lik tefeci faizi uygulamaktadırlar.

2009 yılında Tefecilik suçlarında dikkate değer bir artış gözlenmektedir. Ticaretle uğraşan bazı vatandaşlarımızın ödeme gücü çektikleri, banka çeklerinin geri döndüğü bunun sonucu olarak iflas eden firmaların çalışanlarını işten çıkardıkları görülmektedir. Buna paralel olarak kredi ve finans kurumlarının kredi verirken seçici ve titiz davranarak riskli kredi vermedikleri, kredi alamayan, kredi kartı harcamaları artan, acil para ihtiyacına gereksinim duyan ve ödeme yapmakta sıkıntı çeken kimselerin acil para ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla yasal faizlerin çok üstünde bir miktarla tefecilerden ödünç para almak durumunda kaldıkları anlaşılmaktadır.

Tefecilik suçu; ülke ekonomisine ve vergi gelirlerine büyük zarar vermekte, tehdit, cebir ve şiddet yoluyla toplumu tehdit eden organize suç örgütlerince kazanç kapısı olarak görülmektedir. Yasadışı vergi kaybına ve haksız rekabete yol açan bir sistem olan tefeciliğin artmasının beraberinde sosyal sorunları da arttıracığı değerlendirilmektedir. Tefecilerden alınan borçların ödenememesi nedeniyle, aile kurumunun bundan olumsuz etkilendiği, boşanmaların yaşandığı, hatta intiharlara yol açtığı, öte yandan toplumda huzur ve güven ortamını tehdit ettiği gözlemlenmektedir.

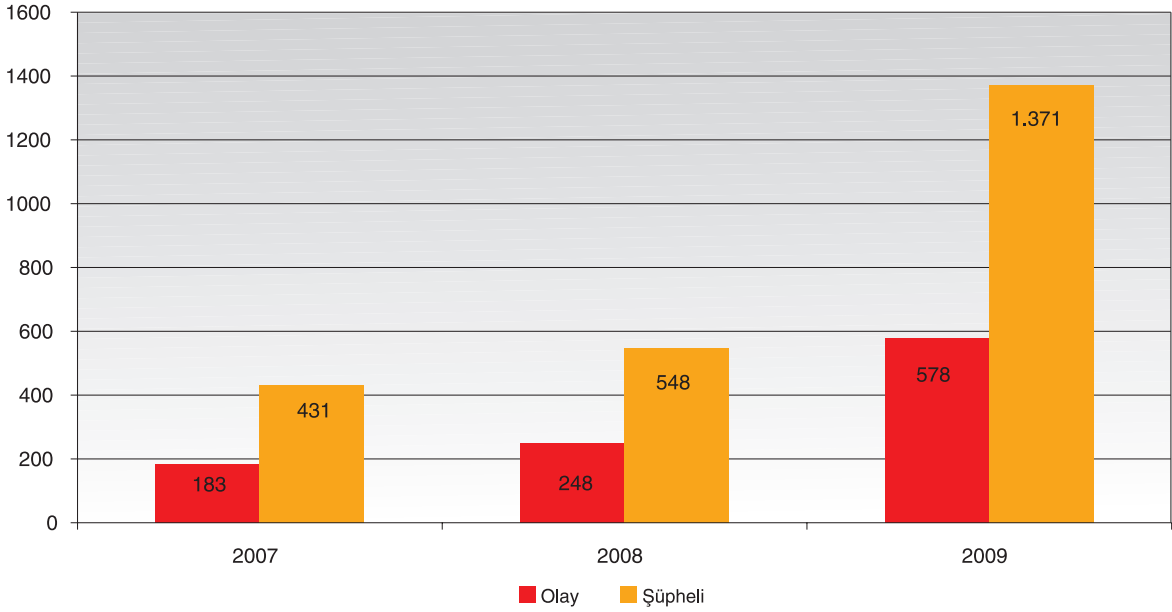
1.3.1. Mücadele Çalışmaları

Tefecilik suçu ile etkin bir şekilde mücadele edilmesi amacıyla KOM Daire Başkanlığı koordinesinde il KOM birimleri ve ilgili diğer kurumlar arasında gerekli işbirliği sağlanarak planlı operasyonel çalışmaların sayısının ve niteliğinin artırılması hedeflenmiştir.

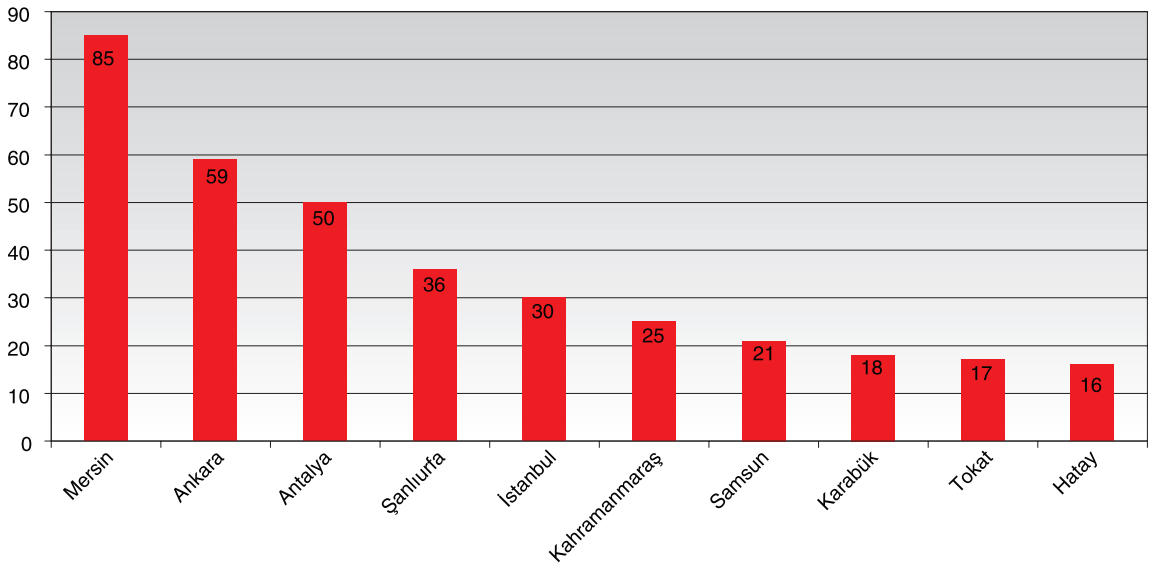
Diğer yandan, bu operasyonlarda tefecilerin vergi yönünden incelenmesi ve devletin vergi kaybının tazmin edilebilmesi amacıyla, 2007 ve 2008 yıllarında yapılan tefecilik operasyonlarında hakkında işlem yapılan şahıslara ait bilgiler, Vergi Usul Kanunu hükümleri yönünden araştırılması amacıyla Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı’na aktarılmıştır.

Ayrıca, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu’ndan aldığı faaliyet izin belgesi iptal edildiği halde faaliyetini sürdüren veya hiç faaliyet izin belgesi almadan faaliyet göstererek tefecilik suçunu işleyen faktoring şirketler ile ilgili olarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla; Hazine Müsteşarlığı’ndan aldığı faaliyet izin belgesi iptal edildiği halde faaliyetini sürdüren veya hiç faaliyet izin belgesi almadan faaliyet göstererek tefecilik suçunu işleyen İkrazaatçılar ile ilgili olarak da Hazine Müsteşarlığı ile birlikte hareket edilmektedir.

1.3.2. İstatistiki Veriler ve Değerlendirme

Grafik-5 Yıllara Göre Tefecilik Olay ve Şüpheli Sayıları

Grafik-6 2009 Yılında Meydana Gelen Tefecilik Olay Sayılarında ilk On İl

Ülkemizde Tefecilik suçları ile ilgili olarak; 2007 yılında toplam 183 olayda 431 şüpheli, 2008 yılında 248 olayda 548 şüpheli, 2009 yılında 578 olayda 1.371 şüpheli hakkında işlem yapılmıştır.

Son üç yıla bakıldığında zaman, tefecilik olay ve şüpheli sayılarında artış olduğu görülmektedir. Özellikle 2009 yılındaki olay sayısının bir önceki yıla oranla ciddi bir artış gösterdiği ve tefeciliğe karışan şahıs sayısının da buna paralel arttığı görülmüştür.

Öte yandan, yapılan kontrolsüz harcamalar, kredi kartı borçları, fiyatlardaki dalgalanmalar, acil para ihtiyaçları ve kredi teminindeki zorluklar kişilerin tefecilere yönelmesine yol açmakta ve bu suçun artışında etkili olmaktadır.

2. SAHTECİLİK SUÇLARI

Sahtecilik suçları birçok mali suçun oluşmasında ana etkenlerdendir. Sahtecilik suçları, Türk Ceza Kanunu'nda "Kamunun güvenine karşı" işlenen suçlar başlığı altında ele alınmıştır. Kamu güveni; özel veya kamu hukukunun kanıtlama gücü tanıdığı eşya, şekil ve alamelere olan genel güven olarak bilinmektedir. Başkasını aldatmak için kullanılan her türlü hile ve yöntem olarak tanımlanan sahtecilik suçları birçok suçun işlenmesini kolaylaştırmak amacıyla gerçekleştirilmektedir. Bu amaçla kullanılan hile ise, sahteciliğin ayrılmaz bir parçası olarak görülmektedir.

Kanun koyucu, toplumsal yaşamın güven içerisinde sürdürülebilmesini teminen, kamu güveninin korunmasını amaçlamış ve buna yönelik düzenlemelere yer vermiştir. Bu çerçevede bir evrakın gerçeğe aykırı şekilde düzenlenmesi, gerçek bir evraka ekleme yapılması ve evrak üzerinde tamamen veya kısmen değişiklik yapılması eylemleri, kamu güvenliğini sarstığı gerekçesiyle suç olarak kabul edilmektedir. Sahtecilik suçları kapsamında "evrak" bir hukuki işlem oluşturma ve bu hukuki işlemin ispatı sürecinde önem arz etmektedir. Sahtecilik suçları kamu güvenliğini sarsan en önemli etkenlerden birisidir.

Belgede sahtecilik suçları Türkiye'de genellikle pasaport, vize, nüfus cüzdanı, sürücü belgesi, motorlu taşıt trafik belgesi ve motorlu taşıt tescil belgeleri üzerinde tahrifat yapılması veya bunların tamamının sahtesinin yapılması şeklinde görülmektedir. Bununla birlikte, muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge ve sahte belge düzenlemek suretiyle vergi kaçakçılığı suçları da sık rastlanan belge sahteciliği türlerindendir.

2009 yılında Türkiye'de meydana gelen belgede sahtecilik suçları daha çok, sahte araç muayenesi yaptırmak, vergi kaçakçılığı, pasaport ve vize sahteciliği ile sahte çek ve senet düzenlemek ve piyasaya sürmek suçları olarak karşımıza çıkmaktadır. Sahte araç muayenesi olaylarında meydana gelen artış; araç muayenesi işlemlerinin ilgili kamu kurumu yerine bir özel sektör kuruluşu tarafından yürütülmeye başlanmasıyla görülmüştür. Yeni uygulama döneminde, araç muayene işlemlerinin daha detaylı yapılması, buna bağlı olarak kusurlu araçların muayene işlemlerini tamamlayamayacağı düşüncesiyle araç sahiplerinin sahte muayeneye yöneldikleri değerlendirilmektedir.

Sahtecilik suçları kapsamında ülkemizde de uygulama alanı bulunan Fikri Mülkiyet Hakları; geniş anlamda fikri ve sınai haklarını birlikte ifade etmektedir. Fikri Mülkiyet Hakları (Fikri Haklar); koruma konusu esere, sahibinin yansıtmış olduğu özelliklerin korunmasını ifade etmektedir. Fikir ve sanat eserleri kapsamında; ilim ve edebiyat eserleri, müzik eserleri, güzel sanat eserleri, sinema eserleri ve derlemeler yer almaktadır.

Sınai Mülkiyet Hakları (Sınai Haklar) ise; sanayideki yeniliklerin, buluşların, yeni tasarımların ve özgün çalışmaların ilk uygulayıcıları adına veya ticaret alanında üretilen ve satılan malların üzerindeki üreticisinin veya satıcısının ayırt edilmesini sağlayacak işaretlerin sahipleri adına tescil edilmesini ve böylece ilk uygulayıcılarının ürünü üretme ve satma hakkına belirli bir süre sahip olmalarını sağlayan haklar olarak tanımlanmaktadır. Sınai Haklar; belirli mal ve hizmetleri diğerlerinden ayıran işaretler olan markalar, patent

hakları, endüstriyel tasarımlar, coğrafi işaretler, yeni bitki çeşitlerine ait ıslahçı hakların korunması ve entegre devre topografyalarının korunması konularını içermektedir.

Fikri ve Sinaî Mülkiyet Hak (FSMH) ihlalleri soruşturmaları, bandrollenmesi zorunlu eserlerin açık alanlarda satılması dışında, hak sahipleri ve temsilcilerinin talepleri üzerine takibi şikâyete bağlı olarak yürütülmektedir. Mevcut uygulamada bu suçlarla mücadele, örgütlü olarak işlenmesi durumunda il KOM birimlerince, bunun dışında kalan soruşturmalarda ise ilgili diğer kolluk birimleri tarafından yürütülmektedir. Ülkemizde son yıllarda FSMH ihlalleriyle mücadele kapsamında KOM birimlerince örgütlü yapılara yönelik planlı çalışmalara ağırlık verilmektedir.

Teknolojik gelişmelere paralel olarak yüksek kalitede matbaa ve dijital baskı makinelerinin (renkli yazıcı ve renkli fotokopi makineleri) kullanılmaya başlanması, sahte para basımı ve piyasaya sürülmesi olaylarını da kolaylaştırmaktadır. Bu gelişmelere paralel olarak diğer mücadele yöntemlerinin yanı sıra, öncelikle para üzerindeki güvenlik unsurlarının artırılması yoluna gidilmektedir. Buna rağmen sahte para basan kişiler tarafından geliştirilen yeni yöntemler sayesinde gerçek para üzerinde bulunan güvenlik unsurlarının birden fazlasının sahte para üzerinde bulunabildiği görülmektedir. Bu durum, sahte paranın işgal kabiliyetini yükseltmekte ve ilk bakışta gerçeğinden ayırt edilmesini zorlaştırmaktadır.

2009 yılı içerisinde meydana gelen sahte para olay sayısı ve yakalanan şüpheli sayılarının önceki yıllarla paralellik arz ettiği ancak yakalanan sahte para miktarlarında düşüş yaşandığı görülmektedir. Bu düşüşün nedenleri arasında; il KOM birimleri tarafından projeli operasyonel çalışmalara ağırlık verilerek, bu süreçte suç ve failleri ile uzun süreli mücadele edilmesi; Sahte Banknot İzleme Sisteminin il KOM birimlerinin kullanımına açılması ve sahte para ile mücadelede sistemin daha etkin kullanılmaya başlanması sayılabilir. Bununla birlikte, suçluların sahte para üretim teknik ve yöntemlerinde değişikliğe giderek aldatma yeteneği daha yüksek olan ofset baskı tekniği yerine, fazla sayıda üretimi daha zor olan dijital baskı tekniklerine yönelmek durumunda kalması da bu kapsamda değerlendirilebilir. Nitekim 2009 yılı öncesinde yapılan projeli sahte para operasyonlarında ele geçirilen ofset baskı tekniğini kullanan büyük suç örgütlerinin deşifre edilmesi, bu alanı daha basit yapıda örgütlenmiş olan dijital baskı teknikleri ile sahte parayı üretilip piyasaya süren suç yapılanmalarına bırakmıştır.

2009 yılı itibari ile özellikle gelişmiş dijital baskı tekniklerinin sahte para üretiminde daha yaygın olarak kullanılmaya başlanması, suçla mücadeledeki zorluklardan birisi olarak değerlendirilmektedir. Zira bu yöntemle para basan kişilerin kendi ailesi veya yakın aile çevresinden oluşan daha dar bir organizasyon yapısını tercih etmeleri ile dijital baskı makinelerine birçok insanın rahatlıkla erişebilmesi ve bu cihazların kullanım alanının oldukça geniş olması, bu alandaki mücadeleyi güçleştiren önemli faktörlerden birisi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Önceki yıllarda olduğu gibi ülkemizde kupür değeri yüksek sahte paraların üretiminin 2009 yılında da tercih edildiği görülmekte, bu kapsamda daha çok, TL olarak 50 ve 100'lük banknotların; Avro'da 100 ve 200'lük banknotlar ve 2'lik madeni Avroların; ABD Dolarında ise 100'lük banknotun en fazla sahtesinin üretildiği görülmektedir. Sahte para üretiminde en fazla 50 ve 100 TL banknotların tercih edilmesinin nedeni, adet olarak daha az sahte para üretilip, daha yüksek oranlarda kar elde etme düşüncesidir. 200 TL banknotun tercih edilmeme nedeni ise 200 TL'nin dolaşımda çok fazla bulunan bir kupür olmaması ve değişime tabi tutulması esnasında kullanıcılar tarafından daha detaylı olarak kontrol edilmesidir.

2009 yılında Türkiye'de sahte para ile mücadelenin etkin bir şekilde yürütüldüğü, dolaşımda bulunan yabancı paralardan ABD Doları ve özellikle madeni Avro'ların Türkiye'ye, sınır komşularımız üzerinden sokularak piyasaya sürülmeye çalışıldığı değerlendirilmektedir. Nitekim 2009 yılında Edirne Kapıkule Sınır Kapısından yabancı uyruklu bir şahsın beraberinde sahte ABD Dolarları ile ülkemize giriş yaparken yakalandığı ve bir diğer sınır komşumuzdan getirilerek ülkemizde piyasaya sürülmeye çalışılırken önemli miktarlarda Avro yakalamalarının gerçekleştirildiği görülmektedir.

2.1. Belgede Sahtecilik Suçları

2.1.1. Mücadele Çalışmaları

2009 yılında belgede sahtecilik suçlarıyla mücadele çalışmaları KOM Daire Başkanlığı ve il KOM birimlerinin işbirliği ve bilgi paylaşımı çerçevesinde yürütülmüştür.

Bu kapsamda; KOM Daire Başkanlığı Mali Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü İtranet Web Sayfasında "Sahte Araç Muayenesi Suçu ve Soruşturma Yöntemleri" ile "Vergi Kaçakçılığı Suçu ve Soruşturma Yöntemleri" konularında soruşturma yöntemlerini de içeren doküman ve sunumlar, il birimlerinin istifadesine sunulmuştur. Ayrıca koordinasyon ihtiyacının ortaya çıktığı durumlarda gerekli çalışmalar yürütülmektedir.

Sahte araç muayenesi olaylarında meydana gelen artışın önlenmesine yönelik çalışmaların hızlandırılması amacıyla KOM Daire Başkanlığı, ilgili kurumlar nezdinde çeşitli çalışmalar yürütmüştür. Bu kapsamda;

KOM Dairesi Başkanlığı koordinesinde uygulamanın tarafları ile yapılan toplantılarda; "Araç Tescil Sorgulama Sistemi"nde sorgulaması yapılan araçların fenni muayenelerinin yapılıp yapılmadığının görülebilmesine yönelik çalışmaların hızlandırılması kararlaştırılmış ve araç muayene işlemlerinde kayıt altına alınan araç muayene bilgileri yetkili firma tarafından elektronik ortamda temin edilerek "Araç Tescil Sorgulama Sistemi"ne dâhil edilmesi sağlanmıştır.

Ülke genelindeki araç muayene işlemlerinin yetkili firma tarafından yapılmasına 2009 yılı itibariyle başlanılmış olup, firma tarafından yapılmış muayene işlemleri detaylı olarak sistem üzerinden görülebilmektedir. Geçmiş dönemlerde Karayolları Genel Müdürlüğü Araç Muayene İstasyonları tarafından yapılan muayenelerin süreleri 2012 yılı itibariyle tamamen dolacağından 2012 yılı başından itibaren tüm araçların muayene işlemlerinin dijital ortamda sorgulanması imkânı bulunacaktır.

Diğer yandan, sahte araç muayenesi ile mücadele kapsamında, vergi borcu ve muayene harçlarının yatırılıp yatırılmadığının on-line olarak izlenmesi ve gerektiğinde vergi/harç borçlarının tescil ve muayene işlemleri esnasında görülebilmesine yönelik olarak gerekli çalışmaların yapılması yönünde ilgili birimler nezdinde girişimlerde bulunulmuştur. Bu kapsamda, ilgili birimler arasında ihtiyaç duyulan veri paylaşımına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

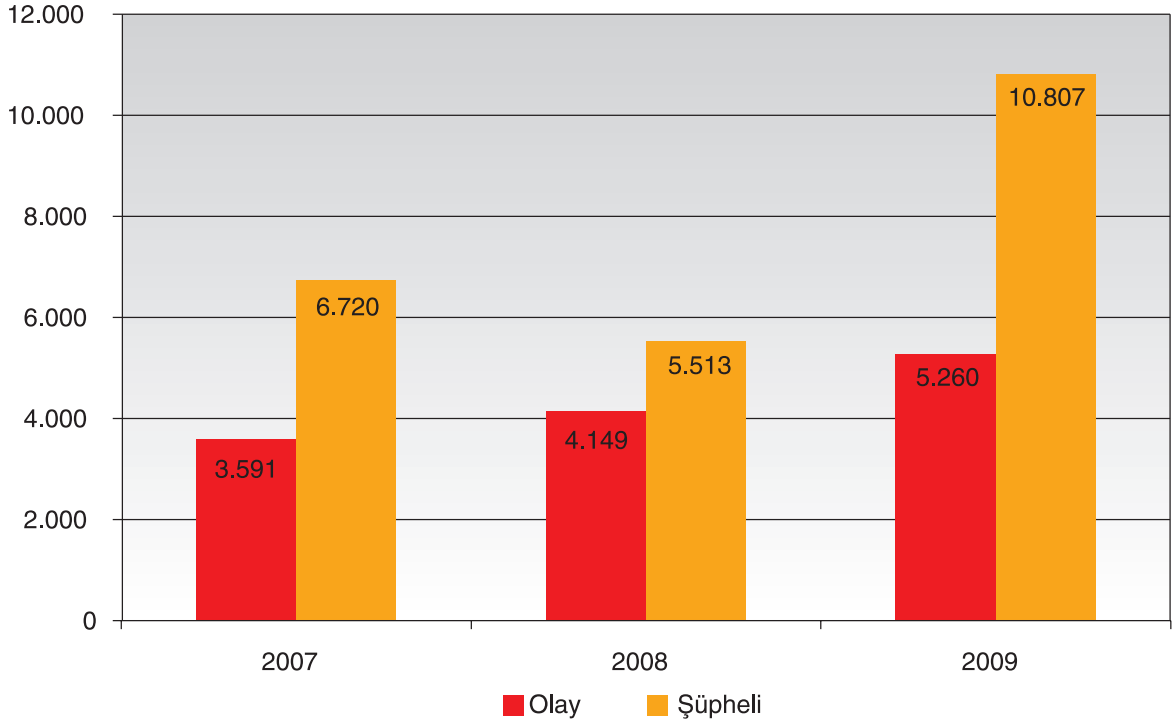
Ayrıca, belge sahteciliği ile mücadele çalışmalarında il KOM birimlerine katkı sağlanması beklenen resmi belgelere ilişkin çalışmalara gerekli destek verilmektedir. Söz konusu çalışmalar, Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde pasaport sahteciliği ile mücadele kapsamında güvenlik unsurları bakımından günümüz ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikleri haiz yeni pasaportların hazırlanması ve Emniyet Genel Müdürlüğü Personel Kimlik Kartları'nın yenilenmesi çalışmaları ile Nüfus Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünce yeni T.C. Kimlikleri ile ilgili yürütülen çalışmalardır.

Başkalarına ait kimlik bilgilerinin kullanılması sureti ile hazırlanan sahte kimlik belgelerinin birçok suçun işlenmesinde kullanılması ve bu suçlardaki artış, bu alanda yeni adımların atılmasını gerekli kılmıştır. Bu kapsamda, birçok yeni güvenlik unsurunun üzerine yansıtıldığı yeni kimlik kartları ve Emniyet Genel Müdürlüğü Personel Kimlik Kartlarının hazırlanması çalışmaları devam etmektedir.

Sahte belgeler kullanılarak vize ve sahte pasaport suçları ile mücadele kapsamında ülkemizde bulunan yabancı irtibat görevlileri ile işbirliğinde bulunularak bu suç türlerinin uluslararası boyutlarına yönelik de mücadele çalışmaları sürdürülmektedir. Bu çerçevede; KOM Daire Başkanlığı tarafından belge sahteciliği ile mücadele faaliyetleri kapsamında yurt içinde ve yurt dışında çeşitli eğitim ve operasyonel işbirliği çalışmalarına katılım sağlanmıştır.

2.1.2. İstatistiki Veriler ve Değerlendirme

Grafik-7 Yıllara Göre Belgede Sahtecilik Suçları Olay ve Şüpheli Sayıları

Belgede Sahtecilik suçları, ülkemizde işlenen mali suçlar arasında geniş bir yer tutmaktadır.

2007 yılında, belgede sahtecilik suçlarına yönelik olarak, KOM Daire Başkanlığı koordinesinde 34'ü planlı olmak üzere 3.591 operasyon gerçekleştirilmiştir. Yapılan operasyonlarda 6.720 şüpheli yakalanmıştır.

2008 yılında, sahtecilik suç organizasyonlarına yönelik olarak KOM Daire Başkanlığı koordinesinde 45'i planlı olmak üzere 4.149 operasyon gerçekleştirilmiştir. Yapılan operasyonlar neticesinde 5.513 şüpheli hakkında işlem yapılarak adli mercilere sevk edilmiştir.

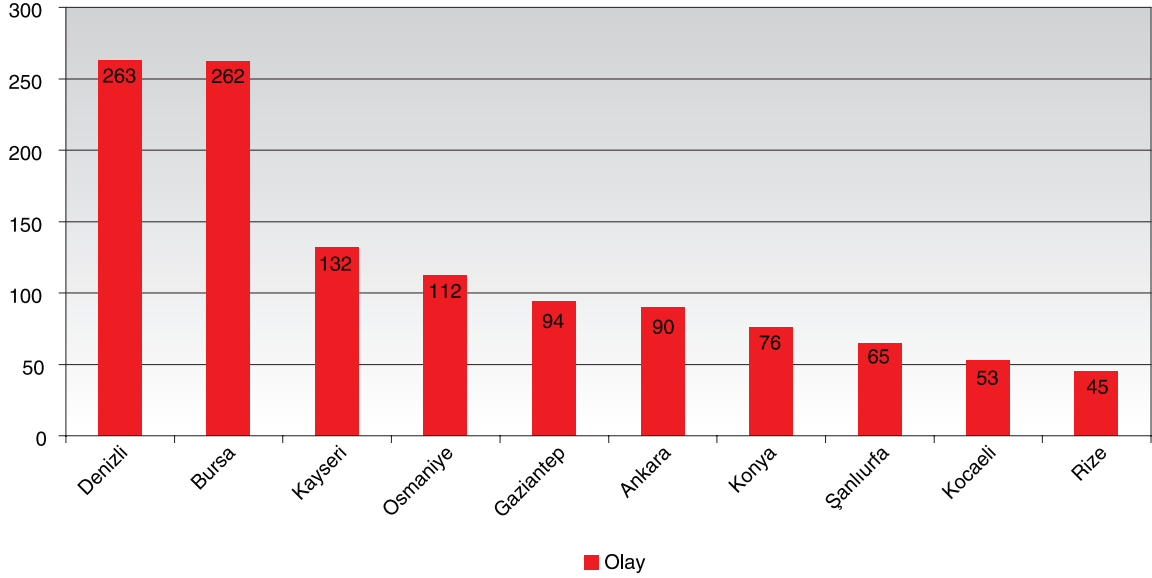
2009 yılı itibariyle istatistik verilerinin tutulmasında yapılan değişiklik nedeniyle belgede sahtecilik suçu içerisinde yer alan Mühürde Sahtecilik, Fikri Mülkiyet Hak İhlalleri ve Vergi Usul Kanununa Muhalefet suçları ayrı başlık altında yer almıştır. Buna göre;

Fikri Mülkiyet Hak İhlalleri ile ilgili toplam 8 operasyon düzenlenmiştir. Yapılan operasyonlarda 9 şüpheli yakalanmıştır.

Vergi Usul Kanununa Muhalefet suçu ile ilgili 5'i planlı olmak üzere toplam 308 operasyon gerçekleştirilmiştir. Yapılan operasyonlarda 679 şüpheli hakkında işlem yapılmıştır.

Mühürde Sahtecilik suçundan 36 operasyon gerçekleştirilmiş ve operasyonlar neticesinde 42 şüpheli hakkında işlem yapılmıştır.

Dolayısıyla, 2009 yılında toplamda belgede sahtecilik suçları ile ilgili olarak KOM Daire Başkanlığı koordinesinde 33'ü planlı olmak üzere toplam 5.260 operasyon gerçekleştirilmiştir. Yapılan operasyonlarda 10.807 şüpheli yakalanmıştır.

Grafik-8 2009 Yılı Sahte Araç Muayenesi Olay Sayısı Dağılımında İlk On İl

2009 yılında, sahte araç muayenesi yaptırmak, vergi kaçakçılığı, pasaport ve vize sahteciliği ile sahte çek-senet düzenlemek ve piyasaya sürmek suçlarında artış olduğu görülmektedir.

Bununla birlikte, belgede sahtecilik suçlarına yönelik olarak 2009 yılında gerçekleştirilen planlı operasyon sayısındaki düşüşün ise, örgütlü olarak işlenen belgede sahtecilik olaylarının daha ziyade münferit olarak işlenmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Belgede sahtecilik suçlarında başarı elde etmek için ulusal ve uluslararası mücadeleci kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde çalışmalara ağırlık verilmektedir.

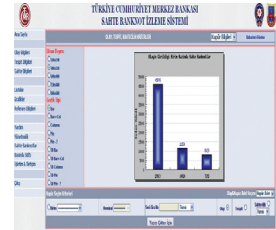
2.2. Parada Sahtecilik Suçları

2.2.1. Mücadele Çalışmaları

T.C. Merkez Bankası bünyesinde kurulu bulunan ve ülke genelinde yakalanan sahte para verilerinin girildiği ve sistem üzerinden sorgulamanın yapılabildiği Sahte Banknot İzleme Sistemi (SBİS), Haziran 2009 tarihinden itibaren il KOM birimlerinin kullanımına açılmıştır.

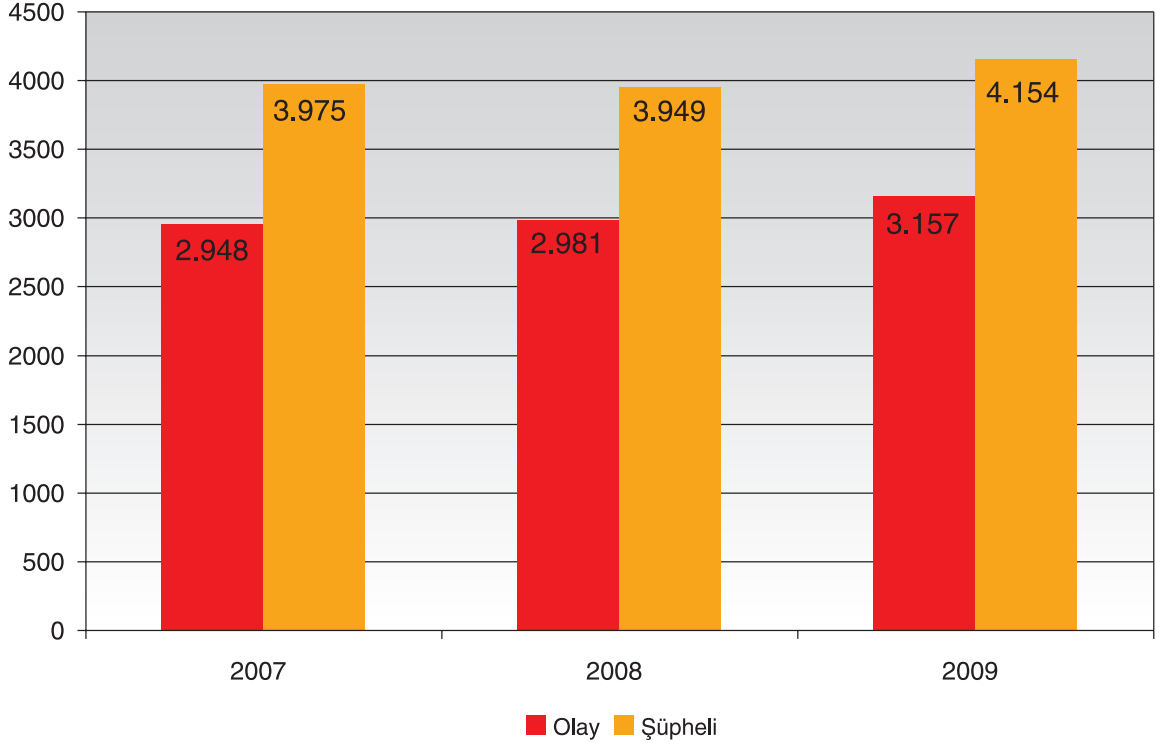
Böylece SBİS'e doğrudan erişim sağlayabilen il KOM birimlerinin değişik sorgulamalar yapabilmesi sağlanmakta ve sahte parayla mücadelede etkinliğin artırılması hedeflenmektedir.

Para sahteciliği suçunun önlenmesi amacıyla, 2009 yılı itibari ile dolaşıma sunulan TL banknotlar ve TL madeni paralara ait tanıtıcı broşür ve afişler T.C. Merkez Bankası'ndan temin edilerek, başta il KOM birimleri olmak üzere vatandaşlarımızın bilgilendirilmesi amacıyla ülke genelinde dağıtımı yapılmıştır.

Ülke ekonomisine ciddi zararlar veren ve sosyal hayatta bu konuda tedirginliklerin yaşanmasına neden olan para sahteciliği konusunda, ilgili ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla eğitim ve operasyonel çalışmalara devam edilmektedir. Bu kapsamda; KOM Daire Başkanlığı olarak çeşitli ulusal ve uluslararası işbirliği faaliyetlerine katılım sağlanmıştır.

2.2.2. İstatistiki Veriler ve Değerlendirme

Grafik-9 Yıllara Göre Parada Sahtecilik Suçları Olay ve Şüpheli Sayısı

Ülkemizde;

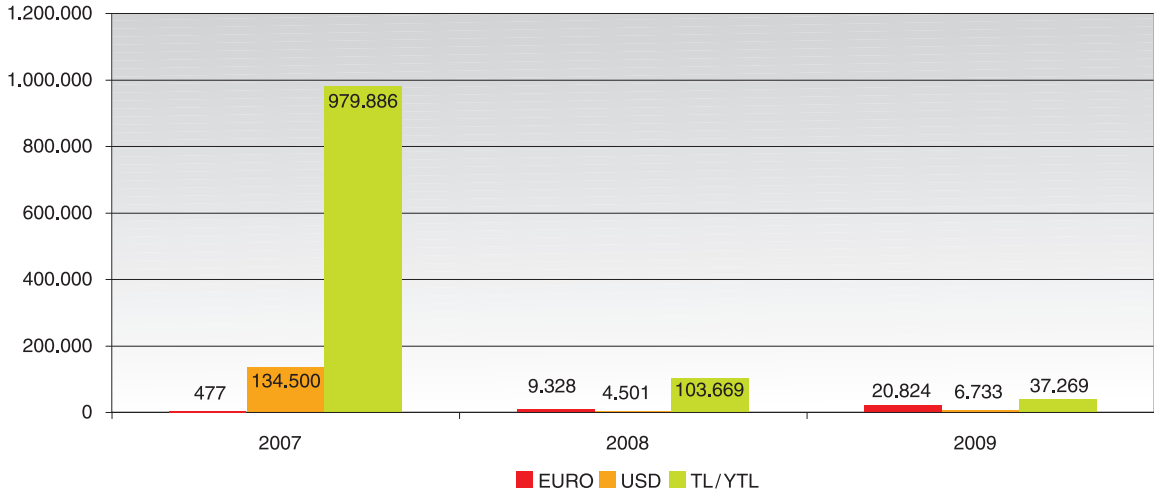
2007 yılında, KOM Daire Başkanlığı koordinesinde 29'u planlı olmak üzere 2.948 operasyon gerçekleştirilmiştir. Operasyonlarda 3.975 şüpheli hakkında işlem yapılmıştır.

2008 yılında, sahte para suç örgütlerine karşı KOM Daire Başkanlığı koordinesinde, 24'ü planlı olmak üzere 2.981 operasyon gerçekleştirilmiştir. Operasyonlar neticesinde 3.949 şüpheli yakalanmıştır.

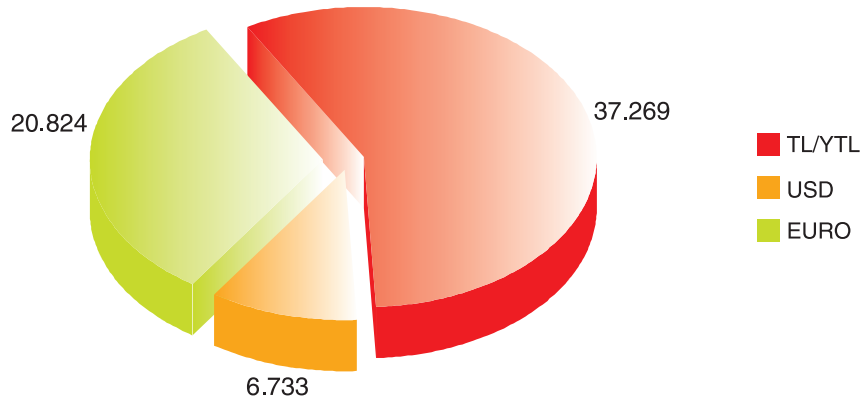
2009 yılında, sahte para suç örgütlerine yönelik 31'i planlı olmak üzere 3.157 operasyon gerçekleştirilmiştir. Operasyonlarda toplam 4.154 şüpheli yakalanmıştır.

2009 yılı içerisinde meydana gelen sahte para olay sayısı ve yakalanan şüpheli sayılarının önceki yıllarla paralellik arz ettiği, ancak yakalanan sahte para miktarlarında düşüş yaşandığı görülmektedir.

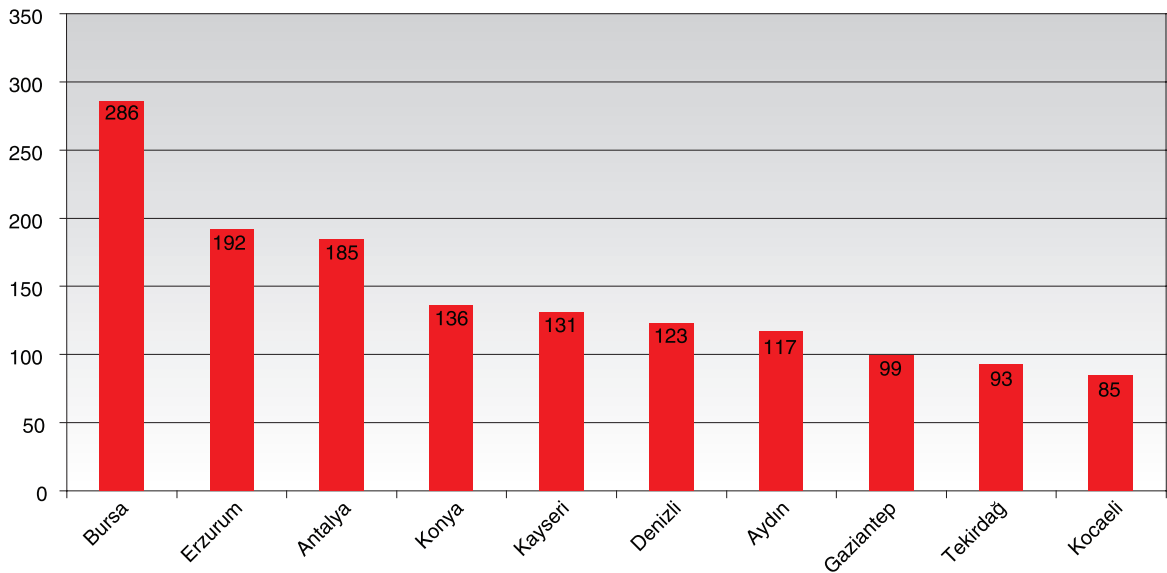

Grafik-10 Yıllara Göre Sahte Para Yakalamaları Karşılaştırması (Banknot-Madeni)

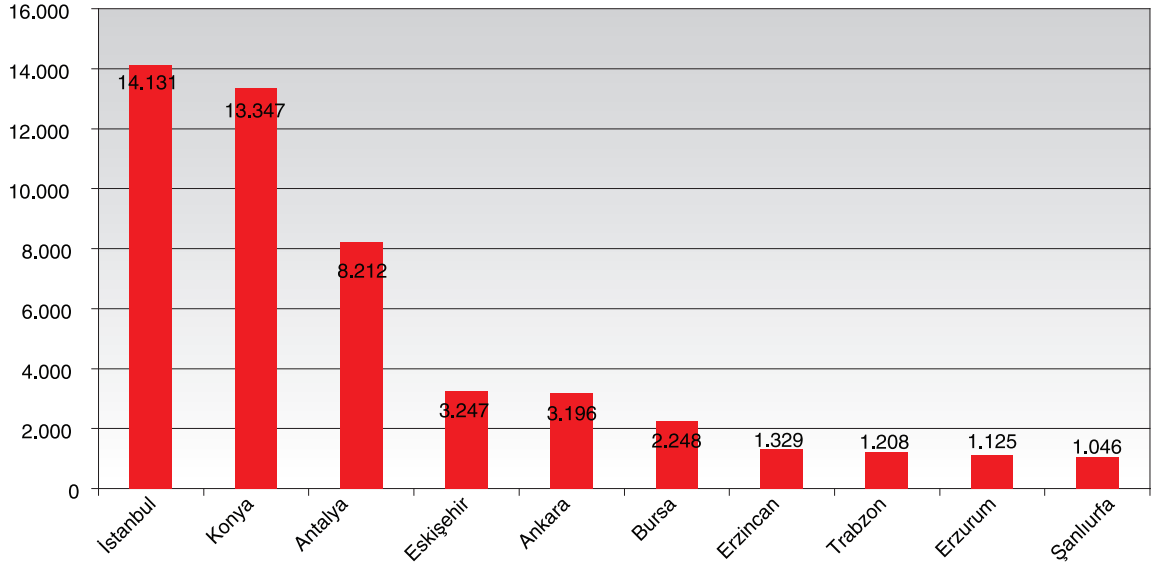

Grafik-11 2009 Yılında Yakalanan Sahte Paraların Cinsine Göre Dağılımı (adet)

Grafik-12 2009 Yılında Meydana Gelen Parada Sahtecilik Olaylarının Dağılımında İlk On İl

Grafik-13 2009 Yılında Yakalanan Sahte Paraların(TL/YTL, USD, EURO) Kupür Adedi Dağılımında İlk On İl

3. KAÇAKÇILIK SUÇLARI

İşleniş yöntemleri ve çeşitliliği ile ülkelerin ticari faaliyetlerini ve ekonomik gelişimini olumsuz yönde etkileyen kaçakçılık suçları; ülkemizde daha çok akaryakıt kaçakçılığı, tütün-tütün mamulleri ve alkollü içki kaçakçılığı, emtia kaçakçılığı, kültür ve tabiat varlıkları kaçakçılığı şeklinde görülmektedir.

3.1. Akaryakıt Kaçakçılığı

Akaryakıt Kaçakçılığı, günümüzde kullanılan enerji kaynakları arasında önemli bir yeri olan petrol türevlerinin yasadışı yollarla piyasaya sürülmesiyle gerçekleşmektedir. Ülkemizin akaryakıt kaynaklarının sınırlı olması, bununla birlikte güney ve doğu komşularının petrol zengini ülkeler olması bu kaçakçılık suç faaliyetleri için uygun zemin hazırlamaktadır.

3.1.1. Mücadele Çalışmaları

Akaryakıt kaçakçılığı ile etkin mücadele edilebilmesi için İçişleri Bakanlığı ile Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) arasında 2005 yılında imzalanan “Petrol Piyasasında Yapılacak Denetimlere İlişkin İşbirliği Protokolü” uyarınca yürütülmekte olan denetim faaliyetlerine 2009 yılında da devam edilmiştir. Yapılan denetimler neticesinde;

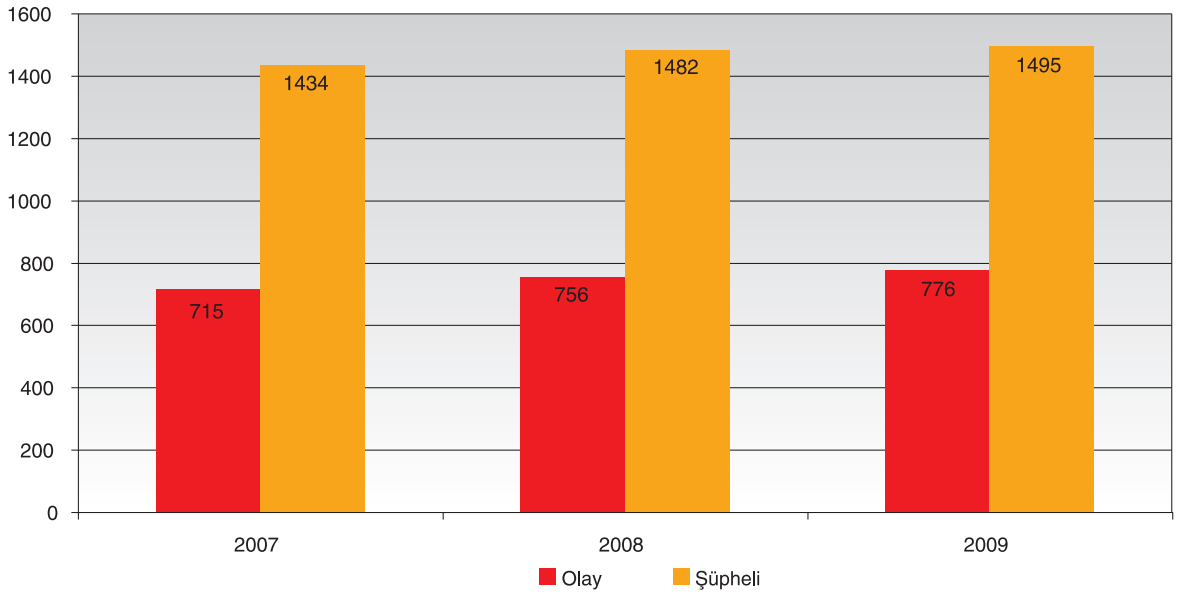
- 262 LPG istasyonu denetlenerek, 87 LPG istasyonu mühürlenmiştir.
- Akaryakıt istasyonlarının denetimleri kapsamında 2.673 istasyona yönelik gerçekleştirilen denetimlerde; 70 istasyon mühürlenmiş ve bu istasyonlardan 793 adet numune alınmıştır.
- 38 adet Madeni Yağ Üretim Tesisinin denetimi neticesinde, 12 adet Madeni Yağ Üretim Tesisi mühürlenerek faaliyetleri durdurulmuştur.
- İhrakiye Akaryakıt Satışı faaliyeti yürüten 44 firma denetlenerek, 5 firma mühürlenmiştir.
- Kamu akaryakıt alımı marker denetimlerinde, akaryakıt taşımasında kullanılan araçlardan, denetimi gerçekleştirilen 1.650 adet kara tankerinden 75 tanesi mühürlenmiştir.
- Depolama ve üretim tesislerine yönelik, Maliye Bakanlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığı görevlileri ile müşterek olarak gerçekleştirilen denetimler ve fiili envanter çalışmaları neticesinde, bir depolama tesisinde ulusal marker enjeksiyon sisteminin deposunda menşei belli olmayan ulusal marker benzeri bir sıvı ile birlikte 2.192.572 lt kaçak akaryakıt ele geçirilmiştir.

2009 yılında yapılan yasal değişiklikle, akaryakıt harici petrol ürünlerinin ithalat sürecinde EPDK’dan uygunluk belgesi alınma zorunluluğu ortadan kaldırılmış ve bu ürünleri ithal eden firmaların kapasite denetimi imkânsız hale gelmiştir. Solvent, madeni yağ, baz yağ gibi akaryakıt harici petrol ürünlerinin akaryakıtı dönüştürülmesi veya akaryakıtı karıştırılması, akaryakıt kaçakçılığında sıklıkla kullanılan bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır.

EPDK ile işbirliği içerisinde yürütülen mücadele kapsamında denetim faaliyetlerinde görevli personelin uzmanlaşmasına yönelik çeşitli eğitim faaliyetleri düzenlenmiştir. “Petrol Sıvılarından Numune Alma Semineri ve Ulusal Marker Kontrol Cihazı Eğitimi” adı altında gerçekleşen söz konusu faaliyetlere; il KOM birimlerinde görevli 122 personel tarafından katılım sağlanmıştır. Ayrıca LPG Piyasasının daha etkin bir şekilde denetlenebilmesi için gerekli teknik alt yapının sağlanması ve numune alma konusunda denetçilerin eğitilmesi amacıyla EPDK nezdinde çalışmalara devam edilmektedir.

Bununla birlikte, mücadelede personelin uzmanlaşmasını teminen, KOM Daire Başkanlığı Mali Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü İtranet Web sayfasında akaryakıt kaçakçılığı ile mücadelede karşılaşılan sorunlar ve çözüm yollarına ilişkin bilgiler il KOM birimlerinin kullanımına sunulmuştur.

3.1.1. İstatistiki Veriler ve Değerlendirme

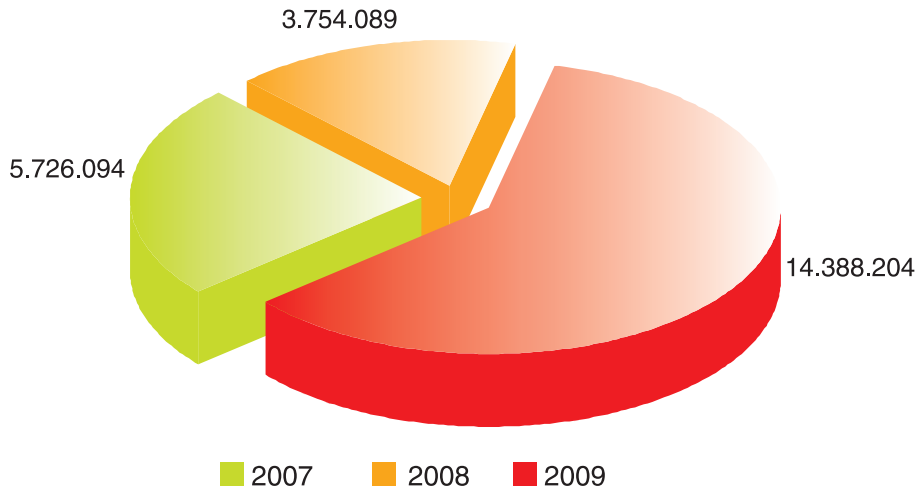

Grafik-14 Yıllara Göre Akaryakıt Kaçakçılığı Olay ve Şüpheli Sayıları

Akaryakıt kaçakçılığı ile mücadelede, 2009 yılında 21'i planlı olmak üzere toplam 776 adet operasyonel çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu operasyonlar neticesinde, 1.495 şüpheli şüpheli gözaltına alınmış ve 14.388.204 litre kaçak akaryakıt ve türevleri ele geçirilmiştir. Bu miktarın bir önceki yılda yakalanan kaçak akaryakıt miktarı ile kıyaslandığında % 283 artış olduğu görülmüştür.

Cinsi	2007 715 Olay	2008 756 Olay	2009 776 Olay
Motorin	3.770.373	2.265.798	7.929.749
Benzin	208.739	135.410	84.380
Fuel-Oil	288.870	148.120	4.636.691
Solvent	82.600	25.470	21.522
Bio-Dizel	45.740	29.170	8.000
Katkılı Akaryakıt	246.822	581.875	1.293.903
Ham Petrol	---	10.380	558
Madeni Yağ	1.082.950	557.866	325.047
White Sprite	---	---	71.910
LPG	---	---	10.444
Gazyağı	---	---	4.000
Jet Yakıtı	---	---	2.000
Toplam	5.726.094	3.754.089	14.388.204

Tablo-2 Yıllara Göre Kaçak Akaryakıt Yakalamaları (lt)

Grafik-15 Yıllara Göre Yakalanan Kaçak Akaryakıt Miktarları (lt)

Akaryakıt kaçakçılığına yönelik 2009 yılında yürütülen planlı operasyonel çalışmalar, daha çok akaryakıtın ülkemize giriş bölgelerine ve özellikle bu bölgelerdeki akaryakıt depolama tesislerine yönelik gerçekleştirilmiştir.

2008 ve 2009 yıllarına ait akaryakıt kaçakçılığı istatistikleri değerlendirildiğinde, olay sayısında önemli bir değişiklik olmamasına rağmen ele geçirilen akaryakıt miktarındaki artış da bunu desteklemektedir. Ulusal marker eklenmeden piyasaya sürülen (millileşmemiş) akaryakıtın istasyonlara dağıtılmadan gümrüklenme aşamasında ele geçirilmesine yönelik yapılan operasyonlar, bu artışın en önemli nedenidir.

Ayrıca, üretim ve depolama esnasında ele geçirilen kaçak akaryakıt miktarının fazla olması, bu suçla mücadelenin daha geniş bir şekilde ele alınarak, kaçak akaryakıtın piyasaya girmeden kontrol altına alınması gerektiğini göstermektedir.

3.2. Tütün Ve Tütün Mamulleri İle Alkollü İçki Kaçakçılığı

Tütün ve tütün mamulleri ile alkollü içki kaçakçılığı faaliyetleri; ülkemizde üretilen/üretilmeyen veya yasal düzenlemeler çerçevesinde ithaline izin verilen/verilmeyen tütün, tütün mamulleri ve alkollü içkilerin örgütlü ve profesyonelce, yasadışı yollardan ülkeye sokulması veya sahteciliğinin yapılması şeklinde görülmektedir.

Ekonomik gelişmenin önündeki en büyük engel olan kayıt dışı ekonominin içerisinde önemli bir yere sahip olan tütün, tütün mamulleri ve alkollü içki kaçakçılığı ve sahteciliğinin, yasal dağıtım alanlarının da kullanımı ile birlikte kamu düzeni, kamu güvenliği, toplum sağlığı ve rekabetçi piyasa karşısında önemli bir tehdit olarak karşımıza çıktığı görülmektedir.

İnsan sağlığını ciddi olarak olumsuz etkileyen kaçak ve sahte içkiler, ülkemizde üretilerek ya da gümrüksüz eşya satış mağazalarının denetimlerinin yeterli düzeyde olmaması sonucu piyasaya sürülmektedir. Üretici fabrikalarının ve dağıtım kanalları arasındaki mal ve nakit akışının kontrol altında tutulamaması, içki yapımında kullanılan etil alkolün tabii özelliklerinden arındırılmaksızın yurda sokulması gibi sebeplerden dolayı alkol ve alkol ürünleri kaçakçılığının arttığı görülmektedir. 2009 yılında alkollü içki kaçakçılığı ve sahteciliğine yönelik olarak yapılan operasyonlar neticesinde, bu ürünlerde bulunması zorunlu olan bandrol uygulamasının giderek daha fazla suiistimal edildiği tespit edilmiştir. Sahte bandrollerin ürün şişelerine yapıştırılmasının yanında gerçek bandrollerin ait olduğu ürün dışında başka ürünlerde kullanımı da göze çarpmaktadır. Alkol ürünleri kaçakçılığı ve sahteciliği, neden olduğu vergi kaybı ve toplum sağlığına verdiği zarar bakımından önemli bir sorun olarak varlığını sürdürmektedir.

Sigara kaçakçılığı, genellikle ülkemizde dağıtım izni olmayan ürünlerin, kara sınırlarımızdan ya da ihraç amacıyla yurtdışından deniz yoluyla getirilerek yurda sokulması şeklinde ortaya çıkmaktadır.

Piyasaya sürüldükten sonra yakalanma riskinin azalması ve yüksek kar getirmesi nedeniyle suç örgütlerinin daha fazla yöneldiği sigara kaçakçılığı son yıllarda özellikle, Doğu ve Güneydoğu bölgelerimizde giderek artan bir suç türü olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle Van, Diyarbakır, Batman, Bitlis, Muş ve Şanlıurfa illerinde gerçekleştirilen operasyonel çalışmalar neticesinde ele geçirilen kaçak sigara oranlarındaki artış, bu bölgelerde faaliyet gösteren suç örgütlerinin büyüklüğünü ortaya koymaktadır.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde bulunan illerde gerçekleşen yüklü miktardaki kaçak ve sahte sigara yakalamalarına bakıldığında, Başta Irak'ın Kuzeyi olmak üzere İran ve Suriye'den ülkemize çok yüksek miktarlarda kaçak ve sahte sigara girişi yapıldığı görülmüştür.

Ayrıca, Irak'ın kuzeyinden ülkemize yönelik gerçekleştirilen kaçak sigaranın ise, Habur Sınır Kapısından yapılan geçişler dâhil olmak üzere illegal yollardan (yolcu beraberinde, küçük binek araçlar ve günübirlik yük – yolcu nakliyesi gerçekleştiren vasıtaların zulalalarında getirilmek suretiyle) ya da Irak-Türkiye sınırının kontrolsüz noktalarından sırtçılık olarak tabir edilen yöntemle getirildiği görülmektedir. İran ve Suriye'ye sınırı bulunan bölgelerimizden gerçekleştirilen sigara kaçakçılığı faaliyetlerinde de yukarıda belirtilen yöntemler kullanılmaktadır.

2009 yılında yapılan operasyonel çalışmalarda kaçak sigaraların ağırlıklı olarak, sırtçılık olarak tabir edilen yöntemle ülkemize sokularak sınır köylerinde toplandığı ve buradan otobüs veya kamyonların gizli bölmelerinde saklanarak iç piyasaya dağıtımının yapıldığı, bununla birlikte kargo aracılığıyla da kaçak ve sahte sigara sevkiyatının gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Kaçak ve sahte sigaranın ülkemize sokulmasında kullanılan bir başka güzergâh da denizyolu güzergâhıdır. Özellikle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden ülkemize gelen gemilere yüklenen sigaraların bir kısmının naylona sarılı olarak açık denize atıldığı ve küçük teknelerle alınarak yurda getirildiği, bir kısmının ise gemi çalışanları vasıtasıyla ya da çöp poşetlerine gizlenerek yolcu salonu gümrüğünden geçirilerek yurdumuza getirildiği bilinmektedir. Bununla birlikte, Eylül 2009 tarihinde Sinop'da meydana gelen yaklaşık 200.000 paket kaçak sigara yakalanması olayı Karadeniz bölgesinin de denizyolu ile gerçekleşen sigara kaçakçılığı faaliyetlerinde aktif olarak kullanıldığını göstermiştir.

Yurtdışından getirilen kaçak ve sahte sigaraların ülkemizde izlediği güzergâhlara bakıldığında;

- Van ve Ağrı'dan giriş yapan sigaraların Bitlis-Muş-Diyarbakır-Bingöl-Elazığ üzerinden, yine Van-Bitlis-Batman-Diyarbakır-Mardin-Şanlıurfa üzerinden Doğu ve Güneydoğu Bölgelerine,
- Hatay'dan giriş yapan sigaraların Adana-Kahramanmaraş-Osmaniye-Mersin üzerinden Akdeniz Bölgesine,
- Sinop'tan giriş yapan sigaraların ise, Karadeniz Bölgesinin iç kesimlerine dağıtımı yapılmaktadır.

Yakalanan kaçak ve sahte sigaralarla ilgili olarak, insan sağlığına zararlı olduğuna dair TAPDK'dan ekspertiz raporu alınmakta, böylelikle yakalanan menşei belli olmayan kaçak sigaralar Tasfiye Yönetmeliği hükümlerine göre imha edilmektedir. Sigara ve alkol dışındaki kaçak ürünlerin tasfiyesinde, standartlara uygun ürünlerin satışı gerçekleştirilebilmesine rağmen kaçak sigara ve alkol ürünlerinin satışı mümkün değildir. Yakalanan kaçak ürünler doğrudan imha yöntemi ile tasfiye edilmektedir.

Diğer yandan, ele geçirilen kaçak sigaraların 5911 ve 5607 sayılı kanun hükümleri çerçevesinde gümrük birimlerine teslimi ve imhası işlemlerinde yaşanan problemlerin, bu suçla mücadele çalışmalarını olumsuz etkilediği değerlendirilmektedir.

3.2.1. Mücadele Çalışmaları

4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanunda, 2008 yılında yapılan düzenleme ile tütün, tütün mamulleri ve alkollü içkilerin üretimi, bandrollenmesi, piyasaya arzı ve satışı işlemleri ile ilgili kapsamlı düzenlemelere gidilmiştir. Söz konusu ürünlerin mevzuat hükümlerine aykırı bir şekilde üretimi veya piyasaya sürülmesi halinde, uygulanacak adli ve idari müeyyidelere konu faaliyetlerin çerçevesi genişletilmiştir. Bu kapsamda, Maliye Bakanlığı ve TAPDK ile işbirliği içerisinde denetim ve mücadele faaliyetlerine hız verilmiştir.

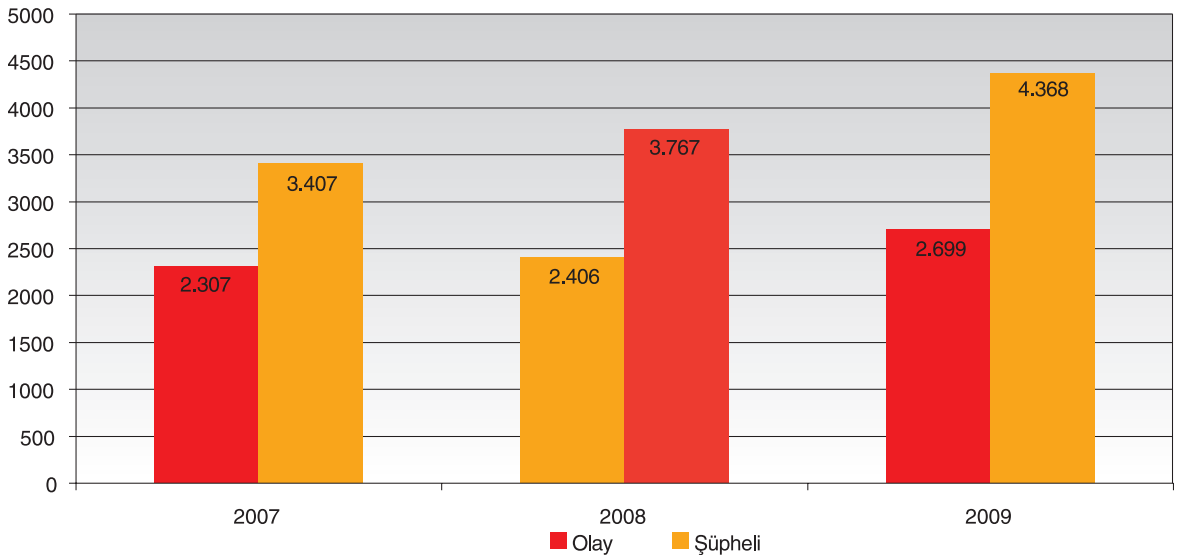
Maliye Bakanlığı Gelirler kontrolörleri Koordinatörlüğünde TAPDK ve il KOM birimleri işbirliği ile 29.07.2009 tarihinde 6 ayrı sigara üretim tesisinde fiili envanter çalışması gerçekleştirilmiştir.

Ülkemizde kaçak olarak ele geçirilen ve yasal olarak dağıtımı bulunmayan markaların menşinin ve dağıtım bilgilerinin tespitine yönelik olarak gerek ikili ilişkilerle gerekse uluslararası kuruluşlar nezdinde çalışmalar devam ettirilmektedir.

KOM Daire Başkanlığının kaçakçılık suçları ile mücadeleye yönelik olarak yürüttüğü uluslararası işbirliği faaliyetleri çerçevesinde, Güneydoğu Avrupa İşbirliği Girişimi (SECI) Merkezinde kurulu bulunan “Sahtecilik ve Kaçakçılık Görev Gücü” ile Güney Afrika Tütün Enstitüsü’nün (TISA) koordinesinde her yıl düzenlenen “Tütün Mamullerinin Yasadışı Ticareti” konulu konferansa katılım sağlanmıştır.

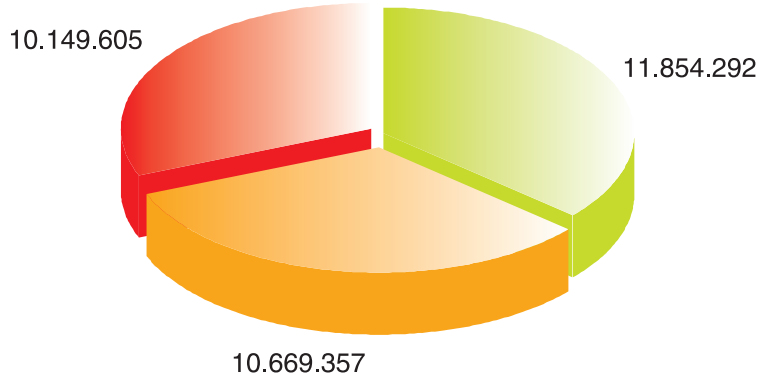
Bunun yanı sıra, tütün, tütün mamulleri, alkollü içki kaçakçılığı ve sahteciliği ile mücadele eden personelin uzmanlaşmasını sağlamak amacıyla “Sicpa Mobil Eğitim Cihazı Kullanma ve Bandrollü Ürün İzleme Sistemi Eğitimi” konulu seminerler düzenlenmiştir. Ayrıca, KOM Daire Başkanlığı Mali Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü İtranet Web Sayfasında tütün ve alkol ürünleri kaçakçılığı ile ilgili ayrıntılı bilgiler ve mücadelede karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin bilgiler il KOM birimlerinin kullanımına sunulmuştur.

3.2.2. İstatistiki Veriler ve Değerlendirme

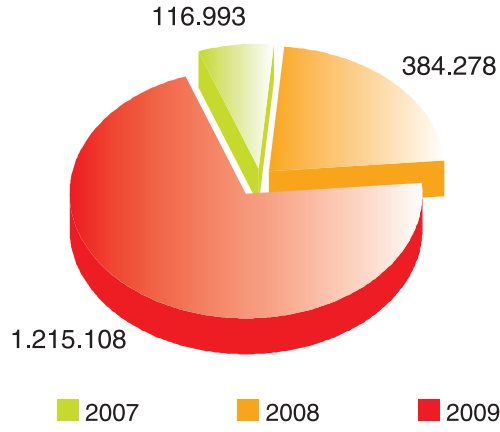

Grafik-16 Yıllara Göre Tütün Mamulleri ve Alkollü İçki Kaçakçılığı Olay ve Şüpheli Sayıları

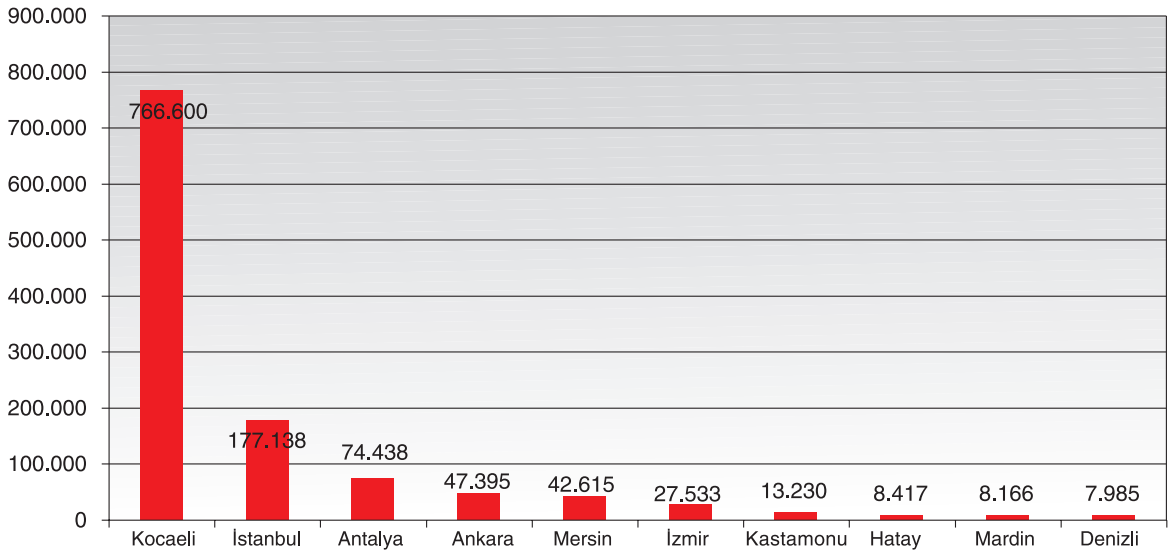

Grafik-17 Yıllara Göre Yakalanan Sigara Miktarları (Paket)

Grafik-18 Yıllara Göre Yakalanan Kaçak İçki Miktarları (Şişe)

Grafik-19 2009 Yılında Meydana Gelen Kaçak İçki Yakalamalarında İlk On İl

Tütün-tütün mamulleri ve alkollü içki kaçakçılığı ile sahteciliği suçlarıyla mücadelede, 2009 yılında 83'ü planlı olmak üzere toplam 2.699 operasyonel çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu operasyonlar neticesinde, 4.368 şüpheli gözaltına alınmış ve 10.149.605 paket kaçak tütün ve tütün mamulü ile 1.215.108 şişe kaçak alkollü içki ele geçirilmiştir.

2009 yılında ele geçirilen sigara miktarının 2008 yılına oranla düşüş göstermesi, bir önceki yılda yapılan planlı operasyonlar neticesinde, yüklü miktarda kaçak sigara yakalamalarına bağlı olduğu değerlendirilmektedir.

Alkollü içki kaçakçılığı ile mücadele kapsamında yakalanan içki miktarında önemli bir artış görülmektedir. Bu artış 2008 yılına nispeten % 216 oranında gerçekleşmiştir. Sahte içki üretimi yapılan tesislere ve sahte veya farklı bandrollerle piyasaya sürülen içkilere yönelik yapılan planlı operasyonel çalışmalara daha fazla önem verilmesi bu artışın önemli nedenlerindendir.

2009 yılında yapılan çalışmalar neticesinde; yurt dışından ithalat izni olan veya yurt içinde yasal üretim yapan bazı firmaların, temin ettikleri bandrolleri, daha düşük vergili ürünlerde usulsüz kullanarak bu ürünleri piyasaya sürdükleri, bunun yanı sıra, suç örgütlerince üretilen sahte ürünlerde, yasal firmalar aracılığıyla temin edilen bandrollerin kullanıldığı ve satışa sunulduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, kaçak ya da sahte ürünlerin yakalandığı üretim tesisi, depo vb. yerlerde çok sayıda kullanılmaya hazır yasal bandrol yakalamaları da bu illegal faaliyetlerin bir göstergesidir.

Suç örgütlerinin tütün-tütün mamulleri ve alkollü içki kaçakçılığı suç faaliyetlerini bir meslek gibi görerek örgüt mantığıyla hareket ettikleri ve iller arasında ticaret ağı kurdukları görülmektedir. Mevcut mevzuat hükümlerinin yeterince caydırıcı olmadığı değerlendirilen bu suçlarla mücadelede örgüt kavramının da göz ardı edilmemesi önem taşımaktadır.

3.3. Emtia Kaçakçılığı

Tütün, tütün mamulleri ve alkollü içkiler ile otomobil dışında her türlü eşyanın/ürünün ülkemize yasadışı yollardan sokulması emtia kaçakçılığı olarak adlandırılmaktadır.

Küreselleşme ile birlikte ticari sınırların giderek daha da şeffaflaştığı ve ülkelerin dış ticaret hacminin katlanarak arttığı günümüzde, emtia kaçakçılığı vergi kaybına ve haksız rekabete neden olarak ülkemizin ekonomisini olumsuz etkilemektedir. Elektronik, çay, şeker vb. gıda ürünlerinin ülkemize kaçak yollardan sokulması

emtia kaçakçılığının en çok karşılaşılan türleridir. Bu ürünleri üreten yerli üretici ve yasal yollardan ülkemize getiren ithalatçı firmalar ucuz ve vergisiz getirilen kaçak ürünle rekabette zorlanmaktadır. Kapsamı çok geniş olan emtia kaçakçılığı ile mücadele, güvenli bir piyasa ekonomisinin oluşmasında önemli bir yere sahiptir.

3.3.1. Mücadele Çalışmaları

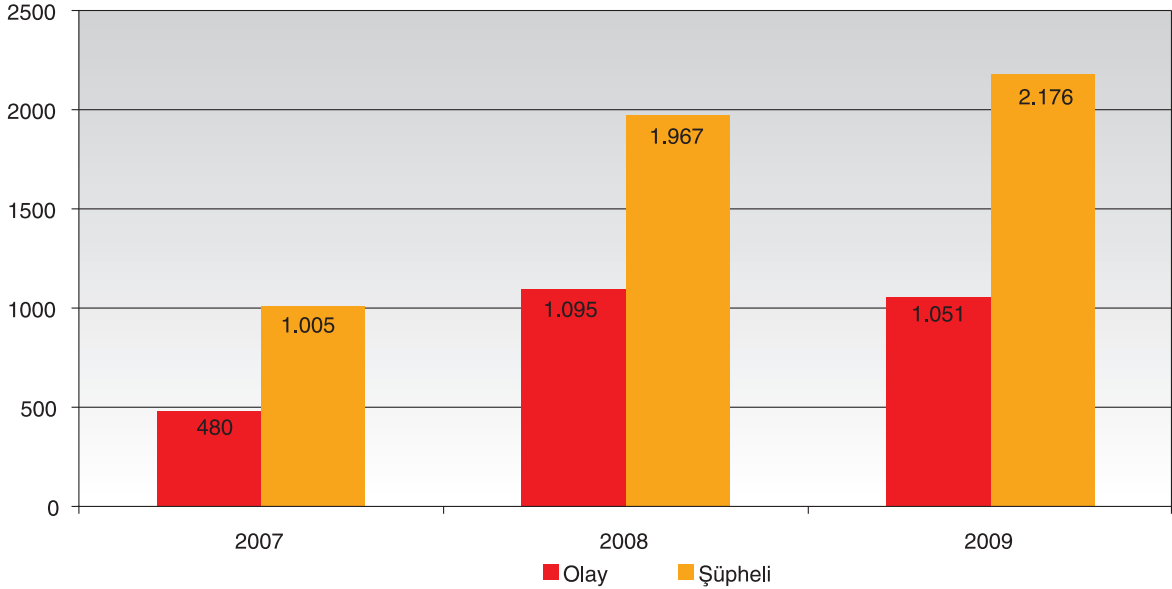
KOM Daire Başkanlığı koordinesinde yapılan istihbari çalışmalar ve planlı operasyonlarla emtia kaçakçılığı ile mücadeleye devam edilmiştir. İlgili kurum ve kuruluşlarla yapılan müşterek çalışmalara merkez ve il KOM birimlerince gereken katkı sağlanmıştır. Ayrıca, bu doğrultuda sistemli bir mücadele yürütülmesi için halkın bilinçlendirilmesine ve önleyici faaliyetlere ağırlık verilmiştir.

Nitekim cep telefonu, çay ve şeker kaçakçılığına karşı gerçekleştirilen etkin mücadele faaliyetleri kapsamında ele geçirilen kaçak eşya miktarı ile deşifre edilen suç örgütleri sayısında büyük artış görülmüştür.

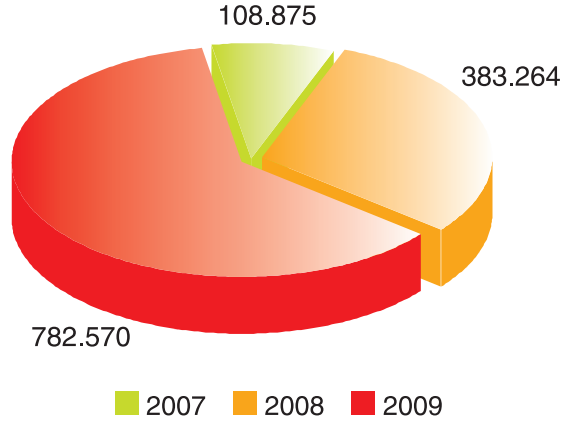
Ayrıca, personelin uzmanlaşmasına yönelik Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ile müşterek eğitim programları gerçekleştirilmiştir. Bu eğitim programlarına il KOM birimlerinde görevli 199 personel tarafından katılım sağlanmıştır.

Yine bu çerçevede, Emtia kaçakçılığı ile mücadele kapsamında özel teknik bilgi gerektiren Çay Kaçakçılığı suçu ile ilgili olarak KOM Daire Başkanlığınca hazırlanan “Çay Kaçakçılığı Suçu ve Soruşturma Yöntemleri” konulu doküman KOM Daire Başkanlığı Mali Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü İntranet Web Sayfasında il KOM birimlerinin kullanımına sunulmuştur. Bu eğitim faaliyetleri sonucunda, yapılan planlı operasyonel çalışmaların da katkısı ile kaçak cep telefonu ve imei klonlamada kullanılan suç aletlerinin yakalanmasında önemli bir başarı sağlanmıştır.

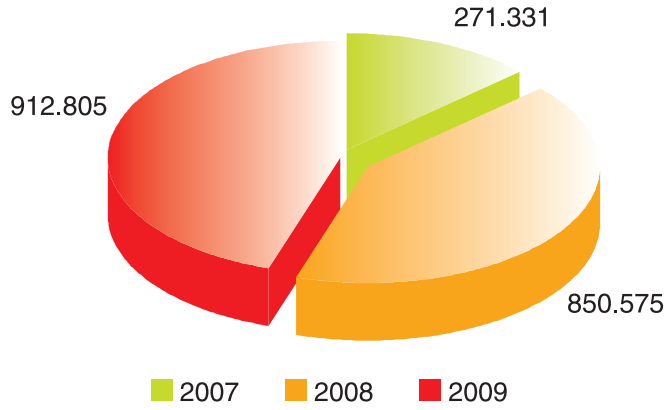
3.3.2. İstatistiki Veriler ve Değerlendirme

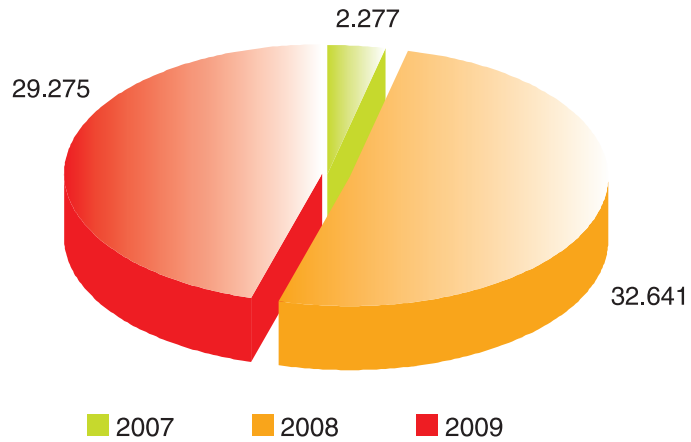
Grafik-20 Yıllara Göre Emtia Kaçakçılığı Olay ve Şüpheli Sayısı

Grafik-21 Yıllara Göre Yakalanan Kaçak Çay Miktarları (kg)

Grafik-22 Yıllara Göre Yakalanan Kaçak Şeker Miktarları (kg)

Grafik-23 Yıllara Göre Yakalanan Kaçak Cep Telefonu Miktarları (adet)

Emtia kaçaklığı ile mücadelede, 2009 yılında 23'ü planlı olmak üzere toplam 1.051 operasyonel çalışma gerçekleştirilerek, 2.176 şüpheli gözü altına alınmıştır.

KOM Daire Başkanlığı koordinesinde ve il KOM birimlerince projeli olarak gerçekleştirilen operasyonel çalışmalarda, önceki yıllara nazaran bir artış olduğu gözlenmiştir. 2009 yılında 29.275 adet cep telefonu, 782.570 kg çay ve 912.805 kg gümrük kaçağı şeker ele geçirilmiştir. Yapılan operasyonlar neticesinde, bu ürünler dışında aynı zamanda kaçak farklı ürünler de ele geçirilmiştir.

3.4. Kültür ve Tabiat Varlıkları Kaçakçılığı

Ülkemizin tarih öncesi devirlerden başlayarak çok sayıda farklı uygarlıklara ev sahipliği yapmış olması, kültür ve tabiat varlıkları kaçakçılığı suç faaliyetlerinde ülkemizi cazip bir ülke konumuna getirmektedir. Ülkemizde kültür ve tabiat varlıkları kaçakçılığı, genel olarak eski uygarlıkların yerleşim alanlarında yoğunlaşmakta ve ülkemiz kökenli tarihi eserlerin özellikle yurtdışında büyük paralar karşılığında alıcı bulmasıyla tarih ve kültür varlıklarımızın illegal yollardan yurtdışına çıkarılmasına zemin hazırlamaktadır.

Suç örgütlerince bir sektör haline getirilen ve ülke gündeminde önemli bir sorun teşkil eden kültür ve tabiat varlıkları kaçakçılığı faaliyetlerini tetikleyen en önemli faktör olan “talep” kısmında eski eser kaçakçılığının 3 aşamada gerçekleştirildiği görülmektedir.

- 1) Kaçak kazı ve soygunlar
- 2) Elde edilen kültür varlıklarının taşınması
- 3) Bir başka gerçek veya tüzel kişinin eline geçmesi

Bununla birlikte, gelişen teknolojinin de paralelinde günümüzde tarihi eser kaçakçılığının internet üzerinden gerçekleştirildiği görülmektedir. Özellikle değeri yüksek olan tarihi eserlerin tanıtımının, internet ortamında yapılarak alıcılarına ulaşıldığı bilinmektedir. Bunun yanı sıra, taklidi yapılan bazı tarihi eserlerin de, aynı şekilde internet ortamı aracılığıyla alıcılarına gösterilerek, özellikle son yıllarda yaygınlaşan tarihi eser dolandırıcılığı suçlarına da konu olduğu görülmüştür.

3.4.1. Mücadele Çalışmaları

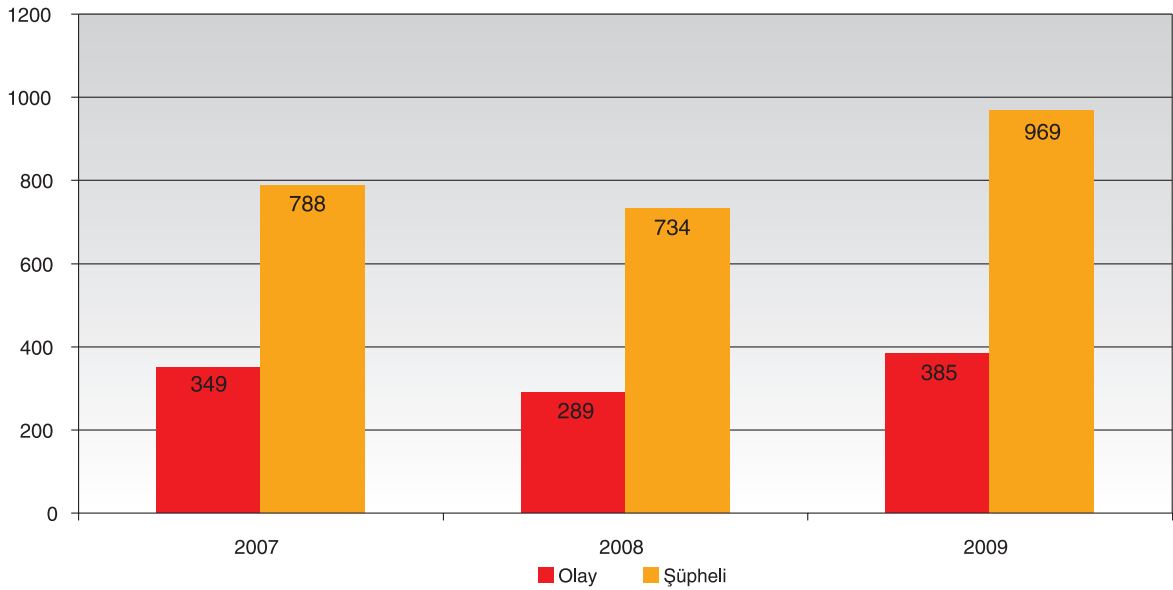
KOM Daire Başkanlığı olarak kültür ve tabiat varlıkları kaçakçılığı ile mücadele çalışmaları kapsamında; Kültür Bakanlığı ile birlikte 2005 yılında hayata geçirilen “Aranan Kültür Varlıklarımız” isimli projenin daha detaylı ve kullanışlı versiyonu geliştirilerek il KOM birimlerinin aranan eserlerin ayırt edici özellikleri hakkında doğru, detaylı ve hızlı bilgi sahibi olmaları sağlanmıştır.

Ayrıca, özellikle son yıllarda yaygınlaşan tarihi eser dolandırıcılığı suçlarıyla mücadelelenin önüne geçilebilmesi amacıyla, KOM Daire Başkanlığı tarafından, sıklıkla taklidi gerçekleştirilen tarihi eserlerin dijital ortamda mukayesesinin yapılabileceği bir veri tabanı oluşturulmuştur.

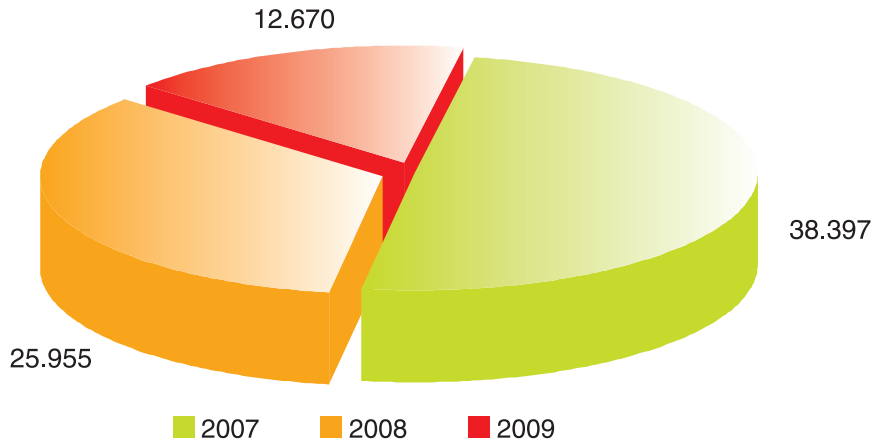
Diğer yandan, internet üzerinden gerçekleştirilen kültür ve tabiat varlıkları kaçakçılığı ile daha etkin mücadele edilmesi amacıyla bu suçun 5651 sayılı “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun”da sayılan katalog suçları arasında yer almasına ilişkin gerekli hukuki düzenlemelerin yapılabilmesi için ilgili kurumlarla irtibata geçilmiştir.

Bununla birlikte, personelin uzmanlaşmasına yönelik eğitim faaliyetlerine kararlılıkla devam edilmektedir. Bu kapsamda, il KOM birimleri personeline kültür ve tabiat varlıkları kaçakçılığı ile mücadele eğitimleri verilmektedir. Ayrıca merkez ve il KOM birimlerinde arkeolog polislerin görevlendirilmesi sağlanmaktadır. Bunun yanında, sınıraşan özelliği bulunan bu suçla mücadelenin uluslararası boyutu da Interpol-Europol ve Sirene Dairesi Başkanlığı aracılığıyla ve ülkemizin işbirliği içerisinde bulunduğu ülkelerin Polis İrtibat Görevlileri ile yürütülmektedir.

3.4.2. İstatistiki Veriler ve Değerlendirme

Grafik-24 Yıllara Göre Tarihi Eser Kaçakçılığı Olay ve Şüpheli Sayıları

Grafik-25 Yıllara Göre Yakalanan Tarihi Eser Miktarları (adet)

Kültür ve tabiat varlıkları kaçakçılığı ile mücadelede, 2009 yılında 44'ü planlı olmak üzere toplam 385 operasyonel çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar neticesinde, 969 şüpheli gözaltına alınmış ve 3.939 adet eser ile 8.731 adet sikke olmak üzere toplam 12.670 adet tarihi eser ele geçirilmiştir.

2009 yılı verilerine bakıldığında; ele geçirilen tarihi eser sayısında bir azalma olduğu görülmekte ise de, bu durumun son dönemde vatandaşın tarihi eserlerin korunması konusunda gösterdiği duyarlılığının artması ve bu suçla etkin mücadele ile doğrudan ilişkili olduğu değerlendirilmektedir.

4. GÖÇMEN KAÇAKÇILIĞI VE İNSAN TİCARETİ SUÇLARI

4.1. Göçmen Kaçakçılığı

Geçmiş tarihlerden günümüze kadar çok eski bir olgu olan göç; ekonomik ya da siyasal nedenlerle bireylerin ya da toplulukların bir yerleşim yerinden, başka bir yerleşim yerine, bir şehirden başka bir şehre, bir ülkeden başka bir ülkeye gitme eylemi olarak tanımlanabilir. Başka bir ifadeyle göç, kişilerin veya grupların, eğitim, sağlık, çalışma gibi nedenlerden dolayı daha iyi koşullara sahip olma arzusuyla, bulundukları konumlardan farklı bir konuma, süreli veya sürekli yerleşmek amacıyla yer değiştirmesidir.

Bununla birlikte, ekonomik istikrarsızlıklar, siyasal ve sosyal çalkantılar, bölgesel ve iç savaşlar, doğal afetler, açlık, salgın hastalıklar ile refah seviyesi yüksek olan gelişmiş ülkelerin yasadışı göçü özendiren politik uygulamaları gibi sebepleri de göç hareketlerini etkileyen sebepler arasında göstermek mümkündür.

Son yıllarda uluslararası alanda örgütlenmiş suç örgütlerince büyük bir finans kaynağı olarak görülen illegal göç hareketleri, tüm dünya ülkeleri arasında karşılıklı güvenliğin sağlanması ve sosyal düzenin kurulması noktasında önemli bir tehdit olmaya devam etmektedir.

Ülkemiz ise, bu illegal göç hareketlerini etkileyen sebeplerin yanı sıra, özellikle coğrafi konumu itibarıyla Asya, Avrupa ve Afrika kıtaları arasındaki ulaşım güzergâhları üzerinde bulunmasından dolayı, “kaynak, transit ve hedef” ülke konumundadır. Bu açıdan ülkemiz, illegal göç hareketlerinden olumsuz yönde en çok etkilenen ülkeler arasında yer almaktadır. Zira ülkemiz, göçmen kaçakçılığı suç faaliyetleri nedeniyle uluslararası platformlarda özellikle AB ülkeleri tarafından olumsuz eleştirilere maruz kalırken, aynı zamanda suçla mücadele çalışmaları esnasında ekonomik ve sosyal maliyetlere katlanmak durumunda da kalmaktadır.

KOM Daire Başkanlığı olarak göçmen kaçakçılığı ile mücadelede özellikle suç örgütlerinin yapılanmalarının deşifre edilebilmesine yönelik operasyonel çalışmalara büyük önem verilmektedir. Bu kapsamda, bugüne kadar gerçekleştirilen planlı-projeli operasyonel çalışmalar neticesinde tespit edilen suç örgütleri üzerinden tüm ülkeyi kapsar nitelikte bölgesel odaklı bir suç analiz çalışması gerçekleştirilmiştir. Bahse konu analiz çalışması ile göçmen kaçakçılığı suçunun karakteristik özelliği de göz önünde bulundurularak, bu suçun kaynak, transit ve hedef konumundaki “Sacayağı”nı oluşturan bölgelerimiz değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler neticesinde ise, il KOM birimlerine; göçmen kaçakçılığı ile mücadelenin, suçun “kaynak” olarak değerlendirilen bölgelerinde başlatılması stratejisi verilerek, çalışmalarına bu açıdan yön vermeleri sağlanmıştır. Bu kapsamda, ülkemizin giriş noktalarında stratejik öneme haiz olan il KOM birimlerinin gerçekleştireceği mücadele faaliyetleri özellikle teşvik edilerek, mevcut imkânlardan azami ölçüde faydalanmaları ve sistematik bir şekilde hareket edebilme kabiliyetlerinin artırılmasına çalışılmıştır.

Diğer yandan, sınıraşan özelliği ve tüm dünya ülkelerine vermiş olduğu zararlar ile uluslararası işbirliğini gerekli kılan tüm bu illegal faaliyetlerin, sadece ülkemizin ya da birkaç ülkenin sınırlarını değil, aynı zamanda çok fazla sayıda ülkenin sınırlarını tehdit eden bir suç türü olduğu aşikârdır. Bu durum ise, uluslararası işbirliğini zorunlu kılmaktadır. Başta ülkemiz olmak üzere coğrafi konumu itibariyle önemli ölçüde etkilenen ülkelerin, bu sorun karşısında yürütmekte oldukları mücadele ve çözüm faaliyetlerine, bir ülkenin tek başına uygulayacağı olanakların ötesinde başta uluslararası külfet paylaşımı olmak üzere uluslararası işbirliği faaliyetlerinin geliştirilmesi büyük katkı sağlayacaktır.

4.2. İnsan Ticareti

21.yüzyılın önemli sorunlarından biri olarak karşımıza çıkan insan ticareti suç faaliyetleri, gün geçtikçe tüm dünya ülkelerini olumsuz yönde etkileyen bir suç türü haline gelmiştir. Genellikle, insanların çaresizliklerinden faydalanmak suretiyle gerçekleştirildiği görülen bu illegal faaliyetlerin ulusal ve/veya uluslararası alanda faaliyet gösteren suç örgütlerince gerçekleştirildiği bilinmektedir.

Diğer suç faaliyetlerine nazaran insan ticaretinden elde edilen kazancın daha kolay ve fazla olması, suç örgütlerinin bu suça olan eğilimini artırmaktadır. Suç örgütlerince organize edilerek gerçekleştirilen insan ticareti suç faaliyetlerinin oluşumuna, bazı ülkelerdeki turizm adı altında meydana gelebilen fuhuş sektörünün de kolaylıkla zemin hazırladığı görülmektedir.

Türkiye, insan ticareti suç faaliyetleri açısından; gerek coğrafi konumundan dolayı gerekse komşu ülkeler ile kıyaslandığında yüksek refah düzeyi nedeniyle “Hedef” ve “Transit” ülke konumundadır. Türkiye’de meydana gelen insan ticareti suç faaliyetlerinin genellikle kadınlara yönelik cinsel sömürüyü içerdiği görülmektedir. Ancak, bu durum insan ticaretinin tüm yön ve yöntemlerini kapsayan mücadele stratejimizi etkilememiştir.

Bu bağlamda, çağımızda köleliğin yeniden ortaya çıkmış şekli ve en ağır insan hakları ihlali olarak görülen insan ticareti suç faaliyetleri ile mücadelede ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla işbirliğinin sağlanması büyük önem arz etmektedir. KOM Daire Başkanlığı olarak insan ticareti ile mücadele alanında uluslararası anlaşmalar çerçevesinde her türlü önlem alınmakta ve ilgili kurum ve kuruluşlar arası işbirliğinin sağlanmasında aktif rol üstlenilmektedir.

Bununla birlikte, günümüzde sınıraşan nitelikte uluslararası alanda faaliyet gösteren suç örgütleri tarafından işlenen insan ticareti ile mücadelede ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla işbirliğinin sağlanması büyük önem arz etmektedir. KOM Daire Başkanlığı olarak insan ticareti ile mücadele alanında uluslararası anlaşmalar çerçevesinde her türlü önlem alınmakta ve ilgili kurum ve kuruluşlar arası işbirliğinin sağlanmasında aktif rol üstlenilmektedir.

4.3. Organ ve Doku Ticareti

Organ nakli, en basit tanımıyla, vücutta görevini yapamayan bir organın yerine canlı bir vericiden veya ölüden alınan sağlam ve aynı görevi üstlenecek bir organın nakledilmesi işlemi olarak tanımlanabilir.

Organ nakli, günümüzde birçok kronik organ hastalıklarında uygulanan rutin, geçerli ve ileri bir tedavi yöntemi olarak kabul edilmektedir. Organ nakli işlemleri 2 türlü gerçekleştirilmektedir. Canlı kişilerden organ alınması, organ veren kişinin yaşamını riske sokmayacak çift organların birini almak ile mümkün olmakta ve ülkemizde bağış adı altında yapılabilmektedir. (böbrek, karaciğer ve pankreas gibi.) Bir diğeri ise kadavradan organ alınması işlemidir ki; vericinin beyin ölümünün gerçekleşmiş olması ve organlarının kullanılabilirliği için gerekli yasal iznin alınmış olması gerekmektedir.

Ancak, ülkemizde meydana gelen organ-doku ticareti suç faaliyetlerine bakıldığında, daha çok alıcı-verici şahıslar arasında aracılık yapmak suretiyle maddi menfaat temin eden suç örgütlerinin varlığından söz etmek mümkündür. Suç örgütlerinin, bu illegal faaliyetlerini gerçekleştirirken özellikle hukuki boşluklardan faydalanmaları ise, organ-doku ticaretine yönelik yürütülmekte olan mücadele çalışmalarında karşılaşılan problemler arasında yer almaktadır.

Bununla birlikte, ülkemizde daha çok organ nakil işlemlerine maddi menfaat temin etmek amacıyla alıcı-verici şahıslara aracılık yapılması faaliyetleri olarak görülen organ-doku ticareti suç faaliyetleri, aynı zamanda Türk Ceza Kanununun 80. maddesinde belirtilen “İnsan Ticareti” suç faaliyetleri başlığı altında yer almaktadır. Söz konusu maddede “...kişilerin vücut organlarının verilmesini sağlamak maksadıyla kandırmak veya çaresizliklerinden yararlanarak rızalarını elde etmek suretiyle kişileri tedarik eden, kaçırarak, bir yerden başka bir yere götüren veya sevk eden, barındıran kimseye...” şeklinde suçun tanımlanması yapılmaktadır. Bu çerçevede, organ-doku ticareti soruşturmalarında tüm bu illegal faaliyetlerin, özellikle ekonomik sıkıntı içerisinde bulunan kişilerin çaresizliğinden yararlanılmak suretiyle gerçekleştirildiğinin ortaya konulması, suçun cezai yaptırımını ve buna bağlı olarak caydırıcılığını da artıracaktır.

4.4. Mücadele Çalışmaları

Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti suç örgütleri ile mücadele faaliyetleri alanında gerçekleştirdiğimiz çalışmalar kapsamında; bu suçun gerek ulusal gerekse uluslararası boyutta faaliyet gösteren organizasyonlarının deşifre edilmesine yönelik il KOM birimlerince özellikle sınır ille- rimizi kapsayan planlı ve projeli operasyonel çalışmalara ağırlık verilmektedir.

Ayrıca, personelin gelişen teknolojik imkânları yakın takip edebilmesi, bu imkânlardan faydalanarak göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti suç soruşturmalarında kullanabilmesi ve mücadelede özellikle uzman personel yetiştirilmesine yönelik çeşitli eğitim faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti ile mücadelede ulusal ve uluslararası işbirliğinin öneminden hareketle, yürütülmekte olan mücadele çalışmalarına; özellikle ulusal ve ulus-

lararası tüm kurumlar, kuruluşlar ve sivil toplum örgütleri ile birlikte koordineli bir şekilde gerçekleştirilen yakın işbirliği faaliyetleri çerçevesinde yön verilmektedir.

Bu kapsamda, KOM Daire Başkanlığı koordinesinde 2006 yılında kurulan ve dört ayda bir düzenli olarak gerçekleştirilen “Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti ile Mücadelede Ulusal Kurumlar ve İrtibat Görevlileri Toplantıları”na 2009 yılında da katılım sağlanmıştır.

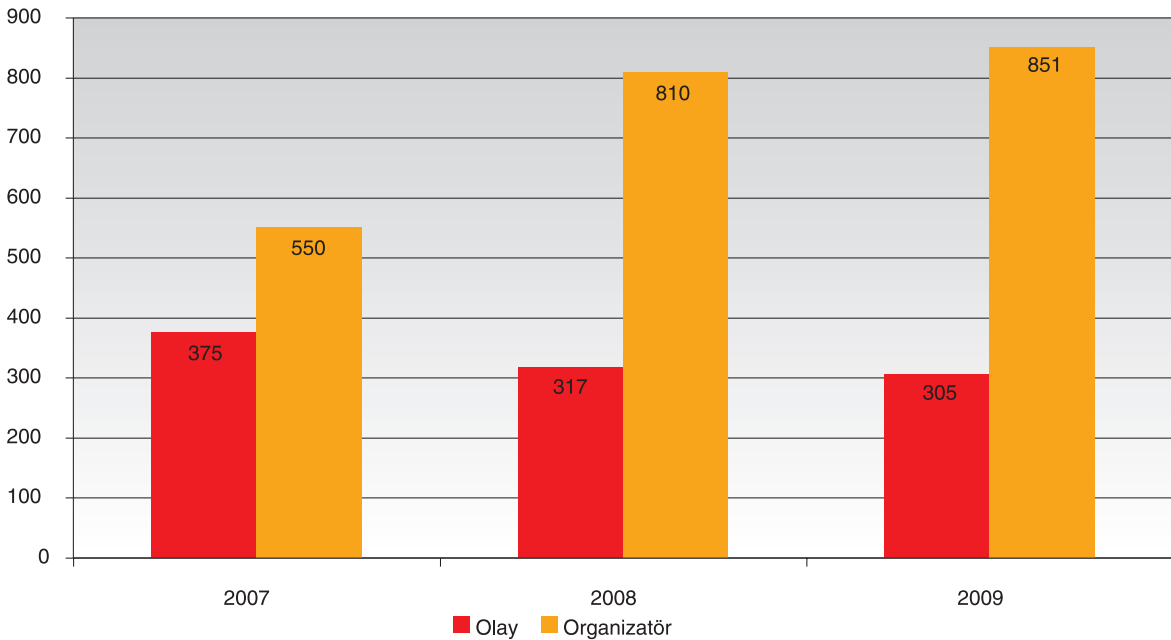
Yine bu kapsamda; Dışişleri Bakanlığı’nın koordinesinde 2002 yılında kurulan ve ülkemizin insan ticareti ile mücadelesine yön veren “İnsan Ticareti ile Mücadele Ulusal Görev Gücü”nün halen düzenli olarak gerçekleştirilen toplantılarına KOM Daire Başkanlığı olarak aktif katılım sağlanmaktadır.

Diğer yandan, bu suçlarla ilgili hukuki mevzuatın yenilenmesinin paralelinde il KOM birimlerinin uygulamadaki görevini layıkıyla yerine getirerek mücadeledeki başarıyı artırabilmesini teminen çeşitli seminer ve eğitim faaliyetleri düzenlenmiştir.

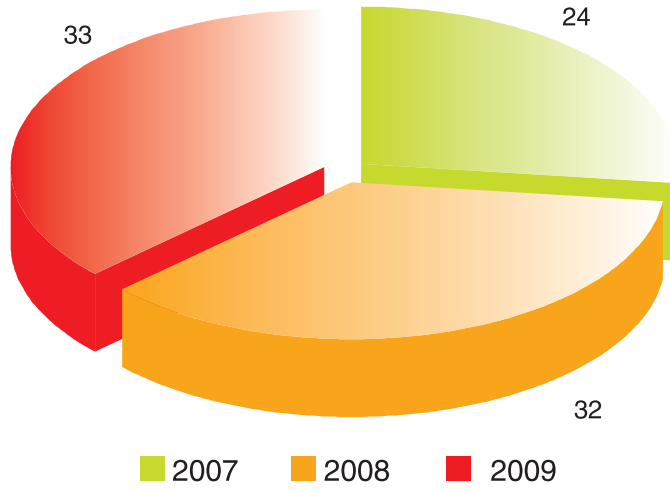
Bununla birlikte, İçişleri Bakanlığı Dışilişkiler ve Avrupa Birliği Dairesi Başkanlığı (Dİ-AB) koordinesinde ve Uluslararası Göç Örgütü (IOM) tarafından 2007 yılında başlatılan ve 2009 Kasım itibarıyla sona eren “Türkiye’nin İnsan Ticareti ile Mücadele Çabalarının Desteklenmesi ve İnsan Ticaretine Maruz Kalan Herkesin Adalet Erişiminin Sağlanması” konulu AB projesi faaliyetlerine KOM Daire Başkanlığı tarafından destek verilmiştir.

Ülkemizin Avrupa Birliği’ne katılım sürecinde başlıca müzakere fasıllarından olan “Adalet, Özgürlük ve Güvenlik” faslının açış kriterlerinden takip edilmesi gereken konular arasında yer alan “Göçmen Kaçakçılığı” konu başlığı ile ilgili olarak, Türk Ceza Kanununun 79’uncu maddesinde yapılması planlanan mevzuat düzenlemesi çalışmalarına KOM Daire Başkanlığı olarak aktif katılım sağlanmıştır.

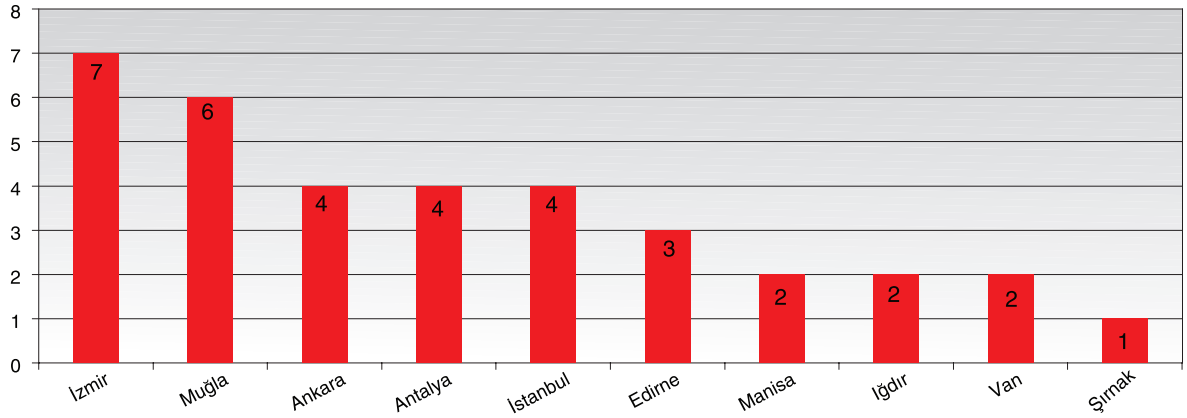
4.5. İstatistiki Veriler ve Değerlendirme

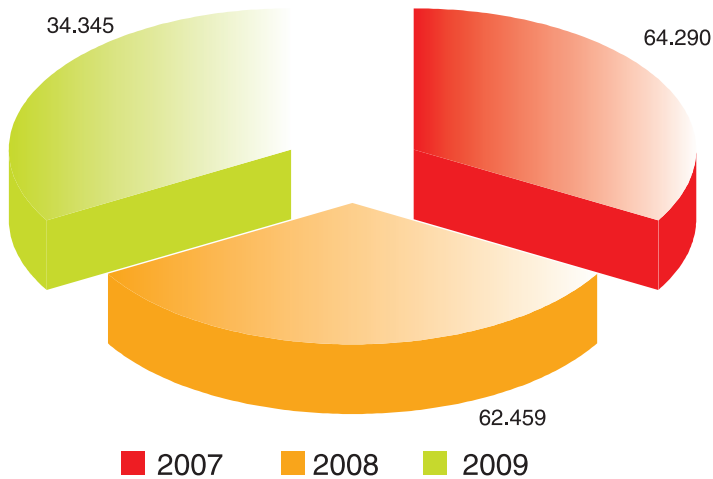
Grafik-26 Yıllara Göre Göçmen Kaçakçılığı Olay ve Şüpheli Sayıları

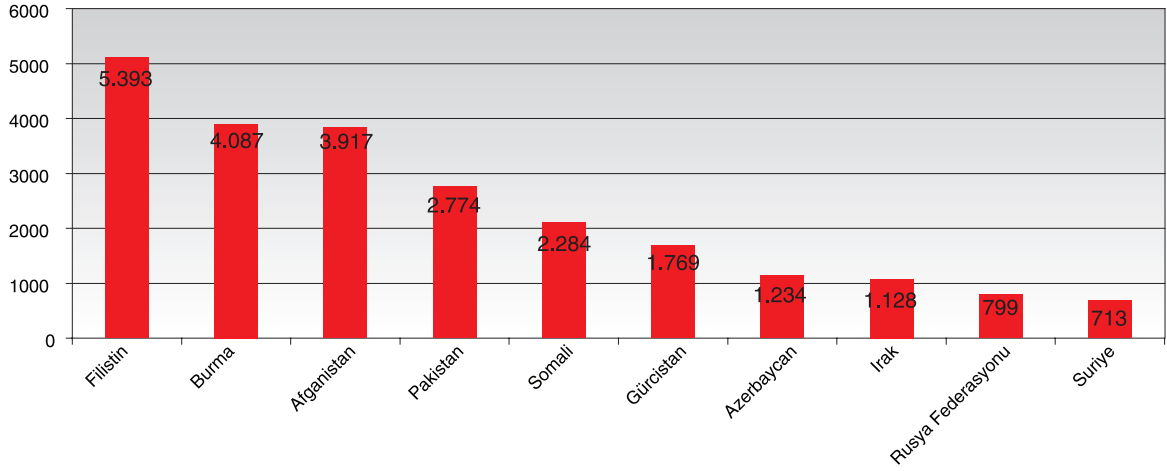
Grafik-27 Yıllara Göre Göçmen Kaçakçılığı Planlı Operasyon Sayıları

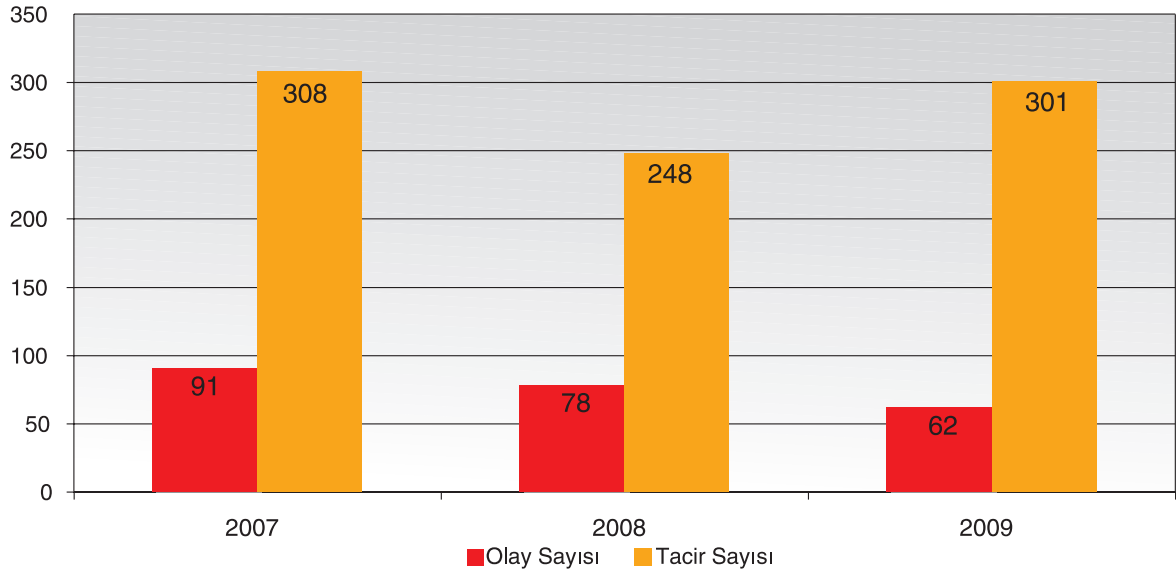
Grafik-28 2009 Yılı Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti Planlı Operasyonlarda İlk On İl

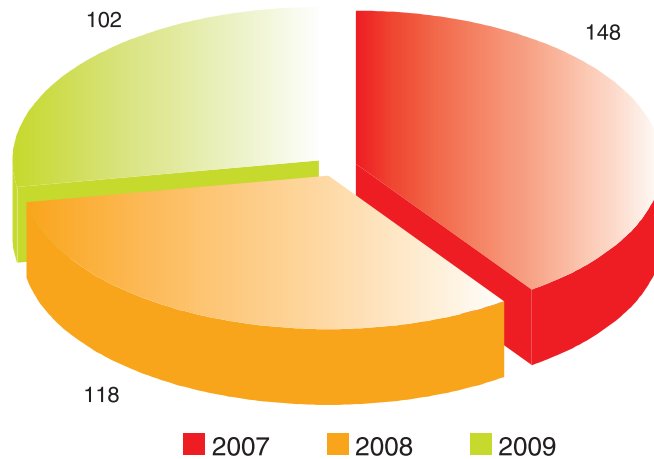
Grafik-29 Yıllara Göre Ülkemizde Yakalanan Yasadışı Göçmenler*

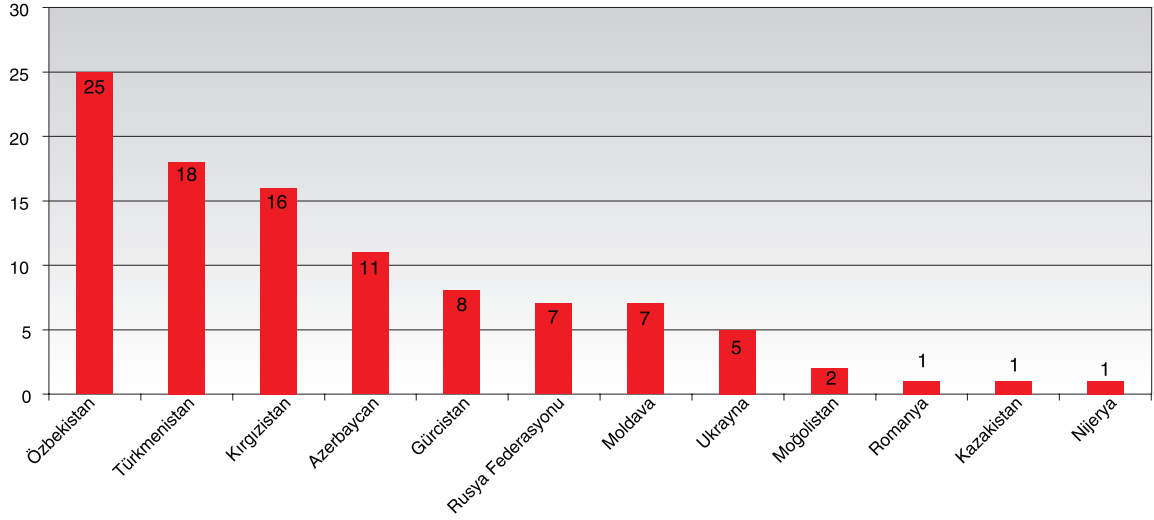
Grafik-30 2009 Yılında Ülkemizde Yakalanan Yasadışı Göçmenlerin Uyruklarına Göre Dağılımı*

Grafik-31 Yıllara Göre İnsan Ticareti Olay ve Tacir Sayıları*

Grafik-32 Yıllara Göre Ülkemizde Tespit Edilen İnsan Ticareti Mağdurları*

Grafik-33 2009 Yılında Ülkemizde Tespit Edilen İnsan Ticareti Mağdurlarının Uyruklarına Göre Dağılımı*

*Grafik-29-33'de yer alan istatistikler, ilgili birimlerden elde edilerek Yabancılar Hudut ve İltica Daire Başkanlığı'nca derlenmiştir.

5. SUÇ GELİRLERİ İLE MÜCADELE

Suçla mücadelede başarının uzun vadeye yayılması; bireyleri suç işlemeye teşvik eden nedenlerin tespitiyle, ortadan kaldırılmalarına yönelik faaliyetlerin etkinlikle yürütülmesine bağlıdır.

Bireyleri çıkar amaçlı suçları işlemeye motive eden en önemli unsur “Kazanç”tır. Kazancın bir motivasyon unsuru olmaktan çıkarılmadığı sürece; klasik suçla mücadele metotlarının uzun vadede etkisiz olması; suç örgütlerinin cezaevinden çıktıktan sonra bile illegal faaliyetlerine kaldıkları yerden devam etmesi kaçınılmaz olacaktır. Zira hürriyeti bağlayıcı cezalarını çektikten sonra suçtan elde ettikleri kazançlara geri dönebileceğinin hesabını yaparak, yakalanma riskini bile göze alan suç örgütleri, toplumda her zaman var olacaktır.

Çıkar amaçlı suçlardan elde edilen ve maliklerinin elinden geri alınamayan suç gelirlerinin, sosyo-ekonomik yapı üzerindeki zararları; suç işleme motivasyonunun kırılmaması ve suç örgütlerinin eleman temininde sıkıntı yaşamaması hususları ile sınırlı değildir.

Mevcut vergi mevzuatına göre, suçtan elde edilen gelirler vergilendirilememektedir. Suç gelirlerinin vergilendirilmemesi ile vergide eşitlik ve adalet ilkeleri ihlal edilmekte, devlet hazinesi önemli miktarda vergi kaybına uğramaktadır. Vergilendirilmeyen suç gelirleri ekonomik sisteme sokulduğunda, aynı zamanda piyasalardaki adil rekabet kayıtlı mükellefler aleyhine bozulmakta, suç gelirlerinin yoğun olarak girdisi bulunan sektörlerde güvensizlik duygusu hakim olmaktadır.

Suçtan elde edilen gelirlerden, yasadışı zeminde de istifade edilebilmektedir. Söz konusu gelirlerin, çıkar ve terör amaçlı suç örgütlerinin organizasyonel/operasyonel kabiliyet ve kapasitelerinin artırılması amaçlarına tahsis edildiği ve yeni suç faaliyetlerinin finansmanında kullanıldığı da bilinen bir gerçektir. Söz konusu kazançlardan siyaset ve bürokrasinin manipülasyonu amacıyla istifade edilmesi potansiyel bir tehdit olarak mevcudiyetini sürdürmektedir.

Yukarıda da belirtilen sosyal, siyasi ve ekonomik yapıda görülebilecek olumsuzlukların ortaya çıkışının engellenebilmesi amacıyla bu suçla mücadeleye ilişkin ülkemiz mevzuatında da bazı düzenlemeler yapılmıştır. Bu çerçevede, “Suçun konusunu oluşturan, finansmanına tahsis edilen ve suç işlenmesi suretiyle elde edilen malvarlıklarının müsaderesi” hususu mevzuatta düzenlenerek, “suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerinin aklanması” eylemi suç haline getirilmiştir.

Bu kapsamda, görev alanına giren suçlardan elde edilen gelirlerin “Müsaderesi ve bu gelirlerin aklanması eyleminin önlenmesi ve soruşturulması” amacıyla 2006 yılı içerisinde KOM Daire Başkanlığı Mali Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü bünyesinde kurulan “Suç Gelirlerinin Aklanması ile Mücadele Büro Amirliği”, ismini 2009 yılı içerisinde yapılan yönetmelik değişikliği ile “Suç Gelirleriyle Mücadele Büro Amirliği” olarak değiştirmiştir.

5.1. Mücadele Çalışmaları

2009 yılı içerisinde suç gelirleriyle mücadele kapasitesinin artırılmasına yönelik eğitim faaliyetlerine büyük önem verilmiştir. Bu kapsamda, öncelikle il KOM birimlerinin; müsadere ve aklamaya konu malvarlıklarını tespit ve takibi ile ekonomik sistem aracı kılınarak ya da ekonomik sistem kötüye kullanılarak işlenen suçlarla ilgili delillerin etkin kullanımına ilişkin kapasitenin artırılması amacıyla, “Mali Soruşturmalarda Uzman Soruşturmacı Yetiştirilmesi ve Mücadelenin Etkinleştirilmesi” isimli bir eğitim programı düzenlenmiştir. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü ile birlikte eşgüdüm içerisinde koordine edilen bahse konu eğitim programı, 13.04.2009/18.05.2009 tarihleri arasında Türkiye Uluslararası Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Akademisi (TADOC) tesislerinde gerçekleştirilmiştir. “Genel Ekonomi ve Mali Sistem”, “Finansal Kesim”, “Reel Kesim”, “Genel Muhasebe”, “Gelirler-Malvarlıkları ve Vergilendirme” ve “Devletin Ekonomik Sistemdeki Yeri” gibi ana başlıkların yer aldığı altı haftalık söz konusu eğitim programına, il KOM birimlerinde görevli toplam 35 personel tarafından katılım sağlanmıştır.

Ayrıca, anılan uzmanlık eğitimi öncesi ve sonrasında yürütülen araştırma-geliştirme çalışmalarında elde edilen bilgi birikimi ile eğitim sürecinde alınan notlar; yürütülecek mali soruşturmalara yol gösterici olması amacıyla “Suç Gelirleriyle Mücadelede Mali Soruşturma” adı altında hazırlanan kitapta toplanmış ve il KOM birimlerinin kullanımına sunulmuştur.

Diğer yandan, suç gelirleriyle mücadele alanında yaşanan sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin bilgiler KOM Daire Başkanlığı Mali Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü İnternet Web Sayfasında yayımlanarak il KOM birimlerinin kullanımına sunulmuştur.

Bunun yanı sıra, 2007 yılında hazırlanan “Suç Gelirleriyle Mücadele Genelgesi” güncellenerek, 12.08.2009 gün ve EGM Genelge No: 50 sayılı yazı ile 81 İl Valiliğine gönderilmiştir. Ayrıca, Mali Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü İnternet Web Sayfası üzerinde yer alan “Malvarlığı Araştırma Rehberi”nin de güncellemesi yapılarak, il KOM birimleri ile paylaşılmıştır.

Mali suçlarla ve bu suçlardan elde edilen gelirlerle mücadeleye yön vermek, dünyadaki başarılı uygulamaları yerinde görmek ve tecrübe edinmek amacıyla Avrupa Birliği Teknik Destek Bilgi Değişim Ofisine (TAIEX) kapsamında, İtalyan Mali Suçlarla Mücadele Polisi’ne (La Guardia Finanza) bir çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma ziyaretinden elde edilen bilgi, belge ve izlenimler, il KOM birimleri ile birlikte ilgili kurumlarla paylaşılmıştır.

Mücadele kapasitesinin artırılmasına yönelik söz konusu faaliyetlerin yanı sıra, ulusal ve uluslararası platformlarda çeşitli operasyonel bilgi değişimi ve işbirliği çalışmalarına aktif olarak katılım sağlanmıştır.

1. ORGANİZE SUÇLARLA MÜCADELE

21. yüzyılda dünyanın hiç olmadığı kadar hızlı bir iletişim ve etkileşim içerisinde bulunduğu kabul edilen bir gerçektir. Günümüz toplumu dünyada ve ülkemizde meydana gelen her türlü siyasi, ekonomik, sosyal olaylardan etkilenmektedir. Bu etkiler, kendisini günlük hayatta da göstermekte, organize suçlar ve mücadele yöntemleri de bu değişimi yaşamaktadır.

Yapılan uluslararası çalışmalarda, organize suç örgütlerinin ortaya çıkış sebepleri olarak; ideolojik yapılanmalar, siyasi otorite boşluğu, hukuki eksiklikler, ekonomik istikrarsızlık, işsizlik, göç, rüşvet, eğitimsizlik, lüks yaşama ve kolay para kazanma arzusu, yazılı ve görsel medyada yayınlanan özendirici yayınlar sayılmaktadır.

Türkiye’de faaliyet gösteren organize suç örgütlerini değerlendirirken ülkemizin siyasi, coğrafi, ekonomik, hukuki durumu, toplumun gelenek ve görenekleri, ahlaki yapısı göz önüne alınarak bir sonuca ulaşılması mümkündür. Çünkü ülkemizde karşılaşılan bazı suç türleri kendine has özellikler taşımaktadır. Ülkemizde organize suçluluk kriminolojik olmasıyla beraber, sosyolojik bir yapı sergilemektedir.

Türkiye’de organize suç kavramı; yıldırma, korkutma, sindirme gücünü haiz, çoğunlukla tehdit, cebir ve şiddet uygulayabilen, bünyesinde açık veya gizli işbölümü bulunan, hiyerarşik yapıya sahip, suç işlemeyi süreklilik haline getirmiş, farklı suç alanlarında faaliyet gösterebilen ve haksız çıkar sağlamayı amaçlayan suç örgütlerinin eylemlerini ifade etmektedir. Organize suçlar, yapısı ve deşifrasyon yöntemleri nedeniyle diğer suç türlerinden farklılık arz etmektedir. Organize suçlarla mücadele, menfaat ilişkilerinin en üst seviyede yaşandığı, daha acımasız ve daha karmaşık yapıya sahiptir.

Haksız kazanç, suç örgütlerinin temel amacıdır. Suç örgütleri gerçekleştirdikleri yasadışı faaliyetler sonucu yüksek miktarlarda gelirler elde edebilmektedir. Buna uygun olarak faaliyetlerini genelde kârın yüksek, riskin düşük olduğu alanlarda yürüttükleri görülmektedir. Bu bağlamda organize suç örgütleri, rantın çok olduğu metropollerde faaliyet göstermektedirler. 2009 yılında metropol illerinin yanı sıra ekonomik yönden gelişmiş, rantın yüksek olduğu bir çok ilçede de soruşturmalar yapılmıştır. Organize suç örgütleri, kamu ihaleleri, eğlence, turizm, taşımacılık gibi sektörlerde sözde hakemlik hukuku oluşturma, koruma sağlama, anlaşmazlıkları çözme yöntemleri ile haksız çıkar sağlayabilmektedirler. Suç faaliyetleri esnasında önlerindeki engelleri aşmak için yasadışı ve gayri ahlaki her yönüne başvurumaktadırlar.

Suç örgütü liderleri, kurmuş oldukları örgütün devamını sağlamak ve hedeflerine ulaşmak için kendisine mutlak itaat ve sadakat gösterecek örgüt üyelerini genelde; suç meyilli, eğlence hayatına ve lükse düşkün, eğitim ve gelir seviyesi düşük, toplumda itibarı olmayan, işsiz ve genç kesimden temin etmektedir. Örgüt yöneticileri, elemanlarını suça iterek kullanmaktadırlar. Ancak, yapılan hukuki düzenlemelerle örgüt yöneticilerinin her eylemden sorumlu tutulmaları sağlanarak bu tür istismarların önüne geçilmeye çalışılmıştır.

2009 yılında da, suç örgütlerinin; daha çok, yağma, tehdit, cebir, adam yaralama ve öldürme, hürriyeti tahdit, şantaj, haraç almak, çek ve senet tahsil etmek, ihalelere fesat karıştırmak, sahtecilik ve tefecilik suçlarını gerçekleştirdikleri görülmüştür.

Organize suç örgütleri; toplum içerisinde kabul görmek, işlenen suçu yasalardan ve güvenlik güçlerinden gizleyebilmek için genellikle “legal görüntü” sergilemeye çalışmaktadırlar. Gerçekleştirdikleri illegal faaliyetlerini kamufle edebilmek için, paravan şirketler kurarak, iş adamı kimliği kazanmaya çabalamaktadırlar. Bu nedenle, suçla mücadele eden kolluk kuvvetleri başta olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapanlarla iş birliğinde bulunarak eylemlerini kolaylaştırma gayretlerini görmek mümkündür.

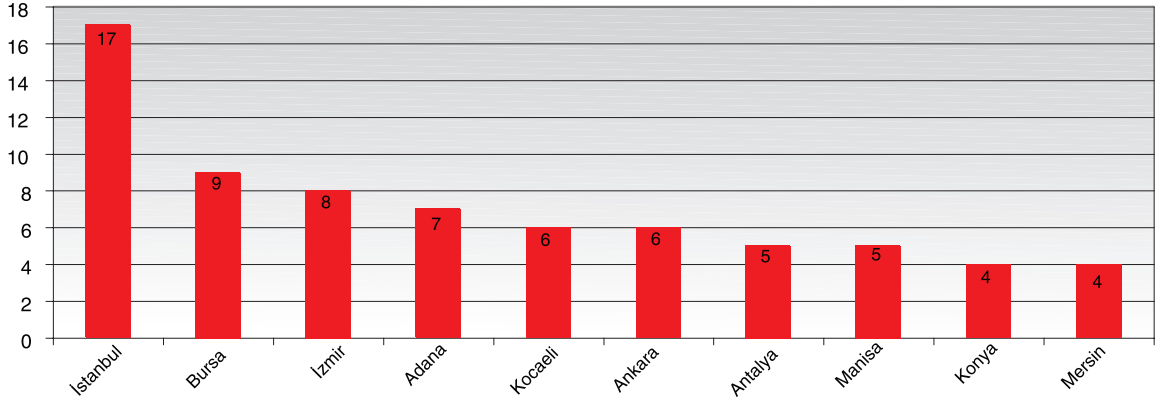
Organize suç örgütleri devletin güvenliğine ve toplum düzenine karşı ciddi bir tehdit ve tehlike oluşturmaktadır. Aynı zamanda faaliyetlerinin de ülke ekonomisine büyük zararlar verdiği unutulmamalıdır. Suç örgütleri, gelir kaynaklarından mahrum bırakıldığı oranda güç ve etkinliklerini kaybedeceklerdir. Örgütlerin can damarı olan finans kaynakları ve mal varlıklarının suçtan elde edildiğine yönelik çalışmalar yapılmakta ve suç örgütlerinin tam anlamıyla çökertilmesi sağlanmaktadır.

Toplumun bilinç düzeyinin yükselmesi, devletin ürettiği güvenlik hizmetinin daha fazla hissedilmesine neden olacaktır. Sosyal yapının güçlü olması, suç örgütlerin büyüüp gelişmesini de engelleyecektir. Bu kapsamda organize suç örgütlerinin toplum ve ekonomi üzerindeki olumsuz etkileri hususunda kamuoyunun duyarlılığı önem arz etmektedir.

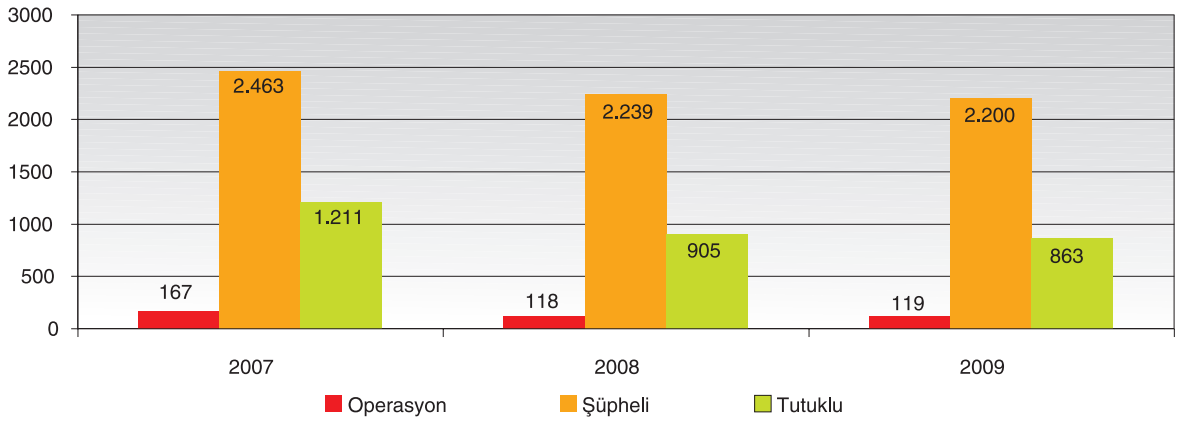
Devlet otoritesini sarsan ve topluma zarar veren organize suç örgütlerinin engellenmesi ancak profesyonel ve kapsamlı bir mücadele ile mümkündür. Bu nedenle organize suç örgütleri ile mücadelede yeralması devletin kolluk kuvvetlerinin yanısıra kamu kurum ve kuruluşlarının da yer alması gerekmektedir. Aksi takdirde tam anlamıyla bir başarının yakalanması mümkün olmayacaktır.

KOM Daire Başkanlığı ve il birimlerince sürdürülen mücadele ile ülke genelinde faaliyet gösteren birçok organize suç örgüt lideri ve mensuplarının cezaevlerine girişi sağlanmıştır. Oluşan boşluğu doldurma gayretinde olan, marjinalleşen ve yerelleşen suç odaklarına yönelik 2009 yılında 43 ilimizde 119 organize suç örgütü soruşturması gerçekleştirilmiştir.

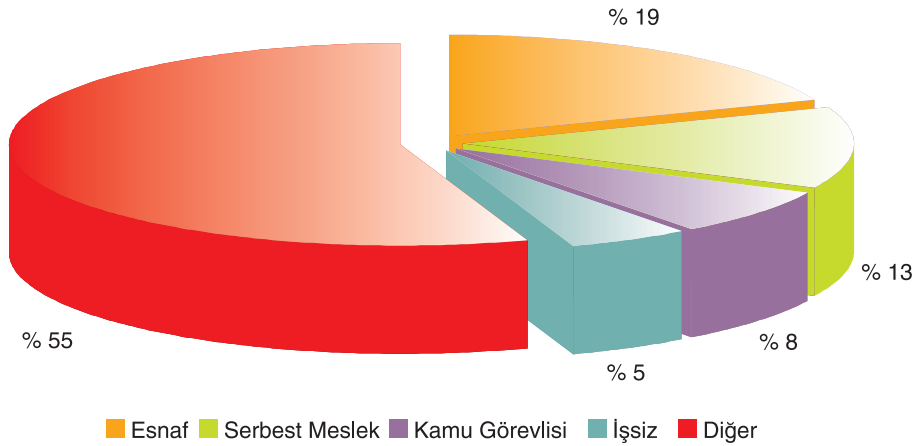
1.1. İstatistiki Veriler ve Değerlendirme

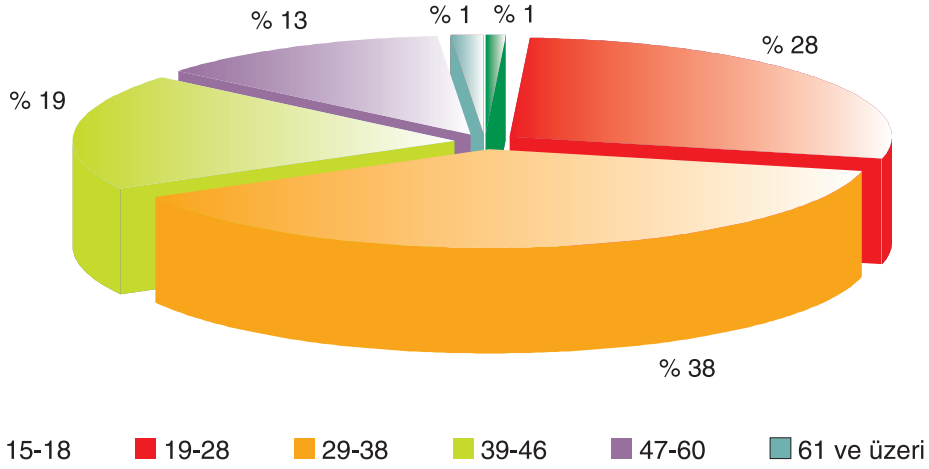
Grafik-1 2009 Yılında Yoğun Olarak Organize Suç Operasyonlarının Yapıldığı İlk On İl

Grafik-2 Yıllara Göre Organize Suç Operasyon, Şüpheli ve Tutuklu Sayıları

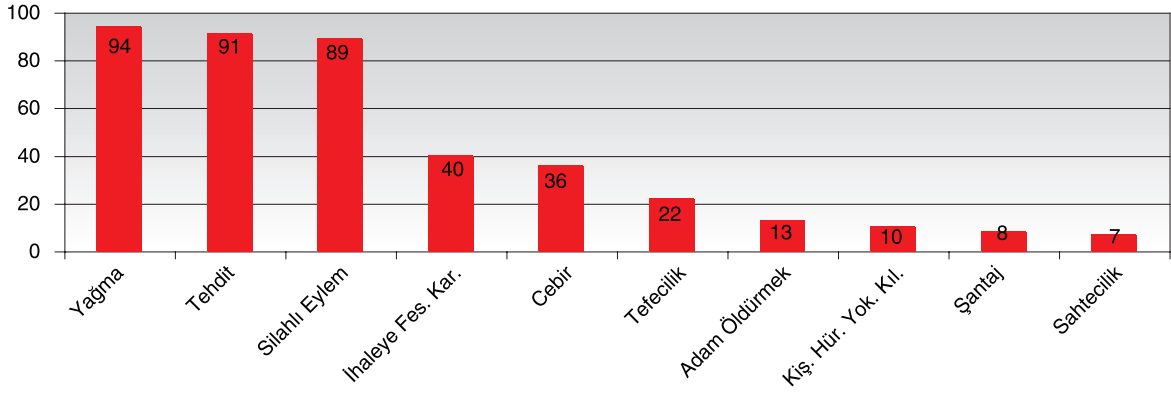
Grafik-3 2009 Yılı Organize Suç Operasyonlarında Yakalanan Şüphelilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

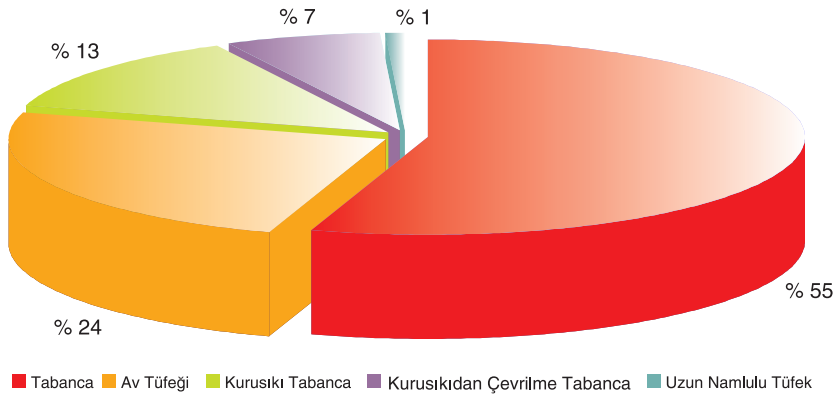
Grafik-4 2009 Yılı Organize Suç Operasyonlarında Yakalanan Şüphelilerin Yaşlarına Göre Dağılımı

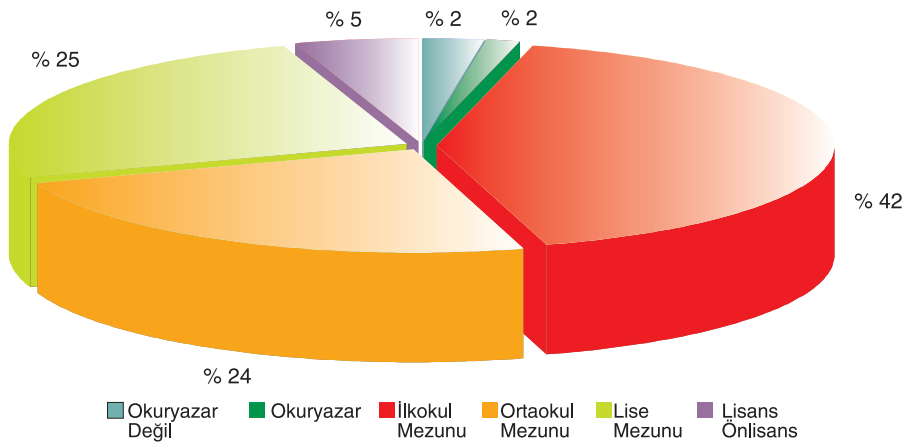
Harita-1 2009 Yılı Bölgelere Göre Organize Suç Operasyon ve Şüpheli Sayıları

Grafik-5 2009 Yılında Organize Suç Örgütlerince Gerçekleştirilen Eylem Türleri

Grafik-6 2009 Yılı Organize Suç Operasyonlarında Yakalanan Silah Oranları

Grafik-7 2009 Yılı Organize Suç Operasyonlarında Yakalanan Şüphelilerin Eğitim Durumu

2. SİLAH VE MÜHİMMAT KAÇAKÇILIĞI İLE MÜCADELE

Ülkemizde meydana gelen silah kaçakçılığı suçları incelendiğinde; bu suçların en önemli maddi unsuru olan silahlara, Irak ve Suriye sınırlarımıza yakın illerimiz ile Doğu Karadeniz Bölgesi'nin kaynaklık ettiği görülmektedir. Yapılan soruşturmalar neticesinde; yakalanan yabancı menşeli fabrikasyon silahların, özellikle Irak ve Suriye sınırlarımız ile bu ülkelere açılan gümrük kapılarından ülkemize sokuldukları, el yapımı silahların ise Doğu Karadeniz Bölgemizin kontrolü zor olan yüksek kesimlerinde veya yerleşim yerleri dışında bulunan basit atölyelerdeki tezgâhlarda, bu bölgede yaşayan ve bu işi kendilerine meslek edinmiş bazı şahıslar tarafından imal edildikten sonra diğer bölgelere pazarlandığı tespit edilmiştir.

Sınırlarımızdan kaçak olarak ülkemize sokulan veya yurt içinde yasa dışı olarak imal edilen bu silahlar, ülkenin genel güvenliğini tehlikeye sokmakta, toplumun huzur ve refahını bozan pek çok suçta kullanılmaktadır.

Türkiye’de ateşli silahların kullanıldığı sadece asayiş suçlarına ilişkin veriler; bize, son üç yılda şahsa karşı işlenen suçlarda kullanılan 9582 ateşli silahın % 78’inin, mala karşı işlenen suçlarda kullanılan 855 silahın ise % 79’unun ruhsatsız (yasadışı imal edilmiş veya ülkeye kaçak yollardan sokulmuş) silah olduğunu göstermektedir. Asayiş suçlarının genelinde ise bu rakam 32.577’dir. İllere göre dağılımına bakacak olursak da, ruhsatsız silahların suç ve nüfus potansiyeline paralel olarak İstanbul, İzmir ve Ankara başta olmak üzere büyük şehirlerimizde işlenen asayiş suçlarında ele geçirildiği görülmektedir.

2001 yılında dünyada 550 milyon olduğu kabul edilen Küçük ve Hafif Silah (KHS) sayısının, 2009 yılında 900 milyona ulaştığı tahmin edilmektedir. Dünyada ortalama olarak her sekiz kişiden birine bir silah düşmekte ve her yıl 740 bin kişi silahlı şiddet sonucu hayatını kaybetmektedir. 40 ülkedeki ilk on ölüm nedeni arasında silahlı şiddet yer almaktadır.²

Ruhsatsız, kayıt dışı ateşli silahların kullanıldığı suç istatistikleri göz önüne alındığında, söz konusu ruhsatsız silahları satan kaçakçılarla mücadelenin ne denli önemli olduğu aşikârdır. Bu bağlamda; kaçak yollarla sınırlarımızdan sokulan veya yasadışı olarak ülkemizde imal edilip ticareti yapılan silahların insanlarımızı yönelmesinin önüne geçilebilmesi amacı ile suç organizasyonlarının, alıcı-aracı-satıcı-nakliyecisi gibi tüm unsurları ile birlikte deşifre edilerek, yakalanmalarına yönelik mücadelemiz kararlılıkla sürdürülmektedir.

2.1. 2009 Yılına Genel Bakış

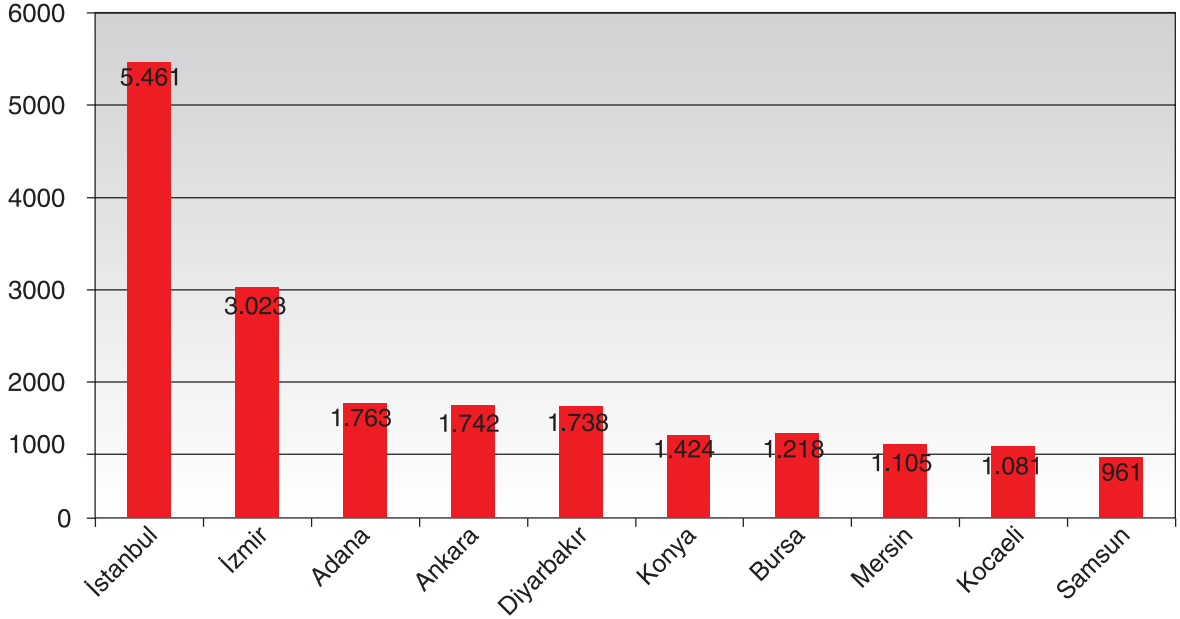
6136 sayılı Ateşli Silahlar, Bıçaklar ve Diğer Aletler Hakkında Kanunun 12. maddesinde düzenlendiği üzere bu Kanun kapsamındaki ateşli silahların ve mermilerinin yasadışı yollardan ülkemize sokulması, sokulmasına teşebbüs edilmesi, sokulmasına aracılık edilmesi, ülkemizde yasadışı olarak imal edilmesi, ülkemize sokulan veya yasadışı ülkemizde imal edilen silahların nakledilmesi veya gönderilmesi, satılması, satmaya aracılık edilmesi veya bu amaçla bulundurulması silah ve mühimmat kaçakçılığı suçunu oluşturmaktadır.

Bu tanım çerçevesinde 2009 yılında gerçekleştirilen silah ve mühimmat kaçakçılığı operasyonlarında, ön planda Doğu Karadeniz Bölgesinde yasadışı imal edilen silahlar ile bu silahların arz-talep doğrultusunda diğer bölgelerimize nakli ve satışı yer almaktadır. Bununla birlikte; Güneydoğu Anadolu Bölgesinin de, Irak ve Suriye sınırlarımızdan ülkemize sokulan yabancı menşeli silahların diğer bölgelere aktarıldığı güzergâhta yer almaya devam ettiği görülmüştür. Bir başka deyişle, mücadelemizin önceki yıllarda olduğu üzere 2009 yılında da kaçakçılığa ve yasadışı ticarete konu silahlara kaynaklık eden iki bölgede yoğunlaştırılmıştır. Silaha kaynaklık eden bu bölgelerdeki önleme çalışmalarımızın yanı sıra yasadışı silah ticareti konusunda da kayıt dışı silaha pazar olan diğer bölgelerimizde bu suçu işleyenlerin yakalanmasına yönelik çalışmalar yapılmıştır.

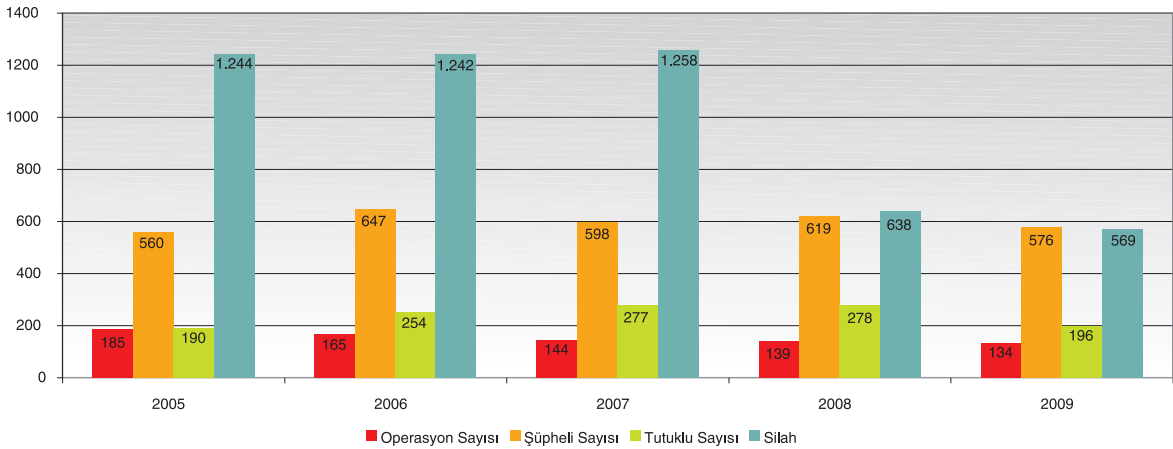

² Avrupa Güvenlik İşbirliği Teşkilatı (AGİT) Küçük Hafif Silahlar Belgesi, Belgeye Ek Kararların Gözden Geçirilmesi Toplantısı.

2.2. İstatistiki Veriler ve Değerlendirme

Grafik-8 2007-2009 Yılları Arasında Asayiş Suçlarında Ruhsatsız Silah Yakalanan İlk On İl*

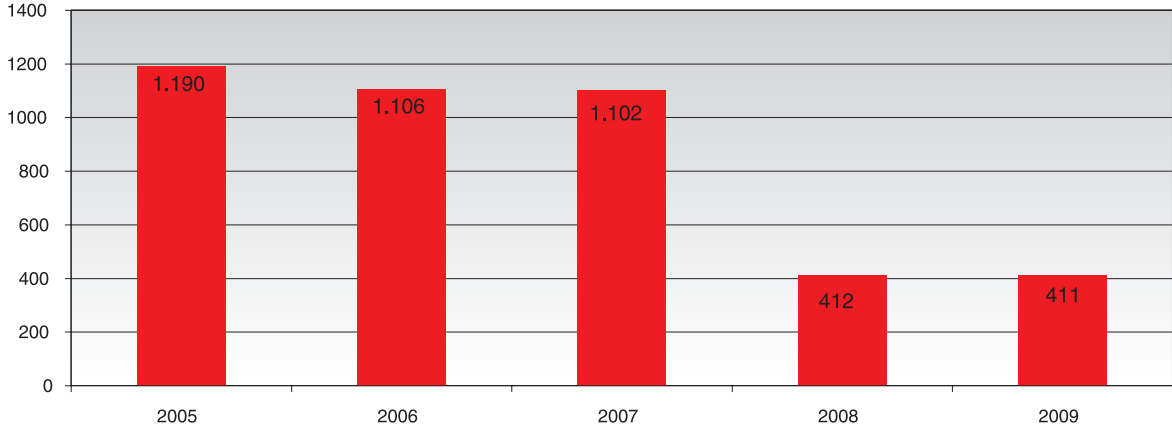
Grafik-9 Yıllara Göre Gerçekleştirilen Silah-Mühimmat Kaçakçılığı Operasyon, Şüpheli, Tutuklu ve Silah Sayıları

2009 yılında ülkemiz genelinde gerçekleştirilen 134 silah ve mühimmat kaçakçılığı operasyonunda 569 adet silah ele geçirilmiştir. Soruşturmalar kapsamında gözaltına alınan 576 şüpheliden 196'sı tutuklanmıştır.

Son beş yıllık süreçte ise; operasyonlarda ele geçirilen silah sayılarında 2008 ve 2009 yıllarında önceki yıllara oranla %50'yi aşan keskin bir düşüş yaşanmıştır. Operasyon sayılarında da her geçen yıl, bir önceki yıla oranla daha yumuşak bir düşme eğilimi göstermiştir. Operasyon ve ele geçirilen silah sayılarındaki yaşanan bu düşüşe rağmen, yakalanan şüpheli sayıları dengeli bir seyir izlemiştir.

* Grafik 8'de yer alan istatistikler E.G.M. Ana Komuta Kontrol Merkezi Daire Başkanlığı'nca derlenmiştir.

İstatistiki verilerdeki, özellikle operasyonlarda ele geçirilen silah sayılarındaki azalmayı ifade edebilmek için öncelikle bu operasyonlarda yakalanmış yabancı menşeli tabancaların sayılarını ayrı bir grafikte görmek gerekmektedir.

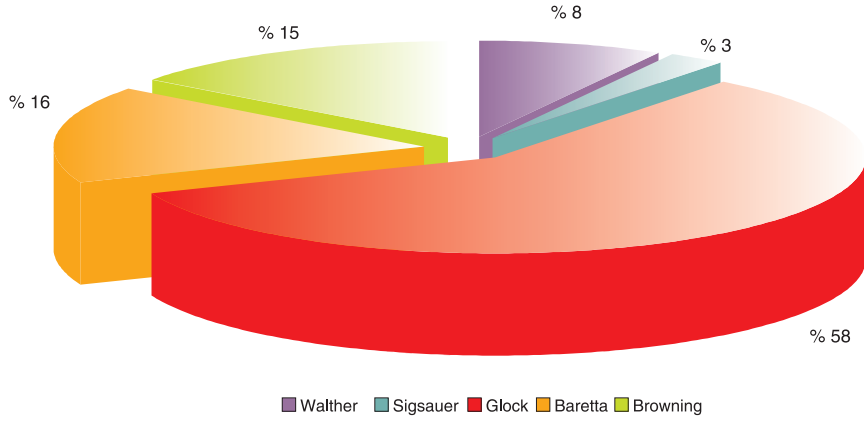
Grafik-10 Yıllara Göre Operasyonlarda Ele Geçirilen Yabancı Menşeli Silah Sayıları

Grafik 10'da yer alan değerlerden görüleceği üzere 2008 ve 2009 yıllarında, 2005, 2006 ve 2007 yıllarına oranla % 60'lara varan dikkat çekici bir azalma söz konusudur. Burada son iki yıldaki azalmadan ziyade önceki yıllardaki yüksek rakamların izah edilmesi konuya doğru bir yaklaşım açısından bakılmasını sağlayacaktır.

2003 yılında ABD'nin sınır komşumuz Irak'a askeri müdahalesinin ardından Irak'ın yeniden yapılandırılması kapsamında bu ülkeye gönderilen, ancak kaydı tutulmayan silahların kaçakçılar tarafından ülkemize sokulması 2005-2007 yılları arasında operasyonlarda ele geçirilen silah sayılarındaki artışı tetikleyen en önemli faktör olmuştur. 2004 yılında Irak'a sevkiyatı başlayan silahların ülkemize yasadışı yollardan sokulmasını önlemek ve sokulanları da ülke içinde dağılmadan kaçakçıların ellerinde yakalayabilmek için ulusal ve uluslararası seviyede yürütülen iki yönlü çalışmalar mücadeleye ivme kazandırmıştır. Bir taraftan ulusal seviyede silah kaçakçılarına yönelik yapılan operasyonlarda ülkemize sokulan silahlar ele geçirilirken, diğer yandan başta yaşanan sorunun ortağı ABD olmak üzere Almanya ve Avusturya ile çözüme dair uluslararası seviyede çalışmalar yapılmıştır.

Yabancı menşeli silahların 2005 ila 2007 yılları arasında yapılan operasyonlarda, toplu olarak Irak ve Suriye sınırlarımızdan kaçakçılar tarafından ülkemize sokulurken yakalanmaları; bu yıllarda ülke genelinde ele geçirilen silah sayılarındaki artışa sebep olmuştur.

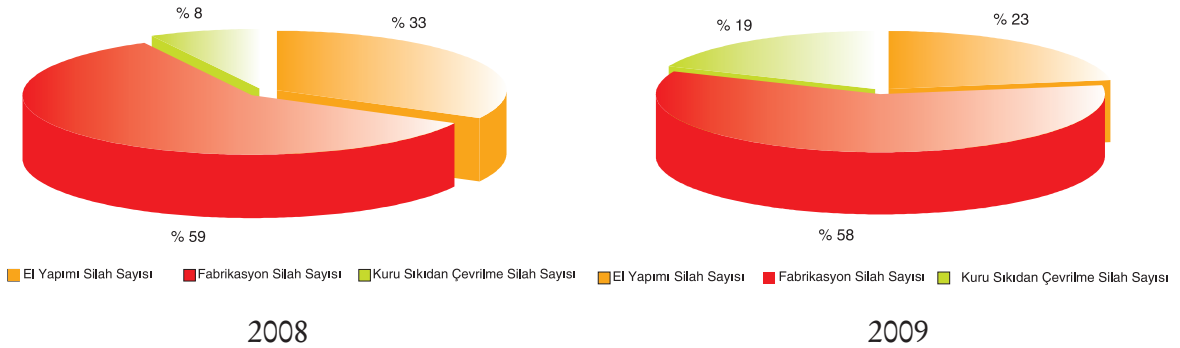

Grafik-11 2005-2009 Yılları Arasında Yakalanan Yabancı Menşeli (Walther, SigSauer, Glock, Baretta, Browning) Silah Yakalamaları

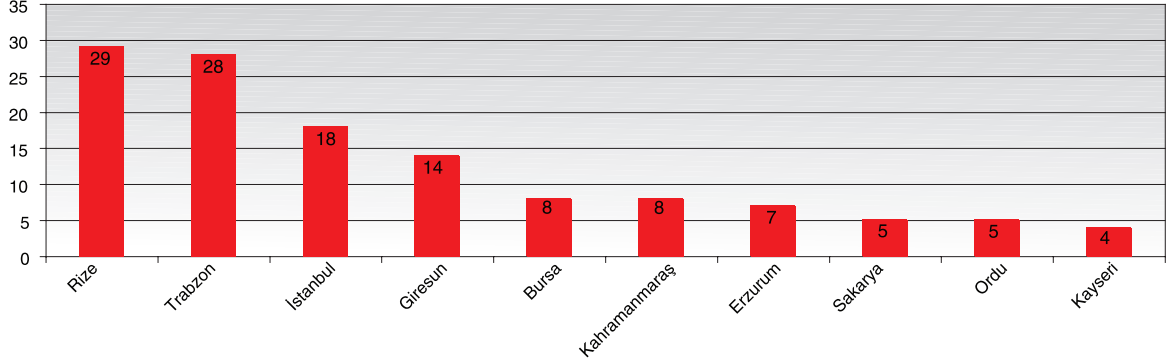
Polisiye işbirliği kapsamında uluslararası seviyede yapılan çalışmalarda; yabancı menşeli silahların kaynağı olan Irak'ta, hibe edilen silahların kayıt altına alınması, sorumluların cezalandırılması gibi tedbirlerin alınması sağlanmıştır. Bölge illerde yapılan yakalamalarda Irak'a hibe edilen silahlardan nadiren yakalanması da bunun bir göstergesidir. Bu bağlamda; 2008'den sonra ele geçirilen silah sayılarındaki azalma; bürokratik yollardan yaşanan tehdit karşısında, sorunun muhataplarının farkındalığının artırılması ve çözüme iştirak edilmelerinin neticesi olarak tezahür etmiştir.

Kaçığa konu yabancı menşeli silahların haricinde ülkemizde yasadışı imal edilerek ticareti yapılan yerel el yapımı silah konusunda da 2009 yılında operasyonel mahiyette çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu operasyonlarda öncelikle yasadışı silah imalathanelerinin ortaya çıkarılması hedeflenmiştir. Bu kapsamda 2009 yılında yapılan 13 soruşturmada, Giresun (6), Trabzon (2), Rize (2), İzmir (2), İstanbul (2), Sakarya (1), Adana (1) ve Karabük'te (1) olmak üzere toplamda 17 adet silah imalathanesi ele geçirilmiştir. Doğu Karadeniz Bölgesinin ön plana çıktığı yasadışı silah imalatı konusunda diğer illerimizde de silah imal edilen mekânların var olduğu görülmüştür.

Grafik-12 2008-2009 Yılları Silah-Mühimmat Kaçakçılığı İmalat Türlerine Göre Dağılımı

Yasadışı silah imalathanelerinin ortaya çıkarılması ile birlikte özellikle Doğu Karadeniz Bölgesinde imal edilen yasadışı silahların diğer bölgelerdeki alıcılarına kargo, yolcu otobüsü, satıcı, aracı veya kurye şahıslar tarafından ulaştırılmadan yakalanmalarına yönelik çalışmalara da ağırlık verilmiştir.

Grafik-13 2009 Yılında Yakalanan El Yapımı Silah Sayılarına Göre İlk On İl

3. TEHLİKELİ MADDE KAÇAKÇILIĞI

2009 yılında tehlikeli maddelerin (kimyasal, biyolojik, radyoaktif ve nükleer) kaçakçılığına ilişkin herhangi bir olay meydana gelmemiştir. Bu durum; önceki yıllarda yayımlanan KOM raporlarında da kaleme alındığı üzere, söz konusu tehlikeli maddeler açısından ülkemizin, “arz ve talep” konusunda “hedef veya kaynak ülke” olmadığını teyit etmektedir.

Ancak ülkemizde tehlikeli madde kaçakçılığı suçlarına nazaran, yürütülen soruşturmalarda nükleer ve radyoaktif madde olduğu iddiasıyla veya dolandırıcılık kastıyla bir takım maddelerin üçüncü şahıslara pazarlanmaya çalışıldığı olaylarla sıkça karşılaşılmalıdır. Bu olayların genelinde; endüstriyel alanda kullanılan selenyum ve osmiyumun yanı sıra yılan zehiri veya kırmızı civa olduğu iddia edilen bazı maddelerin pazarlanmaya çalışıldığı görülmektedir. Tehlikeli madde olması ihtimaline binaen yakalanan söz konusu maddelerle ilgili yetkili kurumlardan alınan analiz raporlarında, bu maddelerin TCK 174’te tanımlanan kimyasal, biyolojik, radyoaktif ve nükleer maddelerden olmadığı anlaşılmaktadır.

Yakalama Yapan İl	Yakalanan Madde	Madde Miktarı	Şüpheli Sayısı
Konya	Selenyum	244 gr	2
Konya	Selenyum	1000 gr	3
Kocaeli	Selenyum	500 gr	5
Kocaeli	Bakır İyodür	275 tüp	4
Erzurum	Bakır İyodür	420 tüp	2
Giresun	Civa	36 gr	4

Tablo-1 2009 Yılında Tehlikeli Madde Olduğu Şüphesi İle Müdahale Edilen Olaylar

2009 yılında tehlikeli madde kaçakçılığı şüphesi ile el konulan altı olay meydana gelmiş, yakalanan şüpheliler hakkında 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa muhalefet suçundan adli işlemler yapılmıştır.

1. BİLİŞİM SUÇLARI

Suçla mücadelenin ilk aşaması, suçun karakteristiğini, motivasyonunu, aktörlerini, ayrıca mevcut ve potansiyel risklerini tespit etmektir. Ülkemizin ve dünya üzerindeki bilişim suçlarıyla mücadele eden bir çok kuruluşun tespitlerine göre; bilişim suçlarının birey, kurum, toplum hayatında derin sorunlar oluşturan türlerinde, bu suçların bir çoğunun bireysel olarak değil, organize suç şebekeleri tarafından işlendiği anlaşılmaktadır. Bu suç türü genellikle, mevcut teknoloji, toplumsal, idari, hukuki durum ve değişiklikler suistimal edilerek işlenmektedir.

Özellikle internetin sınır tanımaz yapısı nedeniyle, ülkelerin bu tür suçlara karşı yürütecekleri tekil mücadelenin, suçu önlemeye, soruşturmaya ve failleri yakalamaya ve etkin yargılamaya yetmeyeceği aşikardır. Sınır aşan klasik suçlarla mücadeleden farklı olarak, internete ulaşım sağlanabilen her noktadan bilişim suçlarının işlenebilmesi sebebiyle, coğrafi uzaklıkların hiçbir önemi yoktur. Bu sebeple, her ülke, kurum ve kuruluşun bilişim suçlarıyla mücadeledeki farkındalık seviyelerinin daha üst noktalara taşınması ve kendi aralarından etkin işbirliği kanallarının geliştirilmesi hayati önem taşımaktadır.

Hukukun kanunilik ilkesi gereğince ülkelerin hukuk sistemlerinde ortak veya eşdeğer suçların ceza mevzuatlarında tanımlanması, suçla uluslararası işbirliğinin en önemli adımlarındandır. A ülkesinde suç olan bir eylemin, B ülkesinde cezai karşılığı bulunmadığı takdirde işbirliği gerçekleşemez veya çok sınırlı kalır. Avrupa Konseyi, mevcut ihtiyacı görerek üye ülkelerin uzmanlarından oluşan bir Komite çalışmalara başlamış ve 2001 yılında Siber Suçlarla Mücadele Sözleşmesini ülkelerin onayına sunmuştur. 2004 yılında yürürlüğe giren söz konusu sözleşme, bilişim suçlarıyla mücadelede dünya genelinde çok önemli bir standart sağlamaktadır. Ülkemizin sözleşmeye taraf olması yönünde yürütülen çalışmalar halen devam etmektedir.

Bilişim suçlarıyla mücadele alanında diğer önemli aktör ise ulusal bazda işbirliği kanallarının oluşturulmasıdır. Suçu soruşturma, failleri yakalama ve yargılamanın devlet organlarında hangi kurumların ve meslek gruplarının görevli ve yetkili olduğu mevzuatlarda net bir şekilde belirlenmiştir. Ancak özellikle suçu önleme konusunda sektörel veya kurumsal bazda sağlanacak aktif destek, suçun oluşmadan önlenmesini sağlayacaktır. Öte yandan ortaya çıkmış yeni bir suç türünün yaygınlaşmadan etkenlerinin azaltılması konusunda ülke içerisindeki işbirliği kanallarının oluşturulması bilişim suçları ile başarının diğer bir kriteridir.

Bilişim suçları, sadece bireyleri mağdur eden bir suç türü olarak değil aynı zamanda farklı sektör ve faaliyetleri de olumsuz etkileyebilecek potansiyeldedir. Bu açıdan bakıldığında, örneğin bankacılık ya da turizm sektörü, üzerinde dikkatle durulması gereken sektörlerin başında gelmektedir. Kredi kartı dolandırıcılığıyla aktif mücadele günümüzde en yaygın ödeme ve alışveriş yöntemi olan kredi kartı kullanımının istikrarı ve güvenilirlik algısı açısından olumlu etkileri olacaktır.

2. BİLİŞİM SUÇLARINDA SOSYAL MÜHENDİSLİK

Günümüzde bilgisayar sistemlerine yönelen saldırılara karşı özel ve kamu sektörlerince uygulanan en önemli taktik, bu sistemlerin daha gelişmiş, güvenli yazılım ve donanımlar ile korunmasıdır. Sistemlerin, dolayısıyla dijital verilerin ve iletişimin yüksek düzeyde kriptolanması, güvenlik duvarı kullanılması ve bu konularda en son teknolojilerin kullanılması sistem saldırılarına karşı geliştirilen yaygın bir çözümdür. Bilgisayar korsanları, alınan tüm bu teknolojik önlemlere karşı saldırılarını başarıyla yapabilmek için bu sistemlerin her birini teker teker aşmak durumundadır. Ancak, bu zahmetli ve yorucu işlemlerin her birini uygulamaktan ziyade, bilgisayar korsanlarının uyguladıkları daha basit bir yöntem mevcuttur; insan faktörü, diğer bir deyişle insan zafiyeti. Günümüzde bilgisayar ve network ağlarının büyük otomasyonuna rağmen, dünyada insan faktörüne dayanmayan tek bir bilişim sistemi yoktur. Sistemlerin çalışabilmesi için kurulum, bakım ve onarım aşamalarının en az bir yerinde insan unsuruna ihtiyaç vardır. Bu kişiler sosyal mühendislik yapan bilgisayar korsanlarının ilgi alanındadır. Bilgisayar korsanları öncelikle bu kişileri tespit etmekte, ardından farklı metotlar kullanarak istedikleri bilgileri bu şahıslardan elde ederek bilişim sistemlerini ele geçirmektedirler.

Bilişim dünyası açısından sosyal mühendislik, temel olarak insan ilişkilerini veya insanların zaaf ve dikkatsizliklerini kullanarak hedef kişi veya kurum hakkında bilgi toplamak ve bu bilgileri gereken yönergelerle kullanmak olarak tanımlanabilir. Burada amaç hedef kişi veya kurumun yapısı, kurumsal ağın(network) yapısı, çalışanların/yöneticilerin kişisel bilgileri, şifreler ile birlikte saldırıda kullanılabilecek her türlü materyalin toplanmasıdır. Kısaca sosyal mühendislik kavramı “insanlardan istediklerini öğrenme sanatı ve bilimi”, “dışarıdan bir bilgisayar korsanının sisteme giriş ve ihtiyaç duyduğu bilgileri elde etmek için, bir bilgisayarın makul kullanıcıları üzerinde psikolojik hileler kullanması” şeklinde özetlenebilir.

Kuruma çalışan olarak sızmak, çalışanlarla arkadaş olmak, teknik servis ya da destek alınan bir kurumdan arıyormuş gibi görünerek bilgi toplamak, hedef kişiyle dost olmak, olmadığı halde kendini o şahıs gibi gösterip kişilerin zaaflarından yararlanmak sosyal mühendisliğin bilinen en iyi örnekleridir.

Sosyal mühendislik yöntemini kullananların temel amacı diğer bilişim suçları yöntemlerinde olduğu gibi; bilişim sistemine girme, verileri değiştirme veya yok etme, erişilmez kılma ve hatta buradan elde ettiği bilgileri dolandırıcılık amaçlı olarak kullanma olarak sayabileceğimiz bilişim suçlarını işlemektir. Sosyal mühendis olarak tabir edilen kişilerin hedefleri banka ve finansal kurumlar, büyük şirketler, devlet kurumları olabildiği gibi bireyler de olabilmektedir.

2.1. Sosyal Mühendislik Çeşitleri

Sosyal mühendislik alt gruplarından

- Telefonla Görüşme
- Online Sosyal Mühendislik
- Psikolojik Girişimler

Bilişim suçlarıyla mücadele alanında sıklıkla karşılaşılanlardandır.

2.1.1. Telefonla Görüşme

En etkili sosyal mühendislik uygulamalarından birisi telefon aracılığı ile yapılanıdır. Bir bilgisayar korsanı telefon aracılığı ile yetkili biri gibi davranarak, hedef kişiden yavaş yavaş ihtiyaç duyduğu bilgileri toplayabilir. Çağrı merkezleri ve kurumların kendi personeli için oluşturduğu yardım masaları ise bu yöntem için en uygun yerlerdir.

Çağrı merkezleri ve yardım masalarının temel amacı yardım etmek olduğundan bu noktalardan bilgi elde etmek çok daha kolay olabilmektedir. Çağrı merkezi ve yardım masalarında çalışanlar, yardım taleplerini cevaplarken mümkün olan en üst seviyede nazik ve pozitif bir tutum takınmak zorundadırlar. Aldıkları eğitimin büyük bölümü çözüm üretmeye yönelik olup, güvenlik konusunda daha az eğitim almaktadırlar. Bu durum sosyal mühendislik yöntemini kullanacak bilgisayar korsanları için altın bir fırsattır. Bu tür merkezlerde çalışanların temel amacı yöneltile sorulara en kısa sürede cevap vererek sorunu çözmek ve sırada bekleyen diğer çağrılara cevap vermektir. Bu çalışma psikolojisi altındaki çağrı merkezi çalışanları, ahizenin diğer ucundaki kişiye dalgınlıkla ya da farkında olmadan vermesi gerekenin ötesinde bilgi verebilmektedir.

2.1.2. Online Sosyal Mühendislik

İnternet, ulaşılmak istenen bilgilerin sosyal mühendislik metodu ile elde edilmesi için verimli bir alandır. Kullanıcıların yaptığı başlıca hata aynı şifreyi birçok hesapta(internet bankacılığı, e-posta, sosyal ağlar vb.) kullanmaktır. Bir bilgisayar korsanı herhangi bir kullanıcının şifresini elde ettiği zaman onu birçok hesaplarda dener. Bilgisayar korsanlarının bilgi toplamak için kullandığı bir diğer yol kendi yöneticisi oldukları online forumlardır. Kullanıcılar tarafından yapılan hata ise, forumda irtibat adresi olarak kullandıkları e-posta adresinin şifresini foruma giriş şifresi ile aynı belirlemektir. Bilgisayar korsanları, yöneticisi oldukları forumlardaki kullanıcıların bilgilerini kullanarak, başka hesaplara erişim sağlayıp sağlayamadıklarını kontrol edebilirler.

2.1.3. Psikolojik Girişimler

Bilgisayar korsanları saldırıdan önce gerekli bilgileri almak için kurbanları üzerinde psikolojik bir etki kurmaya çalışırlar. İkna edebilmenin basit yolları, taklit etme, kendini sevdirmeye, riayet etme, sorumluluk yama ve sade bir arkadaş olarak görünebilmektir. Her şeye rağmen bu metotların kullanımının ana konusu, insanların gizlice bilgilerini öğrenebilmek için inandırıcı olmaktır.

Taklit etme genel olarak bazı karakterleri oluşturup, onların rollerini oynamaktır. En basit rol en iyisidir. Bazen birisi sizi arayıp kendini kurum çalışanı gibi tanıtır ve çeşitli bilgiler isteyebilir. Bu yöntem her zaman işe yaramayabilir ve çok fazla hazırlık gerektirmektedir. Taklit etme yönteminde kullanılan en yaygın roller şunlardır: tamircilik, IT başkanı, yönetici, ya da herhangi bir şirket elemanı. Büyük bir şirkette bunları kullanmak zor değildir çünkü herkesi tanıyamazlar.

2.2. Sonuç

Görüldüğü üzere birçok farklı sosyal mühendislik yöntemi ile teknik olarak çok güçlü altyapıya sahip sistemlerin bile aşılabilmesi mümkündür. Bunun önlenmesi için bu alanda görevli kişiler, bu tür girişimlere karşı uyanık ve farkında olmalıdırlar. Bu farkındalığın ise ancak kişilerin bu konudaki bilgi ve birikimlerinin artırılması ile sağlanılabileceği düşünülmektedir.

Bu alanda dünyaca ünlü, sosyal mühendislik yöntemlerini geçmişte çok başarılı bir şekilde uygulamış bir sosyal mühendisin söylemiş olduğu “Teknoloji ve servisleri satın almak için belki de dünyanın servetini harcayabilirsiniz ancak, ağ altyapınız hala eski moda manipülasyona karşı güçsüz kalabilir” sözü de konunun kısa bir özeti niteliğindedir.

3. İSTATİSTİKİ VERİLER VE DEĞERLENDİRME

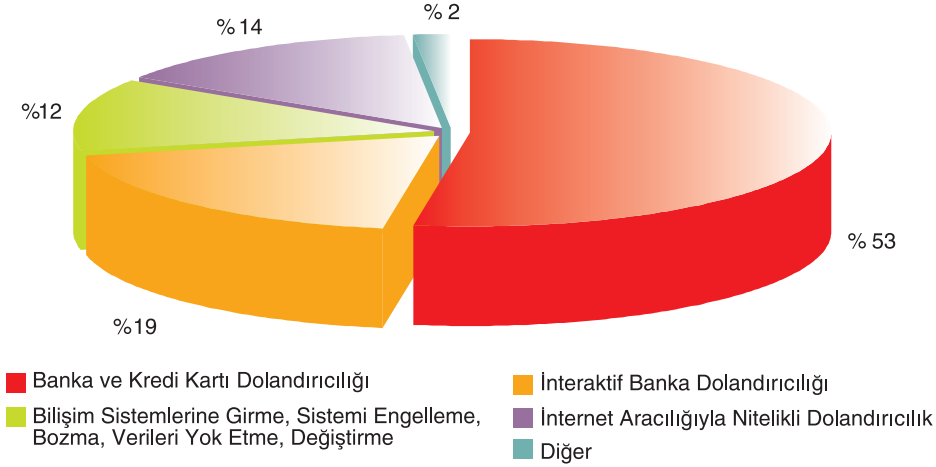
Bilişim Suçları ile etkin bir mücadele, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı ve il KOM birimleri tarafından koordineli bir şekilde yürütülmektedir.

KOM Daire Başkanlığı koordinesinde gerçekleştirilen çalışmalar neticesinde, başarılı sonuçlar elde edilmiştir. 2009 yılında il KOM birimleri tarafından 2871 adet operasyon gerçekleştirilmiştir. Daha önceki yıllarda olduğu gibi, gerçekleştirilen operasyonların, banka ve finans kurumlarına karşı işlenerek karşılığında maddi menfaat sağlanan suçlara karşı yoğunlukta olduğu gözlenmektedir.

Ülkemizde kullanılan kredi kartı ve banka kartlarındaki hızlı artış, banka ve finans kurumlarına karşı işlenen suçların artmasına neden olmaktadır. Diğer taraftan, banka ve kredi kartı suçlarına karşı toplumdaki farkındalığın, kart kullanımındaki artış hızı ve yaygınlığının gerisinde kalmış olması da bu suç türlerindeki artışın bir diğer sebebi olarak değerlendirilmektedir.

Olay Türü	Olay	Şüpheli
Banka ve Kredi Kartı Dolandırıcılığı	1511	2176
İnteraktif Banka Dolandırıcılığı	550	1113
Bilişim Sistemlerine Girme, Sistemi Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme, Değiştirme	353	534
İnternet Aracılığıyla Nitelikli Dolandırıcılık	412	731
Diğer	45	116
Toplam	2871	4670

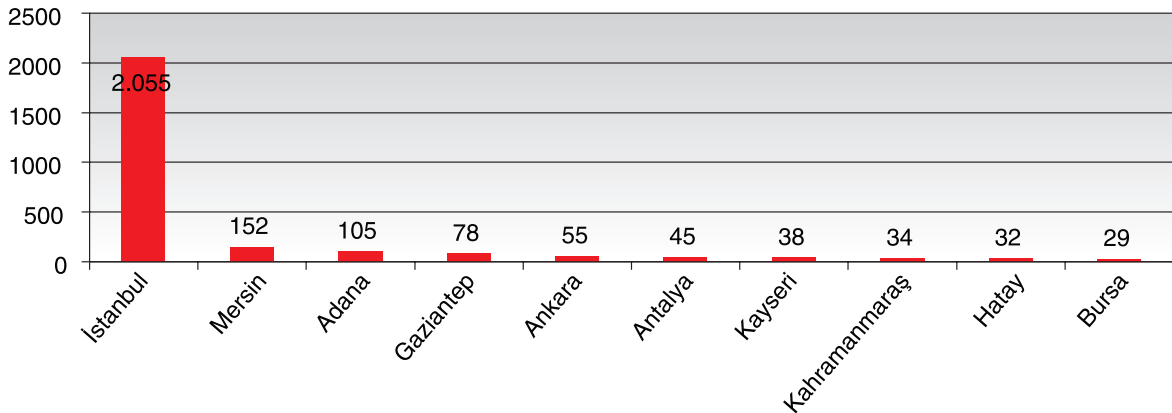
Tablo-1 2009 Yılında Meydana Gelen Bilişim Suçları Olay ve Şüpheli Sayıları

Grafik-1 2009 Yılı Bilişim Suçlarının Türlerine Göre Dağılımı

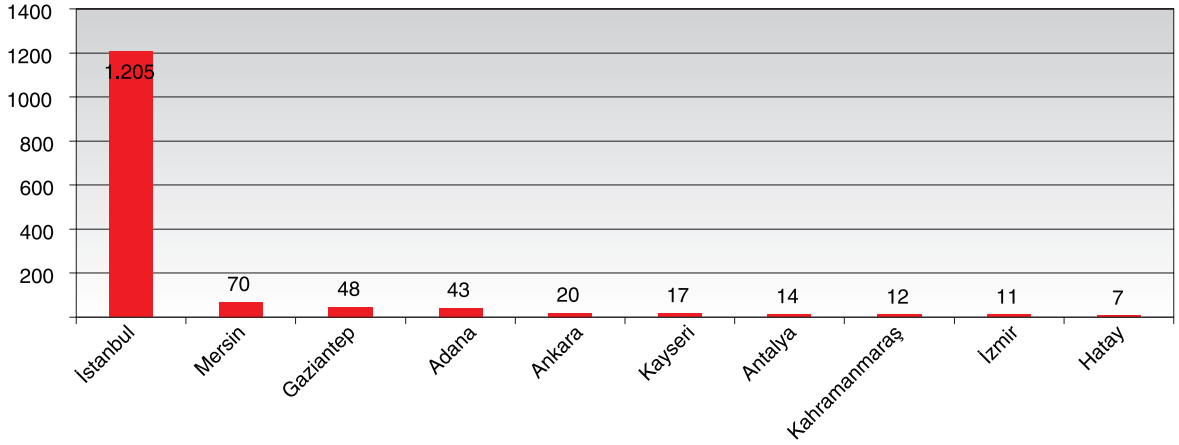
Ayrıca KOM Daire Başkanlığı koordinesinde gerçekleştirilen operasyonlarda, “uyan hesap” şeklinde tabir edilen, internet bankacılığı işlemlerine açık olmayan, üzerinde uzun süre işlem yapılmayan hesaplara ait müşteri bilgilerinin, suç örgütü üyelerince çeşitli yollarla ele geçirildiği ve ele geçirilen bu bilgiler aracılığı ile dolandırıcılık yapıldığı tespit edilmiştir. Bu bilgilerle düzenlenen sahte kimliklerle bankalara müracaat edildiği veya telefon bankacılığı aracılığı ile söz konusu hesaplara internet bankacılığı kullanıcı şifresi alındığı ve müşteriler tarafından bankaya bildirilen irtibat telefon numarasının değiştirildiği ya da ilgili telefon operatörüne sahte kimliklerle kayıp/çalıntı müracaatında bulunularak yenisinin alındığı belirlenmiştir.

Bilişim suçları istatistiki verileri incelendiğinde, Türkiye genelinde bilişim alanında en fazla işlenen suç türünün banka ve kredi kartı dolandırıcılığı, bu suç türünü interaktif banka dolandırıcılığı ve bilişim suçları ve dolandırıcılığının takip ettiği görülmektedir. Ayrıca, bilişim sistemlerine girme, sistemi engelleme ve bozma, verileri yok etme ve değiştirme suçları da bilişim suçları ve dolandırıcılığı kapsamında değerlendirilmektedir.

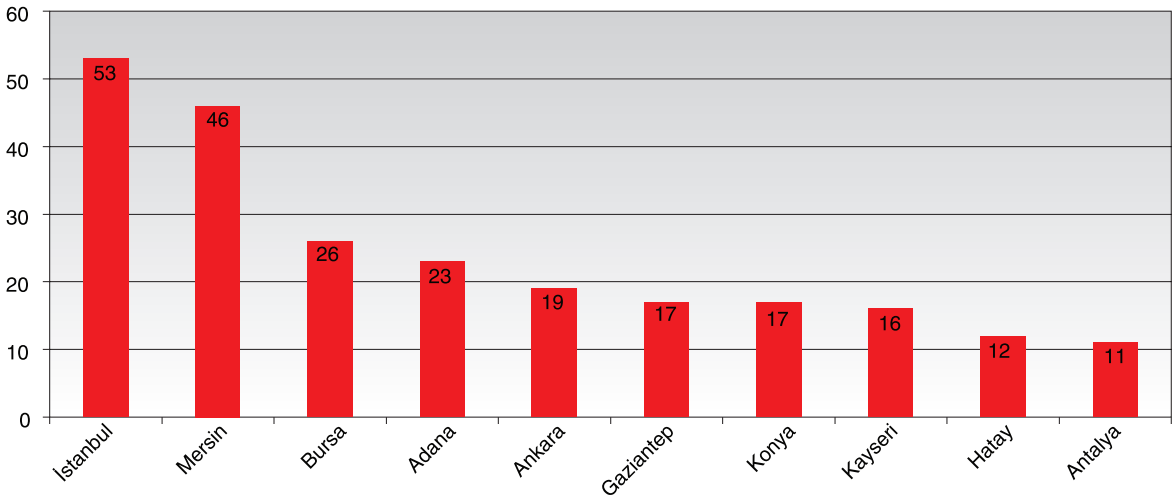
Grafik-2 2009 Yılı Bilişim Suçlarında Operasyon Sayılarına Göre İlk On İl

Bilişim suçları olay sayıları, illere göre incelendiğinde, ilk sırada 2055 olay ile İstanbul, ikinci sırada 152 olay ile Mersin, üçüncü sırada ise 105 olay ile Adana’nın yer aldığı görülmektedir.

Grafik-3 2009 Yılı Banka ve Kredi Kartı Dolandırıcılığı Sayılarına Göre İlk On İl

Banka ve kredi kartı dolandırıcılığı suçu incelendiğinde ise ilk sırada 1205 olay ile İstanbul, ikinci sırada 70 olay ile Mersin, üçüncü sırada ise 48 olay ile Gaziantep şeklinde sıralandığı görülmektedir.

Grafik-4 2009 Yılı Bilişim Sistemlerine Girme, Sistemi Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme, Değiştirme Sayılarına Göre İlk On İl

Bilişim suçları olay sayıları illere göre değerlendirildiğinde ise, ilk sırada 53 olay ile İstanbul, ikinci sırada 46 olay ile Mersin, üçüncü sırada 26 olay ile Bursa gelmektedir.

TADOC

1. ULUSAL EĞİTİM PROGRAMLARI

Kurumsal politikalar kapsamında oluşturulan eğitim politikaları; kurumun insan kaynaklarının gelişimi kadar, değişim ve koşullara uyma, kurumsal kimliğin yeni çalışanlara aktarımı ve kurumsal başarıyı da içermektedir. Bu açıdan kurumsal başarının ön koşulu olarak insana yapılan yatırımların olumlu geri dönüşümlerinin bilincinde olan Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele (KOM) Daire Başkanlığı, eğitim yatırımlarına önem vermektedir. Bu anlayışla oluşturulan TADOC, kuruluşundan günümüze kadar yüklenmiş olduğu misyonu en iyi şekilde yerine getirebilmek amacıyla çalışmalarını sürdürmektedir.

TADOC, eğitim hizmetleri kapsamında merkez ve il birimlerinde, uyuşturucu ve organize suçlarla mücadele bilgisini ve potansiyeli referans olarak yerel kaynakların doğru kullanımını ve geliştirilmesini amaçlamıştır.

Kaçakçılık ve organize suçların doğası gereği hızlı bir değişim ve gelişim gösterdiğinden, suçla mücadele eden kurum personeli de bu gelişim ve değişimi takip etmek zorundadır. Personel yalnızca bireysel çabaları ile gündemi yakalamakta yetersiz kalmakta, mücadele için profesyonel yardıma ihtiyaç duymaktadır. Sunulan eğitim hizmetlerinin, personelin ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte, teorik bilgi ve uygulamayı içermesi gerekir.

Eğitim programlarının ilk hazırlandığı şekliyle uygulanması düşünülemez. TADOC eğitim programları, günceli yansıtması için sürekli olarak yenilenmektedir. Ayrıca yeni suç türleriyle mücadele alanında da yeni eğitim programları oluşturulmaktadır. Yeni oluşturulan eğitim programlarının geliştirilmesi için katılımcıların ve program yöneticilerinin görüşleri alınmakta ve programlar yeniden dizayn edilmektedir.

Personelin görevini yaparken sadece bilgiye değil aynı zamanda beceri ve olumlu tutumlara da ihtiyacı olduğu gerçeğinden hareketle; TADOC eğitim programlarının başarısını, teori ve pratiğin bir araya getirildiği uygulamalı eğitim programları oluşturmaktadır.

Uygulamalı eğitim programları ile personel, görevini yerine getirirken sahip olması gereken mesleki davranışları, gerçeğe birebir uyarlanmış sınıf ortamında deneme imkânı yakalamaktadır. Böylelikle söz konusu eğitimlere katılanlar hedef davranışlarla ilgili pratiklik kazanma imkânı elde etmektedirler.

“Doğru zamanda, doğru yerde, doğru kişiye eğitim” ilkesinden hareketle bölgesel eğitim faaliyetlerine ağırlık verilmektedir. Suçla mücadelede aynı ya da benzer problemlerle karşılaşması muhtemel il birimlerinin aynı eğitimde bir araya gelmeleri sağlanmaktadır. Böylece, birimler arasında ortak hareket ve suçla mücadelede işbirliği geliştirilmeye çalışılmaktadır.

Ayrıca, düzenlenen eğitim programlarından KOM birim personelinin istifadesi amacıyla, eğitim programları Pol-Net (Polis İntraneti) ortamında canlı olarak yayınlanmakta ve personelin istediği zaman ulaşabilmesi için kayıt altına alınarak dijital ortamda arşivlenmektedir.

2. 2009 YILI FAALİYETLERİ

2.1. Temel Eğitim Programları

Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele birimlerinde görevlendirilmesi düşünülen personelin, KOM Branşına aktarımlarının sağlanması amacıyla dönemler halinde KOM Temel Eğitim Programları düzenlenmektedir. 2009 yılında gerçekleştirilen 3 adet Temel Eğitim Kursuna toplam 340 personel katılmıştır.

S. No	Faaliyetin Adı	Tarih	Katılımcı Sayısı	Yer
1	62. Dönem KOM Temel Eğitimi	26 Ocak 06 Şubat 2009	222	Antalya
2	Yöneticiler İçin KOM Temel Eğitimi	08 -12 Haziran 2009	31	TADOC
3	63. Dönem KOM Temel Eğitimi	21-31 Aralık 2009	87	İstanbul

2.2. Uzmanlık/Seminer Programları

S. No	Faaliyetin Adı	Tarih	Katılımcı Sayısı	Yer
1	GSM Telefonlarının İncelenmesi	03-06 Şubat 2009	11	TADOC
2	Köpek Eğiticilerinin Eğitimi	10-12 Şubat 2009	17	TADOC
3	Çok Fonksiyonlu Optik Cihazların Kullanımı	16-17 Şubat 2009	24	KEM
4	Finansal Soruşturma Teknikleri	02-06 Mart 2009	24	TADOC
5	Soruşturma Mülakatı ve İfade Analizi	09-13 Mart 2009	21	TADOC
6	Suç İstihbarat Analizi	06-13 Mart 2009	12	TADOC
7	Resmi Yazışma Kuralları ve Dilin Etkin Kullanımı	16-18 Mart 2009	52	TADOC
8	Eğiticilerin Eğitimi	23-27 Mart 2009	10	TADOC
9	Narkotik Suçlarla Mücadele	31 Mart 03 Nisan 2009	20	TADOC
10	Örgütlü Suç Soruşturmaları	06-10 Mart 2009	35	Denizli
11	Mali Soruşturmacı	13 Nisan 15 Mayıs 2009	35	TADOC
12	Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti ile Mücadele	20-24 Nisan 2009	24	TADOC

S. No	Faaliyetin Adı	Tarih	Katılımcı Sayısı	Yer
13	Organize Suçlarla Mücadelede Planlı Çalışma Yöntem ve Stratejileri	25-29 Mayıs 2009	32	TADOC
14	Örgütlü Suç Soruşturmaları	08-12 Haziran 2009	27	Adana
15	Eğiticilerin Eğitimi	06-10 Temmuz 2009	10	Mersin
16	Adli Bilişim	10-19 Ağustos 2009	20	TADOC
17	Obzervasyon Kullanımı	20 Ağustos 2009	14	TADOC
18	Organize Suçlarla Mücadelede Planlı Çalışma Yöntem ve Stratejileri	28 Eylül 02 Ekim 2009	36	TADOC
19	Eğiticilerin Eğitimi	28 Eylül 09 Ekim 2009	12	İzmir
20	AB'de Uyuşturucu Trafikinin Soruşturma ve Kovuşturması	21-22 Ekim 009	48	Ankara
21	Örgütlü Suç Soruşturmaları Eğiticilerin Eğitimi	19-23 Ekim 2009	12	TADOC
22	Gizli Soruşturmacı	19-23 Ekim 2009	14	TADOC
23	Adli Bilişim	19-30 Ekim 2009	15	TADOC
24	Uyuşturucu Suç Soruşturmaları Eğiticilerin Eğitimi	26-30 Ekim 2009	13	TADOC
25	Suç İstihbarat Analizi	02-06 Kasım 2009	10	TADOC
26	Kontrollü Teslimat	10-13 Kasım 2009	20	TADOC
27	Borland Sterteam ve Caliber RM Yazılımı	09-14 Kasım 2009	10	TADOC
28	Gizli Soruşturmacı Adaptasyon Eğitimi	09-13 Kasım 2009	2	TADOC
29	Eğiticilerin Eğitimi	16-20 Kasım 2009	14	TADOC
30	Narkotik Suçlarla Mücadele	07-11 Aralık 2009	31	Gaziantep
31	Suç İstihbarat Analizi	14-18 Aralık 2009	12	İstanbul
32	Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti İle Mücadele	21-25 Aralık 2009	8	TADOC

2009 yılı içerisinde TADOC koordinesinde 6 adedi bölgesel nitelikli olmak üzere toplam 32 eğitim etkinliği gerçekleştirilmiş, programlardan 645 kanun uygulama görevlisi yararlanmıştır.

2.3. Taktik Eğitim Programları

S. No	Faaliyetin Adı	Tarih	Katılımcı Sayısı	Yer
1	Kriz/Rehine Müzakereleri	12-23 Ocak 2009	16	TADOC
2	İletişimin Denetlenmesi	19-23 Ocak 2009	13	TADOC
3	Takip Teknikleri Eğiticileri Atölye Çalışması	19-23 Ocak 2009	10	TADOC
4	Takip Teknikleri	30 Mart - 10 Nisan 2009	14	TADOC
5	İletişimin Denetlenmesi	20-24 Nisan 2009	20	İzmir
6	Takip Teknikleri	27 Nisan 08 Mayıs 2009	16	İzmir
7	Arama Teknikleri Eğiticilerin Eğitimi	04-08 Mayıs 2009	15	TADOC
8	Operasyonel Polis Taktikleri	18-22 Mayıs 2009	10	TADOC
9	Operasyonel Polis Taktikleri	25 Mayıs 05 Haziran 2009	18	İstanbul
10	Temel Düzey Teknik Takip ve İzleme	08-17 Haziran 2009	25	Samsun
11	Arama Teknikleri	15-19 Haziran 2009	18	TADOC
12	Temel Düzey Teknik Takip ve İzleme	22 Haziran 03 Temmuz 2009	25	Aydın
13	Kriz/Rehine Müzakereleri	06-17 Temmuz 2009	19	TADOC
14	Teknik Araçlarla İzleme	03-14 Ağustos 2009	19	TADOC
15	Takip Teknikleri	31 Ağustos 10 Eylül 2009	15	Diyarbakır
16	İletişimin Denetlenmesi	28 Eylül 02 Ekim 2009	18	Şanlıurfa
17	Takip Teknikleri	28 Eylül 09 Ekim 2009	12	Adana
18	Risk Analizi ve Arama Teknikleri	12-21 Ekim 2009	10	Antalya
19	Temel Düzey Teknik Takip ve İzleme	12-23 Ekim 2009	50	Bursa
20	Temel Elektrik ve Elektronik	12-23 Ekim 2009	21	Kocaeli
21	Risk Analizi ve Arama Teknikleri	02-04 Kasım 2009	30	Adıyaman
22	Takip Teknikleri	02-13 Kasım 2009	15	İstanbul
23	Risk Analizi ve Arama Teknikleri	16-18 Kasım 2009	34	İstanbul
24	Kriz/Rehine Müzakereleri	07-11 Aralık 2009	21	TADOC
25	Temel Düzey Teknik Takip ve İzleme	14-25 Aralık 2009	51	TADOC

2.4. Ulusal Eğitim Kurs Sayıları İstatistiği

	Bölgesel	TADOC	Toplam
Ulusal Eğitimler	8	24	32
Taktik Eğitimler	14	11	25
KOM Temel Eğitimleri	2	1	3
Toplam	24	36	60

2.5. Ulusal Eğitim Katılımcı Sayıları İstatistiği

	Bölgesel	TADOC	Toplam
Ulusal Eğitimler	446	199	645
Taktik Eğitimler	309	206	515
KOM Temel Eğitimleri	309	31	340
Toplam	1064	436	1500

2.6. Ulusal Eğitim Katılımcı Sayıları İstatistiği (2007-2009)

Yıl	Program Sayısı	Katılımcı Sayısı
2007	20	754
2008	59	3062
2009	60	1500

2.7. Kaynak Kitap Yazımı

TADOC eğitim programlarında kullanılmak üzere kaynak materyal oluşturulması çalışmaları kapsamında, Operasyonel Polis Taktikleri, Mali Suçlarla Mücadele, Kontrollü Teslimat, Mafya Tipi Organize Suçlarla Mücadele, Silah Mühimmat Kaçakçılığı ile Mücadele, Tehlikeli Madde Kaçakçılığı ile Mücadele, Uyuşturucu Maddelerin Sınıflandırılması ve Mevzuatı, Bilişim Suçları Soruşturma Teknikleri, Suç İstihbarat Analizi, Muhter Yönetimi kitaplarının yazım ve edit işlemleri tamamlanmıştır.

3. ULUSLARARASI EĞİTİM PROGRAMLARI

TADOC tarafından Ülkemizin ikili güvenlik işbirliği anlaşması yaptığı ülkelerin kanun uygulayıcı birimlerine yönelik eğitim faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. TADOC ayrıca, Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC), Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT), Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) ve Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEİ), NATO-Rusya Konseyi (NRC) gibi Ülkemizin de taraf olduğu çok uluslu kuruluş ve organizasyonlar bünyesinde gerçekleştirilen eğitim etkinliklerine aktif katkı sağlamaktadır.

Uluslararası TADOC eğitimleri gerek Ülkemizde TADOC tesislerinde, gerekse TADOC mobil eğitim timleri ile eğitim talep eden ülkede gerçekleştirilmektedir. TADOC tarafından aşağıda belirtilen konularda uluslararası eğitim programları düzenlenmektedir:

- Eğitimcilerin Eğitimi Programı
- Gizli Soruşturmacı ve Muhbir Kullanımı Eğitim Programı
- Gizli Laboratuvarlar ve Sentetik Uyuşturucular Eğitim Programı
- Karapara ve Terörizmin finansmanı ile Mücadele Eğitim Programı
- Operasyonel Polis Taktikleri Eğitim Programı
- Uyuşturucu Kanun Uygulama Eğitimi Programı
- Örgütlü Suç Soruşturmaları Eğitim Programı
- Soruşturma Mülakatı ve İfade Analizi Eğitim Programı
- Suç İstihbarat Analizi Eğitim Programı
- Takip Teknikleri Eğitim Programı
- Uyuşturucu Talep Azaltımı Eğitim Programı
- Göçmen Kaçakçılığı, İnsan Ticareti ve Belge Sahteciliği ile Mücadele Eğitim Programı
- Risk Analizi ve Uyuşturucu Arama Teknikleri

TADOC eğitimleri ile sınır aşan uyuşturucu ve organize suçlara karşı mücadele strateji ve yöntemlerinin standartlaştırılması ve bu yolla anılan suçlara karşı sürdürülen bölgesel ve uluslararası mücadelenin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

3.1. TADOC Tarafından Yürütülen Projeler

3.1.1. NATO – Rusya Konseyi (NRC)

TADOC, NATO – Rusya Konseyince (NRC) yürütülen “Afganistan ve Orta Asya Ülkelerine Yönelik Uyuşturucu ile Mücadele Eğitimi Verilmesi Projesi”nde aktif rol almaktadır. Proje kapsamında, Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı (TİKA) finansal desteğiyle TADOC tarafından 2008 - 2011 yılları arasında Afganistan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan ve Türkmenistan uyuşturucu kanun uygulama birimlerine yönelik eğitimler gerçekleştirilmesi ve alan araştırmalarının yapılması planlanmaktadır. TADOC tarafından 2009 yılı içerisinde gerçekleştirilen 6 eğitim programına faydalananı ülkeler kanun uygulama birimlerinden 107 görevlinin katılımı sağlanmıştır. Ayrıca, NRC üyesi ülkelerden 34 üst düzey görevlinin katılımıyla TADOC’ta “NRC Yönetim Komitesi Toplantısı” düzenlenmiştir.

3.1.2. Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC)

TADOC, UNODC işbirliği ile bugüne kadar çok sayıda eğitim ve proje etkinliği gerçekleştirmiştir. 2009 yılı içerisinde gerek UNODC Bölge Ofisleri işbirliği gerek “Kanun Uygulayıcı Değişimi Projesi” (LexPro) çerçevesinde düzenlenen 10 eğitim etkinliğine Balkanlar, Orta Doğu ve Kuzey Afrika ülkelerinden 136 kanun uygulama görevlisinin katılımı sağlanmıştır.

Batı Balkanlar ve Akdeniz ülkelerinin uyuşturucu ile mücadele kapasitesinin geliştirilmesi amacıyla UNODC öncülüğünde 2007 yılında başlatılan LexPro Projesine Ülkemiz tarafından TADOC marifetiyle destek verilmektedir. Proje kapsamında TADOC-UNODC işbirliği ile 2009 yılı içerisinde havalimanları, deniz limanları, hudut kapıları, insan kaynakları ve kontrollü teslimat alanlarında 10 ülkeden kanun uygulama görevlilerinin katılımıyla 5 çalıştay programı gerçekleştirilmiştir.

Beğeni ile karşılanan eğitim programlarının yanı sıra, TADOC - UNODC işbirliği ile oluşturularak 2004 yılında başarıyla hayata geçirilen Bilgisayar Destekli Eğitim (BİDEM) Projesi de, dünya kamuoyuna UNODC tarafından örnek proje olarak sunulmaktadır. BİDEM Projesine ek olarak, personelimizin eğitim olanaklarına daha çabuk erişiminin sağlanması, eğitimde daha geniş bir kitleye ulaşılması amacıyla 2008 yılında “İnternet Destekli Eğitim” (İDEM) isimli yeni bir proje geliştirilmiştir. Proje doğrultusunda 2009 yılı itibariyle, bölge merkezlerinde kurulu bulunan BİDEM modüllerinin POLNET (polis intraneti) üzerinden yayınlanması için altyapı çalışmalarına başlanmıştır.

3.1.3. Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT)

Uyuşturucu ve her türlü sınıraşan suçlarla mücadele konularını içeren TADOC eğitimleri her zaman AGİT tarafından tercih edilen ve hedef ülkelere ulaştırılan eğitimler olagelmıştır. 2009 yılında, TADOC - AGİT işbirliği neticesinde gerçekleştirilen 7 eğitim programından 104 kanun uygulama görevlisi faydalanmıştır.

3.1.4. Polis Akademisi ile İşbirliği Projeleri

Polis Akademisi’nde öğrencisi bulunan ülkeler ile güvenlik işbirliğinin artırılması, bölge güvenlik sorunlarına çağdaş çözüm yolları üretilmesi ve Polis Akademisi’nden

mezun olan misafir öğrencilerimiz ile iletişimin sürekli olarak sağlanması amacıyla Polis Akademisi Başkanlığı tarafından geliştirilen “Uluslararası Polis Eğitim İşbirliği Projesi”ne (UPEİP) TADOC tarafından aktif katkı sağlanmaktadır. Proje kapsamında TADOC tarafından 2009 yılında gerçekleştirilen 4 eğitim programına Balkanlar ve Orta Asya ülkelerinden 73 kanun uygulama görevlisinin katılımı sağlanmıştır.

Buna ek olarak, yine Polis Akademisi ile yapılan işbirliği neticesinde Güvenlik Bilimleri Fakültesi son sınıf misafir öğrencilerine yönelik 3 eğitim programı gerçekleştirilmiş ve bu eğitimlerden 117 öğrenci faydalanmıştır. Ayrıca, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü bünyesinde 2009 yılında açılan “Uluslararası Terörizm ve Sınırşan Suçlar” lisansüstü eğitim programına TADOC tarafından eğitici desteği sağlanmaktadır. Bu program sayesinde, narkotik, mali, organize ve bilişim suçları alanlarında akademik düzeyde bilimsel araştırmalar yapılması hedeflenmektedir.

S. No	İşbirliği Kapsamı	Program Sayısı	Katılımcı Sayısı
1	NATO – Rusya Konseyi Projesi (NRC)	6	107
2	Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC)	10	136
3	Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT)	7	104
4	Polis Akademisi (PA)	7	190
5	İkili Güvenlik İşbirliği Faaliyetleri	21	279
	Toplam	51	816

3.1.5. Ülkeler ve Katılımcı Sayıları

S. No	Ülke	Katılımcı Sayısı	No	Ülke	Katılımcı Sayısı
1	Afganistan	20	14	Lübnan	33
2	Arnavutluk	57	15	Makedonya	33
3	Azerbaycan	70	16	Mısır	10
4	Bosna-Hersek	20	17	Moğolistan	32
5	Filistin	38	18	Nijerya	16
6	Gürcistan	5	19	Özbekistan	12
7	Hırvatistan	13	20	Türkmenistan	114
8	İsrail	4	21	Tacikistan	42
9	Karadağ	76	22	Suudi Arabistan	20
10	Kazakistan	44	23	Sudan	42
11	Kosova	26	24	Sırbistan	12
12	Kırgızistan	23	25	Ürdün	23
13	KKTC	11		Toplam	816

3.1.6 Uluslararası Kurs ve Katılımcı Sayıları

	Program Sayısı	Katılımcı Sayısı
TADOC	29	448
Mobil Eğitimler	22	368
Toplam	51	816

2009 Yılında Uluslararası Program ve Katılımcı Sayıları

Yıl	Program Sayısı	Katılımcı Sayısı
2007	32	447
2008	19	244
2009	51	816

Yıllara Göre Uluslararası Program ve Katılımcı Sayıları

Kuruluşundan günümüze kadar gerçekleştirilen 230 Uluslararası eğitim etkinliğine 63 ülkeden 3232 kanun uygulama görevlisi katılmıştır.

4. EĞİTİM ETKİNLİKLERİ

S. No	Faaliyetin Adı	Ülke	Tarih	Katılımcı Sayısı	Yer
1	Operasyonel Polis Taktikleri	Kazakistan	05-16 Ocak 2009	16	TADOC
2	Örgütlü Suç Soruşturmaları	Nijerya	12-16 Ocak 2009	16	TADOC
3	Takip Teknikleri	Sudan	02-13 Şubat 2009	15	Sudan
4	Uyuşturucu Kanun Uygulama	Türkmenistan, Kırgızistan, Tacikistan, Özbekistan,	09-20 Şubat 2009	15	TADOC
5	Örgütlü Suç Soruşturmaları	Azerbaycan	16-20 Şubat 2009	15	Azerbaycan
6	Eğitim Materyallerinin Geliştirilmesi Çalıştayı	Türkmenistan	16-20 Şubat 2009	15	Türkmenistan
7	Operasyonel Polis Taktikleri	Sudan	02-13 Mart 2009	18	Sudan
8	Eğiticilerin Eğitimi	Özbekistan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkmenistan, Tacikistan	16-27 Mart 2009	18	Özbekistan
9	Uyuşturucu Kanun Uygulama	Suudi Arabistan	23 Mart 03 Nisan 2009	10	TADOC
10	Uyuşturucu Kanun Uygulama	Lübnan	30 Mart 03 Nisan 2009	12	TADOC
11	Örgütlü Suç Soruşturmaları	Moğolistan	30 Mart 03 Nisan 2009	26	Moğolistan
12	Uyuşturucu Kanun Uygulama	Afganistan	20 Nisan 01 Mayıs 2009	20	Afganistan
13	Örgütlü Suç Soruşturmaları	Lübnan	27 Nisan 01 Mayıs 2009	21	Lübnan

S. No	Faaliyetin Adı	Ülke	Tarih	Katılımcı Sayısı	Yer
14	Rüşvetle Mücadele ve Şeffaflığın Arttırılması	Azerbaycan	27 Nisan 01 Mayıs 2009	15	Azerbaycan
15	Örgütlü Suç Soruşturmaları	Suudi Arabistan	04-08 Mayıs 2009	10	TADOC
16	Organize Suçları Soruşturma Teknik ve Stratejileri	Makedonya	04-08 Mayıs 2009	15	Makedonya
17	Yasadışı Göç ve İnsan Ticareti	Karadağ	04-08 Mayıs 2009	16	Karadağ
18	Yasadışı Göç ve İnsan Ticareti	Karadağ	11-15 Mayıs 2009	17	Karadağ
19	Yasadışı Göç ve İnsan Ticareti	Kazakistan	11-15 Mayıs 2009	15	TADOC
20	Kriz/Rehine Müzakereleri	Arnavutluk	11-15 Mayıs 2009	15	TADOC
21	Örgütlü Suç Soruşturmaları	Arnavutluk, Azerbaycan, Bosna Hersek, Filistin, Gürcistan, KKTC, Kırgızistan, Makedonya, Moğolistan, Türkmenistan, Ürdün	11-15 Mayıs 2009	53	TADOC
22	Soruşturma Mülakatı ve İfade Analizi	Arnavutluk, Azerbaycan, Bosna Hersek, Filistin, Gürcistan, KKTC, Kırgızistan, Makedonya, Moğolistan, Türkmenistan, Ürdün	25-29 Mayıs 2009	52	TADOC

S. No	Faaliyetin Adı	Ülke	Tarih	Katılımcı Sayısı	Yer
23	Rüşvetle Mücadele ve Şeffaflığın Arttırılması	Azerbaycan	25-29 Mayıs 2009	12	Azerbaycan
24	Kriz/Rehine Müzakereleri	Türkmenistan	01-05 Haziran 2009	16	TADOC
25	Bilişim Suçları ile Mücadele	Arnavutluk, Filistin, KKTC, Türkmenistan, Ürdün, Gürcistan	08-12 Haziran 2009	12	TADOC
26	Eğiticilerin Eğitimi	Kazakistan	01-09 Haziran 2009	6	TADOC
27	Soruşturma Mülakatı ve İfade Analizi	Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan	15-19 Haziran 2009	20	TADOC
28	Bilişim Suçları ile Mücadele	Türkmenistan	22-26 Haziran 2009	16	TADOC
29	Soruşturma Mülakatı ve İfade Analizi	Azerbaycan	22-26 Haziran 2009	4	TADOC
30	Risk Analizi ve Arama Teknikleri	Karadağ	22-26 Haziran 2009	14	Karadağ
31	Uluslararası Ortak Operasyonlar ve Kontrollü Teslimat	Makedonya	29 Haziran 03 Temmuz 2009	11	TADOC
32	Uyuşturucu Kanun Uygulama	Arnavutluk	20-24 Temmuz 2009	6	TADOC
33	Uyuşturucu Talep Azaltımı	Türkmenistan	20-31 Temmuz 2009	18	Türkmenistan
34	Örgütlü Suç Soruşturmaları	Türkmenistan	10-14 Ağustos 2009	16	Türkmenistan
35	Operasyonel Polis Taktikleri	Karadağ	24-28 Ağustos 2009	15	Karadağ

S. No	Faaliyetin Adı	Ülke	Tarih	Katılımcı Sayısı	Yer
36	Takip Teknikleri	Kosova	28 Eylül 09 Ekim 2009	15	Kosova
37	Operasyonel Polis Taktikleri	Türkmenistan	05-16 Ekim 2009	16	Türkmenistan
38	Uyuşturucu Kanun Uygulama	Azerbaycan	12-16 Ekim 2009	12	TADOC
39	Uyuşturucu Kanun Uygulama ve Eğiticilerin Eğitimi	Tacikistan	19-30 Ekim 2009	15	Tacikistan
40	Kontrollü Teslimat Çalıştayı	Arnavutluk, Bosna Hersek, Hırvatistan, Karadağ, Sırbistan, Kosova, Filistin, Mısır, Ürdün	02-03 Kasım 2009	18	TADOC
41	Havaalanı Kontrolleri Çalıştayı	Arnavutluk, Bosna Hersek, Hırvatistan, Karadağ, Sırbistan, Kosova, Filistin, Mısır, Ürdün, İsrail	05-06 Kasım 2009	18	TADOC
42	Sınır Kontrolleri Çalıştayı	Arnavutluk, Bosna Hersek, Hırvatistan, Karadağ, Sırbistan, Kosova, Filistin, Mısır, Ürdün	09-10 Kasım 2009	17	TADOC
43	Deniz Limanları Kontrolleri Çalıştayı	Arnavutluk, Bosna Hersek, Hırvatistan, Karadağ, Kosova, Filistin, Mısır, Ürdün, İsrail	12-13 Kasım 2009	17	TADOC
44	Eğiticilerin Eğitimi Çalıştayı	Arnavutluk, Bosna Hersek, Hırvatistan, Karadağ, Sırbistan, Kosova, Filistin, Mısır, Ürdün	16-17 Kasım 2009	18	TADOC
45	Bilişim Suçları ile Mücadele	Sudan	09-13 Kasım 2009	9	TADOC

S. No	Faaliyetin Adı	Ülke	Tarih	Katılımcı Sayısı	Yer
46	Örgütlü Suç Soruşturmaları ve Uyuşturucu Kanun Uygulama	Tacikistan	09-20 Kasım 2009	16	Tacikistan
47	Eğiticilerin Eğitimi	Arnavutluk, Hırvatistan, Makedonya, Karadağ, Sırbistan, Kosova	01-11 Aralık 2009	11	TADOC
48	Eğiticilerin Eğitimi	Arnavutluk	07-11 Aralık 2009	6	TADOC
49	Yasadışı Göç ve İnsan Ticareti	Arnavutluk, Hırvatistan, Makedonya, Karadağ, Sırbistan, Kosova	14-18 Aralık 2009	11	TADOC
50	Arama Teknikleri	Arnavutluk	14-18 Aralık 2009	6	TADOC
51	Uyuşturucu Kanun Uygulama	Lübnan	14-18 Aralık 2009	20	Lübnan

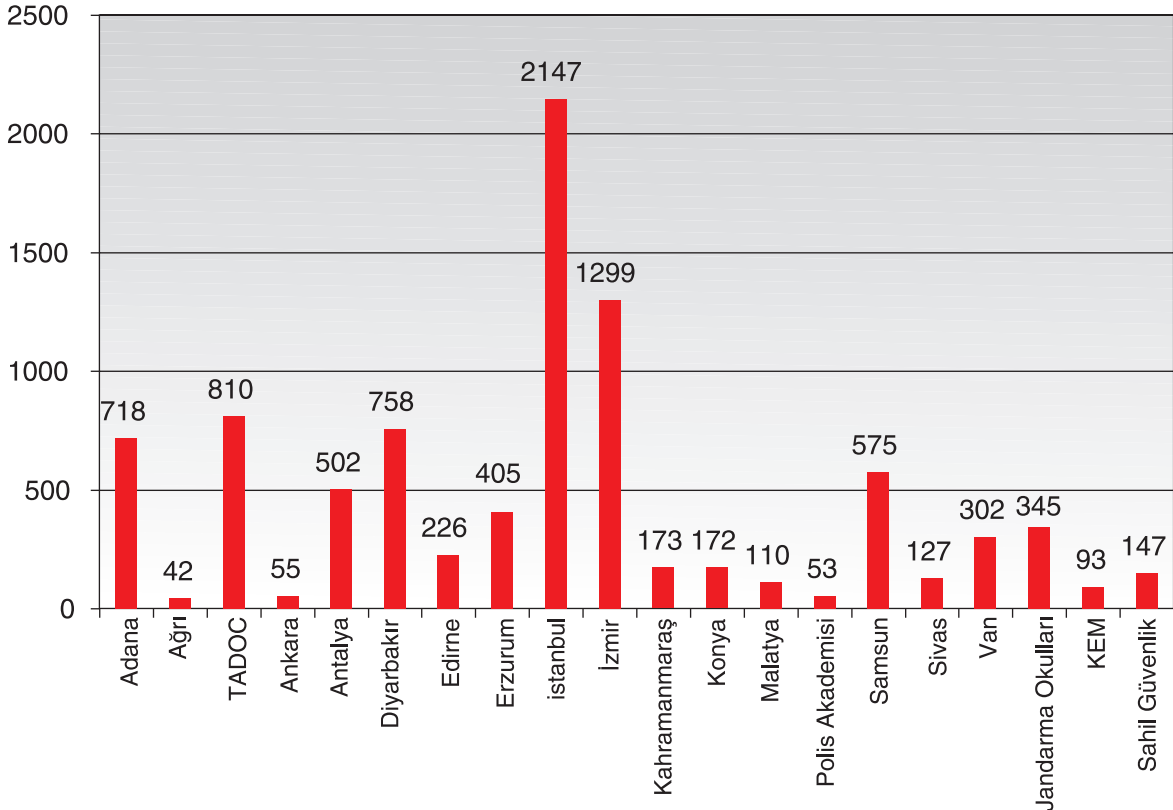
5. BİLGİSAYAR DESTEKLİ EĞİTİM

Bilgisayar Destekli Eğitim modülleri, TADOC dahil toplam 20 bölge merkezinde erişime açıktır. Kurulduğu günden bugüne dek BİDEM merkezlerinde verilen eğitimlerden toplam 9000'i aşkın kanun uygulama görevlisi yararlanmıştır.

5.1. UNODC BİDEM Projesi (2010-2011)

TADOC'ta ve bağlı bölge merkezlerinde uygulanmakta olan Bilgisayar Destekli Eğitim (BİDEM) Projesi, dünya kamuoyuna Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC) tarafından başarıyla devam eden örnek proje olarak sunulmaktadır. BİDEM Projesine ek olarak, personelimizin eğitim olanaklarına daha çabuk erişiminin sağlanması, eğitimde daha geniş bir kitleye ulaşılması amacıyla 2008 yılında "İnternet Destekli Eğitim" (İDEM) isimli yeni bir proje geliştirilmiştir. İDEM Projesi doğrultusunda 2009 yılı itibariyle, bölge merkezlerinde kurulu bulunan BİDEM modüllerinin polis intraneti (Pol-Net) üzerinden yayınlanması için altyapı çalışmalarına başlanmıştır.

İDEM Projesi ile TADOC ve Bölge merkezlerinde kurulu bulunan sunucu tabanlı çalışan BİDEM modüllerinin Pol-Net altyapısına aktarılması planlanmaktadır. Proje tamamlandığında KOM personelinin BİDEM Modüllerine Pol-Net üzerinde her an erişim imkanı sağlanacaktır.

Grafik-1 BİDEM Merkezlerinde Verilen Eğitim Faaliyetlerinden Yararlanan Kişi Sayısı Dağılımı

1. TUBİM

Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi (TUBİM), bağımlılık yapıcı madde ve madde bağımlılığı ile ilgili tüm verilerin toplandığı, bu veriler ışığında ülke profilinin izlendiği, izleme raporları çerçevesinde Strateji ve Eylem Planlarının hazırlanıp hayata geçirildiği ulusal koordinasyon merkezidir.

TUBİM, görevlerini üç ana başlıkta yürütmektedir.

1.1. İzleme

TUBİM, Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi (EMCDDA)'nin ülkemizdeki ulusal temas noktasıdır.

TUBİM, 40 değişik ulusal kurum ve kuruluş ile işbirliği içerisinde, ülkemizin risk profilini ortaya koyacak verileri toplamaktadır. Elde ettiği verileri, yaptığı analiz ve değerlendirmeler sonrasında yıllık ülke raporları ve tablolar aracılığıyla, ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla paylaşmaktadır. TUBİM tarafından hazırlanan, madde ve madde bağımlılığının tüm boyutlarını, tüm kurumları kapsayacak şekilde ele alan ve her yıl yayınlanan Türkiye Ulusal Uyuşturucu Raporuna www.tubim.gov.tr adresinden erişim mümkündür. Ölüm, tedavi ve önleme alanındaki veriler bu raporda geniş bir şekilde değerlendirilmektedir.

1.2. Koordinasyon

Ülkemizdeki madde, madde kullanımı ve bağımlılığı ile mücadele alanında kurumlar arası eşgüdümü sağlama görevi, 2006 yılında Başbakanlık Makamı tarafından imzalanarak yürürlüğe giren “Bağımlılık Yapıcı Maddeler ve Bağımlılıkla Mücadelede Ulusal Politika ve Strateji Belgesi” ile TUBİM’e verilmiştir.

Madde ve madde kullanım ile mücadele alanında yapılacak olan ulusal ve uluslararası çalışmalarda işbirliğinin artırılması amacıyla, TUBİM koordinesinde Strateji Belgesinin uygulanması için hazırlanan Eylem Planı çerçevesinde, ilgili kurumların katılımı ile “Ulusal Koordinasyon Kurulu” oluşturularak çalışmalarına başlamıştır.

1.3. Önleme

TUBİM'in illerdeki uzantısı olan Madde Kullanımını Önleme ve İzleme Büro Amirlikleri (İLTEM) tarafından, Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı doğrultusunda illerde kurulan Bağımlılık Yapıcı Maddelerle Mücadele Koordinasyon Kurullarına katılım sağlayan kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde, madde kullanımının önlenmesine yönelik farkındalık artırıcı eğitimler ve projeli çalışmalar yürütülmektedir.

2. KURUMSAL YAPI

2.1. TUBİM'in Kuruluşu

TUBİM, EMCDDA'nın Türkiye ulusal temas noktası görevini yerine getirmek için Başbakanlık Makam Olur'u ile 2002 yılında İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele (KOM) Daire Başkanlığı bünyesinde kurulmuştur.

2.2. TUBİM Şube Müdürlüğü ve İl Birimleri

TUBİM, 08.10.2008 tarih ve 27018 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 2008/14163 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile Şube Müdürlüğü olmuştur.

25.05.2009 tarihinde yürürlüğe giren Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı Merkez ve İl Teşkilatı Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği ile 81 il KOM Şube Müdürlükleri bünyesinde Madde Kullanımı İzleme ve Önleme Büro Amirliği'nin kurulması öngörülmüştür. Bu kapsamda, İl KOM Şube Müdürlükleri bünyesinde büro amirliklerinin kurulması çalışmaları devam etmektedir.

2.3. TBMM Uyuşturucu Komisyon Raporunda TUBİM

TBMM Uyuşturucu Komisyonunca hazırlanan "Türkiye'de Uyuşturucu Başta Olmak Üzere Madde Bağımlılığı ve Kaçakçılığı, Sorunlar ve Öneriler" Raporunda;

TUBİM'in kurumsal yapısının Şube Müdürlüğü yapılanmasından daha etkili bir yapılanmaya yükseltilmesine işaret edilmektedir.

3. TUBİM'İN GÖREV VE YETKİLERİ BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

3.1. EMCDDA ve Ulusal Temas Noktaları Ağı

Küresel uyuşturucu sorunu ile mücadelede başarı için bilimsel bilgilere ihtiyaç duyulmaktadır. EMCDDA, Avrupa'nın uyuşturucu fenomeniyle mücadele için 1993'te kurulmuş bir Avrupa Birliği kurumudur. Misyonu, özellikle AB Üyesi ve Bloğu ülkelerine uyuşturucu ve uyuşturucu bağımlılığı ile bunların sonuçları hakkında Avrupa düzeyinde objektif, güvenilir ve karşılaştırılabilir bilgi temin etmektir.

EMCDDA, Avrupa'da uyuşturucuya dair bilgi toplama, analiz etme, paylaşma ve uyuşturucu izleme konusunda sınır ötesi işbirliğini tesis etmekle görevlidir. EMCDDA, AB düzeyinde uyuşturucuyla mücadele stratejisi ve eylem planı hazırlamakta ve üye ülkelerden de ulusal ihtiyaçlarıyla orantılı strateji ve eylem planları hazırlamasını istemektedir. Kurum, uyuşturucu alanında çalışan profesyoneller ve araştırmacılar ile kamuyu bilgilendirme çalışmaları yürütmektedir.

EMCDDA, her yıl yayımladığı raporlar ile Avrupa'daki uyuşturucu profilini ortaya koymaktadır. Merkez, bilgiyi 27 AB Ülkesi, AB'ye aday ülkeler, Norveç ve Avrupa Komisyonu'nda uyuşturucu konusunda uzmanlaşmış, 'ulusal temas noktalarından' oluşan Avrupa uyuşturucu ve uyuşturucu bağımlılığı bilgi ağından (Reitox) elde eder.

3.1.1. Türkiye'nin EMCDDA'ya Üyelik Süreci

Türkiye EMCDDA çalışmalarına Avrupa Topluluğu ve Türkiye Cumhuriyeti arasında 30 Ekim 2007 tarihinde imzalanan uluslararası bir anlaşma ile katılmıştır.

Bu kapsamda, 09.03.2009 tarihinde "EMCDDA çalışmalarına Türkiye Cumhuriyeti'nin Katılımı ile İlgili Olarak Avrupa Topluluğu ve Türkiye Cumhuriyeti Arasında Yapılan Anlaşmanın Onaylanması Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" Başbakanlık tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne gönderilmiştir.

3.1.2. EMCDDA Anahtar Gösterge Çalışma Grupları

TUBİM bünyesinde, madde, madde kullanımı ve bağımlılığı ile ilgili faaliyetler, EMCDDA yapılanmasına paralel olarak kurulan beş temel, dört yardımcı gösterge doğrultusunda, ilgili kurum ve kuruluşların temsilcilerinin katılımıyla oluşturulan çalışma grupları tarafından yürütülmektedir. Çalışma grupları, faaliyetlerini TUBİM tarafından belirlenen ulusal uzmanların katkısıyla gerçekleştirmektedir.

Her yıl mayıs ayında, TUBİM bünyesinde, ulusal uzmanlar koordinesinde, çalışma grubu toplantıları düzenlenmektedir. Bu toplantılarda çalışma grubu ile ilgili veriler ve ulusal raporda yer alması gereken konular görüşülmektedir. Farklı kurum/kuruluşlar ile üniversitelerden seçilen ulusal uzmanlar, her yıl ülkemizi temsilen EMCDDA'da yapılan uzmanlar toplantısına katılım sağlamaktadırlar.

3.1.3. Türkiye Ulusal Temas Noktası'nın EMCDDA'ya Katkısı ve Görevleri

- Ülkemizin madde, madde kullanımı ve bağımlılığı ile mücadele alanında yaptığı çalışmaları EMCDDA'ya bildirmek,

- Türkiye Ulusal Raporunu her yıl Ekim ayı içerisinde EMCDDA'ya göndermek,
- EMCDDA Ulusal Uzmanlar toplantılarına katılım sağlamak,
- Ulusal uzmanların çalışmalarını teşvik etmek,
- EMCDDA'dan gelen yayınları ulusal düzeyde mücadele alanında çalışan kurum/kuruluşlarla paylaşmak.

3.2. Ulusal Koordinasyon

Strateji Belgesi'nin Uygulanması İçin Eylem Planı (2007-2009) doğrultusunda mücadele alanında çalışan kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetim ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin yer aldığı koordinasyon kurulları, olağan üstü haller hariç yılda dört defa toplanmaktadır.

Ayrıca, Ülkemizdeki madde, madde kullanımı ve bağımlılığı ile mücadele alanında yapılan çalışmalara ve koordinasyon kuruluna tavsiye kararlarıyla yön vermek amacı ile TUBİM bünyesinde Bilim Kurulu oluşturulmuştur.

2008 yılında çalışmalarına başlayan bu kurullar, 2009 yılında da çalışmalarını sürdürmüşlerdir. 2009 yılında TUBİM bünyesinde dört koordinasyon kurulu ve üç bilim kurulu toplantısı yapılmıştır. Yapılan toplantılar sonucunda;

- Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda öğrencilere verilen performans ödevlerinde “madde, madde kullanımı ve bağımlılığı” ile ilgili konulara yer verilmemesi,
- Madde ve madde bağımlılığı alanında lisansüstü eğitim yapılabilmesi için anabilim dalı kurulması,
- Kargo yoluyla yapılan uyuşturucu madde kaçakçılığıyla mücadelenin güçlendirilmesi şeklinde bazı kararlar alınmıştır.

İl Eylem Planları ve Koordinasyon Kurulları

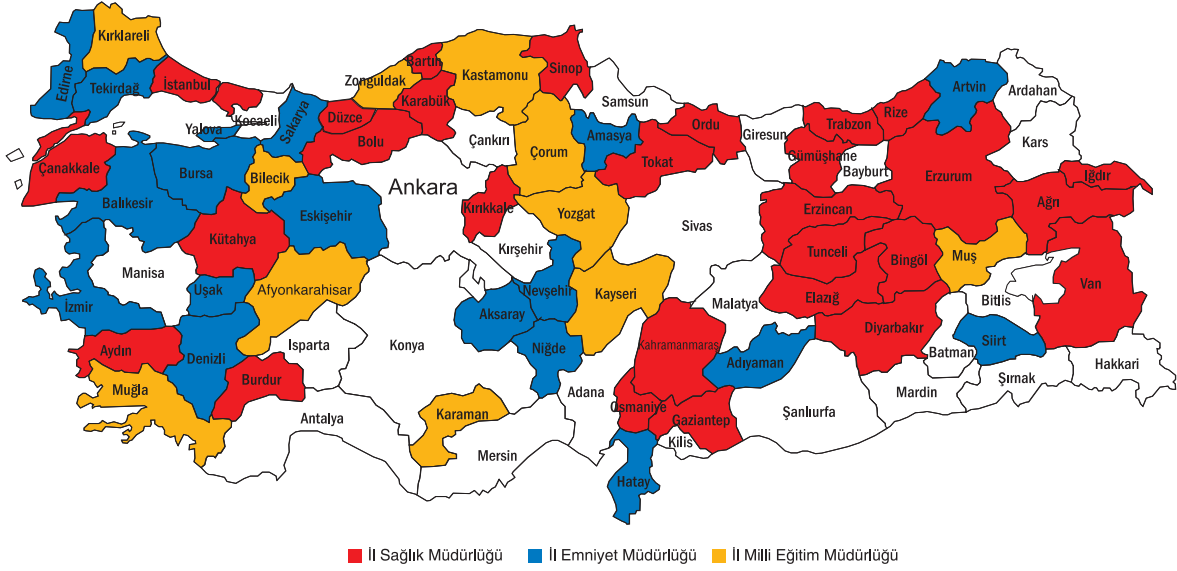
Ulusal Politika ve Strateji Belgesi'nin Dördüncü Bölüm, “Eylem Planı” başlığı altında sekizinci maddesinde “*Geliştirilen ulusal strateji ve eylem planları doğrultusunda il eylem planları geliştirilerek uygulamak*” ifadesi yer almaktadır.

Ayrıca Eylem Planında; “*Valiliklerde Bağımlılık yapıcı maddelerle mücadele kurulları kurulacaktır. Kurul, Vali Yardımcısı Başkanlığından, Belediye Başkanlığından, İl Sağlık Müdürlüğünden, İl Milli Eğitim Müdürlüğünden, TUBİM İl Temas Noktalarından, İl Jandarma Komutanlığından, Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünden, İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğünden, İl’de bulunan Üniversitelerden birer temsilcinin katılımıyla toplanacaktır. Kurul Başkanının uygun görüşleri doğrultusunda sekreteryayı İl Sağlık Müdürlüğü ya da İl Milli Eğitim Müdürlüğü yapması uygun görülmüştür*” hükmü bulunmaktadır.

İl eylem planlarının hazırlanması ve il koordinasyon kurullarının kurulması ile ilgili İl Valilikleriyle gerekli yazışmalar yapılmıştır. İl Valilikleri bünyesinde “Bağımlılık Yapıcı Maddelerle Mücadele Kurulu” oluşturan ve “Bağımlılık Yapıcı Maddeler ve Bağımlılıkla Mücadele İl Eylem Planı” hazırlayan illerimize Harita-1’de yer verilmiştir.

İl Eylem Planları ve İl Koordinasyon Kurullarının kuruluşu 57 ilimizde tamamlanmıştır. İl Eylem Planları ve İl Koordinasyon Kurullarının takibi 28 ilde İl Sağlık Müdürlüğü, 18 ilde İl Emniyet Müdürlüğü, 11 ilde ise İl Milli Eğitim Müdürlüklerince yapılmaktadır.

Harita-1 İl Koordinasyon Kurulu Kuran ve İl Eylem Planı Hazırlayan İllerimiz

3.3. TUBİM'in Madde Talep Azaltımı Perspektifi

TUBİM'in İLTEM Bürolarında görevli personeli, uzman akademisyenlerce TUBİM'de 2 haftalık bir eğitime tabi tutulmaktadır. İLTEM personeli madde kullanımı ve bağımlılığı konusunda toplumun bilinçlendirilmesi, bağımlılık yapan maddelerden uzak kalınmasını sağlamak ve bu yönde toplumsal bilinç oluşturmak üzere ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde projeli çalışmalar yapmaktadır.

Madde kullanımı ve bağımlılığı ile mücadele etkinlikleri oldukça hassas dengeleri barındırmaktadır. Bu nedenle, bu alanda yürütülecek faaliyetlerin ilgili kurumlardan oluşturulacak uzmanlar ekibi tarafından sunulması, etkinlik sonrası doğabilecek olası olumsuz etkileri bertaraf etme açısından önemlidir.

Ülkemizde bağımlılık yapıcı maddelerin risk yoğunluğu illere göre farklılık göstermektedir. Uyuşturucu güzergâhında yer alan ülkemizde arz ile mücadelenin yanı sıra madde ile tanışmanın engellenmesi amacıyla yapılan "Talep Azaltımı" faaliyetleri büyük önem taşımaktadır. Bölge ve gruplara göre farklı mücadele yöntemlerinin uygulanması gerekmektedir.

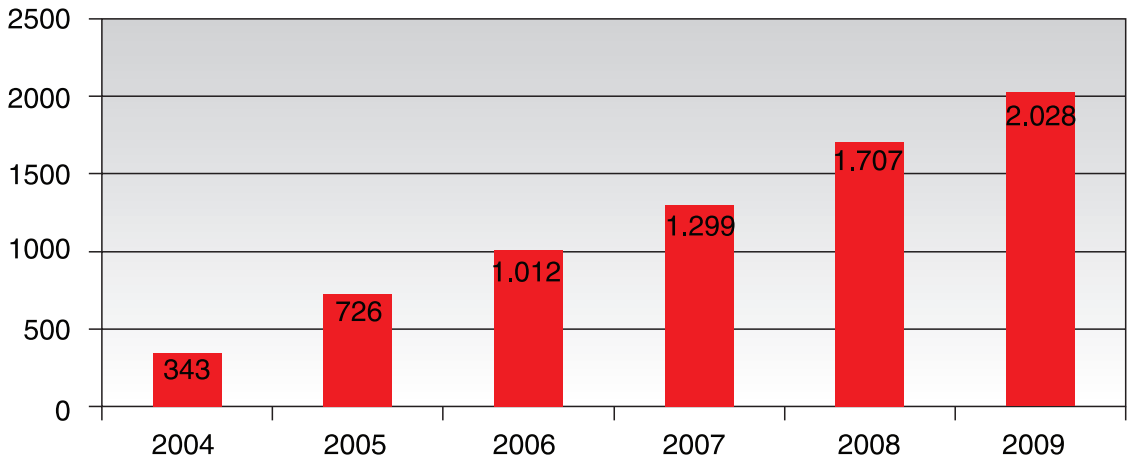
4. İSTATİSTİKİ VERİLER VE DEĞERLENDİRME

4.1. İLTEM Faaliyetleri

Faaliyet Türü	Faaliyet Yılı					
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Konferans	334	634	893	1125	1466	1859
Tiyatro/Film	4	--	29	110	182	95
Basın Yolu İle	5	92	90	64	59	74
Toplam	343	726	1012	1299	1707	2028

Tablo-1 Yıllara Göre İLTEM Faaliyet Türleri ve Sayıları

2009 yılında İLTEM'ler tarafından gerçekleştirilen faaliyetlerde bir önceki yıla göre % 18,8 artış olmuştur.

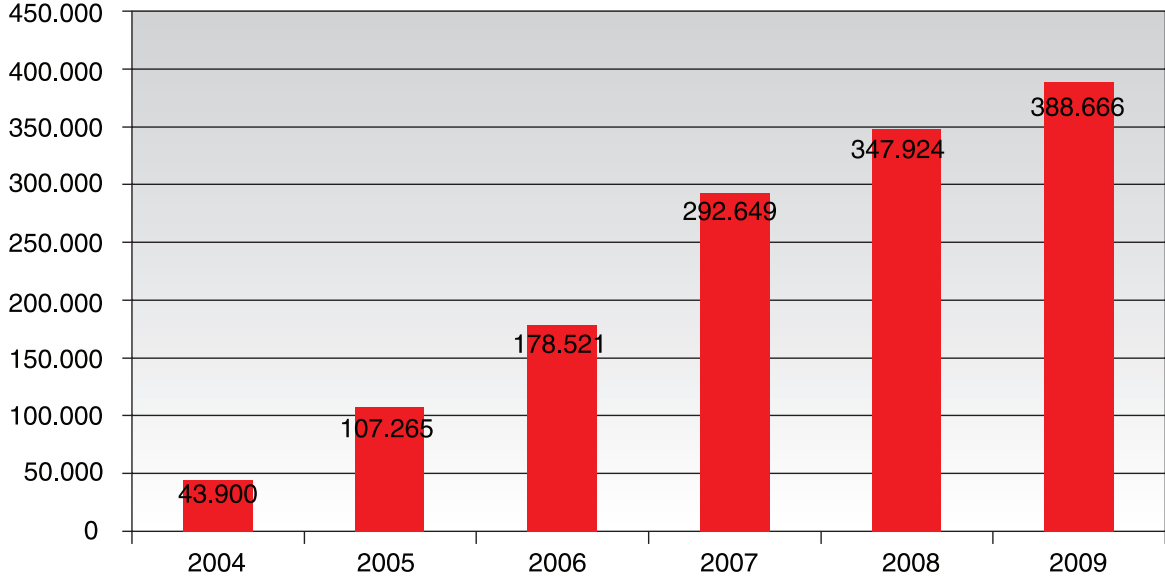
Grafik-1 Yıllara Göre İLTEM'ler Tarafından Gerçekleştirilen Faaliyet Sayıları

4.2. Katılımcı Grup Sayıları

Katılım Grupları	Faaliyet Yılı					
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Öğrenci	37200	74435	127640	189781	243263	271466
Öğretmen	75	4136	7166	9035	11717	20233
Aileler	475	11896	15519	45256	19467	15891
Basın Mensupları	--	130	306	179	163	245
Kamu Kurumları	3150	5921	5926	25554	14573	32523
Özel Sektör	1250	2489	6535	1725	1972	3120
S.T.K	1750	2767	10891	3352	2193	12030
Diğer	--	5491	4538	17767	54579	33158
Toplam	43900	107265	178521	292649	347924	388666

Tablo 2 İLTEM'ler Tarafından Gerçekleştirilen Faaliyetlere Katılan Gruplar ve Katılımcı Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

Grafik-2 İLTEM’ler Tarafından Gerçekleştirilen Faaliyetlere Katılan Gruplar ve Katılımcı Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

2009 yılında İLTEM’ler tarafından gerçekleştirilen faaliyetlere katılan hedef gruplarında bir önceki yıla göre % 11,7 artış olmuştur.

4.3. İltem Tarafından Gerçekleştirilen Projeler

2008 yılında başlayan ve devam etmekte olan projeler;

S. No	İli	Aktivite Adı	Hedef Kitle
1	Adıyaman	İlk Adım İstasyonu Projesi	Öğrenciler
2	Adıyaman	Sizinleyiz-Birebir Bilinçlendirme Modeli Projesi	Bağımlı kişiler ve Aileleri
3	Ankara	Aydınlık Yüzler Projesi	12-22 ve 15-24 yaş aralığındaki risk grupları ile toplumu etkileyebilme gücüne sahip kişiler (öğretmen v.s)
4	Aksaray	Bilinçli Aileler Projesi	Aileler
5	Balıkesir	El Ele Gönül Gönüle Projesi	Ebeveynler ve Gençler
6	Batman	Güvenli Yarınlar Projesi	Ebeveynler ve Gençler
7	Bingöl	Bingöl Güneşinin Doğuşu Projesi	Genel
8	Denizli	Gülen Yüzler Projesi	Genel
9	Gaziantep	Dost Eli Projesi	Öğrenciler, Öğretmenler, Ebeveynler, Yöneticiler
10	Gümüşhane	Yeşil Adımlar Projesi	Öğrenciler, Öğretmenler, Ebeveynler, Yöneticiler

S. No	İli	Aktivite Adı	Hedef Kitle
11	Mersin	Yeni Gün Projesi	Öğrenciler, Öğretmenler, Ebeveynler
12	İzmir	Okullarda Madde Kullanımını Önleme Projesi (OMKEP)	Öğrenciler
13	İzmir	İzmir Meslek Eğitimi Projeleri (İMEP)	Öğrenciler
14	İzmir	Uyuşturucu ile Mücadelede Gençleri Bilinçlendirme Projesi	Öğrenciler, Gençler
15	Mardin	Gülümseyen Mardin Projesi	Genel
16	Malatya	Gençler İçin El Ele Projesi	Gençler
17	Muğla	Bir Avuç Sevgi Projesi	Genel
18	Siirt	Yeşeren Düşler Projesi	Genel
19	Trabzon	Bir Çocuk Bir Nesil Projesi	Öğrenciler, Öğretmenler, Ebeveynler
20	Uşak	Bağımlı Olma Özgür Ol Projesi	Genel

Tablo-3 İLTEM'ler Tarafından Gerçekleştirilen Projeli Faaliyetlerin İllere Göre Dağılımı

2009 yılında başlayan projeler:

S. No	İli	Aktivite Adı	Hedef Kitle
1	Adıyaman	Mutlu Yarınlar Projesi	Öğrenciler
2	Bingöl	Kahve Sohbetleri Projesi	Ebeveynler
3	Bingöl	Koza Projesi	Cezaevinde Yatan Kişiler
4	Bingöl	Kışla Projesi	Askerler
5	Bitlis	Kutup Yıldızı Projesi	Genel
6	Mersin	Benim Mahallem Projesi	Genel
7	Şanlıurfa	Gülümseyen Yüzler Projesi	Genel
8	Uşak	Yarınlara Geç Kalmadan Projesi	Öğrenciler, Öğretmenler, Ebeveynler
9	Uşak	Maddeye Değil Hayata Bağlan Projesi	Genel
10	Uşak	Maddeye Hayır Spora Evet Projesi	Öğrenciler

Tablo-4 İLTEM'ler Tarafından Gerçekleştirilen Projeli Faaliyetlerin İllere Göre Dağılımı

4.4. “Madde Kullanımı Risk Analizi Anket Formu (U Formu)” 2009 Yılı Değerlendirmesi

Araştırmanın;

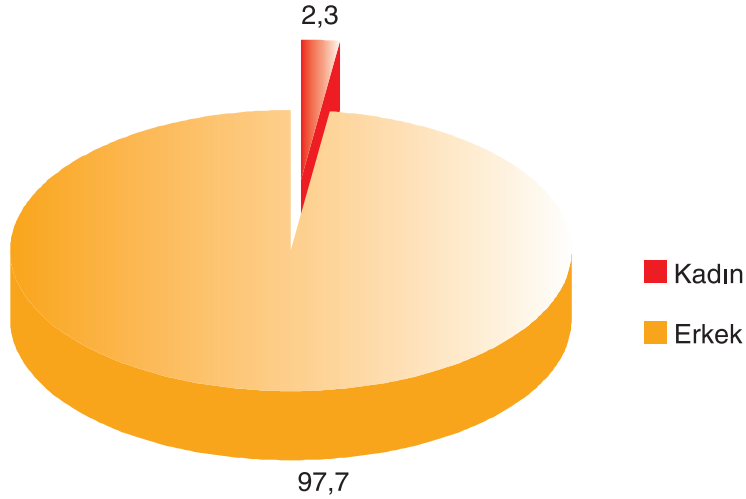
- Amacı, madde kullanmaktan dolayı haklarında polis tarafından yasal işlem yapılan şahısların genel bir profilini ortaya çıkarmaktır.

- Kapsamı, 2009 yılı içerisinde maddeyle ilgili suçlardan dolayı haklarında yasal işlem başlatılıp madde kullandığını beyan eden ve araştırmaya katılmaya istekli olan 2385 kişidir.

- Yöntemi, yüz yüze görüşme tekniğidir.

- Veri toplama aracı, Madde Kullanımı Risk Analizi Anket Formu (U-Formu)’dur.

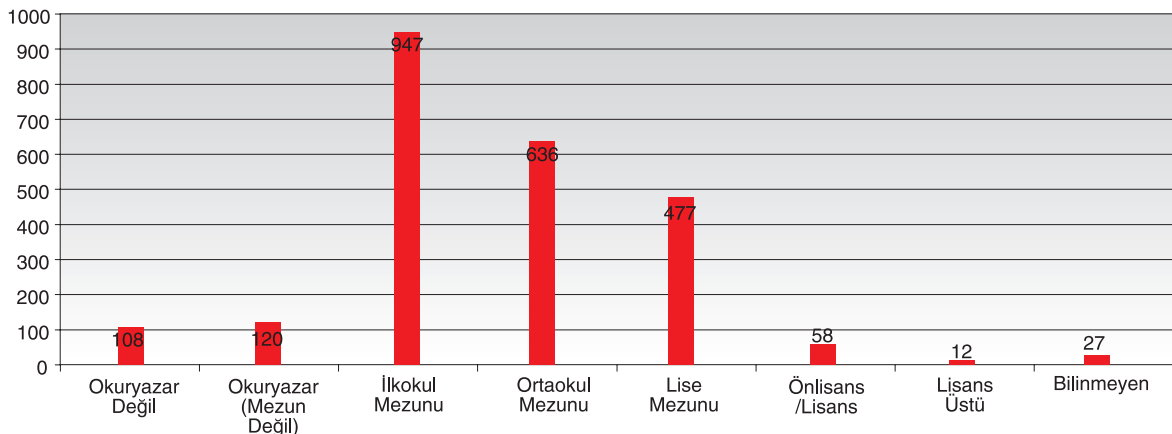
4.4.1. Cinsiyeti

Grafik-1 Madde Kullanıcılarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Madde kullanıcılarının % 2,3’ünün kadın, % 97,7’sinin ise erkek olduğu görülmektedir.

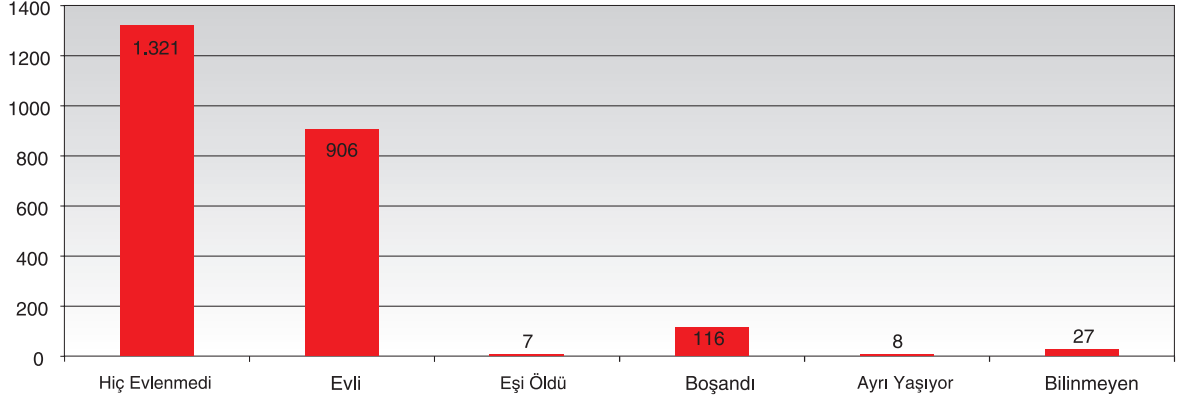
4.4.2. Eğitim Durumu

Grafik-2 Madde Kullanıcılarının Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Madde kullanıcılarının % 39,7 ilköğretim mezunu ve % 26,7 ortaokul mezunu olmak üzere toplam % 66,4 ile ilköğretimde yoğunlaştığı görülmektedir. Bunu % 20'lik bir oranla lise ve dengi okul mezunları izlemektedir.

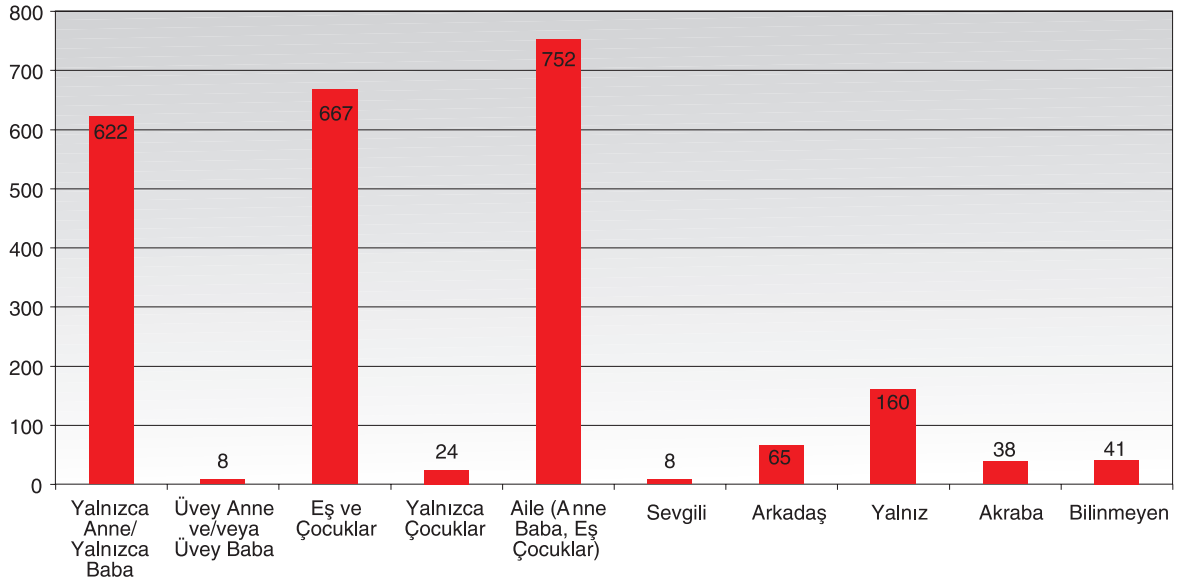
4.4.3. Medeni Hali

Grafik-3 Madde Kullanıcılarının Medeni Hallerine Göre Dağılımı

Madde kullanıcılarının % 55,4'ünün hiç evlenmediği, % 38'inin evli, % 4,9'unun da boşanmış olduğu görülmektedir.

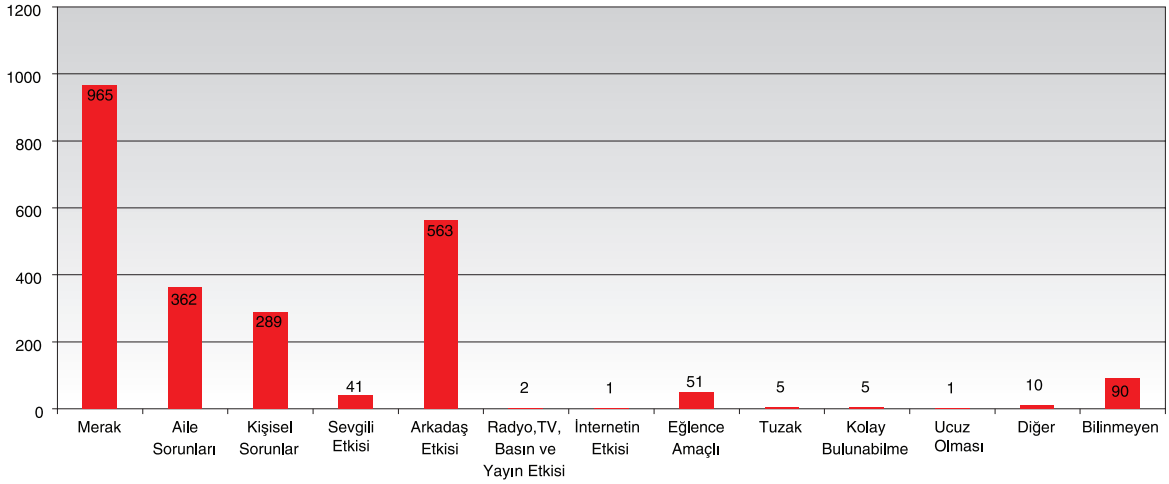
4.4.4. Yaşam Ortamı

Grafik-4 Madde Kullanıcılarının Yaşam Ortamına Göre Dağılımı

Madde kullanıcılarının % 31,5'inin ailesiyle (anne baba, eş ve çocuklar), % 28'inin eş ve çocukları ile, % 26,1'inin ise yalnızca anne veya babasıyla, % 6,7'sinin de yalnız yaşadığı görülmektedir.

4.4.5. Maddeyi Kullanım Nedeni

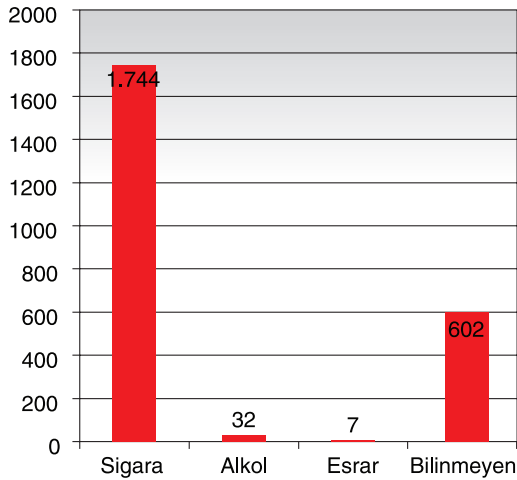

Grafik-5 Madde Kullanıcılarının Maddeyi Kullanım Nedenine Göre Dağılımı

Madde kullanıcılarının maddeye başlama nedeni olarak gördükleri değişkenlerin dağılımları da Grafik 5’de görülmektedir.

Madde kullanıcıları maddeyi neden kullandıkları sorusuna % 40,5 ile merak olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada % 23,6 ile arkadaş etkisi, üçüncü olarak % 15,2 ile aile sorunları ve dördüncü olarak da % 12,1 ile kişisel sorunlar olduğu görülmektedir.

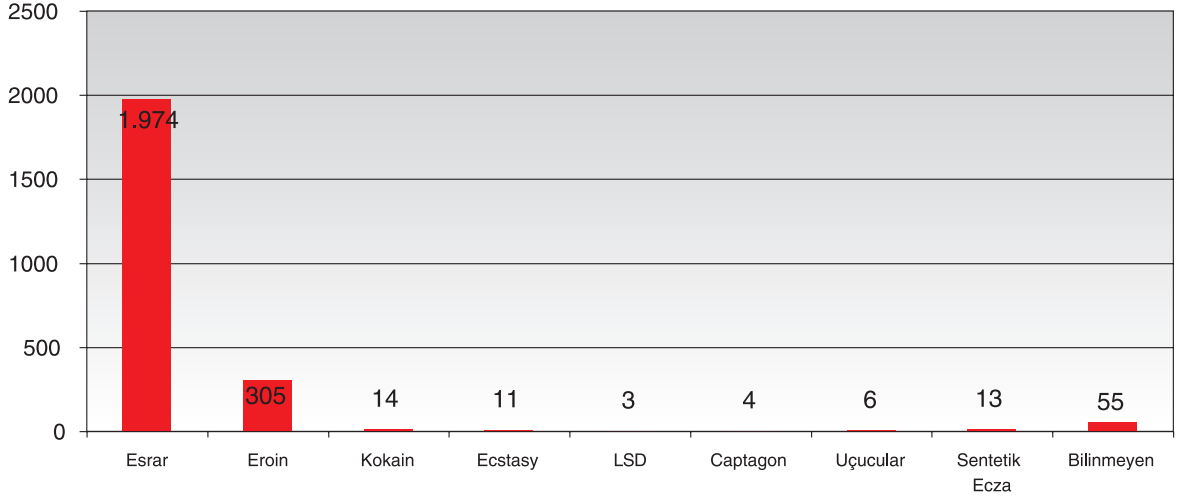
4.4.6. Başlama Sırasına Göre İlk Kullanılan Madde

Grafik-6 Başlama Sırasına Göre İlk Kullanılan Maddenin Dağılımı

Başlama sırasına göre kullanılan maddeler incelendiğinde; elde edilen bu verinin madde kullanımında izlenen geçişleri gösterdiği düşünülmektedir. Başlama sırasına göre kullanılan maddelere bakıldığında; ilk sırada sigara % 73,1, ikinci sırada alkol % 1,3 ve üçüncü sırada esrar % 0,3 oranında görülmektedir. Anket verileri, madde kullanıcılarının büyük çoğunluğunun uyuşturucu madde kullanımına başlamadan önce sigara kullandığını göstermektedir.

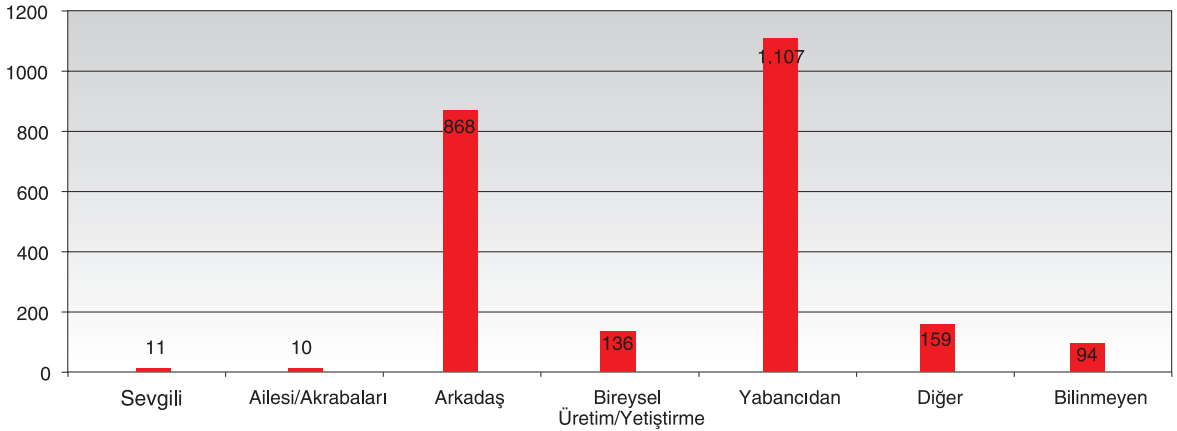
4.4.7. En Sık Kullanılan Madde

Grafik-7 Kullanım Sıklığına Göre Maddelerin Dağılımı

Kullanım sıklığına göre; maddeler içerisinde en sık kullanılan maddenin % 82,8 oranla esrar, % 12,8 oranla eroin, % 0,6 oranla kokain olduğu görülmektedir. Bu oran 2009 yılı içerisinde maddeyle ilgili suçlardan dolayı haklarında yasal işlem başlatılıp madde kullandığını beyan eden şahısların madde kullanım dağılımını göstermektedir.

4.4.8. Maddeyi Temin Yolu

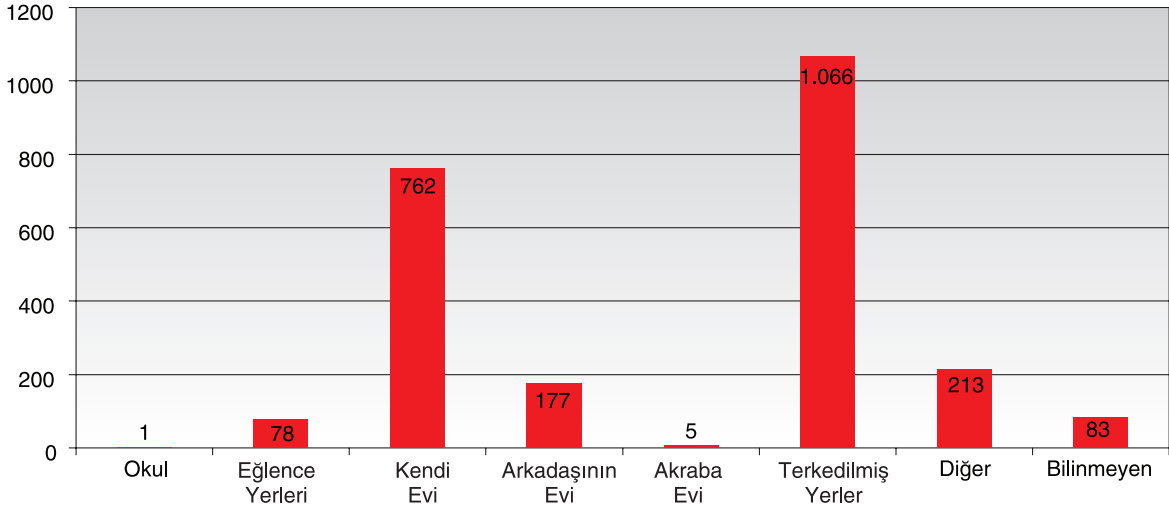

Grafik-8: Madde Kullanıcılarının Maddeyi Temin Yoluna Göre Dağılımı

Madde kullanıcılarının % 46,4'ünün maddeyi yabancı birinden % 36,4'ünün ise arkadaşlarından temin ettikleri görülmektedir.

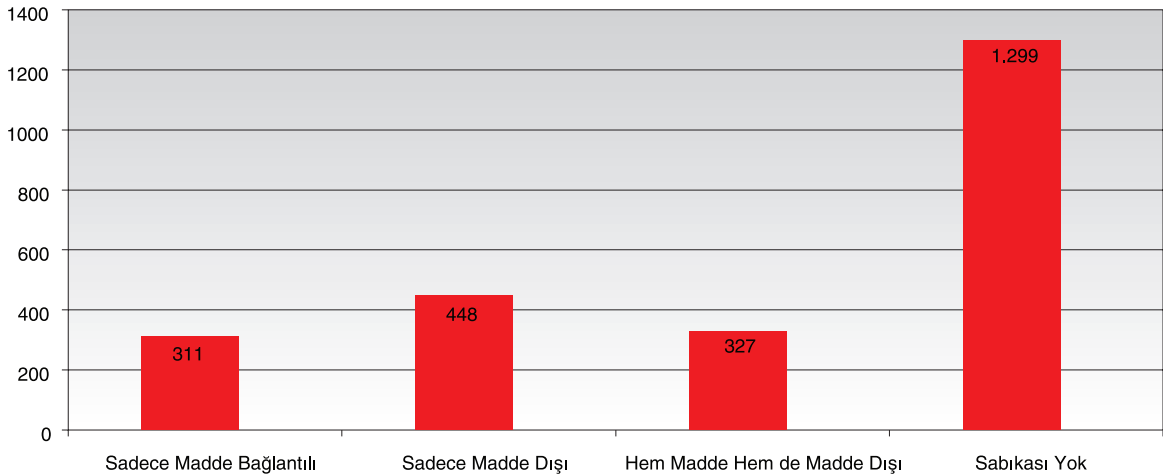
4.4.9. Maddeyi Kullanım Yeri

Grafik-9 Madde Kullanıcılarının Maddeyi Kullanım Yerine Göre Dağılımı

Maddeyi kullanım yeri değişkenine baktığımızda; % 44,7'sinin terk edilmiş yerlerde, % 31,9'unun kendi evinde, % 7'sinin arkadaşının evinde, % 3,3'ünde eğlence yerlerinde maddeyi kullandıkları görülmektedir.

4.4.10. Sabıka Durumu

Grafik-10 Madde Kullanıcılarının Sabıka Durumuna Göre Dağılımı

Madde kullanıcılarının sabıka durumuna baktığımızda % 54,5'inin daha önceden sabıkasının olmadığı, % 18,8'inin sadece madde dışı konularda sabıkası olduğu, % 13'ünün sadece madde bağlantılı konularda sabıkasının olduğu, % 13,7'sinin de hem madde bağlantılı hem de madde dışı konularda sabıkasının olduğu görülmektedir.

5. SONUÇ

TUBİM, Emniyet Genel Müdürlüğü, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'na bağlı olarak çalışmalarını sürdürmeye devam etmektedir.

TUBİM'in kuruluşu ile birlikte;

- Avrupa Birliği kuruluşu olan EMCDDA bünyesinde yapılan yayınlar aynı zamanda Türkçe olarak basılmaya başlanmıştır.
- 2006 yılı itibariyle uyuşturucunun her boyutuna ilişkin Ülke profilini görmemizi sağlayan Ulusal Rapor çıkarılmaya başlanmış ve bu sene itibariyle dördüncüsü basılmıştır.
- Tüm ilgili Bakanlıklar, kuruluşlar ve Sivil Toplum Örgütleri nezdinde Koordinasyon yapısı oluşturulmuştur.
- Ülkemizdeki madde, madde kullanımı ve bağımlılığı ile mücadele alanında yapılan çalışmalara ve koordinasyon kuruluna tavsiye kararlarıyla yön vermek amacı ile TUBİM bünyesinde Bilim Kurulu oluşturulmuştur.
- Ülkemizin uyuşturucu fenomenine karşı hedef, amaç ve metodolojisini içeren kılavuz şeklindeki Strateji Belgesi ve Eylem Planı hazırlanmış ve faaliyete konulmuştur. Bu doğrultuda illerin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik yerel düzeyde Koordinasyon Kurulları ve Eylem Planları oluşturulması süreci başlamıştır. Koordinasyon Kurullarında Ülkemizde meydana gelen konuya ilişkin her sorun masaya yatırılmakta ve çözüm önerileri aranmaktadır.
- Edinilen verilerin analizi ve yapılan değerlendirmeler neticesinde Ülke mücadele politikamızı belirlemeye yönelik veriler sağlanmıştır. Bu yıl yapılan değerlendirmeler neticesinde Ülke çapında eroin kullanım oranının arttığı ve kolluk görevlilerinin sokak düzeyinde eroin yakalamalarına öncelik vermesi gerektiği hususu tespit edilmiştir.
- Gerçekleştirilen projelerle, kurumların uyuşturucu ile mücadele kapsamında yaptıkları işleri uluslararası standartta yapmaları ve kurumsal bir veri ağının oluşturulması amacıyla, AB Ülkelerinden uzmanların gelmesi, aynı zamanda AB Ülkelerine ilgili kurum temsilcilerinin gönderilmesi sağlanmıştır.
- 81 ilde kurumsallaşan İLTEM'ler ve illerdeki Koordinasyon Kurulları ile vatandaşlarımızın uyuşturucu kullanımından uzaklaştırılması amacıyla yapılan faaliyetlere ivme kazandırılmıştır.

1. KÖPEK EĞİTİM MERKEZİ

Emniyet Teşkilatında, görev köpeklerinin kullanılmaya başlaması uzun yıllar öncesine dayansa da, köpek ve idarecilerinin sistemli eğitimi ve kullanımı 1997 yılında Köpek Eğitim Merkezi'nin (KEM) kurulması ile başlamıştır.

Kurulduğu günden bugüne kadar KEM'de 1000'in üzerinde köpek ve idarecisine eğitim verilmiştir. Eğitimler, sadece Emniyet Teşkilatında kullanılan görev köpeği ve idarecileriyle sınırlı kalmamış, ülke içi değişik kurumlara da eğitim desteği sağlanmıştır. Bu özelliği ile KEM, ulusal düzeyde alanında öncü bir kurum olma özelliğini taşımaktadır.

Ayrıca, uluslararası alanda verilen eğitimlerden başarılı sonuçlar alınması, KEM'den görev köpeği ve idarecisi eğitim taleplerinin artması olarak kendini göstermektedir. Bu durum, KEM'in uluslararası arenada kabul gören bir eğitim kurumu haline gelmiş olduğunun önemli bir göstergesidir.

KEM, eğitim hizmetlerini günün modern şartlarına uygun, teorik ve uygulamalı, son teknoloji ile donatılmış tesislerinde, köpeklerin sağlık-bakım, barınma ve beslenme imkânlarının en üst düzeyde sağlandığı yurt içi ve yurtdışında örnek gösterilebilecek ünitelerde gerçekleştirmektedir. Eğitim kalitesinin devamlılığı için tüm gelişmeleri yakından takip eden KEM, yaptığı Ar-Ge çalışmaları sayesinde sunduğu hizmetin sürekli gelişmesini prensip olarak benimsemiştir.

KEM ilk başta, narkotik detektör ve asayiş-devriye köpeği idarecilerinin eğitimlerini gerçekleştirmek için kurulmuştur. Ancak, değişen şartlar ve ihtiyaçlar doğrultusunda, canlı insan arama, ceset arama, patlayıcı arama, silah mühimmat arama, özel operasyon, koku teşhis ve banknot arama köpek ve idarecilerinin eğitimleri ile 9 farklı branşta eğitim verilmektedir.

S.No	Branşı	Merkez	İl	Toplam
1	Narkotik-Banknot	3	106	109
2	Patlayıcı	-	45	45
3	Silah-Mühimmat	-	6	6
4	Canlı İnsan Arama	-	-	-
5	Ceset Arama	-	4	4
6	Asayiş - Devriye	-	68	68
7	Koku Teşhis	2	-	2
8	Özel Operasyon	-	8	8
	Genel Toplam			242

Tablo-1 Emniyet Genel Müdürlüğü Bünyesinde Kayıtlı Görev Köpeklerinin 2009 Yılı İtibarıyla Branşlara Göre Dağılımı

2. PROJELİ FAALİYETLER

“Türk Polis Teşkilatında Köpekli Birimlerin Yeniden Yapılandırılması” isimli projemizin hazırlık süreci devam etmektedir. Bu proje ile Teşkilatımız hizmetlerinde görev köpeği kullanılan tüm birimlerin yeniden yapılandırılması ve hizmette etkinlik ve verimliliğin artırılması hedeflenmektedir.

Türk Polis Teşkilatında görev köpeği kullanımı, eğitim ve hizmette etkinlik anlamında gurur verici bir noktaya gelmiş olmakla birlikte; hizmet etkinliğinin artırılması amacıyla görev köpeği sayısının daha da yükseltilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Teşkilatımız hizmetlerinde kullanılan görev köpeklerinin genel itibarıyla barınma, bakım ve ulaşım standartlarının gelişmiş ülkelerle paralel olduğu, ancak süregelen büyümenin bu noktadan itibaren koordineli ve kontrol edilebilir bir profil kapsamında devam ettirilmesi ihtiyacı, üzerinde çalışılan projeyi daha da önemli kılmaktadır. Projemizin hayata geçirilmesiyle geleceğin öngörüldüğü ve planlandığı bir büyüme süreci içinde istihdam ve hizmette toplam kalite yakalanmış olacaktır.

Teşkilatımız bünyesinde pek çok birimde istihdam talebi mevcut olup; ihtiyaçlar doğru analiz edilerek istihdam öncesi yatırımların, belirli standartlar kapsamında yapılması ile kamu kaynaklarının harcanmasında olası kayıpların engelleneceği, elde edilmesi beklenen faydanın maksimum seviyede gerçekleştirilebileceği düşünülmektedir.

3. EĞİTİM FAALİYETLERİ

KEM’de ulusal düzeyde, Jandarma Genel Komutanlığı, Hava Kuvvetleri Komutanlığı, Kara Kuvvetleri Komutanlığı, Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü, TÜBİTAK, Ankara Büyük Şehir Belediyesi İtfaiye Daire Başkanlığı kurumlarına eğitim verilmiştir.

Ayrıca, uluslararası düzeyde güvenlik ve eğitim işbirliği anlaşmaları imzalanan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Filistin, Cezayir, Belarus, Karadağ, Makedonya, Irak ve Ürdün güvenlik birimlerine eğitim verilmiştir.

Düzenlenen eğitim programlarıyla; belirtilen branşlara yönelik köpek ihtiyacının karşılanması, köpek sayılarının artırılması, sağlık ve yaş itibarıyla görev sürelerini tamamlayan köpeklerin yeni eğitilenlerle değiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Eğitim Programı	Emniyet Genel Müdürlüğü	Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü	Irak Güvenlik Birimi	KKTC Polis Genel Müdürlüğü	Toplam
Narkotik Detektör Köpeği Temel Eğitim Programları	23	2	-	-	25
Patlayıcı Detektör Köpeği Temel Eğitim Programları	6	2	3	1	12
Yavru ve Genç Köpek Eğitim Programları	71	2	-	1	74
Asayiş-Devriye Köpeği Temel Eğitim Programları	33	-	-	-	33
Narkotik Detektör Köpeği Hatırlatma Eğitim Programları	11	-	-	-	11
Patlayıcı Detektör Köpeği Hatırlatma Eğitim Programları	14	-	-	-	14
Asayiş-Devriye Köpeği Kötü Adam Eğitim Asistanı Eğitim Programları	17	-	-	-	17
Koku Teşhis (Id Dog) Eğitim Programı	2	-	-	-	2
Toplam					188

Tablo-2 2009 Yılında Ülke, Kurum ve Branşlara Göre Verilen Eğitimler

Eğitim Alan Personel Sayısı	
2008	131
2009	182

Tablo-3 2008 - 2009 Yıllarında Eğitim Programlarına Katılan Personel Sayıları

3.1. Narkotik Detektör Köpeği ve İdarecisi

Küresel bir sorun olan uyuşturucu madde kaçakçılığı ve madde bağımlılığı ile mücadele önemini her geçen gün artırmaktadır. Narkotik detektör köpeklerinin uyuşturucu madde zulalarının tespitinde göstermiş olduğu başarı, köpekleri, kolluk birimlerinin vazgeçilmez yardımcıları haline getirmiştir.

2009 yılında 2 dönem halinde düzenlenen Narkotik Detektör Köpeği ve İdarecisi Temel Eğitim Programlarında, il KOM birimlerinden 23, Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü'nden 2 personel ve köpeğine eğitim verilmiştir. Narkotik detektör köpeklerinin uyuşturucu madde yakalamalarındaki artarak devam eden başarısı gurur kaynağımız olmaktadır.

3.2. Patlayıcı Detektör Köpeği ve İdarecisi

Dünya genelinde terör örgütlerince patlayıcı madde kullanılarak gerçekleştirilen eylemler, derin panik ve huzursuzluk ortamının oluşmasına neden olmaktadır. Devlet otoritesi ve toplumun huzur ve sükununun sağlanabilmesi için bu tür eylemlerin önlenmesi hayati önem taşımaktadır. Ülkemizde şimdiye kadar bu eylemlerin önlenmesinde Patlayıcı detektör köpeklerinin gösterdikleri performans göz doldurmaktadır.

2009 yılında 2 dönem halinde düzenlenen Patlayıcı Detektör Köpeği ve İdarecisi Temel Eğitim Programlarında, Emniyet Genel Müdürlüğü değişik birimlerinden 6, Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü'nden 2, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden 1 ve Irak Güvenlik Birimlerinden 3 personel ve köpeğine eğitim verilmiştir.

3.3 Asayiş Devriye Köpeği ve İdarecisi Eğitimleri

2009 yılında asayiş devriye köpek ve idarecilerinin, eğitilme amaçlarına uygun olarak kullanılmasının sağlanması ile görev kapasitelerinin artırılması çalışmalarına devam edilmiştir.

Bu doğrultuda 2009 yılında da devam ettirilen bölge eğitimleri (yerinde eğitim) kapsamında 4 dönem halinde Adana, Eskişehir, İzmir ve İstanbul illerimizde düzenlenen temel eğitim kurslarında 34 EGM personeli, köpekleri ile birlikte eğitim görmüşlerdir. Bunun yanı sıra 17 EGM personelinin katılımı ile, "Kötü Adam Eğitim Programı" gerçekleştirilmiştir.

3.4. Yavru ve Genç Köpek Eğiticiliği Eğitimi

Göreve uygun köpek temini, KEM'de gerçekleştirilen eğitimlerin sürekliliği açısından en önemli hususlardandır. Bu çerçevede, merkezde üretilen yavru ve genç köpeklerin eğitime hazırlanması ayrı bir önem arz etmektedir.

KEM’de üretilen yavru köpeklerden azami ölçüde faydalanabilmek amacıyla 2009 yılında, 4 dönem halinde düzenlenen “Yavru ve Genç Köpek Eğitimi” eğitimlerine Emniyet Genel Müdürlüğü değişik birimlerinden 71, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nden 1, Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü’nden 2 personel tarafından katılım sağlanmıştır.

3.5. Hatırlatma Eğitimleri

Hatırlatma eğitimleri, farklı alanlarda görev yapan detektör köpek ve idarecilerinin görev performanslarının artırılması ve standartların korunması amacıyla gerçekleştirilmektedir. Detektör köpek ve idarecilerinin “Detektör Köpek ve İdarecisi Hatırlatma Programı”na her iki yılda bir katılımları sağlanmaktadır. Bu program sonunda yapılan sınavlarda başarılı olanlara 2 yıl süreli “yeterlilik belgesi” verilmektedir. 2009 yılında 2 dönem halinde düzenlenen Narkotik Detektör Köpeği ve İdarecisi Hatırlatma Programlarına il KOM birimlerinden 11 personel ve köpeği ile 2 dönem halinde gerçekleştirilen Patlayıcı Detektör Köpeği ve İdarecisi Hatırlatma Programlarına Emniyet Genel Müdürlüğü’nün değişik birimlerinden 14 personel ve köpeğinin katılımı sağlanmıştır.

4. ÜRETİM FAALİYETLERİ

KEM’de salgın hastalıklardan yavru köpeklerin korunması amacıyla, yetişkin köpeklerden ayrı bir alanda oluşturulan yavru köpek üretim ünitesinin faaliyete geçirilmesiyle birlikte üretim konusunda geçmiş yıllara oranla 2009 yılında büyük bir artış sağlanmıştır.

Üretilen yavru köpeklerin sosyalleştirme ve eğitim programlarına hazırlanması süreci geçmiş yıllarda Merkezde bulunan 4 kişilik yavru ve genç köpek eğitim grubunca gerçekleştirilmekte iken 2009 yılı başından itibaren yöntem değişikliğine gidilmiştir. KEM uzman eğitimcilerinin gözetim ve eğitimi altında bulunan yavru köpekler üç aylık olduklarında eğitimlere hazırlanmak üzere, Yavru ve Genç Köpek Eğitimi kurslarına tabi tutulan taşra birimlerimizde görev yapan köpek idarecilerine dağıtılmıştır.

Birebir ilgi sağlanan yavru ve genç köpeklerin her ay gelişim raporları alınmakta ve uzman eğitimcilerce değerlendirilerek idareci personelin eğitim hazırlık süreci yönlendirilmektedir. Böylece görev köpeği idarecilerinin iş gücü desteği ile eğitime uygun köpek temininde, üretimin payının artırılması sağlanmıştır.

	2008	2009
Üretilen Yavru Köpek Sayısı	48	54
Eğitime Hazırlanan Yavru Köpek Sayısı	3	42
Eğitim Faaliyetine Katılan Yavru Köpek Sayısı	6	
Kuvve Kaydından Düşülen Yavru Köpek Sayısı	39	12

Tablo-4 2008 ve 2009 Yıllarında Üretilen, Eğitilen ve Göreve Sevk Edilen Yavru Köpek Sayıları

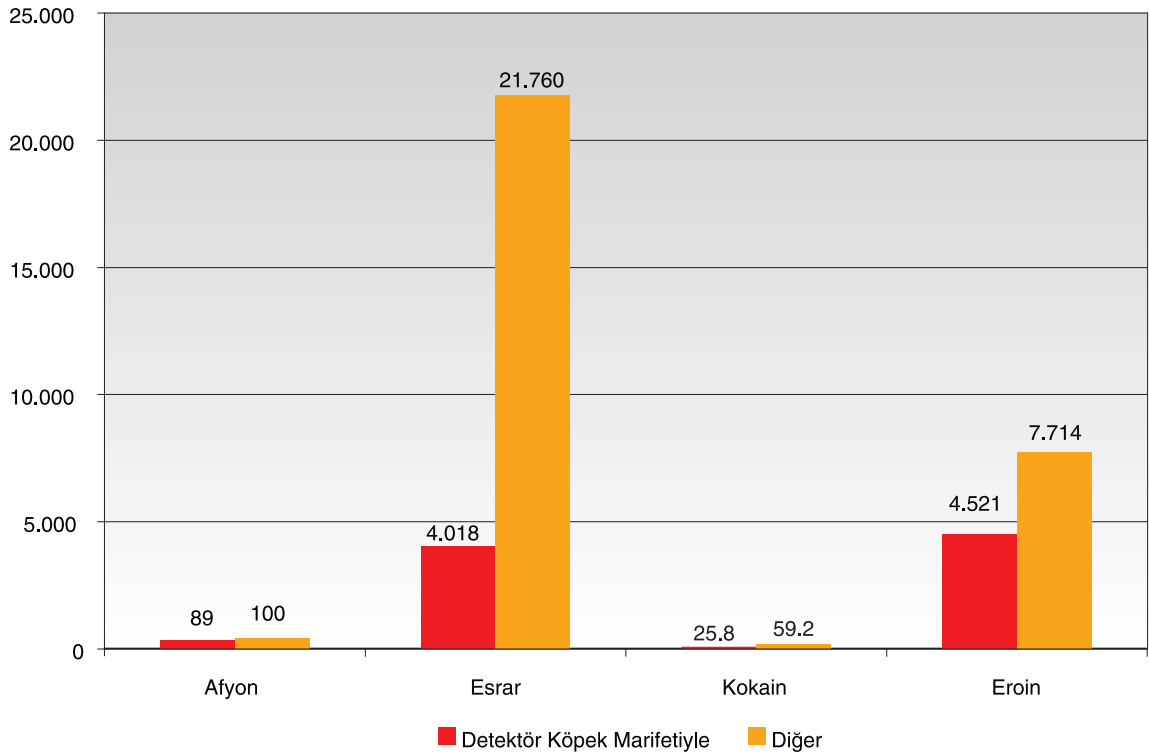
5. MERKEZ YAPILANDIRMA FAALİYETLERİ

Merkezimizin, geçmiş dönemde 75 dönümlük toplam alanının yaklaşık 40 dönümü kullanılabilir durumda iken 2009 yılında yapılan arazi ıslah, tel örgü, aydınlatma ve yol çalışmaları sayesinde bu alanın tamamı kullanılır hale getirilmiştir.

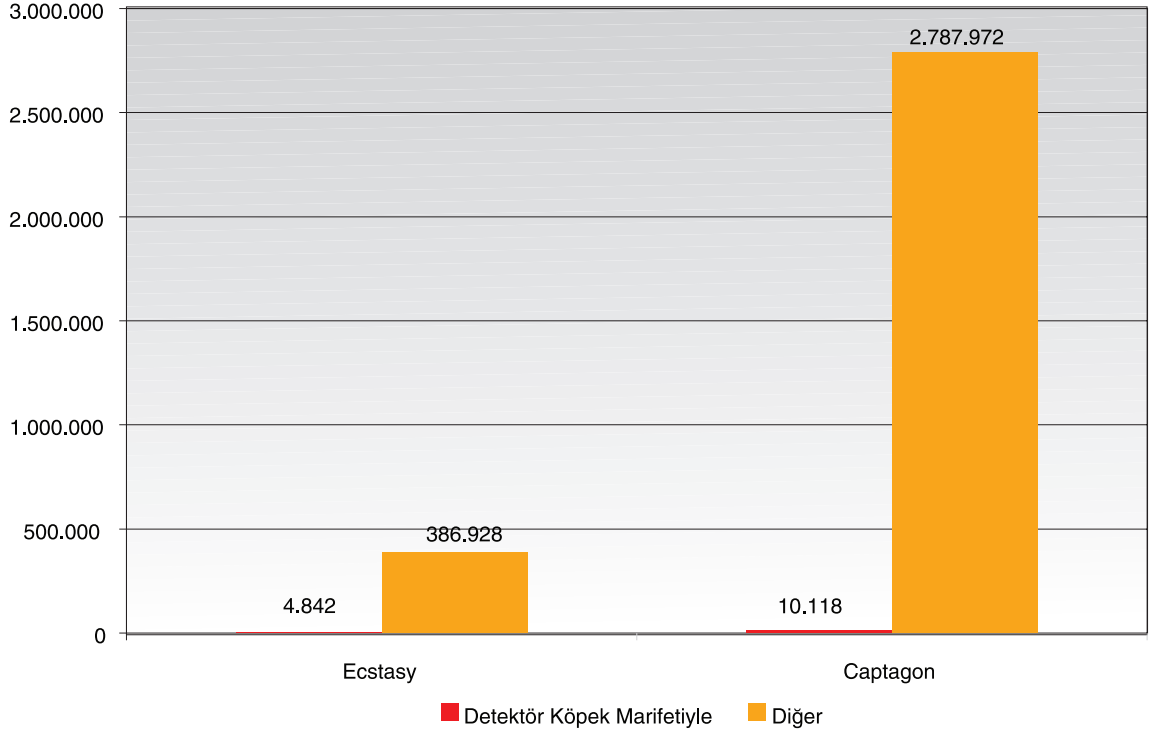
Yine 2009 yılında Merkezimizde gerek kursiyer konuk evinin gerekse idari hizmet binası ve eğitim alanının fiziki yönden iyileştirmesine yönelik ciddi ilerlemeler sağlanmıştır.

Ayrıca 2009 yılında, Merkez barınak kapasitesinin artırılması ve daha sağlıklı barınakların oluşturulması kapsamında, hijyen, ısınma ve sağlık bakımından daha elverişli olan 27 adet ahşap barınağın yapımı tamamlanmıştır.

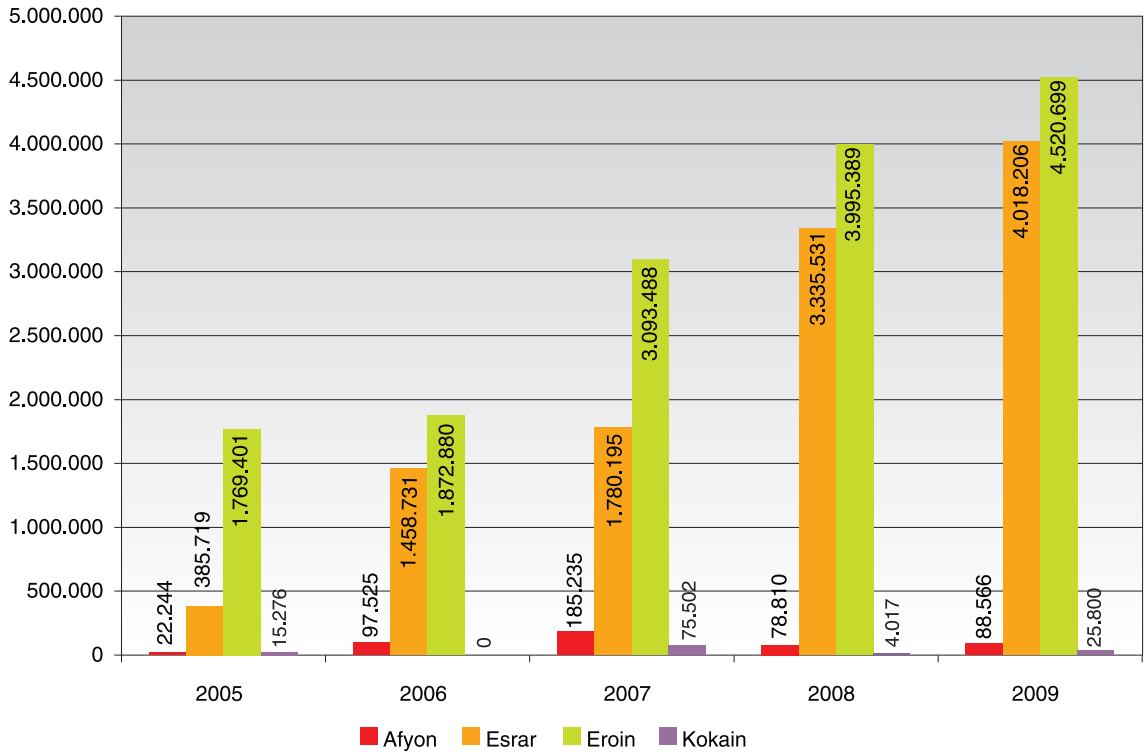
6. İSTATİSTİKİ VERİLER VE DEĞERLENDİRME

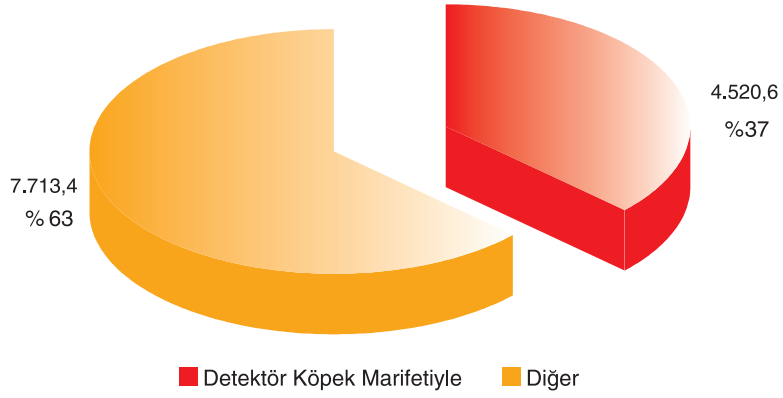
Grafik-1 2009 Yılında Detektör Köpek Kullanılan Operasyonlarda Ele Geçirilen Doğal Uyuşturucu Maddeler (kg)

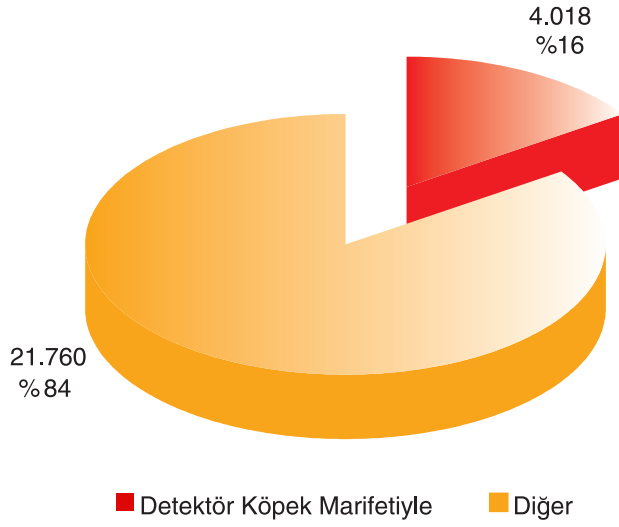
Grafik-2 2009 Yılında Detektör Köpek Kullanılan Operasyonlarda Ele Geçirilen Sentetik Uyuşturucu Maddeler (adet)

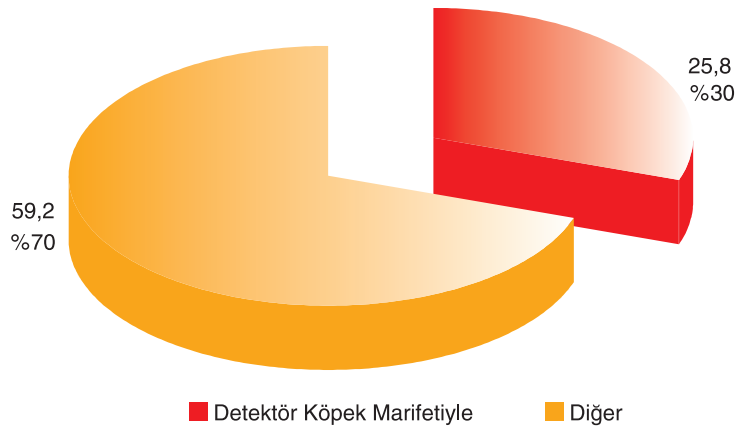
Grafik-3 Yıllara Göre Detektör Köpek Kullanılan Operasyonlarda Ele Geçirilen Doğal Uyuşturucu Maddeler (gr)

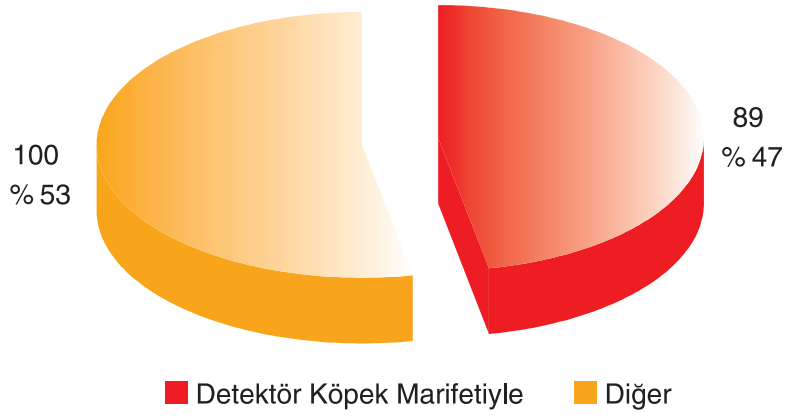
Grafik-4 2009 Yılı Eroin Maddesi Yakalamalarında Detektör Köpeklerin Rolü (kg)

Grafik-5 2009 Yılı Esrar Maddesi Yakalamalarında Detektör Köpeklerin Rolü (kg)

Grafik-6 2009 Yılı Kokain Maddesi Yakalamalarında Detektör Köpeklerin Rolü (kg)

Grafik-7 2009 Yılı Afyon Maddesi Yakalamalarında Detektör Köpeklerin Rolü (kg)

İNSAN KAYNAKLARI

21.yüzyıl bilgi toplumunda, kurumların başarısı ve performansı; eldeki kaynaklar içerisinde en önemli unsur olan “insan gücünün” etkin ve verimli şekilde kullanılmasına bağlıdır. İnsan kaynaklarının başarısı, kurumların başarısı haline gelmiştir. Günümüz bilgi toplumunda, çalışanların gönlüne ve aklına hitap eden kurumlar başarılı olmaktadır.

Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele (KOM) Daire Başkanlığı, merkez ve il birimleriyle, doğrudan kamu otoritesini hedef alan, toplumun barış ve sükûnunu bozan, ülkemizin demokratik ve sosyo-ekonomik yapısına zarar veren karmaşık suç ilişkileri ve yöntemleri şeklinde karşılaşılan kaçakçılık ve organize suçlara karşı mücadelede ulusal ve uluslararası arenada takdir gören başarılı çalışmalarıyla önemli bir görev ifa etmektedir. Devletin itibarı ve toplumun geleceğe güvenle bakabilmesi için önemli bir görev sürdüren KOM Daire Başkanlığı, organize suç örgütleri ile mücadelede istenilen seviyede başarıya ulaşabilmek için en değerli kaynağın “İNSAN” olduğunun bilincindedir.

Bilgi çağı ve yaşanılabilir bir dünya, iyi yetişmiş personel ve iyi yönetilen kurumlarla yakalanabilir. KOM Daire Başkanlığı, bu anlayış içerisinde, kaçakçılık ve organize suçlarla mücadeleyi tüm birimleriyle birlikte, artan bir ivmeyle yürütmektedir. Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Birimleri; ülkemizde ve dünyada görev alanına giren suçla mücadelede, stratejik bakış açısıyla, geliştirilen yeni yaklaşımlarla her zaman yeniliklerin öncüsü olmaktadır. Bu bakış açısının sonuçları, kamuoyunda övgü ile bahsedilen önemli operasyonel çalışmalar olarak yansımaktadır.

Kararlılıkla yürütülen bu başarılı mücadele sonucunda vatandaşın devlet otoritesine ve adaletine olan güven duygusu perçinlenmiştir. Bu başarıların kazanılmasında KOM Daire Başkanlığının insan kaynakları politikasının güçlü olması, doğru belirlenmesi ve personel istihdamında istisnasız uyguladığı “doğru yere doğru personel istihdam edilmesi” ilkesinin etkili olduğu da görülmektedir.

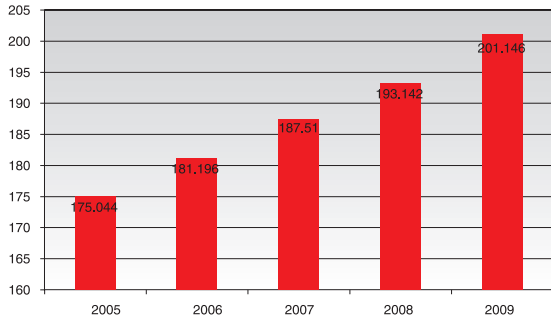
Hızlı teknolojik ve organizasyonel değişimde anahtar, uyum yeteneği yüksek insan gücüdür. Başarılı kurumların temelini başarılı çalışanlarının oluşturduğunun farkında olan KOM Daire Başkanlığı sürekli gelişim politikası çerçevesinde; geleceğe hazırlanmak için çok hızlı gelişen ve çeşitlenen suç türleri ve suç organizasyonları ile daha etkin mücadele edecek nitelikli personel ihtiyacını karşılamak amacıyla yoğun bir şekilde eğitim çalışmalarına devam etmektedir. Personelin uzmanlaşması, güncel gelişmelerden haberdar olması ve genel polislik bilgisi dışında, özel uzmanlık bilgi ve becerilerine kavuşmasını sağlamak amacıyla, bugüne kadar KOM birimlerinde görev yapmış ve halihazırda görevli yaklaşık 6000 personel, TADOC Şube Müdürlüğü ile birlikte koordineli olarak “*Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Temel Eğitim Kursu*”nu almıştır.

Konusunda uzmanlaşmış, nitelikli personel sayısının artırılması ve mevcut personelin daha nitelikli hale getirilmesi amacıyla çalışmalar devam etmektedir.

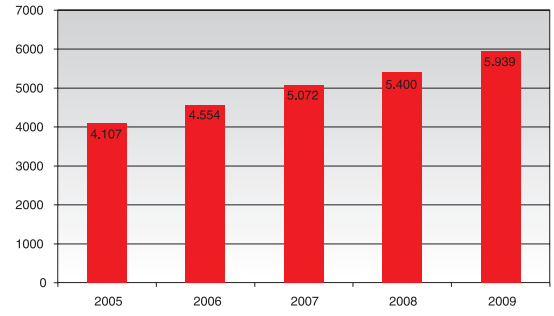
Ana stratejimiz; KOM birimlerinde görev alan ve alacakların gerekli niteliklere uygun olarak seçilmesi ve yetiştirilmesidir.

Bu amaç doğrultusunda, KOM Daire Başkanlığı, hizmetin etkin, verimli ve aynı zamanda sürekli olarak yürütülebilmesi için, “Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı Merkez ve İl Teşkilatı Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği”nin ilgili maddeleri gereğince; personelin alımı, kurs, branş, istihdam ve iller arası atama planlamaları gibi özlük işlemlerinin yürütülmesine büyük özen göstermektedir.

Grafik-1 Yıllara Göre Emniyet Teşkilatı Personel Sayısı

Grafik-2 Yıllara Göre KOM Birimlerinde Görevli Personel Sayısı

Yapılan bölge değerlendirme toplantıları ve denetlemelerde ifade edilen tüm il ve merkez birimlerinin beklentileri ve hedefleri göz önünde bulundurularak ihtiyaç analizleri hazırlamaktadır.

Bu değerlendirmeler ışığında, Başkanlık, ülke genelindeki tüm KOM birimlerinde çalışan personelin nicelik ve nitelik itibarıyla daha ileri noktalara yükselmesine yönelik çalışmalarını kararlılıkla sürdürmektedir. Çünkü KOM birimlerinin başarısının devamı her şeyden önce özverili çalışan, örgütlü suçla mücadele mantığını kavramış, gerekli donanımına sahip, kurumsal hafızaya önem veren, kurumlar arası işbirliğine inanan, projeli çalışmanın önemini bilen profesyonel bir insan kaynağının varlığına bağlıdır.

Bu vizyonu yakalayan KOM Daire Başkanlığı; merkez ve il birimlerinde çalışan yaklaşık 6000 personelinin en verimli şekilde çalışmasını sağlamak için, personelinin yaptığı işten mutlu olan ve gurur duyan, bilimsel çalışmalar eşliğinde hukuk ve insan haklarına saygılı, kendisini ve çevresini sürekli geliştiren, olayları çok yönlü değerlendiren, takım çalışması yapabilen ve eğitimi yaşam biçimi haline getiren bireyler olmasına önem vermektedir.

KOM bünyesinde çalışan her bir birey, insan kaynakları yönetimi ve politikası açısından ayrı bir değer ve önem taşımaktadır. Bu bağlamda başlatmış olduğumuz uygulamalardan birisi olan ‘Hizmet Belgesi’ verilmesine 2009 yılında da devam edilerek, birimlerimizde uzun süredir çalışmakta olan personele “Hizmet Belgeleri” takdim edilmiştir. Yoğun tempo içerisinde, mesai saati gözetmeksizin, büyük fedakârlıklara katlanarak özverili bir şekilde görevlerini yapmakta olan personelin göstermiş olduğu performans ve emeğin takdir edildiğinin bilinmesine yönelik olarak hazırlanan bu belgelerin, personelin motivasyonu ve kurum kültürünün gelişmesi açısından önemli katkılar sağladığı görülmektedir.

KOM Daire Başkanlığı, “İnsanı yönetmek geleceği yönetmektir” anlayışı içerisinde insan odaklı çalışmayı amaç ve ilke edinmiştir. Karşılıklı güven, saygı ve sevgi temelinde dayalı bu yönetim tarzı, yürütülen başarılı çalışmaların asli unsurlarındandır. KOM Daire Başkanlığı, merkez ve il birimlerinde çalışan personelin sorunlarının birinci elden çözümü noktasında her zaman aktif bir tutum izlemektedir. Bu amaçla, gerek atama dönemi, gerekse diğer zamanlarda personelle birebir görüşme yapılarak olası sorunların çözümüne yönelik somut adımlar atılmaktadır.

ARAŞTIRMA

1. SINIRAŞAN ÖRGÜTLÜ SUÇLARA KARŞI ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ

Küreselleşme kavramıyla birlikte hayati önem kazanan iletişim, ulaşım, insan ve sermaye hareketlerindeki büyük artış ve kolaylık, suç örgütleri için de bir fırsat olmuş ve yasadışı faaliyetlerini ulusal sınırların ötesine taşımada bu güçten azami oranda istifade etmişlerdir. 90'lı yıllara damgasını vuran bu gelişme, küresel düzlemde etkisini devam ettirmekte hatta bazı ülkelerde iç istikrarı ve güvenliği tehdit eden en önemli risk faktörü olma yolunda ilerlemektedir.

Özellikle uyuşturucu madde üretimi ve kaçakçılığı, insan ticareti ve göçmen kaçakçılığı, silah ve mühimmat kaçakçılığı ile bilişim suçları için bu durum bariz bir şekilde kendini göstermektedir. Bu tür suçlardan en çok etkilenen tek bir ülke ya da bölge telafuz etmekten ziyade, tüm dünyanın küresel suç dalgasının etkisinde olduğunu söylemek daha uygun olacaktır.

Sınıraşan organize suç tehlikesine karşı ülkelerin tek başına yürüteceği çalışmalarla sürekli ve etkili bir başarının sağlanması mümkün değildir. Böyle bir başarı için ülkelerin önkoşulsuz ve sağlam temellere dayalı ortak işbirliği anlayışını, kapsamlı güvenlik perspektifiyle geliştirmesi ve güçlendirmesi gerekmektedir.

Bu bilinçle hareket eden uluslararası toplum, güvenlik işbirliği kavramını hayata geçirecek birçok inisiyatife öncülük etmektedir. Ayrıca ülkelerin, suçla mücadeledeki öncelikleri çerçevesinde, karşılıklı olarak tesis ettikleri ikili işbirliği mekanizmalarını da bu amaçla devreye soktuklarını belirtmeliyiz.

Ülkemiz, sınıraşan suçlara karşı yürütülen ortak mücadelenin, komşuları başta olmak üzere Balkanlarda, Kafkasya'da, Orta Asya'da ve Orta Doğu'da güven ve huzurun tesis edilmesinde önemli bir fonksiyon icra ettiğini görmektedir.

KOM Daire Başkanlığının bu alandaki konumuna baktığımızda ise; sınıraşan suçlarla mücadele amacıyla küresel ve bölgesel çapta çok taraflı ya da ikili bazda yürütülen çalışmaların birçoğuna aktif olarak katılım sağladığı görülmektedir.

Stratejik işbirliği tanımına giren bu faaliyetler 2009 yılı bağlamında alt başlıklar halinde aşağıda incelenmektedir.

1.1. Ülkelerle İlişkiler

70'i aşkın ülkeyle güvenlik işbirliği metni imzalamış olan ülkemiz, suça karşı diğer ülkelerle ortak hareket etme yeteneklerinin geliştirilmesine büyük önem vermektedir. Bu kapsamda, 2009 yılında içinde aşağıda belirtilen ülkelerle polisiye işbirliği uygulamalarının temelini oluşturan güvenlik işbirliği metinleri imzalanmıştır.

- 14 Ocak ve 03 Haziran 2009 tarihlerinde Sudan ile imzalanan toplantı tutanakları
- 20 Ocak 2009 tarihinde Suriye ile imzalanan toplantı tutanağı
- 05 Şubat 2009 tarihinde İran ile imzalanan toplantı tutanağı
- 05 Nisan 2009 tarihinde İspanya ile imzalanan “Suçla Mücadele Anlaşması”
- 26 Mayıs 2009 tarihinde Hırvatistan ile imzalanan toplantı tutanağı
- 27 Mayıs 2009 tarihinde Çin Halk Cumhuriyeti ile imzalanan görüşme tutanağı
- 23 Haziran 2009 tarihinde Bosna-Hersek ile imzalanan toplantı tutanağı
- 15 Ekim 2009 tarihinde Irak ile imzalanan “Güvenlik İşbirliği Anlaşması”
- 15 Ekim 2009 tarihinde Irak ile imzalanan “Irak Polis Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolü” ve “Personel Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolü”
- 18 Eylül 2009 tarihinde Irak ile imzalanan toplantı tutanağı
- 04 Aralık 2009 tarihinde Ukrayna ile imzalanan “Kanun Uygulayıcı Birimlerin İşbirliği Anlaşması”
- 04 Aralık 2009 tarihinde Belarus ile imzalanan toplantı tutanağı

Güvenlik işbirliği metinleri çerçevesinde oluşturulan ve taraf ülke temsilcilerinin yüz yüze bilgi alışverişinde bulunmalarına imkân tanıyan Ortak Komisyon Toplantıları (OKT) ülkeler arasındaki işbirliğinin etkin bir şekilde yürütülmesi açısından oldukça önemli bir mekanizma olarak işletilmektedir. Bu hususta, 2009 yılında;

- 14-15 Mayıs 2009 tarihinde Zagreb’te düzenlenen Türkiye-Hırvatistan 3. OKT
- 15-18 Haziran 2009 tarihleri arasında Macaristan’da düzenlenen Türkiye-Macaristan 5. OKT
- 01-03 Haziran 2009 tarihleri arasında Ankara’da düzenlenen Türkiye-Sudan 1. OKT
- 30 Temmuz 2009 tarihinde Moskova’da düzenlenen Türkiye-Rusya 5. OKT
- 04-06 Kasım 2009 tarihleri arasında Slovenya’da düzenlenen Türkiye-Slovenya 1. OKT
- 01-04 Aralık 2009 tarihleri arasında Belarus’ta düzenlenen Türkiye-Belarus 9. OKT gerçekleştirilmiş ve KOM Daire Başkanlığı temsilcileri tarafından katılım sağlanmıştır.

Ayrıca, mücadele ettiğimiz suç türleri açısından önemli olan 10 değişik ülkede, ülkemizin suç önleme faaliyetlerini desteklemekle ve yürütmekle görevli irtibat görevlilerimiz, güvenlik konularının gereği olan bilgi aktarımında hız ve güvenilirliği sağlamak üzere görevlerini sürdürmektedir. İrtibat görevlilerimizin yer aldığı ülkeler; Avusturya, Azerbaycan, Belçika, Danimarka, Fransa, Hollanda, İngiltere, İtalya, Afganistan, Romanya.

KOM Daire Başkanlığı geçmiş dönemlerde olduğu gibi, 2009 yılında da ülkelerle yürütülen ikili işbirliği faaliyetlerine önem vermiştir. Özellikle uyuşturucu madde kaçakçılığı,

insan ticareti, göçmen kaçakçılığı ve bilişim suçları ile silah ve mühimmat kaçakçılığıyla mücadele işbirliğinin ilk gündem maddeleri olmuştur.

1.2. Uluslararası Kuruluşlar

Daire Başkanlığımız, birçok bölgesel ve uluslararası kuruluşun suçla mücadele faaliyetlerine aktif katkı ve katılım sağlamaktadır. Bu platformlarda; ülkemizin sınıraşan suçlarla mücadelede kat ettiği mesafe, suç eğilimlerine ilişkin güncel tespitler, uluslararası mücadelede yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri ile muhtemel işbirliği olanakları muhataplarla paylaşılmaktadır.

1.2.1. Birleşmiş Milletler (BM)

BM, sınıraşan suçla küresel mücadeleyi koordine eden en temel platform olma özelliğini taşımaktadır. Bu noktada sınıraşan suçlara karşı küresel mücadelede BM'nin icra organı olan UNODC, uyuşturucu başta olmak üzere birçok suç tehdidine karşı uluslararası mücadele kapasitesinin artırılmasına yardımcı olmaktadır. Bu kapsamda, 2009 yılı içerisinde UNODC tarafından düzenlenen birçok konferans, toplantı, seminer ve eğitim programına KOM Daire Başkanlığı temsilcileri tarafından aktif katılım sağlanmıştır.

Afganistan kaynaklı afyon ve türevlerinin kaçakçılığının önlenmesi amacıyla çok taraflı operasyonel bir strateji geliştirilmesine yönelik çalışmalarını UNODC şemsiyesi altında yürüten Paris Paktı çalışmalarına da destek verilmeye devam edilmiştir.

Orta Asya ülkelerinin uyuşturucu madde kaçakçılığıyla mücadelesine destek vermek üzere UNODC'nin desteğiyle kurulan Orta Asya Bölgesel Bilgi ve Koordinasyon Merkezi (CARICC), Başkanlığımızca önemsenen ve faaliyetlerine katılım sağlanan diğer bir kuruluştur.

UNODC'nin sekretaryalığını üstlendiği iki önemli Komisyon bulunmaktadır. Bunlar, Uyuşturucu Maddeler Komisyonu (UMK) ve Suçun Önlenmesi ve Ceza Adalet Komisyonu (SÖCAK)'dur. Her iki Komisyon da uyuşturucu ve diğer suçların önlenmesi alanında BM'nin ana politika üreticisidir. 2009 yılı içinde düzenlenen 52inci UMK Toplantısına ve 18. SÖCAK oturumuna Dairemizce katılım sağlanmıştır.

Ayrıca, UMK'nın alt bölgesel komisyonlarından birisi olan 'Yakın ve Orta Doğu Yasadışı Uyuşturucu Ticareti Alt Komisyonu (OYUTAK)'nın 44. Toplantısı'na katılım sağlanmıştır.

BM Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi ile Sınıraşan Örgütlü Suçlarla Mücadele Sözleşmesi (SASMUS) ve Ek Protokollerinin uygulanmasının gözden geçirilmesi amacıyla, UNODC sekretaryasında düzenlenen Taraf Devletler Konferansı çalışmalarına katılım sağlanmıştır.

1.2.2. Avrupa Birliği (AB)

Tam üyelik müzakere sürecini kararlılıkla devam ettirdiğimiz Avrupa Birliği, son dönemde AB sınırlarının adalet, özgürlük ve güvenlik alanı haline dönüşmesine yönelik önemli adımlar atmaktadır. Bu bağlamda Birlik, ulusal sınırların ötesinde bağlantıları ve etkileri olan organize suç faaliyetlerine karşı ortak mücadele standartlarının geliştirilmesine ve mücadeleciler kurumların güçlendirilmesine büyük önem vermektedir.

Ülkemizin, organize suçlarla mücadele alanında AB ile kurumsal ve mevzuat alanında yakınlaşma ve işbirliği içindedir. 2009 yılında bu yönde birçok faaliyet icra edilmiştir. Neler yapıldığına daha yakından bakacak olursak;

Teknik Destek Bilgi Değişim Ofisi (TAIEX) aracılığıyla “Mali Suç İstihbarat Analizi” konusunda İtalyan Mali Polisine bir çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir.

Havalimanlarımızda gerçekleştirilen uyuşturucu madde kaçakçılığının önlenmesi ve mücadele kapasitesinin artırılması amacıyla Hollanda makamlarıyla ortaklaşa bir MAT-RA projesi yürütölmeye başlanmıştır.

Brüksel’de düzenlenen “Gümrükler, Vergilendirme, Uyuşturucu Kaçakçılığı ve Karaparanın Aklanması konulu 8. Alt Komite toplantısına ölkemiz adına iştirak eden heyete katılımcı ve bilgi desteğı verilmiştir.

“Organize Suçlarla Mücadele Ulusal Strateji Belgesi”nin gözden geçirilmesi ve bunun uygulanması için hazırlanan eylem planı çalışmalarına EGM adına aktif katılım sağlanmıştır.

AB Komisyonu-Türkiye arasında varılan mutabakat çerçevesinde AB ölkeleriyle ortaklaşa yürütölen eşleştirme projelerine 2009 yılında devam edilmiştir. Bilindiğı gibi eşleştirme projelerini Türkiye’de ilk uygulayan kamu birimlerinden olan KOM Dairesi, bu alanda önemli bir tecrübe birikimine sahiptir. Bugüne kadar organize suçlar, karapara, ve TUBİM’in kurulması konularında 3 ayrı eşleştirme projesi başarıyla uygulanmıştır.

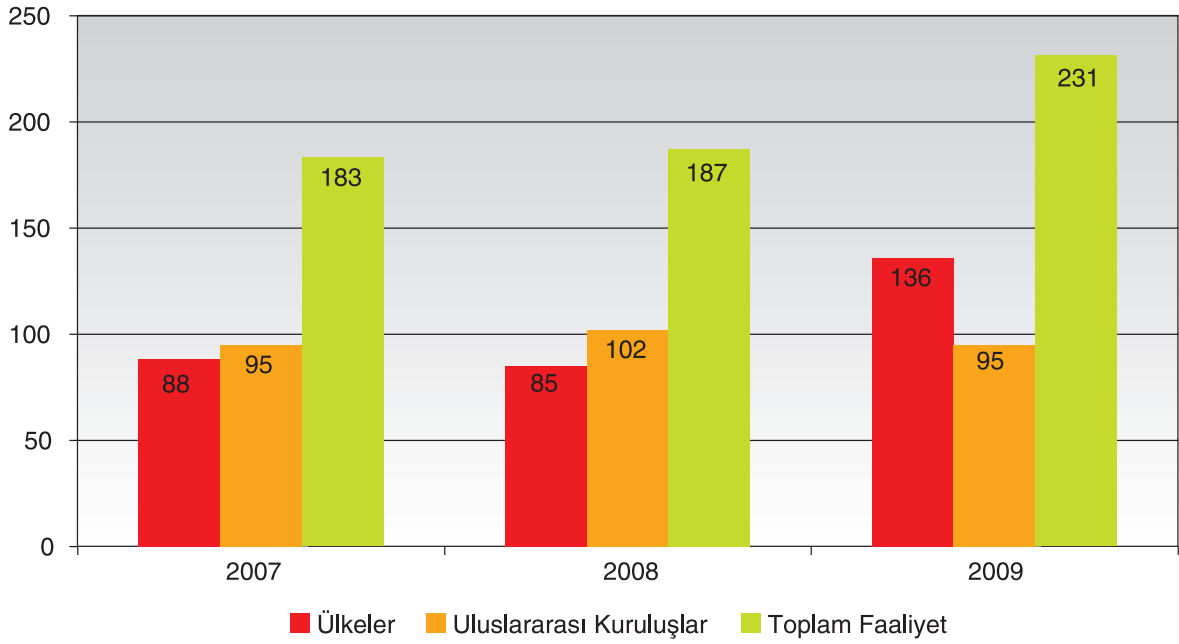
2009 yılında ‘Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezinin Güçlendirilmesi/Geliştirilmesi Projesi’ uygulanmaya başlanmış, ‘Örgütlü Suçlarla Mücadelede Türk Polisi ve Jandarmasının Soruşturma Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi’ imza aşamasına getirilmiştir. Diğer bir proje olan ‘Bilişim Suçlarına Karşı Kapasitenin Güçlendirilmesi Projesi’ne son halinin verilmesine yönelik çalışmalar 2009 yılında da devam etmiştir. Söz konusu projenin hayata geçirilmesiyle birlikte bilişim alanında ilgili kolluk birimlerinin eğitim ihtiyacı büyük ölçüde karşılanmış olacaktır.

1.2.3. Diğer Kuruluşlar

Avrupa Konseyi’nin (AK) ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı’nın (AGİT) organize ettiği işbirliği faaliyetlerine ve eğitim etkinliklerine 2009 yılı içinde katılım sağlanmaya devam edilmiştir.

Güneydoğı Avrupa coğrafyasında sınıraşan suçlarla etkin mücadeleyi hedefleyen SECI Sınıraşan Suçlarla Mücadele Bölgesel Merkezi (SECI Merkezi)’nin birçok faaliyetine Başkanlık olarak 2009 yılı içerisinde de destek vermeye devam edilmiştir.

Bunların dışında, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİ), Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT), Uluslararası Göç Örgütü (IOM), İnterpol ve İslam Konferansı Örgütü (İKÖ) bünyesinde suçla mücadele amacıyla düzenlenen çeşitli çalışmalara Başkanlığımızca katılım sağlanmıştır.

Grafik-1 Yıllara Göre Ülkeler ve Uluslararası Kuruluşlar Bazında Katılım Sağlanan Uluslararası Etkinlikler

2. MEVZUAT ÇALIŞMALARI ve AR-GE TOPLANTILARI

2.1. Yürürlüğe Giren Mevzuat

2.1.1. Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı Merkez ve İl Teşkilatı Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği

Kaynakların en etkin ve verimli bir şekilde kullanılmasının sağlanması, personelin bilgi, beceri ve deneyimini yansıtabileceği dinamik bir yapılanma modelinin geliştirilmesi ve günün gelişen ve değişen şartları çerçevesinde hazırlanan, Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı Merkez ve İl Birimleri Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği, 25.05.2009 tarihinde Bakanlık Makamınca onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu kapsamda;

- Merkez ve tüm il birimlerimizin büro amirliği seviyesine kadar görev tanımları yapılmıştır.
- AB Müktesebatının üstlenilmesine ilişkin Türkiye Ulusal Programında “Örgüt-lü suçlar, uyuşturucu, insan ticareti, dolandırıcılık, yolsuzluk ve kara paranın aklanmasına karşı kolluk birimlerinin mücadele kapasitesinin güçlendirilmesi” taahhüdü yer almaktadır. Bu ulusal taahhüt gereği mücadeleye yönelik ikincil mevzuat olarak düzenlemeler yapılmıştır.
- AB ilerleme raporlarında; Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi’nin (TUBİM) kurumsal yapısının güçlendirilmesine dair tavsiyeler yer almaktadır. Bu doğrultuda Bakanlar Kurulu Kararı ile Şube Müdürlüğü şeklinde örgütlenmesi sağlanan TUBİM’in yeniden yapılanması, yönetmelikte yerini almıştır.
- Bilişim suçlarıyla mücadelede verimliliğin artırılması ve soruşturmaların etkinli-ğini sağlamak amacıyla (14) il merkezinde Adli Bilişim Büro Amirlikleri kurul-muştur. Hâlihazırda faaliyetlerine bölge merkezi olarak devam eden bu birimler yönetmelikte gösterilmiştir.
- İstanbul Emniyet Müdürlüğü bünyesinde 25.04.2007 tarihli Bakanlık Makamı-nın Olurları ile kurularak faaliyete geçirilen Bilişim Suçları ve Sistemleri Şube Müdürlüğü Yönetmeliğe dâhil edilmiştir.
- Bakanlık onayı ile yeni kurulan (9) KOM Grup Amirliği yönetmeliğe eklenmiş, bazı Grup Amirlikleri ise kapatılarak yönetmelikten çıkarılmıştır.
- Daha önce Valilik onayı ile faaliyetlerini yürüten Hudut Kapıları Büro Amirlik-leri / İrtibat Noktaları Yönetmeliğe dahil edilmiştir.
- Yeni ihdas edilen büro amirliklerinin görev tanımları yapılmıştır. (*Örneğin; Yur-tiçi Uyuşturucu Şebekeleriyle Mücadele Büro Amirliği*)

2.1.2. Karayolu Taşıma Yönetmeliği

KOM Daire Başkanlığının da katkılarıyla, Ulaştırma Bakanlığı Kara Ulaştırması Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan, Karayolu Taşıma Yönetmeliği, 11.06.2009 tarih ve 27255 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu kapsamda, göndericilerin kimliklerini ve adreslerini ibraz etme zorunluluğu ve kargo şirketlerinin gönderici ve alıcı bilgilerini kaydedecekleri web sitesi oluşturma ve burada tutulacak bilgileri paylaşma zorunluluğunu içeren hükümler getirilmiştir.

2.2. Yürürlük Çalışması Devam Eden Mevzuat

2.2.1. Silah Kanun Tasarısı

Asayiş Dairesi Başkanlığı tarafından hazırlanan Silah Kanun Tasarısına ilişkin, KOM Daire Başkanlığının da katılım ve katkı sağladığı TBMM çeşitli komisyon toplantılarına devam edilmektedir.

2.2.2. Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı

5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun aramalar konusunda getirdiği yeni düzenlemeler sonrası yönetmelikte değişiklik yapılması zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

Bu çerçevede, Adalet Bakanlığının da görüşleri alınarak KOM Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan yönetmelik taslağının yürürlük çalışmaları devam etmektedir.

2.2.3. 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ve 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Kapsamında Muhbir ve El Koyanlara İkramiye Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Taslağı

4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurulu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 8 inci maddesinin dördüncü fıkrasında; *"...Bu fıkırada belirtilen ürünlere el konulması, muhafazası ve tasfiyesi ile bunları ihbar edenlere ve yakalayan kamu görevlilerine ikramiye ödenmesi hususlarında 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda kaçak eşya için öngörülen usuller uygulanır."* hükmü bulunmaktadır.

Bu çerçevede, ilgili kurumların da görüşleri alınarak KOM Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan yönetmelik taslağının yürürlük çalışmaları devam etmektedir.

2.2.4. Yabancı İrtibat Görevlilerinin Emniyet Genel Müdürlüğü ile İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Yönetmelik Taslağı

KOM Daire Başkanlığının da katkılarıyla, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan, Yabancı İrtibat Görevlilerinin Emniyet Genel Müdürlüğü ile İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Yönetmelik Taslağı üzerindeki çalışmalar EGM Hukuk Müşavirliği koordinesinde yürütülmektedir.

2.2.5. Polis Teçhizat Yönetmeliği Taslağı

KOM Daire Başkanlığının da katkılarıyla, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan, Polis Teçhizat Yönetmeliği Taslağı üzerindeki çalışmalar EGM Hukuk Müşavirliği koordinesinde yürütülmektedir.

2.2.6. Emniyet Hizmetleri Sınıfı Personeline Bedeli Mukabili Zati Demirbaş Tabanca Satışına Dair Yönetmelik Taslağı

KOM Daire Başkanlığının da katkılarıyla, İkmal ve Bakım Dairesi Başkanlığı tarafından hazırlanan, Emniyet Hizmetleri Sınıfı Personeline Bedeli Mukabili Zati Demirbaş Tabanca Satışına Dair Yönetmelik Taslağı üzerindeki çalışmalar EGM Hukuk Müşavirliği koordinesinde yürütülmektedir.

2.3. Ar-Ge Toplantıları

2.3.1. Stratejik Araştırmalar Kurulu (SAK) Toplantıları

2009 yılında, kaçakçılık ve organize suçlarla etkin mücadele yöntemlerinin tespit ve tayini ile hizmet politikalarının belirlenmesi ve eşgüdümün sağlanması konusunda görüş bildirmekle görevli Stratejik Araştırmalar Kurulu'nun 40. ve 41. toplantıları gerçekleştirilmiştir.

22 Haziran 2009 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilen ve Merkez KOM Birim Amirleri tarafından katılım sağlanan 40. toplantıda; SAK 39. Toplantı Raporu'nun (6) aylık değerlendirilmesi yapılmış ve yılın ikinci yarısına ilişkin hedefler belirlenmiştir.

22-25 Aralık 2009 tarihleri arasında Afyonkarahisar'da gerçekleştirilen ve KOM Daire Başkanlığı ile 81 il KOM Birim Amirleri tarafından katılım sağlanan 41. toplantıda; SAK 39. ve 40. Toplantı Raporlarının yıllık değerlendirmesi yapılmış ve 2010 yılına ilişkin ilke ve hedefler belirlenmiştir.

2.3.2. Bölge Değerlendirme Toplantıları (BDT)

Kaçakçılık ve organize suçlarla mücadelede bilgi değişimi ve işbirliğini sağlamak, mücadelenin yeni bir yaklaşımla daha da etkinleştirilerek sürdürülmesini gerçekleştirmek amacıyla; KOM Daire Başkanlığı ile İl ve İlçe birim görevlileri ile 2009 yılı içerisinde Bölge Değerlendirme Toplantıları (7) ilde, bölge illerinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

2.3.3. Çevre İller Bilgi Paylaşım Toplantıları (ÇİBPT)

Suçla mücadelede daha etkin ve verimli bir çalışmanın yapılabilmesi hususunda komşu İl KOM Birimlerinin birbirleriyle bilgi alışverişinde bulunması amacıyla, İl ve İlçe KOM Birim görevlileri arasında 2009 yılı içerisinde yılda en az iki kez Çevre İller Bilgi Paylaşımı Toplantıları için grup oluşturulmuş ve çevre illerinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Artos'tan kaçakçılara 3 ayda ikinci darbe

Mardin Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık Şubesi ekipleri, yurtdışı kaçakçılığı önlemek için Artos'ta ikinci darbe vurdu. Kaçakçılara 3 ayda ikinci darbe vuruldu. Kaçakçılara 3 ayda ikinci darbe vuruldu.

1949 yılında kurulan Artos'ta, kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele için 3 ayda ikinci darbe vuruldu. Kaçakçılara 3 ayda ikinci darbe vuruldu.

Silah kaçakçılarının eş zamanlı operasyon

Aksaray merkezli 4 ilde eş zamanlı olarak silah kaçakçılığı yapan suç örgütüne yönelik düzenlenen operasyonda 12 kişi gözaltına alındı. Edinilen bilgiye göre, silah ve mühimmat kaçakçılığı yapıldığı iddialarına ilişkin Aksaray Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şubesi ekipleri, Aksaray Cumhuriyet Başsavcılığı koordinasyonunda yaptıkları planlı casus operasyonunu Aksaray, İstanbul, Ankara ve Bursa'da eş zamanlı olarak yürüttü. 12 kişi gözaltına alındı. Silah ve mühimmat kaçakçılığı yapıldığı iddialarına ilişkin Aksaray Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şubesi ekipleri, Aksaray Cumhuriyet Başsavcılığı koordinasyonunda yaptıkları planlı casus operasyonunu Aksaray, İstanbul, Ankara ve Bursa'da eş zamanlı olarak yürüttü. 12 kişi gözaltına alındı.

Cephanelik TIR'da çete bağlantısı

Mardin'de bir TIR'da ele geçirilen 20 kilo gram cephanelik silah ve mühimmatın, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şubesi ekipleri tarafından ele geçirildi. Cephanelik silah ve mühimmatın, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şubesi ekipleri tarafından ele geçirildi.

Mafya tipi organize suç örgütleri marjinal duruma düştü

BURSA - Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, ABD'nin Irak ordusuna hibe ettiği Glock marka tabancaların Türkiye'de hangi suçlarda kullanıldığını ilişkin çarpıcı bir rapor hazırladı. Türkiye'ye kaçak yollardan giren 514 Glock marka tabancanın asayiş suçlarında kullanıldığını tespit edildi. Türkiye'de büyük yankı uyandıran Danıştay başkanı ve Rahip San-toro gibi 25 ayrı cinayet ve bu silahlarla gerçekleştirilmiş, Irak'a hibe edilen 550 bin silah...

Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, ABD'nin Irak ordusuna hibe ettiği Glock marka tabancaların Türkiye'de hangi suçlarda kullanıldığını ilişkin çarpıcı bir rapor hazırladı. Türkiye'ye kaçak yollardan giren 514 Glock marka tabancanın asayiş suçlarında kullanıldığını tespit edildi. Türkiye'de büyük yankı uyandıran Danıştay başkanı ve Rahip San-toro gibi 25 ayrı cinayet ve bu silahlarla gerçekleştirilmiş, Irak'a hibe edilen 550 bin silah...

Glocklarla ses getiren cinayetler işlenmiş

Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, ABD'nin Irak ordusuna hibe ettiği Glock marka tabancaların Türkiye'de hangi suçlarda kullanıldığını ilişkin çarpıcı bir rapor hazırladı. Türkiye'ye kaçak yollardan giren 514 Glock marka tabancanın asayiş suçlarında kullanıldığını tespit edildi. Türkiye'de büyük yankı uyandıran Danıştay başkanı ve Rahip San-toro gibi 25 ayrı cinayet ve bu silahlarla gerçekleştirilmiş, Irak'a hibe edilen 550 bin silah...

Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, ABD'nin Irak ordusuna hibe ettiği Glock marka tabancaların Türkiye'de hangi suçlarda kullanıldığını ilişkin çarpıcı bir rapor hazırladı. Türkiye'ye kaçak yollardan giren 514 Glock marka tabancanın asayiş suçlarında kullanıldığını tespit edildi. Türkiye'de büyük yankı uyandıran Danıştay başkanı ve Rahip San-toro gibi 25 ayrı cinayet ve bu silahlarla gerçekleştirilmiş, Irak'a hibe edilen 550 bin silah...

Adliyede çete kuyruğu

ANTALYA'DA 11 ay organize suç örgütüne yönelik düzenlenen operasyonda gözaltına alınan 51 kamu görevlisi 23 zanlı, adliye sevk edilerek sona erdirildi. Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şubesi ekipleri, Antalya'da 11 ay organize suç örgütüne yönelik düzenlenen operasyonda gözaltına alınan 51 kamu görevlisi 23 zanlı, adliye sevk edilerek sona erdirildi.

Film gibi operasyon

Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, ABD'nin Irak ordusuna hibe ettiği Glock marka tabancaların Türkiye'de hangi suçlarda kullanıldığını ilişkin çarpıcı bir rapor hazırladı. Türkiye'ye kaçak yollardan giren 514 Glock marka tabancanın asayiş suçlarında kullanıldığını tespit edildi. Türkiye'de büyük yankı uyandıran Danıştay başkanı ve Rahip San-toro gibi 25 ayrı cinayet ve bu silahlarla gerçekleştirilmiş, Irak'a hibe edilen 550 bin silah...

Türkiye, ünlü mafya liderini Arnavutluk'a iade etti

ANKARA - 4 Mart ayında ele geçirilen ve 15 kişinli katli olduğı iddia edilen Arnavut mafya lideri Alfred Şkurti, Arnavutluk'a iade edildi. "Aldo Bare" isimli tanınan ve 1997-2001 yılları arasında işlediği cinayetlerin yanı sıra organize suç örgütü kurmak ve uyuşturu-çu trafiki yönetmek suçlarına Şkurti, dün öğleden sonra bir charter uçağıyla Türkiye'den Arnavutluk'a getirildi. Başkent Tiran'daki Anne Tereza Havalimanı'nda yüksek güvenlik tedbirleri altında Arnavut makamlarına teslim edilen mafya lideri, 313 numaralı hapishaneye kondu.

İşadamlarını haraca bağlayan çeteye 5 ilde operasyon

Organize suç örgütlerine göz açtırmayan polis, İzmir merkezli 5 ilde başarılı bir operasyona daha imza attı. İşadamlarını tehdit ve cebirle haraca vermeyen alıkoyan 13 kişilik sebeke, İzmirli bir işadamlarına karşı düzenlenen operasyonda ele geçirildi. Zanlılar...

Cay değil silah paketi

Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, ABD'nin Irak ordusuna hibe ettiği Glock marka tabancaların Türkiye'de hangi suçlarda kullanıldığını ilişkin çarpıcı bir rapor hazırladı. Türkiye'ye kaçak yollardan giren 514 Glock marka tabancanın asayiş suçlarında kullanıldığını tespit edildi. Türkiye'de büyük yankı uyandıran Danıştay başkanı ve Rahip San-toro gibi 25 ayrı cinayet ve bu silahlarla gerçekleştirilmiş, Irak'a hibe edilen 550 bin silah...

Dehşet çetesi

Gebze'de barutlu içinde cesedi bulunan 2 kişiyi öldüren, cesetlerin fotoğraflarını çarpıcı "foto kollarının hal" mesajıyla ailelerine yolladı. Gözaltındaki 12 kişiden 4'ü, İstanbul Adliyesi'ne sevk edildi, 8 kişi yargılandı. Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şubesi ekipleri, Gebze'de barutlu içinde cesedi bulunan 2 kişiyi öldüren, cesetlerin fotoğraflarını çarpıcı "foto kollarının hal" mesajıyla ailelerine yolladı. Gözaltındaki 12 kişiden 4'ü, İstanbul Adliyesi'ne sevk edildi, 8 kişi yargılandı.

Organize suç operasyonunda 14 tutuklama

MERKEZİ organize suç operasyonunda 14 kişi tutuklandı. Meriye'de düzenlenen 11 ay organize suç örgütüne yönelik düzenlenen operasyonda 14 kişi tutuklandı. Meriye'de düzenlenen 11 ay organize suç örgütüne yönelik düzenlenen operasyonda 14 kişi tutuklandı.

Ne iş olsa yapan çete basıldı: 13 gözaltı

ORDU Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı polis ekipleri, Fatma ve Kumru ilçelerinde uyuşturucu ticareti, gasp, çek senet tahsilatı, cinayet, hırsızlık ve organize suçlarla uğraştıkları iddialarına ilişkin 18 ayda düzenlenen operasyonda 13 kişi gözaltına alındı. Silah ve mühimmat kaçakçılığı yapıldığı iddialarına ilişkin Aksaray Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şubesi ekipleri, Aksaray Cumhuriyet Başsavcılığı koordinasyonunda yaptıkları planlı casus operasyonunu Aksaray, İstanbul, Ankara ve Bursa'da eş zamanlı olarak yürüttü. 12 kişi gözaltına alındı.

Atölyeden 'silah fabrikası' çıktı

Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, ABD'nin Irak ordusuna hibe ettiği Glock marka tabancaların Türkiye'de hangi suçlarda kullanıldığını ilişkin çarpıcı bir rapor hazırladı. Türkiye'ye kaçak yollardan giren 514 Glock marka tabancanın asayiş suçlarında kullanıldığını tespit edildi. Türkiye'de büyük yankı uyandıran Danıştay başkanı ve Rahip San-toro gibi 25 ayrı cinayet ve bu silahlarla gerçekleştirilmiş, Irak'a hibe edilen 550 bin silah...

'Tefeceye 'Tefe 06' darbesi

BASKENTTEKİ tefece operasyonunda 9 kişi gözaltına alındı. Cetenin kucagina düşen esnafın bir kısmının iş yerleri batarak, bazı esnaf da borçlarını ödeyemeyince cezaevine girdi. Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şubesi ekipleri, Ankara'da 11 ay organize suç örgütüne yönelik düzenlenen operasyonda 9 kişi gözaltına alındı. Cetenin kucagina düşen esnafın bir kısmının iş yerleri batarak, bazı esnaf da borçlarını ödeyemeyince cezaevine girdi.

4 şehirde çete operasyonu

MERKEZİ organize suç operasyonunda 14 kişi tutuklandı. Meriye'de düzenlenen 11 ay organize suç örgütüne yönelik düzenlenen operasyonda 14 kişi tutuklandı. Meriye'de düzenlenen 11 ay organize suç örgütüne yönelik düzenlenen operasyonda 14 kişi tutuklandı.

Tefeceye 'Tefe 06' darbesi

BASKENTTEKİ tefece operasyonunda 9 kişi gözaltına alındı. Cetenin kucagina düşen esnafın bir kısmının iş yerleri batarak, bazı esnaf da borçlarını ödeyemeyince cezaevine girdi. Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şubesi ekipleri, Ankara'da 11 ay organize suç örgütüne yönelik düzenlenen operasyonda 9 kişi gözaltına alındı. Cetenin kucagina düşen esnafın bir kısmının iş yerleri batarak, bazı esnaf da borçlarını ödeyemeyince cezaevine girdi.

'Tefeceye 'Tefe 06' darbesi

BASKENTTEKİ tefece operasyonunda 9 kişi gözaltına alındı. Cetenin kucagina düşen esnafın bir kısmının iş yerleri batarak, bazı esnaf da borçlarını ödeyemeyince cezaevine girdi. Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şubesi ekipleri, Ankara'da 11 ay organize suç örgütüne yönelik düzenlenen operasyonda 9 kişi gözaltına alındı. Cetenin kucagina düşen esnafın bir kısmının iş yerleri batarak, bazı esnaf da borçlarını ödeyemeyince cezaevine girdi.

